

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ Φ. Π. Α.
Γ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ
-
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΟΜΑΔΑΣ»**

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ : ΒΛΑΧΑΚΗ ΙΩΑΝΝΑ
ΧΡΥΣΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ ΠΕΤΡΟΣ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2006

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ 2005

ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΥΛΗΣ

Η **πρώτη ενότητα** περιλαμβάνει το κατ' άρθρο κωδικοποιημένο κείμενο του ν. 2859 / 2000, όπως έχει διαμορφωθεί μέχρι σήμερα και όπως ισχύει από 01.01.2005, με όλες τις αλλαγές που έχουν επιφέρει οι πρόσφατοι φορολογικοί νόμοι μέχρι και το ν. 3312 /2005.

Η **δεύτερη ενότητα** περιλαμβάνει συναφείς με τον ν. 2859 / 2000 διατάξεις, ήτοι την κωδικοποίηση ορισμένων άρθρων (1,2,6,18,19) του ν. 2523 / 1997 για τις διοικητικές και ποινικές κυρώσεις, που αφορούν το Φ.Π.Α., όπως ισχύουν, μετά τις αλλαγές που προέκυψαν για τους πρόσφατους φορολογικούς νόμους.

Η **Τρίτη ενότητα** περιλαμβάνει τις έννοιες και τη διάκριση άμεσης – έμμεσης φορολογίας, τα φορολογικά έντυπα Ε3, Φ2, και Φ1, καθώς και τις οδηγίες εφαρμογής τους. Επιπροσθέτως, γίνεται αναφορά στη λειτουργία του λογαριασμού του Ε.Γ.Λ.Σ. «54.00, Φόρος Προστιθέμενης αξίας»

Η **τέταρτη ενότητα** περιλαμβάνει το προσδιορισμό του οικονομικού αποτελέσματος μέσω του προσδιορισμού του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας με τη χρήση ενός αριθμητικού παραδείγματος.

ΓΕΝΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α **ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ**

Άρθρο 1 Επιβολή του φόρου.....	8
Άρθρο 2 Αντικείμενο του φόρου.....	8
Άρθρο 3 Υποκείμενοι στο φόρο.....	9
Άρθρο 4 Οικονομική δραστηριότητα.....	10

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

Άρθρο 5 Παράδοση αγαθών.....	10
Άρθρο 6 Παράδοση ακινήτων.....	10
Άρθρο 7 Πράξεις θεωρούμενες ως παράδοση αγαθών.....	11
Άρθρο 8 Παροχή υπηρεσιών.....	13
Άρθρο 9 Πράξεις θεωρούμενες ως παροχή υπηρεσιών.....	13

Άρθρο 10 Εισαγωγή αγαθών.....	14
Άρθρο 11 Ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών.....	14
Άρθρο 12 Πράξεις θεωρούμενες ως ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών.....	16

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΤΟΠΟΙ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Άρθρο 13 Τόπος παράδοσης αγαθών.....	16
Άρθρο 14 Τόπος παροχής υπηρεσιών.....	17
Άρθρο 15 Τόπος ενδοκοινοτικής απόκτησης αγαθών.....	21

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ

ΓΕΝΕΣΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ

Άρθρο 16 Χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης στην παράδοση αγαθών και στην παροχή υπηρεσιών.....	22
Άρθρο 17 Χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης στην εισαγωγή αγαθών.....	23
Άρθρο 18 Χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης στην ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών και απαιτητό του φόρου.....	24

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε

ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΑ ΑΞΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 19 Φορολογητέα αξία στην παράδοση αγαθών στην ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών και στην παροχή υπηρεσιών.....	24
Άρθρο 20 Φορολογητέα αξία στην εισαγωγή αγαθών.....	27
Άρθρο 21 Συντελεστές – υπολογισμός του φόρου.....	28

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ

ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΦΟΡΟ

Άρθρο 22 Απαλλαγές στο εσωτερικό της χώρας.....	29
Άρθρο 23 Απαλλαγές στην εισαγωγή αγαθών.....	31
Άρθρο 24 Απαλλαγές των πράξεων κατά την εξαγωγή, εκτός Κοινότητας, των εξομοιούμενων προς αυτές πράξεων και των διεθνών μεταφορών.....	32
Άρθρο 25 Απαλλαγές στη διεθνή διακίνηση αγαθών.....	34
Άρθρο 26 Απαλλαγές στο καθεστώς των φορολογικών αποθηκών, άλλων από αυτές του Ν. 2960 / 2001.....	35
Άρθρο 27 Ειδικές απαλλαγές.....	38
Άρθρο 28 Απαλλαγές στην παράδοση αγαθών σε άλλο κράτος – μέλος.....	40
Άρθρο 29 Απαλλαγές στην ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών.....	41

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ

ΕΚΠΤΩΣΗ – ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 30 Δικαίωμα έκπτωσης του φόρου.....	41
Άρθρο 31 Προσδιορισμός του εκπιπόμενου φόρου.....	42
Άρθρο 32 Άσκηση του δικαιώματος έκπτωσης του φόρου.....	43
Άρθρο 33 Διακανονισμός εκπτώσεων.....	44

Άρθρο 34	Επιστροφή του φόρου.....	45
----------	--------------------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η ΥΠΟΧΡΕΟΙ ΣΤΟ ΦΟΡΟ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥΣ

Άρθρο 35	Υπόχρεοι στο φόρο.....	47
Άρθρο 35 ^α	Ειδικό καθεστώς για μη εγκατεστημένους στην Κοινότητα υποκείμενους στο φόρο, οι οποίοι παρέχουν ηλεκτρονικές υπηρεσίες σε μη υποκείμενους μέσα στην Κοινότητα.....	48
Άρθρο 36	Υποχρεώσεις των υποκείμενων στο φόρο.....	50
Άρθρο 37	Υποχρεώσεις.....	54
Άρθρο 38	Δήλωση και συναφείς υποχρεώσεις άλλων προσώπων.....	55

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ

Άρθρο 39	Ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων.....	57
Άρθρο 39 ^Α	Ειδικό καθεστώς ανακυκλώσιμων απορριμμάτων.....	61
Άρθρο 40	Ειδικό καθεστώς κατ' αποκοπή καταβολής του φόρου.....	62
Άρθρο 41	Ειδικό καθεστώς αγροτών.....	63
Άρθρο 42	Αγρότες, αγροτικά προϊόντα, αγροτικές εκμεταλλεύσεις και υπηρεσίες.....	65
Άρθρο 43	Ειδικό καθεστώς πρακτορείων ταξιδίων.....	66
Άρθρο 44	Ειδικό καθεστώς φορολογίας βιομηχανοποιημένων καπνών.....	67
Άρθρο 45	Ειδικό καθεστώς φορολογίας των υποκείμενων στο φόρο μεταπωλητών που παραδίδουν μεταχειρισμένα αγαθά και αντικείμενα καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας.....	68
Άρθρο 46	Ειδικό καθεστώς φορολογίας για τις πωλήσεις σε δημοπρασία.....	71
Άρθρο 47	Ειδικό καθεστώς επενδυτικού χρυσού.....	72

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 48	Αρμόδια φορολογική αρχή – φορολογικός έλεγχος.....	74
Άρθρο 49	Πράξη Προσδιορισμού του φόρου.....	75
Άρθρο 50	Προσωρινή πράξη προσδιορισμού του φόρου.....	76
Άρθρο 51	Κοινοποίηση των πράξεων.....	76
Άρθρο 52	Διοικητική επίλυση της διαφοράς.....	76
Άρθρο 53	Βεβαίωση του φόρου.....	77
Άρθρο 54	Τρόπος καταβολής του φόρου.....	78
Άρθρο 55	Ευθύνη εις ολόκληρον καταβολής του φόρου.....	78
Άρθρο 56	Ακύρωση ή τροποποίηση οριστικής εγγραφής.....	79

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ – ΑΠΟΡΡΗΤΟ – ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 57 Παραγραφή.....	79
Άρθρο 58 Απόρρητο.....	80
Άρθρο 59 Λοιπές διαδικαστικές διατάξεις.....	80

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Άρθρο 60	80
----------------	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ

ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΤΑ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΣΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ ΕΛΔΦΗ

Άρθρο 61.....	81
---------------	----

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ – ΤΕΛΙΚΕΣ ΑΞΙΕΣ

Άρθρο 62 Έκπτωση φόρων για αποθέματα εμπορεύσιμων αγαθών – Φ.Π.Α. επί εργολαβικών προσυμφώνων.....	81
Άρθρο 63 Καταργούμενες διατάξεις και λοιπές ρυθμίσεις.....	84
Άρθρο 64 Τελικές διατάξεις.....	84
Άρθρο 65 Έναρξη Ισχύος.....	85

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι Δραστηριότητες που προβλέπονται στο τελευταίο εδάφιο της Παρ. 2 του άρθρου 3.....	85
--	----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ Εξαιρέσεις από το « εσωτερικό κράτους – μέλους ».....	86
--	----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ Αγαθά & υπηρεσίες που υπάγονται σε συντελεστή Φ.Π.Α.9%..	86
Α. Αγαθά	
Β. Υπηρεσίες	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV Πίνακας αγροτικών προϊόντων και αγροτικών υπηρεσιών για τις οποίες εφαρμόζονται κατ' αποκοπή συντελεστές επιστροφής φόρου.....	91
--	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α Προϊόντα και υπηρεσίες του συντελεστή 4%

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β Προϊόντα του συντελεστή 4%
Προϊόντα του συντελεστή 5%

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ Προϊόντα του συντελεστή 6%

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V Αντικείμενα συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας.....	94
Α. Αντικείμενα καλλιτεχνικής αξίας	
Β. Αντικείμενα συλλεκτικής αξίας	
Γ. Αντικείμενα αρχαιολογικής αξίας	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI Αγαθά που υπάγονται στο καθεστώς φορολογικής αποθήκευσης του άρθρου 26.....	95
---	-----------

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 2523 / 1997 – ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 1 Πρόσθετοι φόροι.....	97
Άρθρο 2 Χρόνος υπολογισμού των πρόσθετων φόρων – Διοικητική επίλυση της Διαφοράς	99
Άρθρο 6 Πρόστιμα Φ.Π.Α. για πλαστά, νοθευμένα ή εικονικά φορολογικά στοιχεία.....	100
Άρθρο 18 Αδίκημα φοροδιαφυγής για μη απόδοση ή ανακριβή απόδοση Φ.Π.Α. Και παρακρατούμενων φόρων, τελών ή εισφορών.....	101
Άρθρο 19 Αδίκημα φοροδιαφυγής για έκδοση ή αποδοχή πλαστών, νοθευμένων ή εικονικών φορολογικών στοιχείων.....	101

ΕΝΟΤΗΤΑ 3

ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΑΜΕΣΗΣ – ΕΜΜΕΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

α. Άμεση φορολογία.....	103
β. Έμμεση φορολογία.....	103

ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ Ε3

α. Ποιοι υποβάλλουν το έντυπο Ε3.....	105
β. Που, πως και πότε υποβάλλεται το έντυπο Ε3.....	106
γ. Πως συμπληρώνεται το έντυπο Ε3.....	106
δ. Συμπλήρωση Πινάκων – Κωδικών.....	106
ε. Μορφή του εντύπου Ε3 και αριθμητικό παράδειγμα.....	111

Ο ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ « ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ (Φ.Π.Α.) »

α. Ο λογαριασμός 54.00.....	115
β. Η λειτουργία του Φ.Π.Α.	116

γ. Ο Φ.Π.Α. χρεώνεται.....	116
δ. Ο Φ.Π.Α. πιστώνεται.....	117
ε. Ο λογαριασμός Ελληνικό Δημόσιο – Φ.Π.Α.	118

ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ – Φ.Π.Α.

(Φ2)	119
Μορφή του εντύπου Φ2 με αριθμητικό παράδειγμα.....	121

ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ – Φ.Π.Α. (Φ1)

Γενικά.....	123
Ποιοι έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση.....	124
Ποιοι δεν έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση.....	124
Πότε υποβάλλεται η δήλωση.....	125
Που υποβάλλεται η δήλωση.....	126
Πώς υποβάλλεται η δήλωση.....	126
Υποβολή δηλώσεων από τις επιχειρήσεις που μετασχηματίστηκαν με τον Ν. 2166193.....	127
Εκπτώσεις αρχιτεκτόνων και μηχανικών	127
Δήλωση με επιφύλαξη.....	128
Ανακλητική δήλωση.....	128
Τροποποιητική δήλωση	128
Δήλωση επόμενου έτους	124
Υποχρεώσεις προσώπων που ενεργούν ενδοκοινοτικές συναλλαγές.....	128
Συμπλήρωση του εντύπου της εκκαθαριστικής δήλωσης.....	129
Μορφή του εντύπου Φ1 με αριθμητικό παράδειγμα	141

ΣΥΝΔΕΣΗ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ Φ.Π.Α. (Φ1) ΚΑΙ (Ε3).....

143

ΕΝΟΤΗΤΑ 4

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Λογαριασμός Εκμεταλλεύσεως και ο λογαριασμός «Αποτελέσματα Χρήσεως».....	144
Έννοιες και προσδιορισμός Αποτελεσμάτων Εκμεταλλεύσεως και Χρήσεως.....	145
Ο λογαριασμός «Αποτελέσματα Χρήσεως».....	145
Προσδιορισμός του Αποτελέσματος Χρήσεως με τη χρήση ενός αριθμητικού παραδείγματος με μηνιαία ισοζύγια και με τα έντυπα Φ2, Φ1 και Ε3.....	146

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....

251

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ Ν. 2859 / 2000

(Φ.Ε.Κ. 248 Α / 7.11.2000)

‘Φόρος Προστιθέμενης Αξίας’

ΑΡΘΡΟ ΠΡΩΤΟ

Κυρώνεται ο Κώδικας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας, ο οποίος έχει συνταχθεί από την Ειδική Επιτροπή, που συγκροτήθηκε κατ’ εξουσιοδότηση του άρθρου 105 του Ν. 1892/1990 (Φ. Ε. Κ. 101 Α), με την 1025344 / 166 / 0006 Α / 23.2.1995 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και η οποία ανασυγκροτήθηκε με την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών 1138444 / 1553 / 0006 / 12.12.1995 (Φ. Ε. Κ. 220 Α), της οποίας η λειτουργία παραστάθηκε μέχρι την 31.12.1996. Στη συνέχεια και για την ολοκλήρωση του έργου της κωδικοποίησης αυτής, συστήθηκε εκ νέου η Ειδική Επιτροπή με την 1053658 / 605 / Α0006 / 12.6.2000 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, εις οποίας η λειτουργία παραστάθηκε μέχρι 30.9.2000 με την απόφαση 1062486 / 821 / Α0006 / 14.7.2000 του Υπουργού Οικονομικών.

Ο Κώδικας Φόρου Προστιθέμενης Αξίας έχει ως ακολούθως;

ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

ΠΕΛΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1 **Επιβολή του φόρου**

Επιβάλλεται ο φόρος κύκλου εργασιών με την ονομασία «φόρος προστιθέμενης αξίας» σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Ο φόρος αυτός επιρρίπτεται από τον κατά νόμο υπόχρεο σε βάρος του αντισυμβαλλόμενου.

Άρθρο 2 **Αντικείμενο του φόρου**

1. Αντικείμενο του φόρου είναι:

- α)** Η παράδοση αγαθών και η παροχή υπηρεσιών, εφόσον πραγματοποιούνται από επαχθή αιτία στο εσωτερικό της χώρας από υποκείμενο στο φόρο που ενεργεί με αυτή την ιδιότητα,
- β)** Η εισαγωγή αγαθών στο εσωτερικό της χώρας,
- γ)** η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών που πραγματοποιείται από επαχθή αιτία στο εσωτερικό της χώρας από υποκείμενο στο φόρο, ο οποίος ενεργεί με αυτή την ιδιότητα ή από μη υποκείμενο στο φόρο νομικό πρόσωπο, όταν ο πωλητής είναι υποκείμενος στο φόρο εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος, ενεργεί με αυτή την ιδιότητα και δεν απαλλάσσεται από το φόρο λόγω ύψους πραγματοποιηθέντος ετήσιου κύκλου εργασιών, σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας του, ούτε υπάγεται στις διατάξεις των παραγράφων 2,3 και 5 του άρθρου 13. Ειδικά, η ενδοκοινοτική απόκτηση καινούργιων μεταφορικών μέσων υπάγεται στο φόρο, ανεξάρτητα από την ιδιότητα του εγκατεστημένου στο εσωτερικό της χώρας προσώπου,
- δ)** η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών, τα οποία υπάγονται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης, που πραγματοποιείται από υποκείμενο στο φόρο ή από μη υποκείμενο στο φόρο νομικό πρόσωπο, εφόσον τα πρόσωπα αυτά εμπίπτουν στις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 11.

2. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου θεωρούνται:

- α)** ως «εσωτερικό της χώρας» η ελληνική επικράτεια, εκτός της περιοχής του Αγίου Όρους,
- β)** ως «έδαφος της Κοινότητας» και ως «τρίτο έδαφος», όπως αυτά καθορίζονται στο παράρτημα ΙΙ του παρόντος.

Άρθρο 3 **Υποκείμενοι στο φόρο**

1. Στο φόρο υπόκεινται: που ενεργούν κατά τ

- α)** κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ημεδαπό ή αλλοδαπό ή ένωση προσώπων, εφόσον ασκεί κατά τρόπο ανεξάρτητο οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασης, τον επιδιωκόμενο σκοπό ή το αποτέλεσμα της δραστηριότητας αυτής,
- β)** κάθε πρόσωπο, το οποίο πραγματοποιεί περιστασιακά παράδοση ενός καινούργιου μεταφορικού μέσου, το οποίο αποστέλλεται ή μεταφέρεται προς άλλο κράτος μέλος.

Δεν θεωρείται ότι ασκούν οικονομική δραστηριότητα κατά τρόπο ανεξάρτητο οι μισθωτοί και λοιπά φυσικά πρόσωπα, τα οποία συνδέονται με τον εργοδότη τους με σύμβαση εργασίας ή με οποιαδήποτε άλλη νομική σχέση που δημιουργεί δεσμούς εξάρτησης, όσον αφορά τους όρους εργασίας ή την αμοιβή και συνεπάγεται την ευθύνη του εργοδότη.

2. Το Ελληνικό Δημόσιο, οι δήμοι, οι κοινότητες και τα άλλα Νομικά πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου δε θεωρούνται υποκείμενοι στο φόρο για τις πράξεις παράδοσης αγαθών και παροχής υπηρεσιών που ενεργούν κατά την εκπλήρωση της αποστολής τους, ακόμη και αν εισπράττουν τέλη, δικαιώματα ή εισφορές.

Εντούτοις τα πρόσωπα αυτά θεωρούνται ως υποκείμενοι στο φόρο κατά το μέτρο

που η μη υπαγωγή στο φόρο των δραστηριοτήτων τους οδηγεί σε στρέβλωση των όρων του ανταγωνισμού.

Τα πρόσωπα αυτά έχουν οπωσδήποτε την ιδιότητα του υποκείμενου στο φόρο, Εφόσον ασκούν τις δραστηριότητες που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτές είναι ασήμαντες.

3. Η αληθής έννοια της παραγράφου 2 είναι ότι, τα πρόσωπα που αναφέρονται στις διατάξεις της παραγράφου αυτής εξαιρούνται μόνο για τις πράξεις που ενεργούν ως δημόσια εξουσία.

ΑΡΘΡΟ 4

Οικονομική δραστηριότητα

Οικονομική δραστηριότητα, κατά την έννοια της διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 3, θεωρείται οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες του παραγωγού, του εμπόρου ή αυτού που παρέχει υπηρεσίες. Στις δραστηριότητες αυτές περιλαμβάνονται και η εξόρυξη, οι δραστηριότητες των αγροτών και των ελεύθερων επαγγελματιών, καθώς και η εκμετάλλευση ενός ενσώματου ή άυλου αγαθού με σκοπό την απόκτηση από αυτό εσόδων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Άρθρο 5

Παράδοση αγαθών

1. Παράδοση αγαθών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2, θεωρείται κάθε πράξη με την οποία μεταβιβάζεται το δικαίωμα να διαθέτει κάποιος ως κύριος ενσώματα κινητά αγαθά, καθώς και τα ακίνητα του άρθρου 6.

Ως ενσώματα αγαθά θεωρούνται και οι φυσικές δυνάμεις ή ενέργειες που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο συναλλαγής, όπως είναι το ηλεκτρικό ρεύμα, το αέριο, το ψύχος και η θερμότητα.

2. Κατά την πώληση ή αγορά αγαθών από παραγγελιοδόχο που ενεργεί στο όνομά του, θεωρείται ότι συντελείται παράδοση αγαθών μεταξύ αυτού και του παραγγελέα. Στην περίπτωση αυτή ο παραγγελιοδόχος θεωρείται, κατά περίπτωση, αγοραστής ή πωλητής ως προς τον παραγγελέα.

3. Ως παράδοση λογίζεται επίσης:

α) η πώληση αγαθών με τον όρο της παρακράτησης της κυριότητας μέχρι την αποπληρωμή του τμήματος,

β) η μεταβίβαση, με καταβολή αποζημίωσης, της κυριότητας αγαθού, που ενεργείται κατόπιν επιταγής δημόσιας αρχής ή στο όνομα της ή σε εκτέλεση νόμου.

4. Θεωρείται ως παράδοση αγαθών η μεταβίβαση αγαθών επιχείρησης ως συνόλου, κλάδου ή μέρους της από επαχθή ή χαριστική αιτία ή με τη μορφή εισφοράς σε υφιστάμενο ή συνιστάμενο νομικό πρόσωπο. Στην περίπτωση αυτή το πρόσωπο που αποκτά τα αγαθά θεωρείται, για την εφαρμογή του νόμου αυτού, ότι υπεισέρχεται ως διάδοχος στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις, του προσώπου που μεταβιβάζει. Η διάταξη αυτή δεν έχει εφαρμογή, αν το πρόσωπο που μεταβιβάζει ή το πρόσωπο που αποκτά τα αγαθά ενεργεί πράξεις για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου.

Άρθρο 6 **Παράδοση ακινήτου**

1. Παράδοση ακινήτων είναι η μεταβίβαση αποπερατωμένων ή ημιτελών κτιρίων ή τμημάτων τους και του οικοπέδου που μεταβιβάζεται μαζί με αυτά, εφόσον πραγματοποιείται πριν από την πρώτη εγκατάσταση σ' αυτά. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου θεωρούνται :

α) ως κτίρια – τα κτίσματα γενικά και οι κάθε είδους κατασκευές που συνδέονται με τα κτίσματα ή με το έδαφος κατά τρόπο σταθερό και μόνιμο.

β) ως πρώτη εγκατάσταση, η πρώτη χρησιμοποίηση με οποιοδήποτε τρόπο, των κτιρίων ύστερα από την ανέγερσή τους, όπως είναι ιδιοκατοίκηση, η ιδιοχρηση, η μίσθωση ή άλλη χρήση. Όταν με τα κτίσματα μεταβιβάζεται οικοπέδο μεγαλύτερο εκείνου που ορίζεται ως οικοδομήσιμο από τις ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις, η παράδοση του επιπλέον οικοπέδου υπάγεται στο φόρο του παρόντος νόμου, εφόσον αυτό δεν είναι οικοδομήσιμο σύμφωνα με τις ίδιες διατάξεις.

2. παράδοση ακινήτων θεωρείται επίσης:

α) η μεταβίβαση της υψηλής κυριότητας, η σύσταση ή η παραίτηση από το δικαίωμα προσωπικής δουλείας, καθώς και η μεταβίβαση του δικαιώματος άσκησης της επικαρπίας των ακινήτων της παραγράφου 1,

β) η εκτέλεση εργασιών στα ακίνητα, με μίσθωση έργου, ανεξάρτητα αν διαθέτει τα υλικά ο εργοδότης ή ο εργολάβος. Εργασίες κατά την πιο πάνω έννοια είναι και οι εκσκαφές, οι κατεδαφίσεις, ή η κατασκευή οικοδομών οδών, γεφυρών, υδραγωγείων, υδραυλικών και αποχετευτικών έργων, ηλεκτρολογικών και μηχανολογικών εγκαταστάσεων και τεχνικών γενικά έργων, καθώς και οι συμπληρώσεις, επεκτάσεις, διαρρυθμίσεις, και επισκευές, εκτός από τις εργασίες συνήθως συντήρησης των έργων αυτών.

3. στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 και στην περίπτωση α της παραγράφου 2, στις οποίες επιβάλλεται ο φόρος του παρόντος νόμου, δεν επιβάλλεται φόρος μεταβίβασης ακινήτων.

4. οι διατάξεις της παραγράφου 1 και κατά τις περιπτώσεις α της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού εφαρμόζονται για ακίνητα των οποίων η άδεια κατασκευής εκδίδεται από την 1^η Ιανουαρίου 2006.

Άρθρο 7

Πράξεις θεωρούμενες ως παράδοση αγαθών

1. Θεωρείται ως παράδοση αγαθών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2, η διάθεση από υποκείμενο στο φόρο αγαθών της επιχείρησης του για τις ανάγκες της, εφόσον πρόκειται για αγαθά που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 30, για τα οποία δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου σε περίπτωση απόκτησής τους από άλλον υποκείμενο φόρο.

2. Επίσης ως παράδοση αγαθών θεωρούνται οι ακόλουθες πράξεις, εφόσον η απόκτηση των αγαθών ή κατά περίπτωση των υλικών ή των υπηρεσιών από τα οποία έχουν παραχθεί αυτά, παρέχει στον υποκείμενο δικαίωμα έκπτωσης φόρου:

α) η διάθεση αγαθών από υπαγόμενη στο φόρο δραστηριότητα σε άλλη μη υπαγόμενη του ίδιου υποκειμένου,

β) η ανάληψη από υποκείμενο στο φόρο αγαθών της επιχείρησης του για την ικανοποίηση αναγκών του ή του προσωπικού της επιχείρησης και γενικά η δωρεάν διάθεση αγαθών για σκοπούς ξένους προς την άσκηση της επιχείρησης. Εξαιρούνται τα δώρα μέχρι αξίας δέκα (10) ευρώ και τα δείγματα που διαθέτει ο υποκείμενος στο φόρο για την εκπλήρωση των σκοπών της επιχείρησης του,

γ) ιδιοκατοίκηση ή ιδιόχρηση, ή μίσθωση ή η χρησιμοποίηση για οποιονδήποτε σκοπό των ακινήτων που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 6,

δ) την ανάληψη μερίδας σε αγαθά από εταίρο, μέτοχο ή κληρονόμο, σε περίπτωση διακοπής των εργασιών, λύση της εταιρείας, αποχώρησης ή θανάτου εταίρου. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται επίσης στις περιπτώσεις, κοινωνίας, και συνεταιρισμού, καθώς και στην περίπτωση κοινοπραξίας, επιτηδευματιών για την οποία προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Κώδικα βιβλίων και στοιχείων (π.δ. 186 – 1992 – Φ. Ε. Κ. 84 Α),

ε) η προέλευση στον υποκείμενο στο φόρο ή στους κληρονόμους των αγαθών της επιχείρησης του, κατά την παύση των εργασιών της ή κατά το θάνατο του υποκειμένου. Προκειμένου για πάγια περιουσιακά στοιχεία του υποκειμένου, όπως ορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 33, οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται εφόσον δεν έχει παρέλθει η πενταετής περίοδος διακανονισμού του φόρου αυτού.

3) θεωρείται επίσης ως παράδοση αγαθών η μεταφορά από έναν υποκείμενο στο φόρο αγαθών της επιχείρησης του προς ένα άλλο κράτος – μέλος. Θεωρείται ως μεταφερόμενο προς ένα άλλο κράτος – μέλος, κάθε ενσώματο αγαθό που αποτελείται ή μεταφέρεται εκτός του εσωτερικού της χώρας, αλλά εντός της κοινότητας, από τον υποκείμενο στο φόρο στο εσωτερικό της χώρας ή από άλλον που ενεργεί για λογαριασμό του, για τις ανάγκες της επιχείρησης του, εκτός αν τα αγαθά αυτά προορίζονται για την πραγματοποίηση μιας από τις ακόλουθες πράξεις:

α) παράδοση αγαθού που πραγματοποιείται από τον υποκείμενο στο φόρο εντός του κράτους – μέλους άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωση β της παραγράφου 1 και των παραγράφων 2 και 6 του άρθρου 13

β) παράδοση αγαθού που πραγματοποιείται στο εσωτερικό της χώρας από τον υποκείμενο στο φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 24, 27 και 28,

γ) παροχή υπηρεσιών στο υποκείμενο στον φόρο που έχουν ως αντικείμενο εργασίες οι οποίες αφορούν αυτό το αγαθό και πραγματοποιούνται υλικώς στο κράτος – μέλος άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς του αγαθού, εφόσον μετά την εκτέλεση των εργασιών τα αγαθά επαναποστέλλονται στον ίδιο υποκείμενο στο φόρο στο εσωτερικό της χώρας,

δ) προσωρινή χρησιμοποίηση του αγαθού στο έδαφος του κράτους – μέλους άφιξης της αποστολής ή την μεταφορά για τις ανάγκες παροχής υπηρεσιών οι οποίες πραγματοποιούνται από τον υποκείμενο στο φόρο που είναι εγκατεστημένος στο εσωτερικό της χώρας

ε) προσωρινή χρησιμοποίηση του αγαθού για περίοδο μέχρι 24 μήνες στο έδαφος άλλου κράτους – μέλους, εντός του οποίου η εισαγωγή του ίδιου αυτού αγαθού από Τρίτη χώρα, με σκοπό την προσωρινή χρησιμοποίηση του, θα υπαγόταν στο καθεστώς προσωρινής εισαγωγής με πλήρη απαλλαγή από εισαγωγικούς δασμούς.

στ) παράδοση αερίου μέσω του συστήματος διανομής φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων α ή Β ή της παραγράφου 3 του άρθρου 13. στην περίπτωση που μια από τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στις ανωτέρω περιπτώσεις παύει να υφίσταται, θεωρείται ότι πραγματοποιείται παράδοση αγαθού κατά τον χρόνο που παύει να υφίσταται η εν λόγω προϋπόθεση με αποφάσεις υπουργού οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 8 **Παροχή Υπηρεσιών**

1. Παροχή υπηρεσιών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2, θεωρείται κάθε πράξη που δε συνιστά παράδοση αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 έως 7. Η πράξη αυτή μπορεί να συνίσταται ιδίως σε:

- α) μεταβίβαση ή παραχώρηση της χρήσης ενός άυλου αγαθού,
- β) υποχρέωση για παράλειψη ή ανοχή μιας πράξης ή κατάστασης.

2. Ως παροχή υπηρεσιών λογίζονται επίσης:

- α) η εκμετάλλευση ξενοδοχείων, επιπλωμένων δωματίων και οικιών, κατασκηνώσεων και παρόμοιων εγκαταστάσεων, χώρων στάθμευσης και κάθε είδους μεταφορικών μέσων και τροχόσπιτων,
- β) η διάθεση τροφής και ποτών από εστιατόρια, ζαχαροπλαστεία, κέντρα διασκέδασης και παρόμοιες επιχειρήσεις για επιτόπια κατανάλωση,
- γ) η εκτέλεση υπηρεσίας με καταβολή αποζημίωσης ύστερα από επιταγή δημόσιας αρχής ή στο όνομα της ή σε εκτέλεση νόμου,
- δ) η μίσθωση βιομηχανοστασίων και χρηματοθυρίδων,
- ε) οι εργασίες φασόν επί ενσώματων κινητών αγαθών.

Ως εργασία φασόν νοείται η εκτέλεση εργασιών παραγωγής, κατασκευής ή συναρμολόγησης ενσώματων κινητών αγαθών, με σύμβαση μίσθωσης έργου, από υλικά και αντικείμενα που παραδίνονται από τον εργοδότη στον εργολάβο για το σκοπό αυτόν, ανεξάρτητα αν ο εργολάβος χρησιμοποιεί και δικά του υλικά. Η διάταξη της περίπτωσης αυτής ισχύει και όταν ο εργοδότης είναι υποκείμενος στο φόρο εγκατεστημένος σε άλλο κράτος – μέλος, εφόσον τα υλικά και αντικείμενα αποστέλλονται από το κράτος του εργοδότη και τα αγαθά που παράγονται ή κατασκευάζονται ή συναρμολογούνται από τον εργολάβο μεταφέρονται ή αποστέλλονται στον εργοδότη στο κράτος – μέλος, στο οποίο αυτός είναι εγκατεστημένος.

3. Αν ο υποκείμενος στο φόρο μεσολαβεί σε παροχή υπηρεσιών, ενεργώντας στο όνομά του, αλλά για λογαριασμό άλλων προσώπων, θεωρείται ότι λαμβάνει και παρέχει τις υπηρεσίες αυτές.

4. Οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 5 εφαρμόζονται αναλόγως και στις περιπτώσεις παροχής υπηρεσιών.

Άρθρο 9

Πράξεις θεωρούμενες ως παροχή υπηρεσιών

Θεωρείται ως παροχή υπηρεσιών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2, η από υποκείμενο στο φόρο:

α) χρησιμοποίηση αγαθών της επιχείρησής του, για την ικανοποίηση αναγκών του προσωπικού της επιχείρησής ή για σκοπούς ξένους προς αυτή, εφόσον κατά την απόκτηση των αγαθών αυτών δημιουργήθηκε δικαίωμα έκπτωσης του φόρου,

β) παροχή υπηρεσιών για τις ανάγκες του ή για τις ανάγκες του προσωπικού του ή για σκοπούς ξένους προς την επιχείρησή του,

γ) χρησιμοποίηση δικών του υπηρεσιών για δραστηριότητα του ίδιου του υποκειμένου που απαλλάσσεται από το φόρο, καθώς επίσης και η χρησιμοποίηση δικών του υπηρεσιών για τις ανάγκες της επιχείρησής του, εφόσον πρόκειται για υπηρεσίες που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 30, (καπνοβιομηχανικά, οιοπνευματώδη, επιβατικά αυτοκίνητα Ι.Χ. κ.λ.π.) για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου σε περίπτωση λήψης όμοιων υπηρεσιών από άλλον υποκείμενο στο φόρο.

Άρθρο 10

Εισαγωγή αγαθών

1. Ως εισαγωγή αγαθών, κατά την έννοια του άρθρου 2, θεωρείται:

α) Η είσοδος στο εσωτερικό της χώρας αγαθών που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις των άρθρων 9 και 10 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας ή προκειμένου για αγαθά υπαγόμενα στη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, που δεν βρίσκονται σε ελεύθερη κυκλοφορία,

β) Η είσοδος στο εσωτερικό της χώρας αγαθών προερχόμενων από τρίτες χώρες, εκτός από αυτά που αναφέρονται στην περίπτωση α.

2. Η εισαγωγή αγαθών πραγματοποιείται στην Ελλάδα, εφόσον τα αγαθά βρίσκονται στο εσωτερικό της χώρας κατά το χρόνο της εισόδου των στο εσωτερικό της Κοινότητας.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, αν τα αγαθά που εμπίπτουν στην περίπτωση α της παραγράφου 1 έχουν υπαχθεί από τη στιγμή της εισόδου των στο εσωτερικό της Κοινότητας σε ένα από τα καθεστώτα, που αναφέρονται στα εδάφια α' και β' της περίπτωσης β της παραγράφου 1 του άρθρου 25, σε καθεστώς προσωρινής εισαγωγής με πλήρη απαλλαγή από εισαγωγικούς δασμούς ή σε καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης, η εισαγωγή των αγαθών αυτών πραγματοποιείται στην Ελλάδα, εφόσον τα αγαθά αυτά εξέρχονται από τα καθεστώτα αυτά στο εσωτερικό της χώρας.

Επίσης, αν αγαθά που εμπίπτουν στην περίπτωση β της παραγράφου 1 έχουν τεθεί από το χρόνο της εισόδου τους στο εσωτερικό της Κοινότητας στα καθεστώτα προσωρινής εισαγωγής ή εσωτερικής κοινοτικής διαμετακόμισης, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 61, η εισαγωγή των αγαθών αυτών πραγματοποιείται στην Ελλάδα, εφόσον τα αγαθά εξέρχονται από τα καθεστώτα αυτά στο εσωτερικό της χώρας.

Άρθρο 11 **Ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών**

1. Ενδοκοινοτική απόκτηση, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2, θεωρείται η απόκτηση της εξουσίας να διαθέτει κάποιος ως κύριος ενσώματα κινητά αγαθά, που αποστέλλονται ή μεταφέρονται στον αποκτώντα από τον πωλητή ή τον αποκτώντα ή από πρόσωπο που διενεργεί για λογαριασμό τους, στο εσωτερικό της χώρας από άλλο κράτος – μέλος, από το οποίο αναχώρησε η αποστολή ή η μεταφορά του αγαθού.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, δεν θεωρείται ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών η κατά τις διατάξεις του άρθρου 2 απόκτηση αγαθών που πραγματοποιείται:

α) από υποκείμενο στο φόρο που υπάγεται στο ειδικό καθεστώς των αγροτών του άρθρου 41,

β) από υποκείμενο στο φόρο που πραγματοποιεί μόνο παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών, που δεν του παρέχουν κανένα δικαίωμα έκπτωσης και

γ) από μη υποκείμενο στο φόρο νομικό πρόσωπο, εφόσον το ύψος των συναλλαγών αυτών, χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας που οφείλεται στο κράτος – μέλος της αναχώρησης της αποστολής ή της μεταφοράς, δεν υπερβαίνει κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο το ποσό των 10.000 ευρώ και κατά τη τρέχουσα διαχειριστική περίοδο δεν υπερβαίνει το ποσό αυτό. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν ισχύουν προκειμένου για καινούργια μεταφορικά μέσα και προϊόντα που υπάγονται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης.

Τα πρόσωπα που εμπίπτουν στις διατάξεις της παραγράφου αυτής μπορούν να επιλέγουν τη φορολόγησή τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1. Η επιλογή αυτή γίνεται με υποβολή δήλωσης, η οποία ισχύει τουλάχιστον για δύο πλήρεις διαχειριστικές περιόδους, μετά την πάροδο των οποίων μπορεί να ανακληθεί. Η ανάκληση θα ισχύει από την επόμενη διαχειριστική περίοδο.

3. Επίσης, κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1, δε θεωρείται ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών η κατά τις διατάξεις του άρθρου 2 απόκτηση αγαθών των οποίων η παράδοση απαλλάσσεται στο εσωτερικό της χώρας από το φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων ά, β, γ και στ της παραγράφου 1 του άρθρου 27.

Ομοίως, δεν θεωρείται ως ενδοκοινοτική απόκτηση η απόκτηση μεταχειρισμένων αγαθών και αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας, εφόσον ο πωλητής είναι υποκείμενος στο φόρο μεταπώλησης ή διοργανωτής δημοπρασίας, που ενεργεί με την ιδιότητα του αυτή και το αποκτηθέν αγαθό φορολογήθηκε στο κράτος – μέλος αναχώρησης της αποστολής ή της μεταφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις του κράτους αυτού για τη φορολόγηση των μεταχειρισμένων αγαθών και των αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας

4. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου:

α) ως «προϊόντα υπαγόμενα σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης», θεωρούνται τα ορυκτέλαια, το οινόπνευμα και τα αλκοολούχα ποτά και τα βιομηχανοποιημένα καπνά, όπως αυτά ορίζονται από τις ισχύουσες Κοινοτικές διατάξεις,

β) θεωρούνται ως «μεταφορικά μέσα», τα σκάφη μήκους άνω των 7,5 μέτρων, τα αεροσκάφη των οποίων το συνολικό βάρος κατά την απογείωση υπερβαίνει τα 1.550 χιλιόγραμμα και τα χερσαία οχήματα με κινητήρα κυβισμού άνω των 7,2 KW τα οποία προορίζονται για τη μεταφορά προσώπων ή εμπορευμάτων, με εξαίρεση τα σκάφη και τα αεροσκάφη που αναφέρονται στο άρθρο 27,

γ) δεν θεωρούνται ως «καινούργια», τα μεταφορικά μέσα που αναφέρονται στην προηγούμενη περίπτωση β όταν πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες δύο προϋποθέσεις:

αα) η παράδοση έχει πραγματοποιηθεί μετά την πάροδο τριών μηνών από την ημερομηνία της πρώτης θέσης σε κυκλοφορία. Ειδικά, για τα χερσαία οχήματα η ανωτέρω χρονική διάρκεια αυξάνεται σε έξι μήνες.

ββ) το μεταφορικό μέσο έχει διανύσει περισσότερα από 6.000 χιλιόμετρα, αν πρόκειται για χερσαίο όχημα, έχει πραγματοποιήσει άνω των 100 ωρών πλεύσης, αν πρόκειται για σκάφος και άνω των 40 ωρών πτήσης, αν πρόκειται για αεροσκάφος.

5. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 12

Πράξεις θεωρούμενες ως ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών

Θεωρείται ως ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2:

α) η παραλαβή αγαθού στο εσωτερικό της χώρας από υποκείμενο στο φόρο για τις ανάγκες της επιχείρησής του, το οποίο αποστέλλεται ή μεταφέρεται από τον ίδιο ή από άλλο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό του, από ένα άλλο κράτος – μέλος εντός του οποίου έχει παραχθεί, εξορυχθεί, μεταποιηθεί, αγορασθεί, αποκτηθεί ή έχει εισαχθεί σ' αυτό το κράτος μέλος από τον ίδιο, στα πλαίσια της επιχείρησής του,

β) η παραλαβή αγαθών στο εσωτερικό της χώρας από νομικό πρόσωπο μη υποκείμενο στο φόρο, τα οποία αποστέλλονται ή μεταφέρονται από το ίδιο πρόσωπο από άλλο κράτος μέλος, στο οποίο είχαν εισαχθεί από το πρόσωπο αυτό,

γ) η μετακίνηση αγαθών από άλλο κράτος μέλος στο εσωτερικό, κατά ανάλογη εφαρμογή του δεύτερου και τρίτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 7 του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΤΟΠΟΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Άρθρο 13

Τόπος παράδοσης αγαθών

1. Η παράδοση αγαθών θεωρείται ότι πραγματοποιείται στο εσωτερικό της χώρας, εφόσον κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης τα αγαθά βρίσκονται:

α) στο εσωτερικό της χώρας,

β) Πάνω σε πλοίο, αεροπλάνο ή τραίνο και παραδίδονται προς επιβάτες κατά τη διάρκεια τμήματος μεταφοράς που πραγματοποιείται στο εσωτερικό της Κοινότητας, εφόσον η αναχώρηση πραγματοποιείται από το εσωτερικό της χώρας.

Για την εφαρμογή της διάταξης αυτής θεωρούνται:

- « τμήμα της μεταφοράς το οποίο λαμβάνει χώρα στο εσωτερικό της Κοινότητας» το τμήμα που πραγματοποιείται χωρίς σταθμό εκτός της Κοινότητας, μεταξύ του τόπου αναχώρησης και του τόπου άφιξης της μεταφοράς επιβατών,

- « τόπος αναχώρησης μεταφοράς επιβατών », το πρώτο σημείο επιβίβασης των επιβατών στο εσωτερικό της Κοινότητας, ενδεχομένως μετά από προσέγγιση εκτός της Κοινότητας.

- « τόπος άφιξης μιας μεταφοράς επιβατών », το τελευταίο σημείο αποβίβασης των επιβατών που επιβιβάστηκαν εντός της Κοινότητας, το οποίο προβλέπεται στο εσωτερικό της Κοινότητας, ενδεχομένως πριν από προσέγγιση εκτός της Κοινότητας. Εάν πρόκειται για μεταφορά μετ' επιστροφής, η διαδρομή της επιστροφής θεωρείται αυτοτελής μεταφορά.

2. Σε περίπτωση παράδοσης αγαθών μετά από εγκατάσταση ή συναρμολόγηση, με ή χωρίς δοκιμή λειτουργίας, ως τόπος παράδοσης θεωρείται ο τόπος όπου γίνεται η εγκατάσταση ή η συναρμολόγηση.

3. Στην περίπτωση παράδοσης αερίου μέσω του συστήματος διανομής φυσικού αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας:

α) Σε μεταπωλητή υποκείμενο στο φόρο, ως τόπος παράδοσης θεωρείται ο τόπος όπου ο υποκείμενος στο φόρο μεταπωλητής έχει την έδρα της οικονομικής δραστηριότητας του ή τη μόνιμη εγκατάσταση του για την οποία παραδίδονται τα αγαθά ή ελλείπει έδρα ή μόνιμης εγκατάστασης, ο τόπος όπου έχει τη μόνιμη κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του.

Για τους σκοπούς της παρούσας διάταξης ως 'μεταπωλητής' υποκείμενος στο φόρο νοείται ο υποκείμενος στο φόρο του οποίου η κύρια δραστηριότητα, όσον αφορά τις αγορές αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, είναι η μεταπώληση των ανωτέρω προϊόντων και του οποίου η ίδια κατανάλωση των προϊόντων αυτών είναι αμελητέα.

β) Εφόσον δεν καλύπτεται από την παραπάνω περίπτωση **α**, ως τόπος παράδοσης θεωρείται ο τόπος πραγματικής χρησιμοποίησης και κατανάλωσης των αγαθών από τον πελάτη.

Όταν το σύνολο ή μέρος των αγαθών δεν καταναλώνεται πραγματικά από τον εν λόγω πελάτη, τεκμαίρεται ότι αυτά τα μη καταναλωθέντα αγαθά έχουν χρησιμοποιηθεί και καταναλωθεί στο τόπο όπου έχει την έδρα της οικονομικής δραστηριότητας του ή τη μόνιμη εγκατάσταση του για την οποία παραδίδονται τα αγαθά. Στην περίπτωση απουσίας της εν λόγω έδρας οικονομικής δραστηριότητας ή μόνιμης εγκατάστασης, τεκμαίρεται ότι χρησιμοποίησε και κατανάλωσε τα αγαθά στον τόπο όπου έχει τη μόνιμη κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του.

4. Σε περίπτωση παράδοσης αγαθών πριν από την εισαγωγή τους στο εσωτερικό της χώρας, ως τόπος παράδοσης θεωρείται το εσωτερικό της χώρας, εφόσον αυτό είναι και ο τόπος του τελικού προορισμού τους.

5. Κατά παρέκκλιση των ανωτέρω διατάξεων, η παράδοση αγαθών θεωρείται ότι πραγματοποιείται στο εσωτερικό της χώρας, εφόσον πρόκειται για αγαθά, τα οποία αποστέλλονται ή μεταφέρονται από τον προμηθευτή ή από άλλον που ενεργεί για λογαριασμό του από άλλο κράτος – μέλος στο εσωτερικό της χώρας και πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α) η παράδοση των αγαθών γίνεται προς υποκείμενο στο φόρο ή προς νομικό πρόσωπο μη υποκείμενο στο φόρο που καλύπτονται από την παρέκκλιση της παραγράφου 2 του αριθμού 11 ή προς οποιοδήποτε άλλο μη υποκείμενο στο φόρο πρόσωπο και

β) δεν πρόκειται για καινούργια μεταφορικά μέσα, ούτε για αγαθά, που παραδίδονται μετά από εγκατάσταση ή συναρμολόγηση, με ή χωρίς δοκιμή λειτουργίας, από τον προμηθευτή ή για λογαριασμό του.

Εν τούτοις οι διατάξεις τις παραγράφου αυτής δεν έχουν εφαρμογή προκειμένου για παραδόσεις αγαθών που δεν υπόκεινται δε ειδικό φόρο κατανάλωσης, εφόσον το ύψος των συναλλαγών, χωρίς Φ.Π.Α. που πραγματοποιούνται από τον προμηθευτή

προς το εσωτερικό της χώρας δεν υπερβαίνει κατά τη διάρκεια της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου το ποσόν των 35.000 ευρώ και κατά την τρέχουσα διαχειριστική περίοδο δεν υπερβαίνει το ποσό αυτό.

6. Κατά την παρέκκλιση από την περίπτωση ά της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2, η παράδοση αγαθών δεν θεωρείται ότι πραγματοποιείται στο εσωτερικό της χώρας στην περίπτωση που τα αγαθά αποστέλλονται ή μεταφέρονται από τον πωλητή ή από άλλο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό του, από της εσωτερικό της χώρας σε άλλο κράτος – μέλος και πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α) η παράδοση των αγαθών γίνεται προς υποκείμενο στο φόρο προς νομικό πρόσωπο μη υποκείμενο στο φόρο, τα οποία δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για τη φορολόγηση της παράδοσης αυτής ως ενδοκοινοτικής απόκτησης στη χώρα τους ή προς οποιοδήποτε άλλο μη υποκείμενο στο φόρο πρόσωπο εγκαταστημένο σε άλλο κράτος – μέλος και

β) δεν πρόκειται για καινούργια μεταφορικά μέσα, ούτε για αγαθά, που παραδίδονται μετά από εγκατάσταση ή συναρμολόγηση, με ή χωρίς δοκιμή λειτουργίας, από τον προμηθευτή ή για λογαριασμό του.

Εν τούτοις οι διατάξεις της παραγράφου αυτής δεν έχουν εφαρμογή προκειμένου για παραδόσεις αγαθών που δεν υπόκεινται δε ειδικό φόρο κατανάλωσης, εφόσον το ύψος των συναλλαγών, χωρίς Φ.Π.Α. που πραγματοποιούνται από τον προμηθευτή προς το εσωτερικό της χώρας δεν υπερβαίνει κατά τη διάρκεια της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου το ποσόν των 100.000 ευρώ και κατά την τρέχουσα διαχειριστική περίοδο δεν υπερβαίνει το ποσό αυτό, το όριο αυτό περιορίζεται στο ποσό των 35.000 ευρώ προκειμένου για παραδόσεις αγαθών προς τα κράτη – μέλη που εφαρμόζουν το όριο αυτό.

Οι υποκείμενοι στο φόρο που υπάγονται στις διατάξεις των δύο προηγούμενων εδαφίων μπορούν να επιλέγουν την υπαγωγή των πράξεών τους στις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου. Η επιλογή αυτή γίνεται με υποβολή δήλωσης η οποία ισχύει τουλάχιστον για δύο πλήρεις διαχειριστικές περιόδους, μετά την πάροδο των οποίων μπορεί να ανακληθεί. Η ανάκληση θα ισχύει από την επόμενη διαχειριστική περίοδο.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται και στην περίπτωση κατά την οποία τα αποστελόμενα ή μεταφερόμενα αγαθά εισάγονται από τον προμηθευτή σε κράτος – μέλος διαφορετικό από τα κράτος μέλος άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς προς τον αγοραστή.

7. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν έχουν εφαρμογή στις παραδόσεις αγαθών που υπάγονται σε φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις των αριθμών 45 και 46 για τις παραδόσεις αγαθών των αριθμών 45 και 46 ως τόπος παράδοσης τους θεωρείται ο τόπος εγκατάστασης του υποκείμενου στο φόρο μεταπωλητή και του διοργανωτή της δημοπρασίας.

8. Μ ε τις αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 14

Τόπος παροχής υπηρεσιών

1. Η παροχή υπηρεσιών θεωρείται ότι πραγματοποιείται στην Ελλάδα, εφόσον κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης αυτός που παρέχει τις υπηρεσίες έχει στο εσωτερικό της χώρας την έδρα της οικονομικής του δραστηριότητας ή τη μόνιμη εγκατάστασή του από την οποία παρέχονται οι υπηρεσίες ή, αν δεν υπάρχει έδρα ή μόνιμη εγκατάσταση, την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή του.

2. Κατ' εξαίρεση, ο τόπος παροχής θεωρείται ότι βρίσκεται στην Ελλάδα στις περιπτώσεις που αναφέρονται στις ακόλουθες δραστηριότητες:

α) υπηρεσίες συναφείς με ακίνητα κείμενα στο εσωτερικό της χώρας, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι υπηρεσίες που παρέχονται από κτηματομεσίτες, εμπειρογνώμονες, μηχανικούς, αρχιτέκτονες και γραφεία επιβλέψεων,

β) υπηρεσίες μεταφοράς, εφόσον εκτελούνται στο εσωτερικό της χώρας και προκειμένου για μεταφορές, με τόπο αναχώρησης της μεταφοράς το εσωτερικό της Κοινότητας ή αντίστροφα, για το διαλυόμενο στο εσωτερικό της χώρας τμήμα της ολικής διαδρομής.

Η διάταξη αυτή ισχύει και προκειμένου για ενδοκοινοτικές μεταφορές προσώπων, **γ)** υπηρεσίες ενδοκοινοτικής μεταφοράς αγαθών, καθώς και υπηρεσίες μεσολάβησης για την πραγματοποίηση αυτών των υπηρεσιών, που πραγματοποιούνται από πρόσωπα, που πραγματοποιούνται από πρόσωπα που ενεργούν στο όνομα και για λογαριασμό άλλων προσώπων, εφόσον ο τόπος αναχώρησης της μεταφοράς βρίσκεται σε άλλο κράτος – μέλος. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου θεωρούνται:

αα) «ενδοκοινοτική μεταφορά αγαθών», κάθε μεταφορά αγαθών της οποίας ο τόπος άφιξης βρίσκονται στο εσωτερικό δύο διαφορετικών κρατών μελών. Εξομοιώνεται προς ενδοκοινοτική μεταφορά αγαθών, η μεταφορά αγαθών της οποίας ο τόπος αναχώρησης και ο τόπος άφιξης βρίσκονται στο εσωτερικό της χώρας, εφόσον η μεταφορά αυτή συνδέεται άμεσα με μεταφορά αγαθών της οποίας ο τόπος αναχώρησης και ο τόπος άφιξης βρίσκονται στο έδαφος δύο διαφορετικών κρατών – μελών,

ββ) «τόπος αναχώρησης», ο τόπος όπου αρχίζει πραγματικά η μεταφορά αγαθών, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι πραγματοποιούμενες διαδρομές προ του τόπου βρίσκονται τα αγαθά,

γγ) «τόπος άφιξης», ο τόπος όπου περατώνεται πραγματικά η μεταφορά των αγαθών,

δ) υπηρεσίες εγκατάστασης ή συναρμολόγησης αγαθών προερχόμενων από άλλο κράτος, εφόσον οι εργασίες αυτές ενεργούνται στο εσωτερικό της χώρας από τον προμηθευτή των αγαθών, ο οποίος δεν είναι εγκατεστημένος στο εσωτερικό της χώρας,

ε) υπηρεσίες μίσθωσης μεταφορικών μέσων, εφόσον ο εκμισθωτής είναι εγκαταστημένος στο εσωτερικό της χώρας και ο μισθωτής χρησιμοποιεί το αγαθό σ' αυτό ή σε άλλο κράτος – μέλος της Κοινότητας ή εφόσον ο εκμισθωτής είναι εγκαταστημένος σε κράτος εκτός της Κοινότητας και ο μισθωτής χρησιμοποιεί το αγαθό στο εσωτερικό της χώρας.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής του προηγούμενου εδαφίου της περίπτωσης αυτής,

στ) υπηρεσίες που πραγματοποιούνται στο εσωτερικό της χώρας και έχουν ως αντικείμενο:

αα) πολιτιστικές, καλλιτεχνικές, αθλητικές, επιστημονικές, εκπαιδευτικές, ψυχαγωγικές ή παρόμοιες δραστηριότητες, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι εργασίες των οργανωτών τέτοιων δραστηριοτήτων, καθώς και οι τυχόν παρεπόμενες προς αυτές παροχές υπηρεσιών,

ββ) εργασίες παρεπόμενες των μεταφορικών δραστηριοτήτων, όπως η φόρτωση, η εκφόρτωση και άλλες παρόμοιες,

γγ) πραγματογνωμοσύνες γενικά, καθώς και οι εργασίες σε ενσώματα κινητά αγαθά, εφόσον δεν παρέχονται σε λήπτη που διαθέτει αριθμό φορολογικού μητρώου Φ.Π.Α. σε άλλο κράτος – μέλος και τα αγαθά αυτά μετά την παροχή των υπηρεσιών δεν αποστέλλονται ούτε μεταφέρονται εκτός του εσωτερικού της χώρας.

Για πραγματογνωμοσύνες καθώς και οι λοιπές εργασίες σε ταξινομημένα στην Ελλάδα μεταφορικά μέσα λογίζεται ότι αυτά σε κάθε περίπτωση δεν αποστέλλονται ούτε μεταφέρονται εκτός του εσωτερικού της χώρας,

ζ) με τη επιφύλαξη της παραπάνω περίπτωσης 'γ, για παροχή υπηρεσιών από μεσάζοντες, οι οποίοι ενεργούν στο όνομα και για λογαριασμό άλλων προσώπων για την πραγματοποίηση πράξεων, οι οποίες εκτελούνται υλικά στο εσωτερικό της χώρας.

3. Επίσης κατ' εξαίρεση, ο τόπος παροχής υπηρεσιών θεωρείται ότι βρίσκεται στο εσωτερικό της χώρας στις παρακάτω περιπτώσεις υπηρεσιών, εφόσον παρέχονται από πρόσωπα στο εσωτερικό της χώρας στις παρακάτω περιπτώσεις υπηρεσιών, εφόσον παρέχονται από πρόσωπα εγκαταστημένα σε άλλο κράτος – μέλος σε υποκείμενους στο φόρο, οι οποίοι έχουν στο εσωτερικό της χώρας την έδρα της οικονομικής τους δραστηριότητας ή τη μόνιμη εγκατάστασή τους ή την κατοικία, ή τη συνήθη διαμονή τους ή, εφόσον παρέχονται από πρόσωπα εγκαταστημένα εκτός της Κοινότητας, σε οποιοδήποτε λήπτη εγκαταστημένο στο εσωτερικό της χώρας:

α) μεταβίβασης ή παραχώρησης της χρήσης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, αδειών εκμετάλλευσης βιομηχανικών και εμπορικών σημάτων και άλλων παρόμοιων δικαιωμάτων,

β) διαφημίσεων

γ) συμβούλων γενικά, μηχανικών, γραφείων μελετών, δικηγόρων, λογιστών ή και άλλων παρόμοιων υπηρεσιών, καθώς και επεξεργασίας στοιχείων ή παροχής πληροφοριών,

δ) ανάληψης υποχρέωσης για μη άσκηση, εν όλω ή εν μέρει, επαγγελματικής δραστηριότητας ή δικαιώματος που προβλέπεται στην παράγραφο αυτή,

ε) τραπεζικών, χρηματοδοτικών, ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών, με εξαίρεση τη μίσθωση χρηματοθυρίδων,

στ) διάθεσης προσωπικού,

ζ) μίσθωσης ενσώματων κινητών αγαθών εκτός των μεταφορικών μέσων,

η) προσώπων που ενεργούν στο όνομα και για λογαριασμό άλλων προσώπων για την πραγματοποίηση των υπηρεσιών που αναφέρονται στην παράγραφο αυτή,

θ) τηλεπικοινωνιών.

Ως υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών νοούνται οι υπηρεσίες που αφορούν τη μετάδοση, εκπομπή και λήψη σημάτων εγγράφων, εικόνων και ήχων ή πληροφοριών οποιασδήποτε φύσης μέσω καλωδίου, ραδιοκυμάτων, οπτικών ή άλλων ηλεκτρομαγνητικών συστημάτων, συμπεριλαμβανομένης της εκχώρησης ή παραχώρησης δικαιώματος χρήσης μέσων για μια τέτοια μετάδοση, εκπομπή ή λήψη.

ι) ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών,

ια) υπηρεσιών που παρέχονται ηλεκτρονικά, όπως δημιουργία και φιλοξενία ιστοσελίδων, η εξ αποστάσεως συντήρηση προγραμμάτων και εξοπλισμού, παροχή λογισμικού και η ενημέρωσή του, παροχή εικόνων, κειμένων, πληροφοριών και η

διάθεση βάσεως δεδομένων, παροχή μουσικής, ταινιών και παιχνιδιών συμπεριλαμβανομένων και κάθε είδους τυχερών παιχνιδιών, καθώς και πολιτικών, πολιτιστικών, καλλιτεχνικών, αθλητικών, επιστημονικών ή ψυχαγωγικών εκπομπών ή εκδηλώσεων, παροχή διδασκαλίας εξ αποστάσεως. Μόνη η επικοινωνία μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ παρέχοντος και λήπτη υπηρεσίας δεν αρκεί για να θεωρηθεί η υπηρεσία αυτή ως υπηρεσία που παρέχεται ηλεκτρονικά.

Ιβ) παροχή πρόσβασης στα σημεία διανομής φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και μεταφοράς και διοχέτευσης μέσω των συστημάτων αυτών και παροχή άλλων άμεσα συνδεδεμένων υπηρεσιών

4. Επίσης, κατ' εξαίρεση ο τόπος παροχής υπηρεσιών θεωρείται ότι βρίσκεται στο εσωτερικό της χώρας στις παρακάτω περιπτώσεις υπηρεσιών, εφόσον παρέχονται σε λήπτη που διαθέτει αριθμό φορολογικού μητρώου Φ. Π. Α. στο εσωτερικό της χώρας:

α) ενδοκοινοτικής μεταφοράς αγαθών της οποίας ο τόπος αναχώρησης δεν βρίσκεται στο εσωτερικό της χώρας, καθώς και παροχή υπηρεσιών από πρόσωπα που μεσολαβούν ενεργώντας στο όνομα και για λογαριασμό άλλων προσώπων, για την πραγματοποίηση των πράξεων αυτών,

β) εργασίες παρεπόμενες της ενδοκοινοτικής μεταφοράς αγαθών, που εκτελούνται υλικά σε άλλο κράτος – μέλος, καθώς και παροχή υπηρεσιών από πρόσωπα που μεσολαβούν ενεργώντας στο όνομα και για λογαριασμό άλλων προσώπων, για την πραγματοποίηση των πράξεων αυτών,

γ) παροχή υπηρεσιών από πρόσωπα που ενεργούν στο όνομα και για λογαριασμό άλλων προσώπων, που μεσολαβούν για την πραγματοποίηση πράξεων που δεν περιλαμβάνονται στο προηγούμενο εδάφιο, ούτε στην παράγραφο 3, οι οποίες εκτελούνται υλικά σε άλλο κράτος – μέλος,

δ) πραγματογνωμοσύνες γενικά και εργασίες σε ενσώματα κινητά αγαθά, οι οποίες εκτελούνται υλικά σε άλλο κράτος – μέλος, εφόσον τα αγαθά μετά την παροχή των υπηρεσιών αποστέλλονται ή μεταφέρονται εκτός του κράτους – μέλους.

5. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παραγράφου 1, ο τόπος παροχής υπηρεσιών θεωρείται ότι βρίσκεται εκτός του εσωτερικού της χώρας, όταν ο εγκατεστημένος στο εσωτερικό της χώρας παρέχει:

α) υπηρεσίες της περίπτωσης α της παραγράφου 2, για ακίνητο που βρίσκεται εκτός του εσωτερικού της χώρας,

β) υπηρεσίες της περίπτωσης β της παραγράφου 2, που εκτελούνται εκτός του εσωτερικού της χώρας,

γ) υπηρεσίες της περίπτωσης γ της παραγράφου 2, εφόσον πρόκειται για μεταφορά με τόπο αναχώρησης άλλο κράτος – μέλος,

δ) υπηρεσίες της περίπτωσης δ της παραγράφου 2, που αφορούν σε αγαθά, τα οποία εξάγονται ή αποστέλλονται σε άλλο κράτος – μέλος,

ε) υπηρεσίες της περίπτωσης ε της παραγράφου 2, εφόσον ο μισθωτής χρησιμοποιεί το αγαθό σε χώρα εκτός της Κοινότητας,

στ) υπηρεσίες της περίπτωσης στ της παραγράφου 2, που εκτελούνται υλικά εκτός του εσωτερικού της χώρας,

ζ) υπηρεσίες της περίπτωσης ζ της παραγράφου 2, που εκτελούνται υλικά εκτός του εσωτερικού της χώρας

η) υπηρεσίες της παραγράφου 3, που παρέχονται σε υποκείμενο στο φόρο εγκατεστημένο σε άλλο κράτος – μέλος ή σε οποιοδήποτε λήπτη εγκατεστημένο εκτός της Κοινότητας,

θ) υπηρεσίες της περίπτωσης α της παραγράφου 4, εφόσον ο τόπος αναχώρησης της μεταφοράς βρίσκεται στο εσωτερικό της χώρας και ο τόπος άφιξης βρίσκεται σε άλλο κράτος – μέλος,

ι) υπηρεσίες της περίπτωσης β' της παραγράφου 4, εφόσον οι παρεπόμενες της ενδοκοινοτικής μεταφοράς αγαθών εκτελούνται στο εσωτερικό της χώρας και παρέχονται σε λήπτη υποκείμενο εγκατεστημένο σε άλλο κράτος – μέλος,

ια) εργασίες της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4, εφόσον παρέχονται σε λήπτη υποκείμενο εγκατεστημένο σε άλλο κράτος – μέλος,

ιβ) εργασίες της περίπτωσης δ' της παραγράφου 4 που εκτελούνται υλικά στο εσωτερικό της χώρας και παρέχονται σε λήπτη που διαθέτει αριθμό φορολογικού μητρώου Φ. Π. Α. σε άλλο κράτος – μέλος εφόσον τα αγαθά αυτά στη συνέχεια αποστέλλονται ή μεταφέρονται εκτός του εσωτερικού της χώρας.

Για μεταφορικά μέσα ταξινομημένα στην Ελλάδα, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αυτά μεταφέρονται ή αποστέλλονται εκτός του εσωτερικού της χώρας.

Άρθρο 15

Τόπος ενδοκοινοτικής απόκτησης αγαθών

1. Η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών θεωρείται ότι πραγματοποιείται στο εσωτερικό της χώρας, εφόσον τα αγαθά κατά το χρόνο άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς προς τον αποκτώντα βρίσκονται στο εσωτερικό της χώρας,

2. Επίσης ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών θεωρείται πραγματοποιείται στο εσωτερικό της χώρας, εφόσον γίνεται από υποκείμενο στο φόρο εγκατεστημένο στο εσωτερικό της χώρας, ο οποίος δεν αποδεικνύει ότι τα αγαθά αυτά αποτέλεσαν αντικείμενο ενδοκοινοτικής απόκτησης αγαθών σε άλλο κράτος – μέλος

Για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου θεωρείται ότι η ενδοκοινοτική απόκτηση φορολογήθηκε στο άλλο κράτος – μέλος, όπου πραγματοποιήθηκε η άφιξη των αγαθών εφόσον:

α) ο αποκτών αποδεικνύει ότι πραγματοποίησε την απόκτηση αυτή με σκοπό την πραγματοποίηση μεταγενέστερης παράδοσης αγαθών εντός του άλλου κράτους – μέλους και για την οποία παράδοση υπόχρεος για την καταβολή του φόρου έχει οριστεί ο παραλήπτης των αγαθών, ο οποίος είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο Φ.Π.Α. εντός του άλλου κράτους – μέλους και

β) ο αποκτών έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 του άρθρου 36.

3. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παραγράφου 1, δε θεωρείται ότι πραγματοποιείται ενδοκοινοτική απόκτηση στο εσωτερικό της χώρας όταν συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α) η ενδοκοινοτική απόκτηση πραγματοποιείται από υποκείμενο στο φόρο άλλου κράτους – μέλους, ο οποίος δεν είναι εγγεγραμμένος στο μητρώο Φ.Π.Α. στο εσωτερικό της χώρας,

β) τα αγαθά αποστέλλονται ή μεταφέρονται στο εσωτερικό της χώρας από κράτος – μέλος διαφορετικό από αυτό εντός του οποίου ο υποκείμενος στο φόρο της περίπτωσης α' διαθέτει Α.Φ.Μ. / Φ.Π.Α.,

γ) η ενδοκοινοτική απόκτηση πραγματοποιείται με σκοπό τη διενέργεια μεταγενέστερης παράδοσης αγαθών στο εσωτερικό της χώρας, για την οποία παράδοση υπόχρεος είναι ο παραλήπτης των αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 35.

δ) ο παραλήπτης των αγαθών είναι υποκείμενος στο φόρο νομικό πρόσωπο, εγγεγραμμένο στο μητρώο Φ.Π.Α. στο εσωτερικό της χώρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ

ΓΕΝΕΣΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗΣ

Άρθρο 16

Χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης στην παράδοση αγαθών και στην παροχή υπηρεσιών

1. Η φορολογική υποχρέωση γεννάται και ο φόρος γίνεται απαιτητός από το δημόσιο κατά το χρόνο που πραγματοποιείται η παράδοση αγαθών και η παροχή των υπηρεσιών.

Η παράδοση των αγαθών συντελείται κατά το χρόνο κατά τον οποίο τα αγαθά τίθενται στη διάθεση του προσώπου που τα αποκτά.

Όταν ο προμηθευτής των αγαθών αναλαμβάνει την υποχρέωση αποστολής τους, η παράδοση συντελείται κατά το χρόνο κατά τον οποίον αρχίζει η αποστολή, εκτός αν ο προμηθευτής αναλαμβάνει και την υποχρέωση συναρμολόγησης ή εγκατάστασης των αγαθών, οπότε η παράδοση συντελείται κατά το χρόνο αποπεράτωσης των εργασιών αυτών.

2. Κατ' εξαίρεση, ο φόρος γίνεται απαιτητός:

α) κατά το χρόνο έκδοσης του τιμολογίου ή άλλου στοιχείου που επέχει θέση τιμολογίου στις περιπτώσεις που, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, παρέχεται η ευχέρεια έκδοσης των στοιχείων αυτών σε χρόνο μεταγενέστερο της παράδοσης των αγαθών ή της παροχής υπηρεσιών,

β) κατά το χρόνο είσπραξης της αντιπαροχής σε περίπτωση παράδοσης αγαθών ή παροχής υπηρεσιών που πραγματοποιούνται ύστερα από επιταγή δημόσιας αρχής ή στο όνομά της ή σε εκτέλεση νόμου,

γ) κατά το χρόνο που έχει συμφωνηθεί η καταβολή κάθε δόσης σε περίπτωση παροχής υπηρεσιών, για τις οποίες η αντιπαροχή καταβάλλεται περιοδικά,

δ) κατά το χρόνο έκδοσης του τιμολογίου ή άλλου στοιχείου που επέχει θέση τιμολογίου και το αργότερο τη 15^η του επόμενου μήνα από αυτόν κατά τον οποίο γεννήθηκε η φορολογική υποχρέωση, προκειμένου για παραδόσεις αγαθών που απαλλάσσονται από το φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 28,

ε) προκειμένου για παροχή υπηρεσιών, κατά το χρόνο έκδοσης του φορολογικού στοιχείου, όταν αυτό εκδίδεται σε χρόνος προγενέστερο της παροχής υπηρεσιών.

3. Ειδικά για τις πράξεις που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 6, η φορολογική υποχρέωση γεννάται και ο φόρος γίνεται απαιτητός κατά το χρόνο:

α) υπογραφής του προσυμφώνου, εφόσον σ' αυτό περιλαμβάνεται ο όρος της αυτοσύμβασης που προβλέπει το άρθρο 235 του Αστικού Κώδικα ή εφόσον καταβλήθηκε ολόκληρο το τίμημα και παραδόθηκε η νομή του ακινήτου,

β) σύνταξης της έκθεσης πλειστηριασμού, στην περίπτωση εκούσιου ή αναγκαστικού πλειστηριασμού,

γ) υπογραφής του οριστικού συμβολαίου,

δ) μεταγραφής στις λοιπές περιπτώσεις που δεν απαιτείται η κατάρτιση συμβολαιογραφικού εγγράφου.

Άρθρο 17

Χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης στην εισαγωγή αγαθών

1. Η φορολογική υποχρέωση γεννάται και ο φόρος γίνεται απαιτητός από το δημόσιο, κατά το χρόνο που πραγματοποιείται η εισαγωγή των αγαθών, σύμφωνα με το άρθρο 10 του παρόντος. Όταν αγαθά τίθενται από τη στιγμή της εισαγωγής τους, σε ένα από τα καθεστώτα, που προβλέπονται στα εδάφια αα και ββ της περίπτωσης β της παραγράφου 1 του άρθρου 25, σε καθεστώς προσωρινής εισαγωγής με πλήρη απαλλαγή από εισαγωγικού δασμούς, σε καθεστώς εξωτερικής διαμετακόμισης ή σε ένα από τα καθεστώτα που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 61, η φορολογική υποχρέωση γεννάται και ο φόρος γίνεται απαιτητός κατά το χρόνο κατά τον οποίο τα αγαθά εξέρχονται από τα καθεστώτα αυτά στο εσωτερικό της χώρας.

2. Όταν τα εισαγόμενα αγαθά υπόκεινται σε δασμούς, γεωργικές εισφορές ή φόρους ισοδύναμου αποτελέσματος, που έχουν θεσπιστεί στα πλαίσια κοινής πολιτικής, η φορολογική υποχρέωση γεννάται και ο φόρος γίνεται απαιτητός κατά το χρόνο που η φορολογική υποχρέωση γεννάται και γίνονται απαιτητές από το δημόσιο οι παραπάνω επιβαρύνσεις.

3. Για σκάφη αναψυχής, τα οποία βρίσκονταν σε καθεστώς προσωρινής εισαγωγής στο εσωτερικό της χώρας κατά την 31/12/1992 βάσει δελτίων κίνησης που έχουν χορηγήσει οι αρμόδιες τελωνειακές αρχές και ανήκουν σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν σε άλλο κράτος – μέλος την έδρα της οικονομικής τους δραστηριότητας ή τη μόνιμη εγκατάστασή τους, την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή τους, η φορολογική υποχρέωση γεννάται κατά τη λήξη του καθεστώτος στο οποίο είχαν υπαχθεί.

Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζονται, εφόσον αποδεικνύεται ότι:

α) τα σκάφη αυτά εξάγονται,

β) καταβλήθηκε ο φόρος κατά την εισαγωγή των σκαφών αυτών στο εσωτερικό της χώρας,

γ) καταβλήθηκε ο φόρος στο κράτος – μέλος που πραγματοποιήθηκε η αγορά τους, χωρίς να τύχουν απαλλαγής ή επιστροφής του φόρου αυτού λόγω εξαγωγής,

δ) έχουν νηολογηθεί ή, έχουν χρησιμοποιηθεί αποδεδειγμένα, για πρώτη φορά, πριν από την 01/01/1985 και

ε) η τρέχουσα αξία τους, δεν υπερβαίνει το ποσό των 4.400 ευρώ.

4. Όταν τα εισαγόμενα αγαθά δεν υπόκεινται σε καμία επιβάρυνση της παραγράφου 2, φορολογική υποχρέωση γεννάται κατά την είσοδο των αγαθών στο τελωνειακό έδαφος και ο φόρος γίνεται απαιτητός κατά το χρόνο που λαμβάνεται υπόψη για την επιβολή των δασμών, σύμφωνα με τις διατάξεις της τελωνειακής νομοθεσίας.

Άρθρο 18

Χρόνος γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης στην ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών και απαιτητά του φόρου

1. Η φορολογική υποχρέωση γεννάται κατά το χρόνο που πραγματοποιείται η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών.

Η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών πραγματοποιείται κατά το χρόνο που τα αγαθά τίθενται στη διάθεση του προσώπου που τα αποκτά. Όταν ο προμηθευτής των αγαθών

αναλαμβάνει την υποχρέωση αποστολής τους, η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών πραγματοποιείται κατά το χρόνο κατά τον οποίο αρχίζει η αποστολή.

2. Ο φόρος γίνεται απαιτητός από το δημόσιο κατά το χρόνο έκδοσης του τιμολογίου ή άλλου στοιχείου που επέχει θέση τιμολογίου και το αργότερο τη 15^η του επόμενου μήνα από αυτόν κατά τον οποίο γεννήθηκε η φορολογική υποχρέωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε

ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΑ ΑΞΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 19

Φορολογητέα αξία στην παράδοση αγαθών, στην ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών και στη παροχή υπηρεσιών.

1. Στην παράδοση αγαθών, στην ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών, καθώς και στην παροχή υπηρεσιών, ως φορολογητέα αξία λαμβάνεται η αντιπαροχή που έλαβε ή πρόκειται να λάβει για τις πράξεις αυτές ο προμηθευτής των αγαθών ή αυτός που παρέχει τις υπηρεσίες από τον αγοραστή, το λήπτη ή τρίτο πρόσωπο, προσαυξημένη με οποιοδήποτε παροχή που συνδέεται άμεσα με αυτή.

2. Κατ' εξαίρεση, στις πιο κάτω περιπτώσεις, ως φορολογητέα αξία λαμβάνεται:

α) για τις πράξεις παράδοσης των αγαθών, που αναφέρονται στο άρθρο 7, καθώς και για τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, που αναφέρονται στην περίπτωση ά του άρθρου 12, η τρέχουσα τιμή αγοράς των αγαθών ή παρόμοιων αγαθών, κατά το χρόνο πραγματοποίησης των πράξεων αυτών,

β) για τις προβλεπόμενες από τις περιπτώσεις ά και β του άρθρου 9 παροχές υπηρεσιών, το σύνολο των εξόδων που αναλογούν στην εκτέλεση της παροχής των υπηρεσιών αυτών,

γ) για την παροχή υπηρεσιών, που προβλέπει η διάταξη της περίπτωσης γ του άρθρου 9, για ανταλλαγή αγαθών, καθώς και για κάθε περίπτωση που η αντιπαροχή δε συνίσταται σε χρήμα, η κανονική αξία τους.

Ως κανονική αξία θεωρείται το ποσό που θα έπρεπε, κάτω από κανονικές συνθήκες λειτουργίας της αγοράς, να καταβάλλει οποιοσδήποτε αγοραστής ή λήπτης για να επιτύχει την απόκτηση του αγαθού ή τη λήψη της υπηρεσίας από ένα ανεξάρτητο προμηθευτή ή από πρόσωπο που παρέχει ανεξάρτητα τις υπηρεσίες αυτές στο εσωτερικό της χώρας.

δ) για τις πράξεις που προβλέπουν οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 περίπτωση ά του άρθρου 6, η αξία όπως αυτή προσδιορίζεται από τις διατάξεις του νόμου για την επιβολή του φόρου μεταβίβασης ακινήτων, που ισχύουν κατά το χρόνο γένεσης της φορολογικής υποχρέωσης. Για τις παραδόσεις ακινήτων στο κύριο του οικοπέδου που αναθέτει σε εργολάβο την ανέγερση οικοδομής με το σύστημα της αντιπαροχής ως φορολογητέα αξία λαμβάνεται η αξία των κτισμάτων που παραδίδονται σ' αυτόν. Η αξία αυτή προσδιορίζεται όπως πιο πάνω και δεν μπορεί να είναι μικρότερη από την αξία των ποσοστών του οικοπέδου που μεταβιβάζονται από τον κύριο του οικοπέδου στον εργολάβο κατασκευαστή.

Κατ' εξαίρεση, για τον υπολογισμό της φορολογητέας αξίας σε περίπτωση παράδοσης του ακινήτου σε πρόσωπα που έχουν δικαίωμα μερικής ή ολικής

απαλλαγής από το φόρο μεταβίβασης του ακινήτων, η αξία αυτή μειώνεται κατά το μέρος που αντιστοιχεί στην απαλλασσόμενη από το φόρο μεταβίβασης ακινήτων αξία.

Το αμάχητο τεκμήριο για τη μεταβίβαση αποπερατωμένου διαμερίσματος, που ορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 2 του νόμου για την επιβολή του φόρου μεταβίβασης ακινήτων, ισχύει και για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

3. Όταν τα στοιχεία προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας εκφράζονται σε νόμισμα άλλου κράτους το οποίο δεν έχει ενταχθεί στη ζώνη ευρώ, για το προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας λαμβάνεται υπόψη η ισοτιμία του νομίσματος αυτού προς το ευρώ, όπως αυτή προσδιορίζεται από τη διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 20.

4. Στη φορολογητέα αξία περιλαμβάνονται:

α) οι τόκοι των επι πιστώσεων πωλήσεων, καθώς και τα παρεπόμενα έξοδα με τα οποία ο προμηθευτής επιβαρύνει τον αγοραστή των αγαθών ή το λήπτη των υπηρεσιών, όπως τα έξοδα προμήθειας, μεσιτείας, συσκευασίας, ασφάλισης, μεταφοράς, φορτοεκφόρτωσης, ακόμα και αν αποτελούν αντικείμενο ιδιαίτερης συμφωνίας,

β) οι κάθε είδους φόροι, τα δικαιώματα, οι εισφορές, τα τέλη υπέρ του δημοσίου ή τρίτων και τα τέλη χαρτοσήμου, με εξαίρεση το φόρο του παρόντος νόμου.

Προκειμένου για παραδόσεις αγαθών που διατίθενται σε συσκευασία η οποία επιστρέφεται, η αξία του περιεχομένου και της συσκευασίας αναγράφεται χωριστά κατά συντελεστή φόρου, εφόσον υπάγονται σε διαφορετικό συντελεστή.

Στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου, δύναται ο υποκείμενος στο φόρο να μην αναγράφει φόρο για την αξία της συσκευασίας τόσο κατά την παράδοση όσο και κατά την επιστροφή αυτής, εφόσον η επιστρεφόμενη συσκευασία καλύπτεται από καταβαλλόμενη εγγύηση.

5. Στη φορολογητέα αξία δεν περιλαμβάνονται:

α) Οι χορηγούμενες στον αγοραστή ή το λήπτη εκπτώσεις, εφόσον αποδεικνύονται από στοιχεία, τα οποία εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν.

Ειδικότερα, προκειμένου για εκπτώσεις που χορηγούνται λόγω κύκλου εργασιών, λαμβάνονται υπόψη, εφόσον τα παρεπόμενα ποσοστά εκπτώσεων γνωστοποιούνται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. του πωλητή ή του παρέχοντος τις υπηρεσίες, τουλάχιστον τέσσερις (4) μήνες πριν την πραγματοποίησή τους.

β) οι επιστροφές του τμήματος, σε περίπτωση ολικής ή μερικής ακύρωσης της παράδοσης αγαθών ή της παροχής υπηρεσιών.

γ) τα ποσά τα οποία λαμβάνει ο υποκείμενος στο φόρο από τον αγοραστή των αγαθών ή το λήπτη υπηρεσιών, για κάλυψη δαπανών που πραγματοποιεί στο όνομα και για λογαριασμό του αγοραστή ή του λήπτη, εφόσον:

- έχουν καταχωρηθεί σε προσωρινό λογαριασμό στα λογιστικά του βιβλία,

- τα οικεία παραστατικά έχουν εκδοθεί στο όνομα του αγοραστή των αγαθών ή του λήπτη των υπηρεσιών, από τα οποία προκύπτει το πραγματικό ποσό των δαπανών και παραδίδονται στον αγοραστή των αγαθών ή το λήπτη των υπηρεσιών που αφορούν.

Οι διατάξεις των περιπτώσεων α και β της παραγράφου αυτής δεν ισχύουν για τις χορηγούμενες εκπτώσεις και τη μερική επιστροφή τμήματος σε περίπτωση παροχής υπηρεσιών από τα πρόσωπα της παραγράφου 5 του άρθρου 49 του ν. 2238/1994.

6. Η φορολογητέα αξία μειώνεται σε περίπτωση ολικής ή μερικής μη πληρωμής του τμήματος, εφόσον μετά την πραγματοποίηση των φορολογητέων πράξεων διαπιστώνεται ότι η απαίτηση κατέστη οριστικά ανεπίδεκτη εισπράξεως, λόγω θέσεως επιχείρησης σε ειδική εκκαθάριση σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 46 και 46^α του ν. 1892/1990 (Φ.Ε.Κ. 101Α), όπως αυτός τροποποιήθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 14 του ν. 2000/1991 (Φ.Ε.Κ. 206Α). Η μείωση της φορολογητέας βάσης

ενεργείται μετά την έκδοση της απόφασης του Εφετείου της έδρας της επιχείρησης, που προβλέπεται από την παρ. 1 του πιο πάνω αναφερόμενου άρθρου 46. Για την έγκριση της μείωσης απαιτείται απόφαση του αρμόδιου προϊστάμενου της Δημόσιας Οικονομικής Υπηρεσίας (Δ.Ο.Υ.), η οποία εκδίδεται μετά από αίτηση της ενδιαφερόμενης επιχείρησης και την προσκόμιση των απαραίτητων στοιχείων, από τα οποία προκύπτει το σύνολο της ανείσπρακτης απαίτησης, μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών μετά την έκδοση της απόφασης του Εφετείου. Στην περίπτωση κατά την οποία ο Φ.Π.Α. που αναλογεί στην κατά τα ανωτέρω μείωση της φορολογητέας βάσης έχει καταβληθεί από το υπόχρεο, συμψηφίζεται κατά τη φορολογική περίοδο, κατά την οποία εκδόθηκε η απόφαση του προϊστάμενου της Δ.Ο.Υ. Στην περίπτωση κατά την οποία ο Φ.Π.Α. που αναλογεί στην κατά τα ανωτέρω μείωση της φορολογητέας βάσης δεν έχει καταβληθεί από τον υπόχρεο, δεν καταβάλλεται, ως μη οφειλόμενος στη συγκεκριμένη φορολογική περίοδο, κατά την οποία οφείλετο. Τυχόν πράξεις επιβολής φόρου ή προστίμων που έχουν εκδοθεί μέχρι την έκδοση της απόφασης του προϊστάμενου της Δ.Ο.Υ. ακυρώνονται.

7. Η φορολογητέα αξία μειώνεται κατά την αξία των ειδών συσκευασίας που επιστρέφονται από τους αγοραστές.

8. Στην περίπτωση ενδοκοινοτικής απόκτησης αγαθών, που πραγματοποιήθηκε από υποκείμενο εγκατεστημένο στο εσωτερικό της χώρας, η οποία αποδεδειγμένα φορολογήθηκε σε άλλο κράτος – μέλος κατά το χρόνο της άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς στο κράτος αυτό, η φορολογητέα αξία μειώνεται αναλόγως.

Ειδικά για αγαθά που υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης, η φορολογητέα αξία μειώνεται επίσης με το ποσό του φόρου αυτού, ο οποίος καταβλήθηκε σε άλλο κράτος – μέλος και αποδεδειγμένα επιστράφηκε από αυτό το άλλο κράτος – μέλος.

9. Στην παράδοση εφημερίδων και περιοδικών που ενεργούν οι εκδοτικές και εισαγωγικές επιχειρήσεις, καθώς και οι επιχειρήσεις που πραγματοποιούν ενδοκοινοτικές αποκτήσεις, ως φορολογητέα αξία λαμβάνεται η τιμή παράδοσης αυτών, χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας, μετά την αφαίρεση της προμήθειας που χορηγείται στα πρακτορεία διανομής.

10. Ειδικά στην πώληση καρτών τηλεπικοινωνίας, εισιτηρίων μεταφοράς προσώπων των οποίων προβλέπεται η ακύρωση σε ειδικά μηχανήματα, καθώς και σε κάθε άλλη παρόμοια περίπτωση, ως φορολογητέα αξία λαμβάνεται η τιμή λιανικής πώλησης αυτών χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας. Ο φόρος που αναλογεί για τις πωλήσεις αυτές καταβάλλεται από την επιχείρηση παροχής των υπηρεσιών κατά το χρόνο διάθεσης αυτών.

Οι υποκείμενοι που μεσολαβούν στη διάθεση αυτών στο κοινό δεν επιβαρύνουν με φόρο την παράδοση αυτή, έχουν όμως δικαίωμα έκπτωσης του φόρου που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 30. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται και για την προμήθεια που καταβάλλεται από διαχειριστές συστήματος ελεγχόμενης στάθμευσης σε άλλα πρόσωπα που μεσολαβούν για τη διάθεση καρτών στο κοινό.

Οι διατάξεις αυτής της παραγράφου εφαρμόζονται ανάλογα και σε κάθε περίπτωση προμήθειας για διάθεση πιστωτικών καρτών.

11. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται η διαδικασία και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 20

Φορολογητέα αξία στην εισαγωγή αγαθών

1. Στην εισαγωγή αγαθών η φορολογητέα αξία διαμορφώνεται:

α) από τη δασμολογητέα αξία των εισαγόμενων αγαθών, όπως αυτή προσδιορίζεται από τις ισχύουσες κοινοτικές διατάξεις,

β) από τους δασμούς φόρους, τέλη, εισφορές και δικαιώματα που οφείλονται εκτός του εσωτερικού της χώρας, καθώς και όσα εισπράττονται κατά την εισαγωγή υπέρ του δημοσίου ή τρίτων, εκτός από το φόρο του παρόντος νόμου,

γ) από τα παρεπόμενα έξοδα της εισαγωγής αγαθών, όπως τα έξοδα προμήθειας, μεσιτείας, τόκων, συσκευασίας, φόρτωσης, εκφόρτωσης, ασφάλισης και μεταφοράς μέχρι του πρώτου τόπου του προορισμού τους στο εσωτερικό της χώρας, εφόσον και κατά το μέρος που δεν έχουν συμπεριληφθεί στη δασμολογητέα αξία. Ως πρώτος τόπος προορισμού θεωρείται ο τόπος της πρώτης εκφόρτωσης των αγαθών στο εσωτερικό της χώρας,

δ) από τα αναφερόμενα στην προηγούμενη περίπτωση 'γ' έξοδα, τα οποία πραγματοποιούνται, για τυχόν μεταφορά των αγαθών από τον πρώτο τόπο προορισμού σε άλλο τόπο στο εσωτερικό της χώρας ή στο εσωτερικό άλλου κράτους – μέλους της Κοινότητας που είναι γνωστός κατά το χρόνο τελωνισμού τους και τη θέση τους σε ανάλωση.

2. Σε περίπτωση εισαγωγής αγαθών, τα οποία είχαν εξαχθεί προσωρινά εκτός της Κοινότητας για τελειοποίηση και επανεισαγωγή, η φορολογητέα αξία, που προβλέπουν οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, διαμορφώνεται με βάση τις ισχύουσες κοινοτικές διατάξεις.

3. Όταν τα στοιχεία προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας κατά την εισαγωγή εκφράζονται σε νόμισμα άλλου κράτους για τον προσδιορισμό της φορολογητέας αξίας λαμβάνεται υπόψη η ισοτιμία του νομίσματος αυτού ως προς το ευρώ, σύμφωνα με τις ισχύουσες κοινοτικές διατάξεις, για τον υπολογισμό της δασμολογητέας αξίας.

4. Προκειμένου περί πετρελαιοειδών προϊόντων υπαγόμενων σε ειδικό φόρο κατανάλωσης ανεξάρτητα με την προέλευσή τους και με την επιφύλαξη των διατάξεων της περίπτωσης α' του άρθρου 7 του Ν. 1038/1980 όπως ισχύει, για τη διαμόρφωση της βάσης επιβολής του φόρου προστιθέμενης αξίας, πέραν των στοιχείων της παραγράφου 1 του παρόντος, συνυπολογίζεται και το κατά περίπτωση καθοριζόμενο κόστος τήρησης των αποθεμάτων ασφαλείας.

Άρθρο 21

Συντελεστές – Υπολογισμός του φόρου

1. Ο συντελεστής του φόρου προστιθέμενης αξίας ορίζεται σε δεκαεννιά τοις εκατό (19%) στη φορολογητέα αξία.

Κατ' εξαίρεση, για τα αγαθά και τις υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙΙ του παρόντος ο συντελεστής του φόρου ορίζεται σε εννιά τοις εκατό (9%).

Ο συντελεστής Φ.Π.Α. που ορίζεται για τα αγαθά και τις υπηρεσίες του παραρτήματος ΙΙΙ δεν εφαρμόζεται στις ηλεκτρονικές υπηρεσίες της περίπτωσης ιά της παραγράφου 3 του άρθρου 14.

2. Για τον υπολογισμό του φόρου στην παράδοση αγαθών, στην παροχή υπηρεσιών και στην ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών, εφαρμόζονται οι συντελεστές, που ισχύουν κατά το χρόνο που ο φόρος γίνεται απαιτητός, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 και 18.

3. Για τα εισαγόμενα αγαθά εφαρμόζονται οι συντελεστές που ισχύουν κατά το χρόνο που ο φόρος γίνεται απαιτητός, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17.

4. Για τα νησιά των νομών Λέσβου, Χίου, Σάμου, Δωδεκανήσου, Κυκλάδων, και τα νησιά του Αιγαίου Θάσο, Σαμοθράκη, Βόρειες Σποράδες και Σκύρο, οι συντελεστές του φόρου μειώνονται κατά τριάντα τοις εκατό (30%), εφόσον πρόκειται για αγαθά τα οποία κατά το χρόνο που ο φόρος γίνεται απαιτητός:

α) βρίσκονται στα νησιά αυτά και παραδίδονται από υποκείμενο στο φόρο που είναι εγκατεστημένος στα νησιά αυτά,

β) πωλούνται με προορισμό τα νησιά αυτά από υποκείμενο στο φόρο, εγκατεστημένο σε οποιοδήποτε μέρος του εσωτερικού της χώρας, προς αγοραστή υποκείμενο ή προς μη υποκείμενο στο φόρο νομικό πρόσωπο εγκατεστημένο στα νησιά αυτά,

γ) αποστέλλονται ή μεταφέρονται προς υποκείμενο στο φόρο ή προς μη υποκείμενο στο φόρο νομικό πρόσωπο που είναι εγκατεστημένο στα νησιά αυτά, στα πλαίσια της ενδοκοινοτικής απόκτησης αγαθών,

δ) εισάγονται στα νησιά αυτά.

Η πιο πάνω μείωση των συντελεστών δεν ισχύει για τα καπνοβιομηχανικά προϊόντα και τα μεταφορικά μέσα.

5. Η μείωση της προηγούμενης παραγράφου ισχύει και για τις υπηρεσίες που εκτελούνται υλικά στην περιοχή αυτήν από υποκείμενο στο φόρο, ο οποίος κατά το χρόνο που ο φόρος γίνεται απαιτητός είναι εγκατεστημένος στην περιοχή αυτήν.

6. Οι συντελεστές που προκύπτουν από την πιο πάνω μείωση στρογγυλοποιούνται στην πλησιέστερη ακέραιη μονάδα.

7. Διάταξη νόμου αντίθετου περιεχομένου προς τις διατάξεις του άρθρου αυτού παύει να ισχύει.

8. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται η διαδικασία και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'

ΑΠΑΛΛΑΓΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΦΟΡΟ

Άρθρο 22

Απαλλαγές στο εσωτερικό της χώρας

1. Απαλλάσσονται από το φόρο:

α) η παροχή υπηρεσιών από τα Ελληνικά Ταχυδρομεία (ΕΛ. ΤΑ.) και η παρεπόμενη των υπηρεσιών αυτών παράδοση αγαθών,

β) οι δραστηριότητες των εθνικών δικτύων Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης, με εξαίρεση τις δραστηριότητες εμπορικού χαρακτήρα,

γ) Η παροχή νερού μη εμφιαλωμένου και η αποχέτευση που πραγματοποιούνται απευθείας από του Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο. Τ. Α.) ή συνδέσμους αυτών, χωρίς τη μεσολάβηση δημοτικών επιχειρήσεων, καθώς και οι ανταποδοτικές εισφορές που επιβάλλουν οι Οργανισμοί Εγγείων Βελτιώσεων – Ο. Ε. Β. – (Ειδικό

Οργανισμοί, Γ.Ο.Ε.Β., Τ.Ο.Ε.Β) στα μέλη τους για την παροχή αρδευτικού ύδατος και οι λοιπές παροχές που συνδέονται άμεσα με τις πράξεις αυτές.

Η διάταξη αυτή ισχύει από 25.22.1992 μέχρι την καθιέρωση ειδικού απλοποιημένου καθεστώτος επιβολής και απόδοσης Φ. Π. Α. από τα παραπάνω πρόσωπα.

Τυχόν φόρος που καταβλήθηκε στο Δημόσιο κατά το χρονικό αυτό διάστημα δεν επιστρέφεται ούτε συμψηφίζεται.

Η απαλλαγή των παροχών του πρώτου εδαφίου ισχύει και για πράξεις που πραγματοποιούνται από το Δημόσιο και άλλα Ν. Π. Δ. Δ.

δ) η παροχή υπηρεσιών νοσοκομειακής και ιατρικής περίθαλψης και διάγνωσης, καθώς και οι στενά συνδεδεμένες με αυτές παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών που ενεργούνται από πρόσωπα που λειτουργούν νόμιμα με τις υπηρεσίες αυτές εξομοιώνονται και οι παρεχόμενες στις εγκαταστάσεις θεραπευτικών λουτρών και ιαματικών πηγών,

ε) η παροχή υπηρεσιών από δικηγόρους, συμβολαιογράφους, άμισθους υποθηκοφύλακες, δικαστικούς επιμελητές, γιατρούς, οδοντιάτρους, ψυχολόγους, μαίες, νοσοκόμους και φυσικοθεραπευτές.

στ) η παροχή υπηρεσιών από οδοντοτεχνίτες, καθώς και η παράδοση ειδών οδοντικής προσθετικής που ενεργείται από οδοντογιατρούς και τους οδοντοτεχνίτες,

ζ) η παράδοση ανθρώπινων οργάνων, ανθρώπινου αίματος και ανθρώπινου γάλακτος,

η) η παροχή υπηρεσιών από σωματεία ή ενώσεις προσώπων προς τα μέλη τους, τα οποία μέλη ασκούν δραστηριότητα απαλλασσόμενη από το φόρο ή μη υποκείμενη στο φόρο, εφόσον οι υπηρεσίες αυτές είναι άμεσα αναγκαίες για την άσκηση της δραστηριότητας αυτής και παρέχονται έναντι συνεισφοράς στα κοινά έξοδα,

θ) η παροχή υπηρεσιών και η παράδοση αγαθών που συνδέονται στενά με την κοινωνική πρόνοια και ασφάλιση καθώς και την προστασία των παιδιών και των νέων που πραγματοποιούνται από Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, ή άλλους οργανισμούς ή ιδρύματα, αναγνωρισμένα από το κράτος,

ι) η μεταφορά ασθενών ή τραυματιών με οχήματα ειδικά κατασκευασμένα ή διαρρυθμισμένα για το σκοπό αυτόν, εφόσον για την άσκηση της δραστηριότητας αυτής έχει δοθεί έγκριση από την αρμόδια δημόσια αρχή,

ια) η παροχή υπηρεσιών από συγγραφείς, καλλιτέχνες και ερμηνευτές έργων τέχνης, εκτός από αυτές που παρέχονται απευθείας στο κοινό,

ιβ) η παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης γενικά και οι στενά συνδεδεμένες με αυτή παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών, που παρέχονται από δημόσια εκπαιδευτήρια ή από άλλα πρόσωπα αναγνωρισμένα από την κατά περίπτωση αρμόδια αρχή,

ιγ) η παράδοση ιδιαίτερων μαθημάτων όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης,

ιδ) η παροχή υπηρεσιών που συνδέεται στενά με τον αθλητισμό ή τη σωματική αγωγή, από νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα σε πρόσωπα που ασχολούνται με τον αθλητισμό ή τη σωματική αγωγή,

ιε) η παροχή υπηρεσιών και η στενά συνδεδεμένη με αυτές παράδοση αγαθών προς τα μέλη τους, έναντι καταβολής συνδρομής, από μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα και οργανισμούς, που επιδιώκουν στα πλαίσια του συλλογικού τους συμφέροντος σκοπούς πολιτικούς, συνδικαλιστικούς, θρησκευτικούς, φιλοσοφικούς, φιλανθρωπικούς ή εθνικούς εφόσον δεν οδηγούν σε στρέβλωση των όρων του ανταγωνισμού,

ιστ) η παροχή υπηρεσιών πολιτιστικής ή μορφωτικής φύσης και η στενά συνδεδεμένη με αυτές παράδοση αγαθών, από νομικά πρόσωπα άλλους οργανισμούς ή ιδρύματα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τα οποία λειτουργούν νόμιμα και έχουν σκοπούς

πολιτιστικούς ή μορφωτικούς, εφόσον δεν οδηγούν σε στρέβλωση των όρων του ανταγωνισμού.

Ιζ) η διάθεση προσωπικού από νομικά πρόσωπα θρησκευτικού ή φιλοσοφικού χαρακτήρα για τις δραστηριότητες που αναφέρονται στις περιπτώσεις δ' , θ' και ιβ' της παραγράφου αυτής, με σκοπό την πνευματική αρωγή και ανάπτυξη,

Ιη) η παροχή υπηρεσιών και η παράδοση αγαθών από τα πρόσωπα που αναφέρονται στις περιπτώσεις δ' , θ' , ιβ' , ιδ' , ιε' και ιστ' της παραγράφου αυτής, με την ευκαιρία εκδηλώσεων που οργανώνονται από αυτά για την οικονομική τους ενίσχυση,

Ιθ) οι ασφαλιστικές και ανασφαλιστικές εργασίες, καθώς και οι συναφείς με αυτές εργασίες που παρέχονται από ασφαλειομεσίτες και ασφαλιστικούς πράκτορες,

Κ) οι εργασίες, στις οποίες περιλαμβάνεται και η διαπραγμάτευση, που αφορούν συνάλλαγμα, χαρτονομίσματα και νομίσματα τα οποία αποτελούν νόμιμα μέσα πληρωμής, με εξαίρεση τα νομίσματα και χαρτονομίσματα για συλλογές,

Κα) οι εργασίες, στις οποίες περιλαμβάνεται και η διαπραγμάτευση εκτός από τη φύλαξη και διαχείριση, που αφορούν μετοχές ανώνυμων εταιρειών, μερίδια, ομολογίες και λοιπούς τίτλους, με εξαίρεση τους τίτλους παραστατικούς εμπορευμάτων,

Κβ) η διαχείριση των αμοιβαίων κεφαλαίων κατά την έννοια των διατάξεων που κάθε φορά ισχύουν γι' αυτά,

Κγ) η χορήγηση και η διαπραγμάτευση πιστώσεων, καθώς και η διαχείριση τους από ο πρόσωπο που τις χορηγεί,

Κδ) ανάληψη υποχρεώσεων, προσωπικών ή χρηματικών εγγυήσεων και λοιπών ασφαλειών, η διαπραγμάτευση για την ανάληψη των εργασιών αυτών και η διαχείριση εγγυήσεων πιστώσεων, που ενεργείται από το πρόσωπο που τις χορηγεί,

Κε) οι εργασίες στις οποίες περιλαμβάνεται και η διαπραγμάτευση, που αφορούν καταθέσεις, τρεχούμενους λογαριασμούς, πληρωμές, μεταφορές καταθέσεων και εμβάσματα, απαιτήσεις, πιστωτικούς τίτλους, επιταγές και λοιπά αξιόγραφα, με εξαίρεση την είσπραξη απαιτήσεων τρίτων, καθώς και τις εργασίες που αφορούν την πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων που ενεργείται από τις επιχειρήσεις που ασχολούνται με τις εργασίες αυτές,

Κστ) οι μισθώσεις ακινήτων,

Κζ) η παράδοση κρατικών λαχείων, δελτίων ΠΡΟ – ΠΟ, ΛΟΤΤΟ, ΠΡΟΤΟ, και λαχείων του Λαχειοφόρου Αμοιβαίου Στοιχήματος (SWEEPSTAKES) του Οργανισμού Ιπποδρομιών Ελλάδος,

Κη) η παράδοση στην ονομαστική τους αξία γραμματοσήμων που βρίσκονται σε κυκλοφορία, κινητού επισήματος και λοιπών ενσήμων, καθώς και ταινιών ή ενσήμων ασφαλιστικών Οργανισμών και λοιπών παρόμοιων αξιών, εκτός από αυτήν που προορίζεται για συλλογές,

Κθ) η παράδοση αγαθού ή αγαθών επιχείρησης ως συνόλου, κλάδου ή μέρους αυτής από επαχθή ή χαριστικά αιτία ή με τη μορφή εισφοράς σε υφιστάμενο ή συνιστώμενο νομικό πρόσωπο, από δραστηριότητα αποκλειστικά απαλλασσόμενη ή εξαιρούμενη από το φόρο από αγρότη του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 41, εφόσον για τα αγαθά αυτά δεν έχει παρασχεθεί ούτε ασκηθεί άμεσα δικαίωμα έκπτωσης, καθώς επίσης και η παράδοση αγαθών των οποίων η κτήση ή διάθεση έχει εξαιρεθεί από το δικαίωμα έκπτωσης, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 30,

Λ) η παροχή υπηρεσιών των οποίων η αξία περιλαμβάνεται στην φορολογητέα αξία κατά την εισαγωγή αγαθών, όπως αυτή προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 20,

Λα) η παράδοση ακινήτων, εκτός από αυτά που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 6,

Λβ) η παράδοση και διανομή εφημερίδων και περιοδικών από πρακτορεία, εφημεριδοπώλες και λοιπούς λιανοπωλητές, εφόσον αυτά διακινούνται μέσω πρακτορείων διανομής,

Λγ) η παράδοση αγαθών, των οποίων η εισαγωγή απαλλάσσεται από το φόρο προστιθέμενης αξίας, εκτός των περιπτώσεων που ρυθμίζονται διαφορετικά από τις διατάξεις του παρόντος νόμου,

Λδ) τα έσοδα που πραγματοποιούν οι επιχειρήσεις του ν. 2206/1994 (Φ. Ε. Κ. 62 Α') από τα παιχνίδια που αναφέρονται στην παράγραφο 7 του άρθρου 3 του ίδιου νόμου και τα οποία διεξάγονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του νόμου.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού. Επίσης, με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και του κατά περίπτωση, αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν τα πρόσωπα που υπάγονται στις διατάξεις των περιπτώσεων δ', η', θ', ιβ', ιδ', ιε', ιστ', και ιζ' της παραγράφου 1.

Άρθρο 23

Απαλλαγές στην εισαγωγή αγαθών

Απαλλάσσονται από το φόρο:

α) η επανεισαγωγή αγαθών από το πρόσωπο που τα εξήγαγε και στην ίδια κατάσταση στην οποία ήταν όταν είχαν εξαχθεί, εφόσον έχουν ατέλεια,

β) η οριστική εισαγωγή αγαθών, η παράδοση των οποίων απαλλάσσεται από το φόρο και στο εσωτερικό της χώρας.

Η διάταξη αυτή αφορά και τις εισαγωγές αγαθών που εμπίπτουν στις διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 10 οι οποίες θα ετύγχαναν της εν λόγω απαλλαγής αν είχαν πραγματοποιηθεί κατά την έννοια της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 10,

γ) η εισαγωγή προϊόντων αλιείας από επιχειρήσεις θαλάσσιας αλιείας, στην κατάσταση που αλιεύθηκαν ή αφού υποβλήθηκαν σε εργασίες συντήρησης με σκοπό την εμπορία τους και πριν από την παράδοσή τους,

δ) η εισαγωγή αγαθών, τα οποία στην συνέχεια αποστέλλονται ή μεταφέρονται από τον εισαγωγέα ή από άλλο πρόσωπο που ενεργεί στο όνομά του και για λογαριασμό του εισαγωγέα σε άλλο κράτος – μέλος και η παράδοσή τους απαλλάσσεται κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 28,

ε) η εισαγωγή αερίου μέσω του συστήματος διανομής φυσικού αερίου, καθώς και ηλεκτρικής ενέργειας.

2. Στην εισαγωγή εφημερίδων και περιοδικών αναστέλλεται η είσπραξη του οφειλόμενου φόρου. Ο φόρος αυτός καταβάλλεται όταν οι εφημερίδες και περιοδικά διανέμονται στη Ελλάδα από τον εισαγωγέα ή αν δεν υπάρχει εισαγωγέας από το πρακτορείο διανομής και σε περίπτωση που δεν υπάρχει ούτε πρακτορείο διανομής, από τον παραλήπτη τους.

3. με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 24

Απαλλαγές των πράξεων κατά την εξαγωγή, εκτός κοινότητας, των εξομοιούμενων προς αυτές πράξεων και διεθνών μεταφορών

1. Απαλλάσσονται από το φόρο:

α) η παράδοση αγαθών που εξάγονται, εκτός της κοινότητας, από τον πωλητή ή από άλλο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό του πωλητή

β) η παράδοση αγαθών που εξάγονται εκτός της κοινότητάς από το μη εγκατεστημένο στο εσωτερικό της χώρας αγοραστή ή από άλλο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό του αγοραστή. Εξαιρούνται από την απαλλαγή τα αγαθά που μεταφέρονται από τον ίδιο τον αγοραστή και προορίζονται για τον εξοπλισμό ή εφοδιασμό σκαφών αναψυχής και ιδιωτικών αεροσκαφών ή οποιουδήποτε άλλου μεταφορικού μέσου ιδιωτικής χρήσης.

Κατά την έννοια των διατάξεων το προηγούμενου εδαφίου θεωρούνται :

αα) ως «αγαθά εξοπλισμού», τα ενσωματούμενα ή χρησιμοποιούμενα σε μεταφορικό μέσο ιδιωτικής χρήσης,

ββ) ως «αγαθά εφοδιασμού», κυρίως τα καύσιμα, τα λιπαντικά και τα τροφοεφόδια των μέσων αυτών.

Ειδικά για τις λιανικές πωλήσεις αγαθών σε ταξιδιώτες,

τα οποία μεταφέρονται στις προσωπικές τους αποσκευές, η απαλλαγή αυτή εφαρμόζεται, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

- ο ταξιδιώτης δεν είναι εγκατεστημένος στο εσωτερικό της χώρας ή στο εσωτερικό άλλου κράτους – μέλους της Κοινότητας,

- τα αγαθά μεταφέρονται εκτός της κοινότητας πριν από την παρέλευση του τρίτου μήνα που ακολουθεί το μήνα κατά τον οποίο χρησιμοποιήθηκε η παράδοση.

Η εξαγωγή των αγαθών αποδεικνύεται με την προσκόμιση θεωρημένου φορολογικού στοιχείου από την αρμόδια τελωνειακή αρχή της χώρας ή του κράτους – μέλους εξόδου των αγαθών από την κοινότητα,

- η συνολική αξία της παράδοσης συμπεριλαμβανομένου και το φόρου προστιθέμενης αξίας υπερβαίνει το ποσό που ορίζεται κάθε φορά με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Το ποσό αυτό καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος τις οδηγίας 69/169/ Ε. Ο. Κ. , όπως ισχύει κάθε φορά.

Για την εφαρμογή των δύο προηγούμενων εδαφίων που αναφέρονται στις λιανικές πωλήσεις αγαθών σε ταξιδιώτες θεωρείται:

- ως «ταξιδιώτης μη εγκατεστημένος στο εσωτερικό της κοινότητας», ο ταξιδιώτης του οποίου η κατοικία ή μη συνήθης διαμονή δε βρίσκεται στο εσωτερικό της κοινότητας. Κατ' εξαίρεση, εξομοιώνεται με ταξιδιώτη μη εγκατεστημένο στο εσωτερικό της χώρας ο αγοραστής που διαμένει στο εσωτερικό της κοινότητας, εφόσον αποδεδειγμένα πρόκειται να

- εγκατασταθεί σε τρίτη χώρα

- ως «κατοικία ή συνήθης διαμονή», ο τόπος που αναγράφεται ως τέτοιος στο διαβατήριο, στο δελτίο ταυτότητας ή σε οποιοδήποτε άλλο δημόσιο έγγραφο που αναπληρώνει νόμιμα το δελτίο ταυτότητας,

γ) η παροχή υπηρεσιών που αφορά στην επεξεργασία κινητών αγαθών, τα οποία έχουν αποκτηθεί ή εισαχθεί για το σκοπό αυτό στο εσωτερικό της χώρας και στη συνέχεια εξάγονται, εκτός της Κοινότητας, απ' αυτόν που παρέχει τις υπηρεσίες ή από τον εγκατεστημένο εκτός της χώρας λήπτη ή από άλλο πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό τους,

δ) η παράδοση αγαθών σε αναγνωρισμένα σωματεία, ιδρύματα και λοιπά μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα, εφόσον τα αγαθά εξάγονται, εκτός της κοινότητας, από τα πρόσωπα αυτά, στα πλαίσια των ανθρωπιστικών, φιλανθρωπικών ή εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων τους,

ε) η παροχή υπηρεσιών, στις οποίες περιλαμβάνονται οι μεταφορές και οι βοηθητικές εργασίες τους, εφόσον οι υπηρεσίες αυτές συνδέονται άμεσα με εξαγωγές αγαθών, καθώς και με αγαθά που υπάγονται στις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 25.

Στις υπηρεσίες αυτές δεν περιλαμβάνονται οι προβλεπόμενες από τις διατάξεις του άρθρου 22,

στ) η παροχή υπηρεσιών από μεσίτες ή άλλα πρόσωπα που μεσολαβούν, ενεργώντας στο όνομα και για λογαριασμό άλλου προσώπου, οι οποίες αφορούν τις πράξεις που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού και του άρθρου 27 ή πράξεις που πραγματοποιούνται εκτός της Κοινότητας. Εξαιρείται η παροχή υπηρεσιών των πρακτορείων ταξιδίων που ενεργούν στο όνομα και για λογαριασμό των ταξιδιωτών, εφόσον αυτή πραγματοποιείται σε άλλο κράτος- μέλος της Κοινότητας,

ζ) η εισαγωγή και η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών που πραγματοποιείται από υποκείμενο στο φόρο, καθώς και η παράδοση αγαθών προς υποκείμενο στο φόρο, με σκοπό να εξαχθούν εκτός της Κοινότητας αυτούσια ή μεταποιημένα, καθώς και παροχές υπηρεσιών, που συνδέονται άμεσα με την εξαγωγική του δραστηριότητα και μέχρι του ποσού των εξαγωγών που πραγματοποίησε ο υποκείμενος στο φόρο κατά την προηγούμενη δωδεκάμηνη χρονική ή διαχειριστική περίοδο.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 25

Απαλλαγές στη διεθνή διακίνηση αγαθών

1. Απαλλάσσονται από το φόρο:

α) η εισαγωγή αγαθών που τίθενται σε καθεστώς εναποθήκευσης, εκτός της τελωνειακής αποταμίευσης,

β) παράδοση και η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών, τα οποία προορίζονται:

αα) να προσκομιστούν στο τελωνείο και να τεθούν σε καθεστώς τελωνειακής αποθήκευσης, ελεύθερης ζώνης, ελεύθερης αποθήκης, τελωνειακής αποταμίευσης ή ενεργητικής τελειοποίησης,

ββ) να γίνουν δεκτά στα χωρικά θαλάσσια ύδατα, για να ενσωματωθούν σε εξέδρες γεωτρήσεων ή εκμετάλλευσης, με σκοπό την κατασκευή, επισκευή, συντήρηση, μετασκευή ή τον εξοπλισμό τους ή για τη σύνδεση των εξεδρών αυτών με τη ξηρά, καθώς και για τον ανεφοδιασμό αυτών των εξεδρών γεωτρήσεων ή εκμετάλλευσης,

γγ) να τεθούν σε καθεστώς φορολογικής αποθήκης του ν. 2960/2001, εφόσον πρόκειται για προϊόντα του άρθρου 53 του ίδιου νόμου για τα οποία οι κοινοτικές διατάξεις προβλέπουν ότι υπάγονται στο καθεστώς των φορολογικών αποθηκών της οδηγίας 92/12/Ε.Ο.Κ. ή για άλλα προϊόντα που είχαν υπαχθεί στις διατάξεις του νόμου αυτού,

δδ) να τεθούν σε καθεστώς τελωνειακής επίβλεψης, ελεύθερου τελωνειακώς χώρου, ελεύθερου τελωνειακού συγκροτήματος, αποθηκών ανεφοδιασμού Κανονισμού (Ε.Ο.Κ.) 3665/87 ως κάθε φορά ισχύει, Καταστημάτων Αφορολόγητων Ειδών.

Τα αναφερόμενα στις περιπτώσεις αα και ββ καθεστώτα νοούνται όπως αυτά ορίζονται από τις ισχύουσες κοινοτικές τελωνειακές διατάξεις,

γ) οι παροχές υπηρεσιών που συνδέονται άμεσα με τις παραδόσεις αγαθών, οι οποίες αναφέρονται στην ανωτέρω περίπτωση β,

δ) οι παραδόσεις και ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, καθώς και οι παροχές υπηρεσιών οι οποίες πραγματοποιούνται στους χώρους που απαριθμούνται στην περίπτωση β, με διατήρηση μιας από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην εν λόγω περίπτωση,

ε) οι παραδόσεις αγαθών που προβλέπουν οι διατάξεις:

αα) της περίπτωσης α της παραγράφου 1 του άρθρου 10, με διατήρηση των καθεστώτων προσωρινής εισαγωγής, με πλήρη απαλλαγή από εισαγωγικούς δασμούς ή εξωτερικής διαμετακόμισης,

ββ) της περίπτωσης β της παραγράφου 1 του άρθρου 10, με διατήρηση της διαδικασίας της εσωτερικής κοινοτικής διαμετακόμισης, που προβλέπεται από το άρθρο 55^α, καθώς και οι παροχές υπηρεσιών που συνδέονται άμεσα με τις παραδόσεις αυτές. Οι προβλεπόμενες από το άρθρο αυτό απαλλαγές εφαρμόζονται και για τα ισχύοντα και λειτουργούντα στην Ελλάδα καθεστώτα της τελωνειακής επίβλεψης, του ελεύθερου τελωνειακώς χώρου, και των ελεύθερων τελωνειακών συγκροτημάτων.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 26

Απαλλαγές στο καθεστώς των φορολογικών αποθηκών, άλλων από αυτές του Ν. 2960/2001.

1. Με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου καθιερώνεται καθεστώς φορολογικής αποθήκευσης. Ως καθεστώς φορολογικής αποθήκευσης νοείται το φορολογικό καθεστώς αναστολής της καταβολής Φ.Π.Α., σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου θεωρούνται ως:

α) 'φορολογική αποθήκη', κάθε τόπος που ορίζεται ως τέτοιος με άδεια της αρμόδιας αρχής, όπου αποθηκεύονται αγαθά από τον εκμεταλλευτή φορολογικής αποθήκης κατά την άσκηση της δραστηριότητάς του,

β) 'εκμεταλλευτής φορολογικής αποθήκης', το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει λάβει άδεια από την αρμόδια αρχή να αποθηκεύει σε φορολογική αποθήκη αγαθά δικής ου κυριότητας ή τρίτων,

γ) 'εναποθέτης', το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που δεν έχει την ιδιότητα του εκμεταλλευτή φορολογικής αποθήκης, έχει όμως άδεια από τη αρμόδια φορολογική αρχή να παραλαμβάνει κατά την άσκηση της δραστηριότητάς του αγαθά που προορίζονται να τεθούν σε φορολογική αποθήκη.

3. Για τη λειτουργία των φορολογικών αποθηκών χορηγείται άδεια από τη διεύθυνση Φ.Π.Α., μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που έχουν ορισθεί με απόφαση του υπουργού οικονομικών. Η άδεια αυτή

ανακαλείται από την ίδια αρχή με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στη σχετική Υπουργική απόφαση.

4. Αρμόδια αρχή για την εποπτεία, έλεγχο και γενικά για την παρακολούθηση του καθεστώτος φορολογικής αποθήκευσης είναι ο Προϊστάμενος τη Δ.Ο.Υ. στη χωρική αρμοδιότητα της οποίας βρίσκεται η έδρα ή το κεντρικό κατάστημα του εκμεταλλευτή φορολογικής αποθήκης. Εξαιρετικά, προκειμένου για φορολογικές αποθήκες του ίδιου εκμεταλλευτή που βρίσκονται στη χωρική αρμοδιότητα άλλων Δ.Ο.Υ., ως αρμόδια αρχή μπορεί να ορίζεται ο προϊστάμενος της χωρικά αρμόδιας Δ.Ο.Υ.

5. Στο καθεστώς φορολογικής αποθήκευσης μπορούν να υπαχθούν τόσο αγαθά κυριότητας του εκμεταλλευτή φορολογικής αποθήκης όσο και αγαθά τρίτων, με την προϋπόθεση ότι τα πρόσωπα αυτά έχουν λάβει άδεια αποθήκευσης αγαθών με αναστολής καταβολής του Φ.Π.Α. σε λειτουργούσα νόμιμα φορολογική αποθήκη άλλου προσώπου, κατ' ανάλογη εφαρμογή της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου.

6. Απαλλάσσονται από το φόρο:

α) οι παραδόσεις και οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών τα οποία προορίζονται να τεθούν στο εσωτερικό της χώρας σε καθεστώς φορολογικής αποθήκευσης εκτός της τελωνειακής αποταμίευσης και των αποθηκών του ν. 2960/2001 (Φ.Ε.Κ. 265Α),

β) οι παροχές υπηρεσιών που συνδέονται άμεσα με τις παραδόσεις αγαθών οι οποίες, αναφέρονται στην ανωτέρω περίπτωση **α**,

γ) οι παραδόσεις αγαθών και οι παροχές υπηρεσιών εκτός από αυτές που αφορούν παραγωγή κατασκευή αγαθών, οι οποίες πραγματοποιούνται στους χώρους που προβλέπονται στην περίπτωση **α**, εφόσον εξακολουθούν να παραμένουν στο εσωτερικό της χώρας στο ίδιο καθεστώς.

7. Στο εσωτερικό του παρόντος άρθρου μπορούν να υπαχθούν τα αγαθά που περιλαμβάνονται στο παράρτημα VI του παρόντος εφόσον αυτά δεν προορίζονται να παραδοθούν στο στάδιο του λιανικού εμπορίου. Στο παράρτημα VI μπορεί να εντάσσονται και άλλα αγαθά με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών. Στο καθεστώς φορολογικής αποθήκευσης δύνανται να υπαχθούν οποιαδήποτε αγαθά, εφόσον προορίζονται να παραδοθούν σε:

α) καταστήματα αφορολόγητων ειδών για τις ανάγκες παραδόσεων που πραγματοποιούν προς ταξιδιώτες που μεταβαίνουν σε τρίτη χώρα, με αεροπορική πτήση ή θαλάσσια διαδρομή που απαλλάσσονται από το φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24,

β) υποκειμένους στο φόρο για τις ανάγκες παραδόσεων που πραγματοποιούν με απαλλαγή από το φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων στ' και ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 27. Δεν υπάγονται στο καθεστώς φορολογικής αποθήκευσης του άρθρου αυτού τα είδη που καλύπτονται από τις διατάξεις της υποπερίπτωσης γη' της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 25.

8. Για την υπαγωγή των αγαθών στο καθεστώς του άρθρου αυτού υποβάλλονται από τον κατά περίπτωση υπόχρεο στο φόρο όπως αυτός ορίζεται με τις διατάξεις της παραγράφου 12 του παρόντος, στην αρμόδια αρχή που ορίζεται με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του παρόντος:

α) δήλωση εισόδου των αγαθών ανεξάρτητα από την έκδοση και άλλων παραστατικών ή συνοδευτικών τίτλων αυτών, στην οποία περιλαμβάνονται τουλάχιστον τα στοιχεία του εκμεταλλευτή φορολογικής αποθήκης ή του εναποθέτει κυρίου των αγαθών, η ημερομηνία αποθήκευσης, ο ανώτατος χρόνος παραμονής των αγαθών στη φορολογική αποθήκη, οι εργασίες που θα γίνονται στα αγαθά, το είδος και το ύψος των σχετικών εγγυήσεων, καθώς και τυχόν άλλες λεπτομέρειες,

β) δήλωση εξόδου των αγαθών στην οποία περιλαμβάνονται εκτός από τα αναφερόμενα στην προηγούμενη περίπτωση α' στοιχεία, τα πλήρη στοιχεία του παραλήπτη των αγαθών, ο προορισμός των αγαθών, όπως αυτός αναφέρεται στην παράγραφο 10 του παρόντος και σε ειδικό χώρο γίνεται η εκκαθάριση του καθεστώτος φορολογικής αποθήκευσης, υπολογίζεται ο φόρος που αναλογεί σύμφωνα με την παράγραφο 13 του παρόντος και αναγράφονται ο χρόνος παραμονής των αγαθών στη φορολογική αποθήκη, η ημερομηνία εξόδου των αγαθών από το καθεστώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στη δήλωση εισόδου και τη δήλωση εξόδου των αγαθών επαληθεύονται κατά την είσοδο και την έξοδο των αγαθών από τη φορολογική αποθήκη, από την κατά περίπτωση αρμόδια αρχή, όπως αυτή ορίζεται στη παράγραφο 4 του παρόντος. Οι δηλώσεις αυτές καταχωρούνται σε ειδικό βιβλίο στην αρμόδια Δ.Ο.Υ.

9. Ο εκμεταλλευτής φορολογικής αποθήκης υποχρεούται όπως:

- τηρεί για κάθε αποθήκη ειδικό θεωρημένο βιβλίο φορολογικής αποθήκης για την παρακολούθηση των εργασιών του, στο οποίο καταχωρούνται τόσο τα αγαθά κυριότητας του όσο και κατά εναποθέτει όλα τα αγαθά που εισέρχονται και εξέρχονται από αυτήν. Οι ενδείξεις αυτού του ειδικού βιβλίου μπορούν να καταχωρούνται αντί στο ειδικό θεωρημένο βιβλίο σε ειδικές στήλες στο προβλεπόμενο από τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων βιβλίο αποθήκης
- επιδεικνύει τα προϊόντα σε κάθε ζήτηση της αρμόδιας αρχής,
- δέχεται οποιοδήποτε έλεγχο,
- παρέχει εγγύηση προς το δημόσιο για τη διασφάλιση των συμφερόντων του. Ως εγγυήσεις δύνανται να παρέχονται χρηματικό ποσό, τραπεζική επιστολή, ασφαλιστήριο συμβόλαιο, εμπράγματα ασφαλείες ή αξιόχρηη επιστολή τρίτου προσώπου,
- συμμορφώνεται με άλλες υποχρεώσεις που επιβάλλει ο Υπουργός Οικονομικών και οι αρμόδιες αρχές,
- διαθέτει μέσα στις φορολογικές αποθήκες και χωρίς δαπάνη για το δημόσιο κατάλληλο και ασφαλή στεγασμένο χώρο για την εγκατάσταση των αρμοδίων αρχών προς διενέργεια των κατά περίπτωση απαιτούμενων εργασιών και διατυπώσεων.

10. Το καθεστώς της φορολογικής αποθήκευσης λήγει όταν τα αγαθά εξέρχονται από τη φορολογική αποθήκη για να λάβουν έναν από τους παρακάτω προορισμούς:

- α)** να αναλωθούν στο εσωτερικό της χώρας,
- β)** να αποτελέσουν αντικείμενο ενδοκοινοτικής παράδοσης,
- γ)** να τεθούν σε ένα από τα καθεστώτα του άρθρου 25 και
- δ)** να εξαχθούν εκτός της Κοινότητας.

11. Ο φόρος που αναλογεί καταβάλλεται με έκτακτη περιοδική δήλωση στην εποπτεύουσα τη φορολογική αποθήκη αρχή, κατά το χρόνο εξόδου των αγαθών από το καθεστώς φορολογικής αποθήκευσης. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών μπορεί ορίζεται διαφορετικός χρόνος καταβολής του φόρου. Ο φόρος δεν καταβάλλεται, εφόσον τα αγαθά εξέρχονται από την φορολογική αποθήκη σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 24,25 και 28.

12. Με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 36, υπόχρεος στο φόρο που οφείλεται κατά την έξοδο των αγαθών από το καθεστώς του παρόντος άρθρου είναι καταρχήν ο εκμεταλλευτής φορολογικής αποθήκης ή ο εναποθέτης των αγαθών, κατά περίπτωση. Όταν η έξοδος των αγαθών δε γίνεται από τα πρόσωπα αυτά, υπόχρεο στο φόρο είναι το πρόσωπο που πραγματοποιεί την έξοδο των αγαθών από το καθεστώς αυτό, ανεξάρτητα αν ενεργεί για δικό του λογαριασμό ή για λογαριασμό τρίτου. Ωστόσο ο εκμεταλλευτής φορολογικής αποθήκης ευθύνεται έναντι του

δημοσίου, για τον οφειλόμενο φόρο, αλληλεγγύως και εις ολόκληρων, όταν δεν είναι ο ίδιος κύριος των αγαθών που εξέρχονται από τη φορολογική αποθήκη.

13. Για τη διαμόρφωση της φορολογητέας αξίας κατά την έξοδο των αγαθών από το καθεστώς φορολογικής αποθήκευσης λαμβάνεται η αξία παράδοσης των αγαθών, όπως αυτή προσδιορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 19, ο δε φόρος που προκύπτει με την εφαρμογή του οικείου συντελεστή δεν μπορεί να είναι μικρότερος από

α) το ποσό του φόρου με το οποίο θα είχε επιβαρυνθεί η αρχική πράξη, ήτοι η παράδοση ή ενδοκοινοτική απόκτηση που πραγματοποιήθηκε με απαλλαγή από το φόρο σύμφωνα με της περίπτωση 'α της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου και η οποία οδήγησε στην υπαγωγή των αγαθών στο καθεστώς αυτό, προσαυξημένο με το ποσό του φόρου που θα είχε επιβληθεί σε κάθε παροχή υπηρεσιών που απαλλάσσεται σύμφωνα με τις περιπτώσεις β' και γ' της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου, όταν τα αγαθά δεν αποτέλεσαν αντικείμενο παράδοσης κατά την παραμονή τους στο καθεστώς αυτό,

β) το ποσό του φόρου που θα είχε επιβληθεί στην τελευταία από αυτές τις παραδόσεις προσαυξημένο με το ποσό του φόρου που θα είχε επιβληθεί σε κάθε παροχή υπηρεσιών που πραγματοποιήθηκε μετά την παράδοση αυτή και που απαλλάσσεται σύμφωνα με τις περιπτώσεις β' και γ' της παραγράφου 6 του παρόντος άρθρου, όταν τα αγαθά αποτέλεσαν αντικείμενο παραδόσεων κατά την παραμονή τους στο καθεστώς αυτό.

Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζονται όταν κατά τη διάρκεια παραμονής των αγαθών στο καθεστώς φορολογικής αποθήκευσης υπάρχει καταστροφή, απώλεια ή κλοπή αυτών που αποδεικνύονται ή δικαιολογούνται.

14. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται:

α) οι προϋποθέσεις με τις οποίες χορηγείται η άδεια λειτουργίας των φορολογικών αποθηκών του παρόντος άρθρου καθώς και οι λόγοι ανάκλησης αυτής,

β) οι όροι και οι προϋποθέσεις λειτουργίας των φορολογικών αποθηκών, η λογιστική παρακολούθηση των αγαθών που αποθηκεύονται, ο χρόνος διάρκειας της λειτουργίας αυτών, καθώς και ο τρόπος ενημέρωσης του ειδικού βιβλίου φορολογικής αποθήκης,

γ) η διαδικασία εισόδου και εξόδου των αγαθών στο καθεστώς φορολογικής αποθήκευσης καθώς και ο τρόπος της άσκησης του ελέγχου αυτών,

δ) ο ανώτατος χρόνος παραμονής των αγαθών κατά κατηγορία στη φορολογική αποθήκη,

ε) η διαδικασία αναγνώρισης των απωλειών ή καταστροφών που υφίστανται τα αγαθά κατά τη διάρκεια παραμονής τους στο καθεστώς φορολογικής αποθήκευσης που οφείλεται σε ανώτερα βία ή αυτή ταύτη τη φύση των αγαθών

στ) οι παρεχόμενες εγγυήσεις, το είδος και το ύψος αυτών προς διασφάλιση των οφειλόμενων κάθε φορά αναλογούντων φόρων επί των αποθηκευμένων αγαθών,

ζ) η διαδικασία εφαρμογής των περιπτώσεων α' β' και γ' της παραγράφου 7 του παρόντος άρθρου,

η) ο τόπος και το περιεχόμενο καθώς και ο χρόνος υποβολής της δήλωσης της παραγράφου 8 του παρόντος άρθρου και

θ) κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 27 **Ειδικές Απαλλαγές**

1. Απαλλάσσονται από το φόρο

α) Η παράδοση και η εισαγωγή πλοίων που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν στην εμπορική ναυσιπλοΐα, την αλιεία από υποκείμενο στο φόρο του κανονικού καθεστώτος Φ.Π.Α., ή για άλλη εκμετάλλευση ή για διάλυση ή για χρήση από τις ένοπλες δυνάμεις και το δημόσιο γενικά ή παράδοση και η εισαγωγή ναυαγοσωστικών και πλωτών μέσων επιθαλάσσιας αρωγής, καθώς και αντικειμένων και υλικών εφόσον προορίζονται να ενσωματωθούν ή να χρησιμοποιηθούν στα πλοία, ναυαγοσωστικά και πλωτά μέσα της περίπτωσης αυτής. Εξαιρούνται τα σκάφη ιδιωτικής χρήσης, που προορίζονται για αναψυχή ή αθλητισμό,

β) η παράδοση και η εισαγωγή αεροσκαφών που προορίζονται για χρήση από τις ένοπλες δυνάμεις και το δημόσιο γενικά ή για εκμετάλλευση από ιδιωτικές εταιρείες, οι οποίες εκτελούν κυρίως διεθνείς μεταφορές με κόμιστρο ή που προορίζονται για διάλυση να ενσωματωθούν ή να χρησιμοποιηθούν σε αυτά.

Ως κυρίως διεθνείς μεταφορές θεωρούνται αυτές που εκτελούν οι αεροπορικές εταιρείες από και προς το εξωτερικό, εφόσον τα έσοδα από τις διεθνείς μεταφορές υπερβαίνουν το πενήντα τοις εκατό (50 %) των συνολικών ετήσιων ακαθάριστων εσόδων τους από αεροπορικές μεταφορές κατά την προηγούμενη της παράδοσης ή εισαγωγής, διαχειριστική περίοδο.

γ) η παράδοση και η εισαγωγή καυσίμων, λιπαντικών, τροφοφοδίων και λοιπών αγαθών που προορίζονται για τον ανεφοδιασμό των πλοίων, πλωτών μέσων και αεροσκαφών, τα οποία απαλλάσσονται σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων α' και β' προκειμένου για πλοία και πλωτά μέσα της εμπορικής ναυσιπλοΐας εσωτερικού ή άλλης εκμετάλλευσης εσωτερικού, καθώς και για αλιευτικά σκάφη που αλιεύουν στα ελληνικά χωρικά ύδατα, η απαλλαγή περιορίζεται στα καύσιμα και λιπαντικά,

δ) η ναύλωση πλοίων και η μίσθωση αεροσκαφών, τα οποία απαλλάσσονται σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων α' και β', εφόσον προορίζονται για την περαιτέρω ενέργεια φορολογητέων πράξεων ή πράξεων απαλλασσόμενων με δικαίωμα έκπτωσης του φόρου των εισροών.

Εξαιρείται η ναύλωση ή η μίσθωση σκαφών ή αεροσκαφών ιδιωτικής χρήσης που προορίζονται για αναψυχή ή αθλητισμό. Η ναύλωση επαγγελματικών τουριστικών σκαφών του ν. 438/1976 (Φ.Ε.Κ. 256Α) απαλλάσσεται, εφόσον αυτά προσεγγίζουν κατά την πραγματοποίηση των πλοών τους και σε λιμένες εκτός Ελλάδας. Απαλλάσσονται επίσης οι εργασίες κατασκευής, μετατροπής, επισκευής και συντήρησης των μέσων αυτών, για α οποία προβλέπεται απαλλαγή στις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου αυτής, καθώς και των αντικειμένων που είναι ενσωματωμένα σε αυτά ή χρησιμοποιούνται για την εκμετάλλευσή τους.

Οι διατάξεις αυτής της περίπτωσης που αφορούν στα σκάφη του ν.438/1976 (Φ.Ε.Κ. 256 Α) εφαρμόζονται και για τα λοιπά επαγγελματικά σκάφη,

ε) η παροχή υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση των άμεσων αναγκών των πλοίων, πλωτών μέσων και αεροσκαφών, για τα οποία προβλέπεται απαλλαγή στις περιπτώσεις α και β' της παραγράφου αυτής, όπως η ρυμούλκηση, η πλοήγηση, η πρόσδεση, η διάσωση, η πραγματογνωμοσύνη, η χρήση λιμανιών και αεροδρομίων.

Η απαλλαγή επεκτείνεται και στην παροχή υπηρεσιών εξυπηρέτησης του φορτίου των μεταφορικών αυτών μέσων,

στ) η παράδοση και η εισαγωγή αγαθών, καθώς και η παροχή υπηρεσιών που πραγματοποιούνται:

σα) στα πλαίσια των ρυθμίσεων των διπλωματικών και προξενικών σχέσεων,

β) για τις ανάγκες αναγνωρισμένων από τη Ελλάδα διεθνών οργανισμών ή των μελών τους, με τις προϋποθέσεις και μέσα στα όρια που καθορίζονται από τις ιδρυτικές τους συμβάσεις ή τις συμφωνίες για την εγκατάστασή τους στην Ελλάδα,

(γγ) στα πλαίσια της Συνθήκης της Βορειοατλαντικής Συμμαχίας, για χρήση από τις ένοπλες δυνάμεις των άλλων κρατών – μελών και των πολιτικών υπηρεσιών που τις συνοδεύουν ή για τον εφοδιασμό των κυλικίων και λεσχών τους, εφόσον αυτές ενεργούνται σύμφωνα με τη Συνθήκη,

ζ) η παράδοση αγαθών και η παροχή υπηρεσιών προς άλλο κράτος – μέλος που προορίζονται για τις ένοπλες δυνάμεις οποιουδήποτε από τα κράτη που συμμετέχουν στο Βορειοατλαντικό Σύμφωνο, εκτός από το ίδιο το κράτος – μέλος του προορισμού, για τη χρήση των ενόπλων δυνάμεων αυτών ή του πολιτικού προσωπικού που τις συνοδεύει ή για τον εφοδιασμό των κυλικίων ή των λεσχών τους, εφόσον οι ένοπλες αυτές δυνάμεις υπηρετούν τον κοινό αμυντικό σκοπό,

η) οι υπηρεσίες ενδοκοινοτικής μεταφοράς αγαθών από ή προς τα νησιά, που απαρτίζουν τις αυτόνομες περιοχές των Αζορών και της Μαδέρας,

θ) η παράδοση χρυσού στην Τράπεζα της Ελλάδας, καθώς και η εισαγωγή χρυσού που διενεργείται από αυτήν,

ι) οι αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές προσώπων από το εσωτερικό της χώρας στο εξωτερικό και αντίστροφα, καθώς και οι στενά συνδεδεμένες με αυτές βοηθητικές υπηρεσίες,

ια) η παράδοση και η εισαγωγή πλοίων και πλωτών μέσων που προορίζονται για την αλιεία και σπογγαλιεία στα ελληνικά χωρικά ύδατα ανεξάρτητα από το καθεστώς Φ.Π.Α. στο οποίο υπάγεται ο υποκείμενος στο φόρο που ενεργεί αυτή η δραστηριότητα καθώς και των αντικειμένων και υλικών, εφόσον προορίζονται να ενσωματωθούν ή να χρησιμοποιηθούν σε αυτά. Οι απαλλαγές των πράξεων που προβλέπονται στις περιπτώσεις γ', με εξαίρεση τα τροφοεφόδια, δ' και ε' της παραγράφου αυτής ισχύουν και στη περίπτωση αυτή.

2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 28

Απαλλαγές στην παράδοση αγαθών σε άλλο κράτος – μέλος

1. Απαλλάσσονται από το φόρο:

α) η παράδοση αγαθών κατά την έννοια του άρθρου 5, τα οποία αποστέλλονται ή μεταφέρονται σε άλλο κράτος – μέλος από τον πωλητή ή τον αποκτώντα ή από άλλο που ενεργεί για λογαριασμό τους, προς άλλο υποκείμενο στο φόρο ή προς μη υποκείμενο νομικά πρόσωπο, που ενεργεί με την ιδιότητα του αυτή σε άλλο κράτος – μέλος.

Η διάταξη αυτή δεν ισχύει για παράδοση αγαθών που πραγματοποιείται προς:

αα) αγρότες του ειδικού καθεστώτος,

ββ) υποκείμενους που διενεργούν μόνο απαλλασσόμενες πράξεις χωρίς δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισροών και

γγ) νομικά πρόσωπα μη υποκείμενα στο φόρο, εφόσον το ύψος των συνολικών ενδοκοινοτικών τους αποκτήσεων αγαθών, χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας, δεν

υπερβαίνει κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο το ποσό των 10.000 ευρώ και κατά την τρέχουσα διαχειριστική περίοδο δεν υπερβαίνει το ποσό αυτό.

Η εξαίρεση αυτή δεν ισχύει για καινούργια μεταφορικά μέσα και προϊόντα που υπάγονται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης,

β) η περιστασιακή παράδοση καινούργιων μεταφορικών μέσων, που αποστέλλονται ή μεταφέρονται προς άλλο κράτος – μέλος. Επίσης η παράδοση αγαθών που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης, τα οποία μεταφέρονται ή αποστέλλονται προς άλλο κράτος – μέλος, εφόσον ο αγοραστής είναι πρόσωπο που εμπίπτει στις διατάξεις του δευτέρου εδαφίου της προηγούμενης περίπτωσης *α* και τα αγαθά αυτά διακινούνται υπό καθεστώς αναστολής καταβολής του ειδικού φόρου κατανάλωσης,

γ) η παράδοση αγαθών κατά την έννοια της παραγράφου 3 του άρθρου 7, οι οποίες θα καλύπτονταν από την προβλεπόμενη στην περίπτωση *α*' απαλλαγή, αν είχαν πραγματοποιηθεί προς άλλο υποκείμενο στο φόρο,

δ) η εισαγωγή και η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών που πραγματοποιούνται από υποκείμενο στο φόρο και η παράδοση αγαθών προς υποκείμενο στο φόρο, με σκοπό την παράδοση τους με τους όρους της παραπάνω περίπτωσης *α*, καθώς και η παροχή υπηρεσιών που αφορούν αυτές τις παραδόσεις αγαθών με προορισμό ένα άλλο κράτος – μέλος, μέχρι του ποσού των παραδόσεων αυτών, που πραγματοποίησε ο υποκείμενος στο φόρο, κατά την προηγούμενη δωδεκάμηνη χρονική ή δωδεκάμηνη διαχειριστική περίοδο.

Η παρούσα απαλλαγή, καθώς και η απαλλαγή που προβλέπεται στην περίπτωση *ζ*' της παραγράφου 1 του άρθρου 24 παρέχεται συνολικά μέχρι του κοινού ορίου, που προβλέπεται από τις διατάξεις αυτές.

2. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν έχουν εφαρμογή στις παραδόσεις αγαθών που υπάγονται σε φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 45 και 46.

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 29

Απαλλαγές στην ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών

1. απαλλάσσονται από το φόρο:

α) η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών των οποίων η εισαγωγή ή η παράδοση απαλλάσσεται από το φόρο στο εσωτερικό της χώρας,

β) η ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών για τα οποία, κατ' εφαρμογή των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 34, ο αποκτών (αγοραστής) τα αγαθά στο εσωτερικό της χώρας δικαιούται, σε κάθε περίπτωση, ολικής επιστροφής του φόρου προστιθέμενης αξίας.

2. Στην ενδοκοινοτική απόκτηση εφημερίδων και περιοδικών αναστέλλεται η είσπραξη του οφειλόμενου φόρου. Ο φόρος αυτός καταβάλλεται όταν οι εφημερίδες και τα περιοδικά διανέμονται στην Ελλάδα από τον υποκείμενο στο φόρο ή από το πρακτορείο διανομής και σε περίπτωση που δεν υπάρχει ούτε πρακτορείο διανομής, από τον παραλήπτη τους.

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄

ΕΚΠΤΩΣΗ – ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 30

Δικαίωμα έκπτωσης του φόρου

1. Ο υποκείμενος δικαιούται να εκπέσει, από το φόρο που αναλογεί στις ενεργούμενες από αυτόν πράξεις παράδοσης αγαθών, παροχής υπηρεσιών και ενδοκοινοτικής απόκτησης αγαθών, το φόρο με τον οποίο έχουν επιβαρυνθεί η παράδοση αγαθών και η παροχή υπηρεσιών που έγιναν σ' αυτόν και η εισαγωγή αγαθών, που πραγματοποιήθηκε από αυτόν, καθώς και το φόρο που οφείλεται για τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών που πραγματοποιήθηκαν από αυτόν.

Ειδικά, για τα αγαθά επένδυσης, το δικαίωμα έκπτωσης κρίνεται οριστικά κατά το χρόνο έναρξης χρησιμοποίησης των αγαθών αυτών. Η έκπτωση αυτή παρέχεται κατά το μέρος που τα αγαθά και οι υπηρεσίες χρησιμοποιούνται για την πραγματοποίηση πράξεων που υπάγονται στο φόρο.

2. Δικαίωμα έκπτωσης του φόρου παρέχεται επίσης στον υποκείμενο κατά το μέρος που τα αγαθά ή οι υπηρεσίες χρησιμοποιούνται:

α) για την πραγματοποίηση στο εξωτερικό των δραστηριοτήτων που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 4, εφόσον αυτές θα παρείχαν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου, αν είχαν πραγματοποιηθεί στο εσωτερικό της χώρας,

β) για την παροχή υπηρεσιών και την παράδοση αγαθών που απαλλάσσονται από το φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων λ' και λγ' της παραγράφου 1 του άρθρου 22, αντίστοιχα,

γ) για τις πράξεις που απαλλάσσονται από το φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 24,25,26,27 και 28.

δ) για τις εργασίες που απαλλάσσονται από το φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων ιθ', κ', κα', κγ', κδ', και κε' της παραγράφου 1 του άρθρου 22, εφόσον ο λήπτης είναι εγκατεστημένος εκτός της Κοινότητας ή οι εργασίες αυτές συνδέονται άμεσα με αγαθά που εξάγονται σε χώρα εκτός της Κοινότητας,

ε) για τη διάθεση δώρων και δειγμάτων μέχρι αξίας δέκα (10) ευρώ

στ) για την πραγματοποίηση πράξεων του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 9 του άρθρου 19.

3. Το δικαίωμα έκπτωσης γεννάται κατά το χρόνο που ο φόρος καθίσταται απαιτητός, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 16,17 και 18.

Ειδικά προκειμένου για ευκαιριακή παράδοση καινούργιων μεταφορικών μέσων, η οποία απαλλάσσεται σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 28, το δικαίωμα έκπτωσης γεννάται κατά το χρόνο παράδοσης.

4. Δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου με τον οποίο έχουν επιβαρυνθεί οι δαπάνες:

α) αγοράς, εισαγωγής ή ενδοκοινοτικής απόκτησης καπνοβιομηχανικών μέσων,

β) αγοράς, εισαγωγής ή ενδοκοινοτικής απόκτησης οινοπνευματωδών ποτών εφόσον αυτά προορίζονται για την πραγματοποίηση μη φορολογητέων πράξεων,

γ) δεξιώσεων, ψυχαγωγίας και φιλοξενίας γενικά,

δ) στέγασης, τροφής, ποτών, μετακίνησης και ψυχαγωγίας για το προσωπικό ή τους εκπροσώπους της επιχείρησης,

ε) αγοράς, εισαγωγής ή ενδοκοινοτικής απόκτησης επιβατικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης μέχρι εννέα (9) θέσεων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων, σκαφών και αεροσκαφών ιδιωτικής χρήσης που προορίζονται για αναψυχή ή

αθλητισμό, καθώς και οι δαπάνες καυσίμων, επισκευής, συντήρησης, μίσθωσης και κυκλοφορίας αυτών γενικά.

Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται για τα πιο πάνω μεταφορικά μέσα, εφόσον προορίζονται για πώληση, μίσθωση ή μεταφορά προσώπων με κόμιστρο,

στ) αγοράς, εισαγωγής ή ενδοκοινοτικής απόκτησης ειδών συσκευασίας, των οποίων η παράδοση καλύπτεται από καταβαλλόμενη εγγύηση και των οποίων η περαιτέρω διακίνηση γίνεται χωρίς φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19.

Άρθρο 31

Προσδιορισμός του εκπιπόμενου φόρου

1. Σε περίπτωση που ο υποκείμενος στο φόρο χρησιμοποιεί αγαθά και υπηρεσίες για την πραγματοποίηση πράξεων, για μερικές από τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης, ο εκπιπόμενος φόρος ορίζεται σε ποσοστό στα εκατό του συνολικού ποσού του φόρου των κοινών αυτών εισροών.

Το ποσοστό αυτό βρίσκεται με βάση κλάσμα που έχει ως αριθμητή το ποσό του ετήσιου κύκλου εργασιών, χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας, που αφορά πράξεις για τις οποίες παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου και ως παρονομαστή το ποσό των πράξεων που αναφέρονται στον αριθμητή, καθώς και των πράξεων για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης.

Στον παρονομαστή του κλάσματος συμπεριλαμβάνονται επίσης και οι επιδοτήσεις, επιχορηγήσεις, οικονομικές ενισχύσεις, οι οποίες δεν αποτελούν μέρος της φορολογητέας αξίας, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 19.

2. Το δεκαδικό μέρος του ποσοστού προκύπτει από την εφαρμογή του κλάσματος της προηγούμενης παραγράφου στρογγυλοποιείται στην αμέσως μεγαλύτερη ακέραια μονάδα.

3. Για τον προσδιορισμό του ποσοστού της παραγράφου 1 δε λαμβάνονται υπόψη τα ποσά που προέρχονται από:

α) από παράδοση αγαθών που χρησιμοποιούνται από υποκείμενο στο φόρο για πάγια εκμετάλλευση στην επιχείρηση,

β) από παρεπόμενες πράξεις σε ακίνητα ή από χρηματοδοτικές ή πράξεις που προβλέπουν οι διατάξεις των περιπτώσεων κ', κα', κβ', κγ', κδ', και κε' της παραγράφου 1 του άρθρου 27 του παρόντος εφόσον, πρόκειται για παρεπόμενες της κύριας δραστηριότητας πράξεις,

4. Το ποσοστό που βρίσκεται με τον πιο πάνω τρόπο λαμβάνεται υπόψη για την εκκαθάριση του εκπιπόμενου φόρου του έτους στο οποίο αφορά και για την υποβολή των περιοδικών δηλώσεων του επόμενου έτους.

5. Σε περίπτωση που κατά το χρόνο υποβολής των περιοδικών δηλώσεων δεν υπάρχουν σχετικά στοιχεία ή αυτά που υπάρχουν δεν είναι πλήρη, ο προσδιορισμός του ποσοστού γίνεται προσωρινά από τον υποκείμενο στο φόρο.

6. Κατά παρέκκλιση των πιο πάνω διατάξεων, με απόφαση του αρμοδίου προϊσταμένου Δ.Ο.Υ. μπορεί:

α) να επιτραπεί στον υποκείμενο στο φόρο ή να υποχρεωθεί αυτός να προσδιορίσει ένα ποσοστό για κάθε τομέα της δραστηριότητάς του εφόσον, για καθένα απ' αυτούς τηρούνται ιδιαίτεροι λογαριασμοί στα βιβλία που προβλέπουν οι διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και στοιχείων.

7. Ο φόρος που αναλογεί σε πράξεις που δεν παρέχουν δικαίωμα έκπτωσης εκπίπτει ολόκληρος, εφόσον, για κάθε διαχειριστική περίοδο, δεν υπερβαίνει το ποσό των τριάντα (30) ευρώ.

8. Στην περίπτωση παράδοσης καινούργιου μεταφορικού μέσου, που απαλλάσσεται, σύμφωνα με την περίπτωση β της παραγράφου 1 του άρθρου 28, ο προς έκπτωση φόρος δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό του φόρου που αναλογεί στην αξία παράδοσης.

Άρθρο 32

Άσκηση του δικαιώματος έκπτωσης του φόρου

1. Το δικαίωμα έκπτωσης του φόρου μπορεί να ασκηθεί, εφόσον ο υποκείμενος στο φόρο κατέχει:

α) βεβαίωση περί υποβολής δήλωσης έναρξης εργασιών της περίπτωσης α της παραγράφου 1 του άρθρου 36,

β) νόμιμο τιμολόγιο ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο που επέχει θέση τιμολογίου από τα οποία αποδεικνύονται οι παραδόσεις αγαθών και οι παροχές υπηρεσιών που γίνονται σ' αυτόν και ο φόρος με τον οποίο επιβαρύνθηκαν,

γ) στοιχεία από τα οποία αποδεικνύεται η εισαγωγή αγαθών από αυτόν, καθώς και ο φόρος με τον οποίο επιβαρύνθηκαν τα αγαθά,

δ) νόμιμο τιμολόγιο ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο που επέχει θέση τιμολογίου ή την περιοδική δήλωση της οικείας φορολογικής περιόδου, στην περίπτωση που δεν υπάρχει άλλο αποδεικτικό στοιχείο, για τις πραγματοποιούμενες ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, καθώς και τις λήψεις υπηρεσιών για τις οποίες είναι ο ίδιος υπόχρεος στο φόρο, εφόσον οι πράξεις αυτές έχουν καταχωρηθεί στα τηρούμενα βιβλία του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων,

ε) κυρωμένο αντίγραφο της έκτακτης περιοδικής δήλωσης, όπου προβλέπεται η καταβολή φόρου με τη δήλωση αυτή, από την οποία αποδεικνύεται η καταβολή του φόρου.

2. Σε περίπτωση καταβολής του φόρου από τον υπόχρεο, για τον οποίο προβλέπουν οι διατάξεις των περιπτώσεων β', γ', και δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 35, το δικαίωμα έκπτωσης μπορεί να ασκηθεί, εφόσον αυτός κατέχει δικαιολογητικά σχετικά με την πραγματοποίηση της φορολογητέας πράξης από τον εγκατεστημένο στο εξωτερικό υποκείμενο στο φόρο και αποδεικτικό καταβολής του φόρου,

3. Όταν το ποσό έκπτωσης είναι μεγαλύτερο από τον οφειλόμενο φόρο στην ίδια περίοδο, η επιπλέον διαφορά μεταφέρεται για έκπτωση σε επόμενη περίοδο, με την επιφύλαξη των περί παραγραφής διατάξεων. Κατ' εξαίρεση, η διαφορά αυτή επιστρέφεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 34.

Άρθρο 33 **Διακανονισμός εκπτώσεων**

1. Η έκπτωση του φόρου που ενεργείται με βάση τις περιοδικές δηλώσεις, οι οποίες υποβάλλονται σύμφωνα με την περίπτωση α της παραγράφου 1 του άρθρου 38, υπόκειται σε τελικό διακανονισμό κατά την υποβολή της προβλεπόμενης από το ίδιο άρθρο εκκαθαριστικής δήλωσης, εφόσον:

α) η έκπτωση αυτή είναι μεγαλύτερη ή μικρότερη από εκείνη που είχε δικαίωμα να ενεργήσει ο υποκείμενος στο φόρο,

β) μετά την υποβολή των περιοδικών δηλώσεων έγιναν μεταβολές που δεν είχαν ληφθεί υπόψη για το καθορισμό του ποσού των εκπτώσεων, όπως στην περίπτωση έκπτωσης στο τίμημα ή ακύρωσης αγορών.

Δεν ενεργείται διακανονισμός σε περιπτώσεις καταστροφής, απώλειας ή κλοπής που αποδεικνύονται ή δικαιολογούνται, καθώς και σε περιπτώσεις χορήγησης δώρων μέχρις αξίας δέκα (10) ευρώ και δειγμάτων τα οποία διατίθενται για το σκοπό της επιχείρησης.

2. Ειδικά για τα αγαθά επένδυσης, η έκπτωση του φόρου που ενεργήθηκε υπόκειται σε πενταετή διακανονισμό με αφετηρία το έτος χρησιμοποίησής τους.

Ο διακανονισμός ενεργείται κάθε έτος για το ένα πέμπτο (1/5) του φόρου που επιβάρυνε το αγαθό, ανάλογα με τις μεταβολές του δικαιώματος έκπτωσης.

3. Σε περίπτωση παράδοσης αγαθών επένδυσης ή οριστικής παύσης της χρησιμοποίησής αυτών σε φορολογητέες πράξεις, κατά τη διάρκεια της πενταετούς περιόδου, ενεργείται εφάπαξ διακανονισμός μέσα στο ίδιο έτος και τα αγαθά αυτά θεωρούνται, για τα έτη που απομένουν, ότι χρησιμοποιήθηκαν αποκλειστικά και μόνο:

α) σε φορολογητέες δραστηριότητες, εφόσον πρόκειται:

αα) για παράδοση η οποία υπάγεται στο φόρο και ο φόρος που αναλογεί στην παράδοση αυτή είναι τουλάχιστον ίσος με το φόρο που αναλογεί στα εναπομένοντα έτη της πενταετούς περιόδου διακανονισμού,

ββ) για καταστροφή, απώλεια ή κλοπή, που αποδεικνύονται ή δικαιολογούνται με νόμιμα παραστατικά,

γγ) για παράδοση κατά την έννοια των διατάξεων της περίπτωσης γ' της παραγράφου 9 του άρθρου 6 του ν. 1665/1986

β) σε αφορολόγητες δραστηριότητες, στις λοιπές περιπτώσεις.

Εάν εντός πενταετίας από την πραγματοποίηση της δαπάνης για απόκτηση ή κατασκευή επενδυτικών αγαθών δεν έχει γίνει έναρξη της χρησιμοποίησής αυτών, θεωρείται ότι διατέθηκαν αποκλειστικά και μόνο σε αφορολόγητες πράξεις και ενεργείται εφάπαξ διακανονισμός με την εκκαθαριστική δήλωση της διαχειριστικής αυτής περιόδου.

Εξαιρείται του ανωτέρω περιορισμού της πενταετίας η πραγματοποίηση της δαπάνης, για την απόκτηση ή την κατασκευή επενδυτικών αγαθών από οργανισμούς, επιχειρήσεις και εταιρείες κοινής ωφέλειας.

4. Ως αγαθά επένδυσης, για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, θεωρούνται:

α) τα ενσώματα αγαθά, που ανήκουν κατά κυριότητα στην επιχείρηση και τίθενται από αυτή σε διαρκή εκμετάλλευση, καθώς και τα κτίσματα ή άλλου είδους κατασκευές που κατασκευάζονται από την υποκείμενη στο φόρο επιχείρηση σε ακίνητο που δεν ανήκει κατά κυριότητα σ' αυτήν, αλλά έχει, βάση οποιασδήποτε έννομης σχέσης, η χρήση του ακινήτου αυτού, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον εννέα χρόνων. Αν κατά τη διάρκεια του πενταετούς διακανονισμού λήξει η χρήση

του ακινήτου, στο οποίο κατασκευάστηκαν τα ανωτέρω κτίσματα ή άλλου είδους κατασκευές, ενεργείται εφάπαξ διακανονισμός κατά τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου 3. Στην αξία των αγαθών επένδυσης δεν περιλαμβάνονται οι εργασίες επισκευής και συντήρησης. Ως αγαθά επένδυσης της παρούσας περίπτωσης νοούνται και εκείνα που εκμεταλλεύονται, σύμφωνα με το σκοπό τους οι εταιρείες του άρθρου 2 του ν. 1665/1986 (Φ.Ε.Κ. 194Α),

β) τα δικαιώματα χρησιμοποίησης διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, σχεδίου, υποδείγματος, εμπορικού ή βιομηχανικού σήματος και άλλων παρόμοιων, εφόσον εξυπηρετούν περισσότερες από μία χρήσεις.

5. Η διαφορά του φόρου που προκύπτει για τα αγαθά επένδυσης με βάση τον τελικό ετήσιο διακανονισμό δεν καταβάλλεται ούτε εκπίπτει, εφόσον δεν υπερβαίνει το ποσό των τριάντα (30) ευρώ.

Άρθρο 34 **Επιστροφή φόρου**

1. Με την επιφύλαξη των σχετικών με την παραγραφή διατάξεων ο φόρος επιστρέφεται, εφόσον:

α) καταβλήθηκε στο δημόσιο αχρεώστητα ή

β) είναι αδύνατο να μεταφερθεί για έκπτωση σε επόμενη διαχειριστική περίοδο ή σε περίπτωση μεταφοράς του για έκπτωση, η έκπτωση αυτή δε κατέστη δυνατή ή

γ) αφορά πράξεις που προβλέπουν οι διατάξεις των περιπτώσεων α', β', γ', δ' και στ' της παραγράφου 2 του άρθρου 30, καθώς και οι πράξεις για τις οποίες με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών προβλέπεται αναστολή καταβολής του φόρου ή οφείλεται σε διαφορά συντελεστών εκροών εισροών ή,

δ) αφορά αγαθά επένδυσης, που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 4 άρθρου 33.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ορίζεται ότι, προκειμένου για αγαθά επένδυσης ορισμένων βιομηχανικών και βιοτεχνικών επιχειρήσεων, αντί έκπτωσης ή επιστροφής του φόρου παρέχεται δικαίωμα αναστολής της πληρωμής του ή ρυθμίζεται με άλλο τρόπο. Με τις ίδιες αποφάσεις κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την άσκηση του δικαιώματος αυτού.

2. Επίσης, επιστρέφεται στον υποκείμενο στο φόρο, ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ο φόρος που επιβαρύνει τα κινητά αγαθά και τις υπηρεσίες που του προσφέρθηκαν από άλλους υποκείμενους στο φόρο ή την εισαγωγή αγαθών στο εσωτερικό της χώρας, κατά το μέρος που τα αγαθά αυτά και οι υπηρεσίες χρησιμοποιήθηκαν:

α) για φορολογητέες πράξεις, ο τόπος φορολογίας των οποίων βρίσκεται στο εξωτερικό και για τις οποίες θα είχε δικαίωμα έκπτωσης του φόρου, αν αυτές ενεργούνταν στο εσωτερικό της χώρας,

β) για τις ακόλουθες απαλλασσόμενες από το φόρο υπηρεσίες μεταφοράς και τις στενά συνδεδεμένες με αυτές βοηθητικές εργασίες που ενεργούνται στην Ελλάδα:

αα) διεθνείς αεροπορικές και θαλάσσιες μεταφορές προσώπων,

ββ) μεταφορές αγαθών προοριζόμενων για εξαγωγή,

δδ) μεταφορές εισαγομένων αγαθών, μέχρι τον τόπο προορισμού στο εσωτερικό της χώρας, εφόσον η αξία των υπηρεσιών αυτών συμπεριλαμβάνεται στη φορολογητέα βάση κατά την εισαγωγή,

γ) για τις φορολογητέες πράξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 14.

Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής δεν θεωρείται ότι αποκτά εγκατάσταση στο εσωτερικό της χώρας ο υποκείμενος στο φόρο που είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος – μέλος, ο οποίος πραγματοποιεί στο εσωτερικό της χώρας παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών για τις οποίες υπόχρεος στο φόρο είναι ο παραλήπτης των αγαθών ή ο λήπτης των υπηρεσιών, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 35.

3. Η επιστροφή του φόρου της προηγούμενης παραγράφου ενεργείται, εφόσον ο υποκείμενος στο φόρο δεν έχει στην Ελλάδα την έδρα της οικονομικής του δραστηριότητας ή τη μόνιμη εγκατάσταση από την οποία να ασκείται η δραστηριότητα αυτή ή, ελλείψει αυτών, την κατοικία ή διαμονή του και δεν πραγματοποίησε στο εσωτερικό της χώρας, κατά τη διάρκεια της περιόδου που ορίζεται στην επόμενη παράγραφο, άλλες πράξεις εκτός από αυτές των περιπτώσεων β' και γ' της προηγούμενης παραγράφου.

Δεν ενεργείται επιστροφή του φόρου με τον οποίο επιβαρύνονται οι παραδόσεις αγαθών που πραγματοποιούνται στο εσωτερικό της χώρας, οι οποίες υπάγονται στην απαλλαγή που προβλέπεται από τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 28.

4. Η επιστροφή του φόρου που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 2 δεν μπορεί να αφορά περίοδο μικρότερη από τρεις (3) μήνες ή μεγαλύτερη από ένα (1) έτος και ενεργείται από την αρμόδια φορολογική αρχή μέσα σε έξι (6) μήνες από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης.

5. Οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3, και 4 του άρθρου αυτού εφαρμόζονται ανάλογα και για υποκείμενο στο φόρο που είναι εγκατεστημένος σε χώρα εκτός της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, με τον όρο ότι η χώρα της εγκατάστασης του παρέχει στον υποκείμενο στο φόρο που είναι εγκατεστημένος στην Ελλάδα αντίστοιχο δικαίωμα επιστροφής του φόρου προστιθέμενης αξίας ή άλλου γενικού φόρου κατανάλωσης που ισχύει στη χώρα αυτή.

6. Επίσης επιστρέφεται στο μη υποκείμενο στο φόρο νομικό πρόσωπο εγκατεστημένο σε άλλο κράτος – μέλος ο φόρος που καταβλήθηκε κατά την εισαγωγή αγαθών των οποίων ο τελικός προορισμός είναι το κράτος – μέλος της εγκατάστασης του, εφόσον αποδεικνύει ότι καταβλήθηκε ο φόρος που αναλογεί για την ενδοκοινοτική απόκτηση στο κράτος – μέλος άφιξης της αποστολής ή της μεταφοράς των αγαθών αυτών.

7. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την άσκηση του δικαιώματος επιστροφής του φόρου που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄ ΥΠΟΧΡΕΟΙ ΣΤΟ ΦΟΡΟ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΟΥΣ

Άρθρο 35 Υπόχρεοι στο φόρο

1. Για την παράδοση αγαθών, την ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών και την παροχή υπηρεσιών, υπόχρεοι στο φόρο είναι:

α) ο εγκατεστημένος στο εσωτερικό της χώρας υποκείμενος στο φόρο, για τις ενεργούμενες από αυτόν πράξεις,

β) ο εγκατεστημένος στο εσωτερικό άλλου κράτους – μέλους υποκείμενος στο φόρο, για τις ενεργούμενες από αυτόν πράξεις, εκτός των πράξεων που αναφέρονται στην κατωτέρω περίπτωση δ΄, υποπεριπτώσεις αα΄ και ββ΄ και γγ΄.

γ) ο φορολογικός αντιπρόσωπος του εγκατεστημένου σε τρίτη χώρα υποκειμένου στο φόρο, για τις πραγματοποιούμενες από αυτός πράξεις, εκτός των πράξεων που αναφέρονται στην κατωτέρω περίπτωση δ΄, υποπεριπτώσεις αα΄, ββ΄ και γγ΄.

δ) ο λήπτης των αγαθών και υπηρεσιών, εφόσον είναι υποκείμενος στο φόρο, στις κατωτέρω περιπτώσεις φορολογητέων πράξεων:

αα) παράδοση αγαθών που πραγματοποιείται στο εσωτερικό της χώρας, κατά την έννοια των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 15, στο τιμολόγιο ή άλλο ισοδύναμο με αυτό στοιχείο που εκδίδεται, γίνεται ρητή αναφορά ότι πρόκειται για παράδοση αγαθών που πραγματοποιείται μετά από ενδοκοινοτική απόκτηση κατά την έννοια των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 15 και αναγράφεται τόσο ο αριθμός φορολογικού μητρώου, με τον οποίο ο υποκείμενος αυτός πραγματοποίησε την ενδοκοινοτική απόκτηση και την μετέπειτα παράδοση αγαθών, όσο και ο αριθμός φορολογικού μητρώου του παραλήπτη, ο οποίος καθίσταται υπόχρεος για την καταβολή του φόρου της παράδοσης αυτής,

ββ) παράδοση αγαθών που πραγματοποιείται στο εσωτερικό της χώρας, κατά την έννοια των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 13,

γγ) παροχή υπηρεσιών της παραγράφου 2, περίπτωση γ΄, 3 και 4 του άρθρου 14,

δδ) σε κάθε περίπτωση που δεν υπάρχει φορολογικός αντιπρόσωπος.

ε) το πρόσωπο που πραγματοποιεί ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών,

στ) οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, το οποίο αναγράφει το φόρο στα τιμολόγια που εκδίδει ή σε άλλα ισοδύναμα με αυτά στοιχεία.

ζ) ο υποκείμενος, που ως αγοραστής ή εισαγωγέας αγαθών ή λήπτης υπηρεσιών έτυχε μερικής ή ολικής απαλλαγής από το φόρο με υπουργικές αποφάσεις.

2. Οποιοδήποτε πρόσωπο χρεώνει φόρο σε φορολογικό στοιχείο που εκδίδει, έστω και αν ο φόρος αυτός είναι μεγαλύτερος του προβλεπόμενου, υποχρεούται στην απόδοση του φόρου αυτού στο Δημόσιο.

3. Για την εισαγωγή αγαθών, υπόχρεος στο φόρο είναι ο λογιζόμενος ως κύριος των εισαγομένων αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις της τελωνειακής νομοθεσίας.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών:

α) ορίζεται ο τρόπος καταβολής του φόρου στις περιπτώσεις που υπόχρεος είναι ο λήπτης υποκείμενος στο φόρο,

- β) είναι δυνατόν να ορίζεται ότι υπόχρεος στο φόρο είναι ο εγκατεστημένος σε τρίτη χώρα υποκείμενος στο φόρο, εφόσον υπάρχει σύμβαση αμοιβαίας συνδρομής, μεταξύ της Ελλάδος και της χώρας εγκατάστασης του,
- γ) είναι δυνατόν να ορίζεται ως υπόχρεος στο φόρο, ο λήπτης αγαθών ή υπηρεσιών και σε άλλες περιπτώσεις, εκτός αυτών που αναφέρονται στην περίπτωση δ' της παραγράφου 1,
- δ) ορίζεται κάθε διαδικαστικό θέμα και λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 35^α

Ειδικό καθεστώς για μη εγκατεστημένους στην Κοινότητα υποκείμενους στο φόρο, οι οποίοι παρέχουν ηλεκτρονικές υπηρεσίες σε μη υποκείμενους μέσα στην Κοινότητα

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου νοούνται ως:

- α) «μη εγκατεστημένος υποκείμενος στο φόρο», ο υποκείμενος στο φόρο που δεν έχει την έδρα της οικονομικής δραστηριότητάς του ή μόνιμη εγκατάσταση του στο έδαφος της Κοινότητας και δεν απαιτείται να εγγραφεί για σκοπούς του Φ.Π.Α., σε οποιοδήποτε κράτος – μέλος της Κοινότητας,
- β) «ηλεκτρονικές υπηρεσίες» και «υπηρεσίες που παρέχονται ηλεκτρονικά», οι υπηρεσίες που αναφέρονται στην περίπτωση ια' της παραγράφου 3 του άρθρου 14,
- γ) «Κράτος μέλος αναγνώρισης », το κράτος μέλος το οποίο επιλέγει ο μη εγκατεστημένος υποκείμενος στο φόρο για να δηλώσει την δραστηριοποίησή του ως υποκείμενου στο φόρο στο έδαφος της Κοινότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού,
- δ) « κράτος μέλος κατανάλωσης», το κράτος μέλος στο οποίο θεωρείται ότι πραγματοποιείται η παροχή των ηλεκτρονικών υπηρεσιών, σύμφωνα με την περίπτωση ια' της παραγράφου 3 του άρθρου 14,
- ε) «ειδική δήλωση φόρου προστιθέμενης αξίας», η δήλωση που περιλαμβάνει τις απαραίτητες πληροφορίες για τον προσδιορισμό του ποσού του φόρου που οφείλεται σε κάθε κράτος – μέλος.

2. Επιτρέπεται ο μη εγκατεστημένος στην Κοινότητα υποκείμενος στο φόρο ο οποίος παρέχει ηλεκτρονικές υπηρεσίες σε μη υποκείμενο στο φόρο, ο οποίος είναι εγκατεστημένος ή έχει τον τόπο της κατοικίας του ή της συνήθους διαμονής του σε κράτος – μέλος της Κοινότητας, να χρησιμοποιεί το ειδικό καθεστώς σύμφωνα με τις ακόλουθες διατάξεις. Το ειδικό καθεστώς ισχύει για το σύνολο των πράξεων αυτών που πραγματοποιούνται εντός της Κοινότητας.

3. Ο μη εγκατεστημένος υποκείμενος στο φόρο, ο οποίος επιλέγει ως κράτος μέλος αναγνώρισης την Ελλάδα και υπάγεται στο ειδικό καθεστώς του άρθρου αυτού υποχρεούται να δηλώνει την ένταξη και την έξοδο του από το καθεστώς αυτό με την υποβολή ηλεκτρονικά, της κατά περίπτωση σχετικής δήλωσης.

Με τη δήλωση αναγνώρισης ο μη εγκατεστημένος υποκείμενος στο φόρο δηλώνει το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία του, την ταχυδρομική του διεύθυνση, τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις και ιστοσελίδες που διαθέτει, αριθμό φορολογικού μητρώου, αν του χορηγήθηκε στη χώρα του, καθώς και ότι δεν διαθέτει Α.Φ.Μ. / Φ.Π.Α. εντός της Κοινότητας. Ο μη εγκατεστημένος υποκείμενος στο φόρο δηλώνει

κάθε αλλαγή των παραπάνω στοιχείων. Μετά την υποβολή της δήλωσης αναγνώρισης χορηγείται ειδικός κωδικός αριθμός αναγνώρισης στο μη εγκατεστημένο υποκείμενο στο φόρο. Ο αριθμός αυτός κοινοποιείται με ηλεκτρονικά μέσα στον μη υποκείμενο στο φόρο.

4. Ο μη εγκατεστημένος υποκείμενος στο φόρο διαγράφεται από το μητρώο αναγνώρισης εάν:

- α)** γνωστοποιεί ο ίδιος ότι δεν παρέχει πλέον ηλεκτρονικές υπηρεσίες,
- β)** διαπιστωθεί ότι η φορολογητέα του δραστηριότητα έχει τερματιστεί,
- γ)** δεν πληροί πλέον τις απαραίτητες προδιαγραφές που του επιτρέπουν να χρησιμοποιεί το ειδικό καθεστώς,
- δ)** έχει επανειλημμένα παραλείψει να συμμορφωθεί προς τους κανόνες που αφορούν το ειδικό καθεστώς.

5. Ο μη εγκατεστημένος υποκείμενος στο φόρο, ο οποίος επιλέγει ο κράτος μέλος αναγνώρισης την Ελλάδα, υποχρεούται να υποβάλλει με ηλεκτρονικό τρόπο ειδική δήλωση φόρου προστιθέμενης αξίας κάθε ημερολογιακό τρίμηνο και μέχρι την 20^η ημέρα του μήνα που ακολουθεί το τρίμηνο, είτε έχει παρασχεθεί ηλεκτρονική υπηρεσία είτε όχι.

Ο φόρος καταβάλλεται συγχρόνως με την υποβολή της ειδικής δήλωσης.

Στην ειδική δήλωση Φ.Π.Α. περιλαμβάνονται ο ειδικός κωδικός αριθμός αναγνώρισης και η συνολική αξία της παροχής ηλεκτρονικών υπηρεσιών, χωρίς το Φ.Π.Α., για τη φορολογική περίοδο, καθώς και το συνολικό ποσό του φόρου που αντιστοιχεί σε κάθε κράτος μέλος κατανάλωσης στο οποίο οφείλεται φόρος.

Αναφέρονται επίσης οι ισχύοντες φορολογικοί συντελεστές και το συνολικό ποσό του φόρου που οφείλεται.

6. Η ειδική δήλωση του Φ.Π.Α. συμπληρώνεται σε ευρώ.

Αν η παροχή υπηρεσιών έχει πραγματοποιηθεί σε άλλο νόμισμα, κατά τη συμπλήρωση της ειδικής δήλωσης λαμβάνεται υπόψη η συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει την τελευταία ημέρα της φορολογικής περιόδου. Η μετατροπή γίνεται σύμφωνα με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα την ημέρα εκείνη ή εάν δεν υπήρξε δημοσίευση τη συγκεκριμένη ημέρα, τις ισοτιμίες της επόμενης ημέρας δημοσίευσης.

7. Στα πρόσωπα που εντάσσονται στο ειδικό καθεστώς του παρόντος άρθρου δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισροών, τα πρόσωπα που εντάσσονται στο ειδικό καθεστώς του παρόντος άρθρου δικαιούνται επιστροφής, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 34, χωρίς να απαιτείται η πλήρωση του όρου περί αμοιβαιότητας που περιλαμβάνεται στην παράγραφο αυτή.

8. Ο μη εγκατεστημένος υποκείμενος στο φόρο καταγράφει με επαρκής λεπτομέρειες τα στοιχεία των συναλλαγών που καλύπτονται από το ειδικό καθεστώς του άρθρου αυτού, ώστε να μπορούν οι φορολογικές αρχές του κράτους μέλους κατανάλωσης να επαληθεύουν την ακρίβεια της ειδικής δήλωσης Φόρου Προστιθέμενης Αξίας.

Τα στοιχεία αυτά πρέπει να διατίθενται ηλεκτρονικά, κατόπιν αίτησης, στο κράτος μέλος αναγνώρισης και στο κράτος μέλος κατανάλωσης και πρέπει να διατηρούνται επι διάστημα δέκα ετών, αρχής γενομένης από το τέλος του έτους κατά το οποίο έγινε η συναλλαγή.

9. Ο μη εγκατεστημένος στη Κοινότητα υποκείμενος στο φόρο δεν έχει υποχρέωση ορισμού φορολογικού αντιπροσώπου, για την εφαρμογή του ειδικού καθεστώτος του άρθρου αυτού.

10. Η διεύθυνση Φ.Π.Α. του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών ορίζεται αρμόδια υπηρεσία για:

- α) την ηλεκτρονική παραλαβή των αιτήσεων για τη χορήγηση ειδικού αριθμού αναγνώρισης,
  - β) την επαλήθευση της εγκυρότητας των στοιχείων του αιτούντος, καθώς και τη χορήγηση ειδικού αριθμού αναγνώρισης,
  - γ) την ηλεκτρονική παραλαβή της ειδικής δήλωσης Φ.Π.Α.,
  - δ) την επιβεβαίωση της καταβολής του οφειλόμενου φόρου,
  - ε) την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών για την επαλήθευση της ακρίβειας των συναλλαγών, οι οποίες καλύπτονται από το ειδικό καθεστώς του άρθρου αυτού,
  - στ) την κατανομή των ποσών που αναλογούν στα άλλα κράτη μέλη με βάση τα στοιχεία των ειδικών δηλώσεων Φ.Π.Α. και της Τράπεζας της Ελλάδος.
- 11.** Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ορίζεται ο χρόνος και ο τρόπος υποβολής των δηλώσεων του άρθρου αυτού, το περιεχόμενό τους, τα στοιχεία που υποβάλλονται με αυτές, ο τρόπος καταβολής του φόρου, η δημιουργία αντίστοιχων κωδικών του Κρατικού Προϋπολογισμού και των Λογαριασμών Καταθέσεων της Τράπεζας της Ελλάδος, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 36

Υποχρεώσεις των υποκειμένων στο φόρο

1. Ο υποκείμενος στο φόρο υποχρεούται να υποβάλλει τις παρακάτω δηλώσεις:

α) δήλωση έναρξης εργασιών του η οποία υποβάλλεται πριν από την έναρξη των εργασιών αυτών. Ως έναρξη εργασιών θεωρείται ο χρόνος πραγματοποίησης της πρώτης συναλλαγής στα πλαίσια της επιχείρησης. Προκειμένου για νομικά πρόσωπα ως χρόνος έναρξης θεωρείται ο χρόνος της νόμιμης σύστασης αυτών. Στην περίπτωση νομικών προσώπων, η καθυστέρηση της υποβολής δήλωσης έναρξης μέχρι τριάντα (30) ημέρες δεν συνεπάγεται την επιβολή κυρώσεων, εφόσον δεν έχουν πραγματοποιήσει καμία συναλλαγή.

β) δήλωση μεταβολών – μετάταξης, με την οποία δηλώνει οποιαδήποτε μεταβολή, όπως την αλλαγή επωνυμίας, του τόπου επαγγελματικής του εγκατάστασης, του αντικειμένου εργασιών, την πραγματοποίηση ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών και παραδόσεων αγαθών που απαλλάσσονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28, την ίδρυση ή κατάργηση υποκαταστημάτων, την αλλαγή των τηρούμενων βιβλίων Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και του καθεστώτος φόρου προστιθέμενης αξίας που ανήκει.

Η δήλωση αυτή υποβάλλεται εντός τριάντα (30) ημερών από το χρόνο που έγιναν οι μεταβολές αυτές,

γ) δήλωση οριστικής παύσης εργασιών.

Η δήλωση αυτή υποβάλλεται για μεν τα φυσικά πρόσωπα εντός δέκα (10) ημερών από την οριστική παύση των εργασιών τους, για δε τα νομικά πρόσωπα εντός τριάντα (30) ημερών από τη λύση τους. Σε περίπτωση κληρονομικής διαδοχής επιχείρησης ως συνόλου, η δήλωση παύσης εργασιών υποβάλλεται από τους κληρονόμους, μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την ενεργό ανάμιξη τους στην κληρονομούμενη επιχείρηση και όχι πέραν των δέκα (10) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας αποποίησης, που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 1847 του Αστικού Κώδικα, σε κάθε άλλη περίπτωση.

Οι δηλώσεις των περιπτώσεων αυτών επιτρέπεται να υποβάλλονται ηλεκτρονικά. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την ηλεκτρονική υποβολή των δηλώσεων αυτών ή την υποχρεωτική υποβολή, τη διαδικασία υποβολής, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

2. Σε κάθε υποκείμενο στο φόρο χορηγείται μοναδικός αριθμός φορολογικού μητρώου (Α.Φ.Μ.) ως εξής:

α) στα φυσικά πρόσωπα με τη δήλωση απόδοσης Α.Φ.Μ. εκτός αν έχει χορηγηθεί Α.Φ.Μ. με δήλωση φορολογικής εισοδήματος. Ο αριθμός αυτός δεν καταργείται με την οριστική παύση των εργασιών.

β) στα νομικά πρόσωπα και στις ενώσεις προσώπων μετά την υποβολή της δήλωσης έναρξης εργασιών. Ο αριθμός αυτός δεν καταργείται με την αλλαγή της νομικής μορφής των προσώπων αυτών, αλλά με την οριστική λύση ή διάλυση τους.

γ) Στις υπό ίδρυση επιχειρήσεις χορηγείται Α.Φ.Μ. που παραμένει ο ίδιος για την επιχείρηση και μετά το πέρας των εργασιών της ίδρυσης.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών ορίζεται κάθε διαδικαστικό θέμα, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού.

3. Τις υποχρεώσεις των παραγράφων 1 και 2 έχουν ανεξάρτητα αν είναι υποκείμενα στο φόρο και τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα, τα οποία:

α) ιδρύουν υποκαταστήματα ή αποκτούν άλλη εγκατάσταση στο εσωτερικό της χώρας,

β) εγκαθιστούν γραφείο στο εσωτερικό της χώρας,

γ) συμμετέχουν σε ημεδαπά νομικά πρόσωπα, εκτός από τη συμμετοχή σε ανώνυμες εταιρείες,

δ) αποκτούν ακίνητο στο εσωτερικό της χώρας και

ε) έχουν οποιαδήποτε δραστηριότητα στο εσωτερικό της χώρας, η οποία συνεπάγεται την υποβολή φορολογικών δηλώσεων.

4. Ο υποκείμενος στο φόρο υποχρεούται επίσης:

α) να τηρεί βιβλία και να εκδίδει στοιχεία, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

Ειδικά, ο υποκείμενος στο φόρο που παραλαμβάνει ενσώματα κινητά αγαθά, τα οποία του αποστέλλονται από άλλο κράτος μέλος από ή για λογαριασμό υποκείμενου στο φόρο που διαθέτει αριθμό φορολογικού μητρώου Φ.Π.Α. σε αυτό το άλλο κράτος μέλος, με σκοπό την εκτέλεση υπηρεσιών πραγματογνωμοσύνης ή εργασιών σε αυτά, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και οι εργασίες της περίπτωσης ε' της παραγράφου 2 του άρθρου 8, υποχρεούται να καταχωρεί τα σχετικά στοιχεία που επιτρέπουν την εξακρίβωση των αγαθών αυτών σε λογαριασμούς βιβλίων που τηρεί ή σε ειδικό βιβλίο,

β) να επιδίδει τις προβλεπόμενες από τις διατάξεις του άρθρου 38 δηλώσεις. Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται προκειμένου για υποκείμενους στο φόρο που πραγματοποιούν αποκλειστικά πράξεις που απαλλάσσονται από το φόρο, χωρίς δικαίωμα έκπτωσης. Ειδικά για τη δήλωση που προβλέπεται από την παράγραφο 8 του άρθρου 38, η υποχρέωση αυτή υφίσταται ανεξάρτητα από την ιδιότητα του προσώπου ως υποκείμενου ή μη στο φόρο,

γ) να υποβάλλει στον αρμόδιο Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. δήλωση, όταν ενεργεί πράξεις που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 6, για τις οποίες απαιτείται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου και να καταβάλλει το φόρο που αναλογεί. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται πριν από τη σύνταξη του συμβολαιογραφικού εγγράφου,

δ) να ορίζει φορολογικό αντιπρόσωπο του, πριν από την ενέργεια οποιασδήποτε φορολογητέας πράξης στο εσωτερικό της χώρας, εφόσον πρόκειται για υποκείμενο

στο φόρο που δεν είναι μόνιμα εγκατεστημένος στο εσωτερικό της χώρας ή στο εσωτερικό άλλου κράτους μέλους και για την οποία είναι ο ίδιος υπόχρεος στο φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 35.

Ο ορισμός του φορολογικού αντιπροσώπου γίνεται με την κατάθεση αντιγράφου του σχετικού πληρεξούσιου εγγράφου στον προϊστάμενο Δ.Ο.Υ., που είναι αρμόδιος για τη φορολογία εισοδήματος του φορολογικού αντιπροσώπου. Το αντίγραφο αυτό πρέπει να είναι θεωρημένο από την ελληνική προξενική αρχή του τόπου, όπου είναι εγκατεστημένος ο υποκείμενος στο φόρο, ή από την Αρχή που έχει οριστεί για τη θεώρηση, σύμφωνα με την από 5.10.1961 Σύμβαση της Χάγης.

ε) να ορίζει φοροτεχνικό – λογιστή, ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, αρμόδιο για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του, εφόσον πρόκειται για υποκείμενο εγκατεστημένο εκτός του εσωτερικού της χώρας που πραγματοποιεί φορολογητέες πράξεις στο εσωτερικό της χώρας, για τις οποίες είναι ο ίδιος υπόχρεος στο φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 35. Ο ορισμός αυτός γίνεται με υπογραφή σχετικής σύμβασης, η οποία προσκομίζεται στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. φορολογίας εισοδήματος του λογιστή – φοροτεχνικού, ή του άλλου προσώπου, πριν από την έναρξη πραγματοποίηση οποιασδήποτε πράξης. Οι δηλώσεις Φ.Π.Α. πρέπει να υπογράφονται από λογιστή – φοροτεχνικό, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις,

στ) να τηρεί ειδικό θεωρημένο βιβλίο όπου θα καταγράφει τα αγαθά που απέστειλε ή μετέφερε ή τα οποία απεστάλησαν ή μεταφέρθηκαν για λογαριασμό του σε άλλο κράτος – μέλος, για τις ανάγκες των πράξεων που αναφέρονται στις περιπτώσεις γ' δ' και ε' της παραγράφου 3 του άρθρου 7.

Στο βιβλίο αυτό καταχωρούνται επίσης τα μετακινούμενα αγαθά από άλλο κράτος – μέλος προς το εσωτερικό της χώρας σύμφωνα με την περίπτωση γ' του άρθρου 12.

5. Ο υποκείμενος στο φόρο που πραγματοποιεί ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 11 και 12 καθώς και παραδόσεις αγαθών οι οποίες απαλλάσσονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 28, υποχρεούται επίσης:

α) να υποβάλλει ανακεφαλαιωτικό πίνακα, για τις παραδόσεις αγαθών που πραγματοποιεί σύμφωνα με τις διατάξεις των περιπτώσεων α' και γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 28 και του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 15,

β) να χρησιμοποιεί για τις συναλλαγές αυτές τον αριθμό φορολογικού μητρώου του με το πρόθεμα «ΕΛ» πριν απ' αυτόν, καθώς επίσης και να αναγράφει στα στοιχεία που εκδίδει τον αριθμό του φορολογικού μητρώου (Φ.Π.Α.) του συναλλασσόμενου με το πρόθεμα που ισχύει σε κάθε κράτος – μέλος και

γ) να υποβάλλει στατιστική δήλωση (INTRASTAT), για τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές που πραγματοποιεί για κάθε μήνα.

δ) να υποβάλλει ανακεφαλαιωτικό πίνακα για τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών που πραγματοποιεί μετά την 1.1.1996, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 11 παράγραφοι 1, 2 και 12.

6. Ο υποκείμενος στο φόρο ο οποίος ενεργεί αποκλειστικά πράξεις για τις οποίες δεν του παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης, τα νομικά πρόσωπα που δεν υπόκεινται στο φόρο και οι αγρότες του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 41, εφόσον διενεργούν ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, οι οποίες δεν καλύπτονται από την παρέκκλιση της παραγράφου 2 του άρθρου 11 υποχρεούνται:

α) να υποβάλλουν τις δηλώσεις που προβλέπονται από την παράγραφο 1 και να λαμβάνουν Α.Φ.Μ., όπως προβλέπεται από τη παράγραφο 2,

β) να υποβάλλουν δήλωση με την οποία γνωστοποιούν τη διενέργεια φορολογητέων ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται κατά το χρόνο που διαπιστώνεται η συνδρομή των προϋποθέσεων για τη φορολόγηση, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 11,

γ) να υποβάλλουν τη δήλωση που προβλέπεται από την παράγραφο α' του άρθρου 38,

δ) να υποβάλλουν δήλωση με την οποία γνωστοποιούν την παύση των φορολογητέων ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται μέχρι τις 10 Ιανουαρίου του έτους κατά το οποίο δεν προβλέπεται η πραγματοποίηση φορολογητέων ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών,

ε) να υποβάλλουν τις δηλώσεις που προβλέπονται στις περιπτώσεις β' και δ' της προηγούμενης παραγράφου και να εφαρμόζουν όσα προβλέπονται στην περίπτωση γ' της ίδιας παραγράφου.

7. Τις υποχρεώσεις που προβλέπει το άρθρο αυτό έχουν κατά περίπτωση και τα εξής πρόσωπα:

α) ο εκκαθαριστής, ο κηδεμόνας, ο προσωρινός διαχειριστής και ο μεσεγγυούχος, στις περιπτώσεις κληρονομιάς και μεσεγγύησης,

β) ο επίτροπος, ο κηδεμόνας και ο αντιλήπτορας, στις περιπτώσεις ανηλίκων, απόντων, δικαστικά ή νομικά απαγορευμένων και των προσώπων που βρίσκονται υπό δικαστική αντίληψη,

γ) ο προσωρινός ή οριστικός σύνδικος, σε περίπτωση πτώχευσης του υποκειμένου στο φόρο,

δ) ο φορολογικός αντιπρόσωπος, περιπτώσεις που ορίζεται υπόχρεος στο φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 35,

ε) οι κληρονόμοι και οι δωρεοδόχοι του υποκειμένου στο φόρο για τις φορολογικές υποχρεώσεις του, μέχρι το θάνατό του ή η σύσταση της δωρεάς εν ζωή,

στ) κάθε πρόσωπο το οποίο, με βάση νόμο ή δικαστική απόφαση, υποκαθιστά τον υποκείμενο στο φόρο,

ζ) ο εκπρόσωπος ή μέλος της ένωσης προσώπων, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων της φορολογίας εισοδήματος,

η) ο ιδρυτής της επιχείρησης για τις υποχρεώσεις αυτής μέχρι το χρόνο έναρξης της λειτουργίας της επιχείρησης.

8. Απαλλάσσονται από τις υποχρεώσεις του παρόντος άρθρου, εκτός αν άλλως ορίζεται σ' αυτό:

α) τα πρόσωπα, τα οποία καθίστανται υποκείμενα στο φόρο από περιστασιακή παράδοση καινούργιου μεταφορικού μέσου σε άλλο κράτος – μέλος,

β) οι αγρότες του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 41,

γ) τα νομικά πρόσωπα που δεν υπόκεινται στο φόρο,

δ) τα φυσικά πρόσωπα τα οποία πραγματοποιούν απαλλασσόμενες πράξεις της περίπτωσης κστ' της παραγράφου 1 του άρθρου 22 και μόνο για τις πράξεις αυτές.

9. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται:

α) ο τύπος, το περιεχόμενο και η διαδικασία υποβολής των δηλώσεων,

β) ο τρόπος τήρησης και το περιεχόμενο του ειδικού βιβλίου που προβλέπεται στις περιπτώσεις α' και στ' της παραγράφου 4 του άρθρου αυτού,

γ) ο τύπος, το περιεχόμενο και ο χρόνος υποβολής των ανακεφαλαιωτικών πινάκων, που προβλέπονται από τις διατάξεις των περιπτώσεων β' και ε' της παραπάνω παραγράφου 5,

δ) ο χρόνος και ο τρόπος διαχωρισμού των ακαθαρίστων εσόδων από λιανικές πωλήσεις κατά συντελεστή φόρου,

ε) ο τύπος και το περιεχόμενο του στοιχείου, προκειμένου για παράδοση καινούργιου μεταφορικού μέσου και

στ) ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης έναρξης και παύσης φορολογητέων ενδοκοινοτικών απαιτήσεων της παραγράφου 6,

ζ) το χρονικό διάστημα εργασιών ίδρυσης επιχείρησης.

10. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών ορίζονται τα τυχόν πρόσθετα στοιχεία του κοινοτικού εντύπου INTRASTAT, η διαδικασία και ο χρόνος υποβολής της δήλωσης που προβλέπεται στην περίπτωση γ' της παραγράφου 5.

11. Οι δηλώσεις που αναφέρονται στην περίπτωση β' της παραγράφου 4, καθώς και οι Ανακεφαλαιωτικοί Πίνακες που αναφέρονται στην παράγραφο 5, επιτρέπεται να υποβάλλονται ηλεκτρονικά. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, μπορεί να ορίζεται υποχρεωτική η ηλεκτρονική υποβολή των δηλώσεων αυτών και καθορίζεται η διαδικασία και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Άρθρο 37

Υποχρεώσεις άλλων προσώπων

1. Ο κύριος, ο νομέας ή ο κάτοχος ακινήτου, για λογαριασμό του οποίου ενεργούνται οι εργασίες που αναφέρονται στην περίπτωση β' της παραγράφου 2 του άρθρου 6, με εξαίρεση τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 3 και τον κύριο οικοπέδου που αναθέτει σε εργολάβο την ανέγερση οικοδομής με το σύστημα της αντιπαροχής υποχρεούται:

α) να υποβάλει στο αρμόδιο για τη φορολογία του εισοδήματος Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ., το μήνα Ιανουάριο, δήλωση η οποία να περιλαμβάνει τα στοιχεία κόστους των εργασιών που επιτελέστηκαν το προηγούμενο ημερολογιακά έτος εφόσον αυτό υπερβαίνει συνολικά το ποσό των χιλίων πεντακοσίων (1500) ευρώ, καθώς και το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του εργολάβου,

β) να διαφυλάσσει τα πιο πάνω στοιχεία κόστους για μια δεκαετία από την αποπεράτωση του έργου, όταν ισχυρίζεται ότι οι εργασίες πραγματοποιήθηκαν χωρίς τη μεσολάβηση εργολάβου. Τα πιο πάνω πρόσωπα φέρουν το βάρος της απόδειξης αυτού του ισχυρισμού.

2. Τα πρόσωπα που συντάσσουν τη μελέτη του έργου έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν στην αρμόδια υπηρεσία πολεοδομίας, μαζί με την αίτηση για την έκδοση άδειας εκτέλεσης του έργου, πληροφοριακά στοιχεία για το έργο που θα εκτελεστεί. Οι υπηρεσίες πολεοδομίας υποχρεούνται, μέσα στο μήνα Ιανουάριο κάθε έτους, να αποστέλλουν στο Κέντρο Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών (Κ.Ε.Π.Υ.) στοιχεία της αντίστοιχης άδειας που εξέδωσαν για το έργο αυτό.

3. Οι συμβολαιογράφοι υποχρεούνται:

α) να μη συντάσσουν έγγραφα για πράξεις που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 6 ή πράξεις για τις οποίες ο φόρος καταβάλλεται με έκτακτη δήλωση, εφόσον δεν παραδίδεται σ' αυτούς θεωρημένο αντίγραφο της δήλωσης που προβλέπει η διάταξη της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 36 ή της έκτακτης δήλωσης, κατά περίπτωση,

β) να αναγράφουν στα πιο πάνω έγγραφα τον αύξοντα αριθμό της δήλωσης.

4. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 δεν εφαρμόζονται για ακίνητα των οποίων η σχετική άδεια από τη αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία εκδίδεται μετά την 1-1-1995 για τις οποίες εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 34 και 35 του ν. 2238/1994.

5. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμοδίου Υπουργού ορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο των δηλώσεων που υποβάλλουν στην αρμόδια υπηρεσία πολεοδομίας τα πρόσωπα που συντάσσουν τα μελέτη του έργου, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 38 **Δήλωση και συναφείς υποχρεώσεις**

1. Οι υπόχρεοι στο φόρο που ενεργούν φορολογητέες πράξεις απαλλασσόμενες του φόρου, για τις οποίες έχουν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισροών με βάση τις διατάξεις του άρθρου 30, οφείλουν να υποβάλλουν στη Δ.Ο.Υ., που είναι αρμόδια για την επιβολή του φόρου εισοδήματος τους, τις πιο κάτω δηλώσεις:

α) Περιοδική Δήλωση για κάθε φορολογική περίοδο που προκύπτει ποσό για καταβολή ως εξής:

αα) κάθε μήνα και μέχρι την 20^η ημέρα του επόμενου μήνα, εφόσον τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων. Το ίδιο ισχύει και για το δημόσιο που δεν είναι υποχρεωμένο να τηρεί βιβλία του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων όταν ασκεί δραστηριότητες για τις οποίες υπάγεται στο φόρο.

αβ) κάθε ημερολογιακό τρίμηνο και μέχρι την 20^η ημέρα του μήνα που ακολουθεί το τρίμηνο, εφόσον τηρούν βιβλία πρώτης ή δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων. Η περιοδική δήλωση περιλαμβάνει, για κάθε φορολογική περίοδο, την αξία των φορολογητέων παραδόσεων αγαθών και παροχής υπηρεσιών, την αξία των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών, στα οποία περιλαμβάνονται και τα καινούργια μεταφορικά μέσα και τα αγαθά που υπάγονται σε ειδικούς φόρους κατανάλωσης, την αξία των πράξεων παροχής υπηρεσιών, για τις οποίες οφείλεται φόρος προς το λήπτη των υπηρεσιών αυτών το φόρο που αναλογεί, την αξία των απαλλασσόμενων πράξεων, τις εκπτώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 30, 31 και 32, καθώς και τη διαφορά φόρου που προκύπτει.

Κατ' εξαίρεση πιστωτικές ή μηδενικές περιοδικές δηλώσεις υποβάλλονται από τον υπόχρεο στο φόρο, για τη φορολογική περίοδο που πραγματοποιεί ενδοκοινοτικές αποκτήσεις ή παραδόσεις αγαθών ή υποβάλλει αίτημα επιστροφής Φ.Π.Α. ή επιθυμεί την υποβολή τους.

Τα καταβαλλόμενα εμπροθέσμως κατά τα ανωτέρω ποσά φόρου με βάση τις περιοδικές δηλώσεις, αποτελούν έσοδα για το Δημόσιο του οικονομικού έτους στο οποίο αναφέρονται οι φορολογικές περίοδοι, βεβαιώνονται και λογιστικοποιούνται μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Δεκεμβρίου του έτους αυτού. Η εφαρμογή των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

β) Εκκαθαριστική δήλωση μέχρι την 25^η ημέρα του δεύτερου μήνα που ακολουθεί τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, εφόσον κατά τη λήξη της περιόδου αυτής δεν τηρούσαν βιβλία ή τηρούσαν βιβλία πρώτης ή δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων ή μέχρι τη 10^η ημέρα του πέμπτου μήνα που ακολουθεί τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, εφόσον κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου τηρούσαν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

Η δήλωση αυτή περιλαμβάνει τα δεδομένα των περιοδικών δηλώσεων της διαχειριστικής περιόδου, μετά το διακανονισμό που έγινε, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 33.

2. Η διαφορά φόρου προκύπτει με τις παραπάνω δηλώσεις, αν είναι θετική και άνω των 3 ευρώ καταβάλλεται στο Δημόσιο σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 54, αν είναι θετική μέχρι 3 ευρώ μεταφέρεται για καταβολή στην επόμενη φορολογική περίοδο ενώ αν είναι αρνητική μεταφέρεται για έκπτωση ή επιστρέφεται, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 34.

Περιοδική ή εκκαθαριστική δήλωση, η οποία υποβάλλεται χωρίς την ταυτόχρονη καταβολή του οφειλόμενου ποσού, θεωρείται ως απαράδεκτη και δεν παράγει κανένα έννομο αποτέλεσμα.

3. Οι δηλώσεις υποβάλλονται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. Κατ' εξαίρεση οι εποχιακές επιχειρήσεις και οι επιχειρήσεις που εδρεύουν δε νησί όπου δεν εδρεύει Δ.Ο.Υ. Επίσης αρνητική εκκαθαριστική δήλωση μπορεί να αποσταλεί ταχυδρομικά με απόδειξη από τις επιχειρήσεις αυτές.

4. Όταν ο υποκείμενος στο φόρο διακόπτει οριστικά τις εργασίες της επιχείρησής του και αναχωρεί εκτός του εσωτερικού της χώρας ή μεταφέρει εκτός αυτού την οικονομική του δραστηριότητα, υποχρεούται, πριν από την αναχώρηση ή τη μεταφορά της δραστηριότητας του:

α) να επιδώσει τις προβλεπόμενες από το άρθρο αυτό δηλώσεις και να καταβάλει τον οφειλόμενο φόρο,

β) να ορίσει στην Ελλάδα αντιπρόσωπο του φερέγγυο, που αναλαμβάνει την ευθύνη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο.

Στις παραπάνω περιπτώσεις η Φορολογική Αρχή μπορεί να ζητά κάθε αναγκαία εγγύηση, που κατά την κρίση της διασφαλίζει τα συμφέροντα του Δημοσίου.

5. Σε περίπτωση εισαγωγής αγαθών, ο υπόχρεος στο φόρο καταθέτει διασάφηση εισαγωγής ή άλλο τελωνειακό παραστατικό έγγραφο στο τελωνείο εισαγωγής, σύμφωνα με τις τελωνειακές διατάξεις.

6. Ο υποκείμενος στο φόρο, ο οποίος ενεργεί αποκλειστικά πράξεις για τις οποίες δεν του παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης, τα νομικά πρόσωπα που δεν υπάγονται στο φόρο, καθώς και οι αγρότες του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 41, που πραγματοποιούν φορολογητέες ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών, υποχρεούνται να υποβάλλουν στον αρμόδιο Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. περιοδική δήλωση μόνο για τις περιόδους κατά τις οποίες πραγματοποιούν ενδοκοινοτικές αποκτήσεις μέχρι τη δέκατη πέμπτη (15^η) του επόμενου μήνα που ακολουθεί το μήνα της ενδοκοινοτικής απόκτησης και να περιλαμβάνει την αξία των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών και κάθε άλλης πράξης, για τις οποίες ο φόρος κατέστη απαιτητός κατά την ίδια φορολογική περίοδο καθώς και το φόρο που αναλογεί στις πράξεις αυτές.

7. Οποιοδήποτε πρόσωπο που πραγματοποιεί ενδοκοινοτική απόκτηση καινούργιου μεταφορικού μέσου, υποχρεούται να υποβάλλει στην αρμόδια Τελωνειακή Αρχή ειδική δήλωση για την καταβολή του φόρου που αναλογεί στην απόκτηση αυτή.

Η δήλωση αυτή υποβάλλεται το αργότερο μέχρι τη 10^η του επόμενου μήνα από εκείνο κατά τον οποίο ο φόρος κατέστη απαιτητός και πάντως πριν από την έκδοση άδειας κυκλοφορίας του μεταφορικού μέσου στο εσωτερικό της χώρας από την, κατά περίπτωση, αρμόδια αρχή.

Την υποχρέωση αυτή έχουν και τα πρόσωπα, τα οποία καλύπτονται από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 11, στην περίπτωση που αποκτούν αγαθά, τα οποία υπόκεινται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης από άλλο κράτος – μέλος.

Προκειμένου περί μεταφορικών μέσων, υπαγόμενων σε ειδικό φόρο κατανάλωσης, η ημερομηνία υποβολής της ειδικής αυτής δήλωσης είναι εκείνη που προβλέπεται για τον ειδικό φόρο κατανάλωσης.

8. Τα πρόσωπα που καθίστανται υποκείμενα στο φόρο από περιστασιακή παράδοση καινούργιου μεταφορικού μέσου υποχρεούνται να υποβάλλουν έκτακτη περιοδική δήλωση, πριν από την άσκηση του δικαιώματος, επιστροφής του φόρου, που προβλέπεται από την περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 34.

9. Οι υπόχρεοι που τηρούν βιβλία πρώτης κατηγορίας του κώδικα βιβλίων και στοιχείων, εφόσον δεν διενεργούν ενδοκοινοτικές συναλλαγές, έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν ειδικό καθεστώς απόδοσης του φόρου με περιοδικές προκαταβολές, έναντι οριστικής υποχρέωσης που θα προσδιορίζεται με την εκκαθαριστική δήλωση.

Οι υπόχρεοι που θα υπαχθούν στο καθεστώς αυτό δεν υποχρεούνται να συντάσσουν και να υποβάλουν περιοδικές δηλώσεις, και αποδίδουν το φόρο με βάση το ποσό που καταβλήθηκε τη προηγούμενη διαχειριστική περίοδο, προσαυξημένο κατά δέκα τοις εκατό (10%). Οι υπόχρεοι που επιλέγουν το ειδικό καθεστώς απόδοσης υποχρεούνται να παραμείνουν σε αυτό για μία τριετία. Η επιλογή υπαγωγής ή διαγραφής γίνεται με υποβολή αίτησης στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. εντός του μηνός Ιανουαρίου.

10. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο των δηλώσεων, τα στοιχεία που υποβάλλονται με αυτές, ο τρόπος υποβολής των δηλώσεων ή άλλη δημόσια αρχή ή οργανισμός για την άσκηση ορισμένων αρμοδιοτήτων οι οποίες σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις ανήκουν στον Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ.

Επίσης με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ορίζεται μεγαλύτερη φορολογική περίοδος και διαφορετική προθεσμία υποβολής της περιοδικής ή εκκαθαριστικής δήλωσης σε ολόκληρη τη χώρα ή μέρος αυτής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ' ΕΙΔΙΚΑ ΚΑΘΕΣΤΩΤΑ

Άρθρο 39

Ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων

1. Επιχειρήσεις που σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων δεν έχουν υποχρέωση να τηρούν βιβλία πρώτης κατηγορίας υπάγονται στο ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων του άρθρου αυτού, εφόσον κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο πραγματοποίησαν ακαθάριστα έσοδα μέχρι του ποσού που αποτελεί το ανώτατο όριο για την ένταξη των επιτηδευματιών στην πρώτη κατηγορία τήρησης βιβλίων, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων ή αρχίζουν για πρώτη φορά τις εργασίες τους. Στο καθεστώς αυτό δεν υπάγονται οι αγρότες του άρθρου 41, καθώς και οι επιχειρήσεις που πραγματοποιούν ακαθάριστα έσοδα κατά ποσοστό τουλάχιστον εξήντα τοις εκατό (60%) από χονδρικές πωλήσεις ή εξαγωγές ανεξάρτητα από ποσοστό. Οι επιχειρήσεις που σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων τηρούν βιβλία πρώτης κατηγορίας, υπάγονται στο καθεστώς του άρθρου αυτού, ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθάριστων εσόδων, που πραγματοποίησαν την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο.

2. Απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής δήλωσης και καταβολής φόρου:

α) οι επιχειρήσεις της παραγράφου 1, οι οποίες κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο πραγματοποίησαν ακαθάριστα έσοδα μέχρι του ποσού, το οποίο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων που ισχύουν κάθε φορά, αποτελεί το ανώτατο όριο απαλλαγής των επιτηδευματιών από την υποχρέωση τήρησης βιβλίων,

β) οι επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών, που δεν έχουν υποχρέωση να τηρούν και δεν τηρούν βιβλία δεύτερης ή ανώτερης κατηγορίας.

3. οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν έχουν εφαρμογή:

α) στις επιχειρήσεις που αρχίζουν για πρώτη φορά τις εργασίες τους,

β) στους αγρότες του άρθρου 41,

γ) στις επιχειρήσεις που πραγματοποιούν ακαθάριστα έσοδα κατά ποσοστό τουλάχιστον εξήντα τοις εκατό (60%) από χοντρικές πωλήσεις ή εξαγωγές ανεξάρτητα από ποσοστό,

δ) στην παράδοση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών από υποκείμενο στο φόρο μη εγκαταστημένο στο εσωτερικό της χώρας,

ε) στη παράδοση καινούργιου μεταφορικού μέσου, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του Άρθρου 28.

4. Επιχειρήσεις που διατηρούν παράλληλα κλάδους παράδοσης αγαθών και παροχής υπηρεσιών εντάσσονται:

α) στο κανονικό καθεστώς, εφόσον το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων όλων των κλάδων τους υπερβαίνει το ποσό, το οποίο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων που ισχύουν κάθε φορά, αποτελεί το ανώτατο όριο απαλλαγής των επιτηδευματιών από την υποχρέωση τήρησης βιβλίων,

β) στις απαλλασσόμενες, εφόσον το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων όλων των κλάδων τους δεν υπερβαίνει το ποσό, το οποίο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων που ισχύουν κάθε φορά, αποτελεί το ανώτατο όριο απαλλαγής των επιτηδευματιών από την υποχρέωση τήρησης βιβλίων και για τον κλάδο παροχής υπηρεσιών δεν έχουν υποχρέωση και δεν τηρούν βιβλία δεύτερης ή ανώτερης κατηγορίας.

5. Επιχειρήσεις που διατηρούν δύο ή περισσότερους κλάδους εκμετάλλευσης, στους οποίους δεν περιλαμβάνεται η παροχή υπηρεσιών, εντάσσονται στο καθεστώς της παραγράφου 1 ή στο κανονικό ή στις απαλλασσόμενες, με βάση το άθροισμα των ακαθάριστων εσόδων τους από τους κλάδους αυτούς .

6. Οι επιχειρήσεις των παραγράφων 1 και 2, τα ακαθάριστα έσοδα των οποίων υπερβαίνουν σε μία διαχειριστική περίοδο τα όρια που προβλέπουν οι διατάξεις των παραγράφων αυτών, εντάσσονται υποχρεωτικά από την επόμενη διαχειριστική περίοδο στο κανονικά καθεστώς απόδοσης του φόρου ή, κατά περίπτωση, στο ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων.

7. Τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού προσδιορίζονται με την προσθήκη του μεικτού κέρδους στο συνολικό κόστος των αγαθών, χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας, τα οποία αγοράστηκαν μέσα στη φορολογική περίοδο ή των έτοιμων προϊόντων, που έχουν παραχθεί από τις πρώτες και βοηθητικές ύλες που αγοράστηκαν μέσα στην ίδια περίοδο. Το μεικτό κέρδος βρίσκεται με σύγκριση της τιμής κτήσης και πώλησης, χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας και δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το μεικτό κέρδος που προκύπτει, εάν οι αγορές πολλαπλασιαστούν με κλάσμα που έχει ως αριθμητή το μοναδικά συντελεστή του καθαρού κέρδους επί των αγορών

και παρονομαστή το μοναδικό συντελεστή καθαρού κέρδους επί πωλήσεων, εφόσον υπάρχουν τέτοιοι συντελεστές στη φορολογία εισοδήματος.

Σε περίπτωση πραγματοποίησης χονδρικών πωλήσεων, οι πωλήσεις αυτές λαμβάνονται υπόψη, όπως προκύπτουν από τα φορολογικά στοιχεία και το συνολικό κόστος του προηγούμενου εδαφίου μειώνεται με το κόστος των αγορών, που διατέθηκαν για χονδρικές πωλήσεις. Το κόστος αυτό μειώνεται επίσης με το κόστος των αγορών, που διατέθηκαν για απαλλασσόμενες πράξεις με δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισροών, καθώς και με τις επιστροφές και εκπτώσεις ή καταστροφές, απώλειες ή κλοπές αγορασθέντων αγαθών, που αποδεικνύονται από ιδιωτικά ή δημόσια έγγραφα, κατά περίπτωση.

Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής θεωρείται ότι τα εμπορεύσιμα αγαθά που αγοράστηκαν, πωλήθηκαν μέσα στην ίδια φορολογική περίοδο και οι πρώτες και βοηθητικές ύλες μεταποιήθηκαν και πωλήθηκαν μέσα στην ίδια περίοδο, ως έτοιμα προϊόντα. Στις επιχειρήσεις που αρχίζουν για πρώτη φορά τις εργασίες τους και υπάγονται στο ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων, εφόσον και στο επόμενο έτος συνεχίζουν να υπάγονται στο ίδιο καθεστώς, θεωρούνται ως πωληθέντα αγαθά μέσα στη φορολογική περίοδο, τόσα δωδέκατα αυτών, όσοι οι μήνες της πραγματικής λειτουργίας της επιχείρησης. Τμήμα του μήνα λογίζεται ως ακέραιος μήνας. Το υπόλοιπο ποσό προστίθεται στις αγορές της πρώτης φορολογικής περιόδου του επόμενου έτους.

Προκειμένου κατά την επόμενη διαχειριστική περίοδο να κριθεί αν οι επιχειρήσεις αυτές θα παραμείνουν στο ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων ή θα μεταταγούν στις απαλλασσόμενες ή στο κανονικό καθεστώς, τα υπόλοιπα δωδέκατα των εμπορεύσιμων αγαθών, που δεν φορολογήθηκαν στις προηγούμενες φορολογικές περιόδους, προστίθενται στις αγορές της τελευταίας φορολογικής περιόδου της χρήσης μέσα στην οποία έγινε η έναρξη των εργασιών τους.

8. Για την ένταξη μιας επιχείρησης στο ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων ή στο κανονικό ή στις απαλλασσόμενες επιχειρήσεις, λαμβάνονται υπόψη το σύνολο των ακαθάριστων εσόδων, χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας, όπως προβλέπεται στο Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων για την ένταξη των επιτηδευματιών σε κατηγορία τήρησης βιβλίων.

9. Οι επιχειρήσεις που υπάγονται στο ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων μπορούν με δήλωση τους να εντάσσονται από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου, κατά την οποία υποβάλλεται η δήλωση, στο κανονικό καθεστώς απόδοσης του φόρου και αυτές που απαλλάσσονται στο ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων ή στο κανονικό καθεστώς. Η δήλωση αυτή που υποβάλλεται στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ. Ο. Υ. , εντός τριάντα (30) ημερών από την έναρξη διαχειριστικής περιόδου και δεν μπορεί να ανακληθεί πριν από την παρέλευση μιας πενταετίας από την υποβολή της.

Επίσης με δήλωση τους, που υποβάλλεται στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ. Ο. Υ. μέσα στην προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου. Οι επιχειρήσεις μπορούν να μετατάσσονται από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου από το ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων στις απαλλασσόμενες ή από το κανονικό καθεστώς στο ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων ή τις απαλλασσόμενες εφόσον δεν έχουν υποχρέωση παραμονής στο ίδιο καθεστώς.

10. Αν μια επιχείρηση μετατάσσεται υποχρεωτικά ή προαιρετικά από ένα καθεστώς σε άλλο, τα αποθέματα των εμπορεύσιμων αγαθών, τα οποία υπάρχουν την τελευταία ημέρα της διαχειριστικής περιόδου που προηγείται του χρόνου της μετάταξης απογράφονται, εφόσον από τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και

Στοιχείων επιβάλλεται η σύνταξη απογραφής κατά συντελεστή φόρου που ισχύει την τελευταία μέρα της διαχειριστικής περιόδου που προηγείται της μετάταξης και αποτιμώνται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων:

α) Αν η μετάταξη της επιχείρησης γίνεται από τις απαλλασσόμενες ή από το ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων στο κανονικό :

αα) Όταν τα βιβλία του νέου καθεστώτος είναι δεύτερης κατηγορίας τα ακαθάριστα έσοδα κατά τη διαχειριστική περίοδο κατά την οποία τηρήθηκαν για πρώτη φορά βιβλία δεύτερης κατηγορίας δεν μπορούν να υπερβούν τα ακαθάριστα έσοδα, τα οποία βρίσκονται με τη χρήση του συντελεστή μεικτού κέρδους που προκύπτει από τη διάταξη του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 7 του παρόντος άρθρου και με βάση τα αγορασθέντα εμπορεύσιμα αγαθά ή παραχθέντα έτοιμα προϊόντα μέσα σε αυτήν την περίοδο.

Όταν όμως τα ακαθάριστα έσοδα αυτής της περιόδου που προκύπτουν με βάση τα δεδομένα των βιβλίων και στοιχείων, μειωμένα κατά τα ακαθάριστα έσοδα της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου κατά την οποία είχαν τηρηθεί βιβλία πρώτης κατηγορίας, είναι μεγαλύτερα από τα ακαθάριστα έσοδα της ίδιας περιόδου βρίσκονται με βάση τα αγορασθέντα εμπορεύσιμα αγαθά ή παραχθέντα έτοιμα προϊόντα, τότε τα μεγαλύτερα αυτά ακαθάριστα έσοδα θεωρούνται ως έσοδα της διαχειριστικής περιόδου κατά την οποία τηρήθηκαν για πρώτη φορά βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων. Οι ανωτέρω διατάξεις δεν έχουν εφαρμογή στις επιχειρήσεις στις οποίες λόγω της φύσης των εργασιών τους δεν διαθέτουν αποθέματα.

Ββ) Όταν τα βιβλία του νέου καθεστώτος είναι τρίτης κατηγορίας, τα ακαθάριστα έσοδα κατά την τελευταία πριν από την αλλαγή της κατηγορίας διαχειριστική περίοδο βρίσκονται με βάση τα αγορασθέντα κατά την περίοδο αυτή αγαθών που εμφανίζονται στην απογραφή έναρξης της διαχειριστικής περιόδου κατά την οποία έγινε η αλλαγή της κατηγορίας βιβλίων, με δικαίωμα έκπτωσης του φόρου που επιβάρυνε τα αποθέματα, μόνο στην περίπτωση που η επιχείρηση μετατάσσεται από το καθεστώς των απαλλασσόμενων επιχειρήσεων.

Β) Αν η επιχείρηση μετατάσσεται από το κανονικά καθεστώς στο ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων ή στις απαλλασσόμενες, τα ακαθάριστα έσοδα κατά την διαχειριστική περίοδο, κατά την οποία τηρήθηκαν για πρώτη φορά βιβλία πρώτης κατηγορίας ή δεν τηρήθηκαν καθόλου βιβλία, βρίσκονται με βάση την αξία των αγορασθέντων κατά την περίοδο αυτήν εμπορεύσιμων αγαθών ή παραχθέντων έτοιμων προϊόντων, η οποία προσαυξάνεται με την αξία των εμπορεύσιμων αγαθών ή παραχθέντων έτοιμων προϊόντων, που εμφανίζονται στην απογραφή, εφόσον τηρήθηκαν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων ή κατά την αξία των αγαθών [που αποδεδειγμένα δε διατέθηκαν ή δε χρησιμοποιήθηκαν, εφόσον τηρήθηκαν βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, με υποχρέωση καταβολής του φόρου που επιβάρυνε τα αποθέματα, μόνο στην περίπτωση που μετατάσσεται στο καθεστώς των απαλλασσόμενων επιχειρήσεων.

11. Αν η επιχείρηση μετατάσσεται από τις απαλλασσόμενες στο ειδικό καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων ή στο κανονικό και αντίστροφα, συντάσσεται απογραφή των αγαθών επένδυσης που αποτιμώνται στην αξία κτήσης αυτών, η οποία προσαυξάνεται με τις δαπάνες βελτίωσης και επέκτασης, εκτός από τις δαπάνες επισκευής και συντήρησης, εφόσον χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες της επιχείρησης και δεν παρήλθε η πενταετής περίοδος διακανονισμού. Οι μετατασσόμενες επιχειρήσεις για τον εναπομένοντα χρόνο της πενταετίας έχουν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου ή κατά περίπτωση, υποχρέωση διακανονισμού και

καταβολής φόρου. Για τα απογραφόμενα αγαθά που προβλέπουν οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου 10 και της παραγράφου αυτής, υποβάλλεται μέσα σε δύο (2) από τη μετάταξη δήλωση που περιλαμβάνει την αξία των αποθεμάτων κατά συντελεστή φόρου και το φόρο που αναλογεί. Ο φόρος αυτός καταβάλλεται ή εκπίπτει, κατά περίπτωση, με την πιο πάνω δήλωση για την οποία εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 38.

12. Οι επιχειρήσεις της παραγράφου 1 υποχρεούνται :

α) να καταχωρίζουν στο τηρούμενο βιβλίο αγορών, εκτός από τα στοιχεία που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 5 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, τις αγορές κατά συντελεστή φόρου, τις δαπάνες και σε ιδιαίτερη στήλη το φόρο ο οποίος τις επιβαρύνει. Αν δεν έχουν υποχρέωση να τηρούν βιβλίο αγορών, ο φόρος εξευρίσκεται από τα τηρούμενα στοιχεία,

β) να επιδίδουν τις δηλώσεις που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 38 και να καταβάλουν το φόρο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 54. Οι πιο πάνω επιχειρήσεις δεν έχουν υποχρέωση να τηρούν ιδιαίτερο λογαριασμό φόρου προστιθέμενης αξίας και να εκδίδουν αποδείξεις λιανικής πώλησης, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις της υποπερίπτωσης της περίπτωσης γ' του άρθρου 38 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

13. Οι επιχειρήσεις της παραγράφου 2, στις περιπτώσεις που σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων έχουν υποχρέωση έκδοσης τιμολογίων, αναγράφουν σε αυτά την ένδειξη «χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας». Οι επιχειρήσεις αυτές δεν δικαιούνται να εκπέσουν το φόρο που προβλέπουν οι διατάξεις των άρθρων 30, 31 και 33.

14. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού οικονομικών, μπορεί :

α) να ορίζονται σταθεροί συντελεστές με βάση τους οποίους προσδιορίζονται τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού.

β) να καθορίζονται κατ' αποκοπή ετήσια ακαθάριστα έσοδα για μερικές κατηγορίες επαγγελματιών, ύστερα από προηγούμενη συμφωνία με τους εκπροσώπους των οικείων επαγγελματικών οργανώσεων,

γ) να τροποποιούνται τα όρια των ακαθάριστων εσόδων για την ένταξη των επιχειρήσεων στο καθεστώς της παραγράφου 1 ή στις απαλλασσόμενες.

15. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται :

α) ο τόπος και το περιεχόμενο της δήλωσης μετάταξης που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 9 και της δήλωσης αποθεμάτων που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 11, καθώς και τα συνυποβαλλόμενα με αυτές στοιχεία,

β) ειδικός τρόπος υπολογισμού των ακαθάριστων εσόδων των φορολογικών περιόδων των δηλώσεων, προκειμένου για επιχειρήσεις που υπάγονται στο καθεστώς τεκμαρτού υπολογισμού, εφόσον αυτές προβαίνουν σε αγορές εμπορεύσιμων αγαθών ή πρώτων υλών εποχιακά .

Άρθρο 39α

Ειδικό καθεστώς ανακυκλώσιμων απορριμμάτων

1. Απαλλάσσονται από το φόρο οι παραδόσεις και οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις ανακυκλώσιμων απορριμμάτων, όπως μέταλλα (σιδηρούχα ή μη), γυαλί, χαρτί ή χαρτόνι, που πραγματοποιούνται από επιχειρήσεις, οι οποίες αγοράζουν ή

συλλέγουν τα ανωτέρω υλικά, με σκοπό τη μεταπώληση τους. Για τις πράξεις αυτές δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισροών.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 ισχύουν, προκειμένου για επιχειρήσεις, των οποίων τα ετήσια ακαθάριστα έσοδα δεν έχουν υπερβεί, κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο το ποσό των 900.000 ευρώ. Για του υπολογισμό του ανώτατου ορίου των 900.000 ευρώ λαμβάνονται υπόψη τα συνολικά ακαθάριστα έσοδα, συνυπολογιζόμενων και των εσόδων από τυχόν άλλες δραστηριότητες, εκτός από τα ακαθάριστα έσοδα που αφορούν παραδόσεις μη σιδηρούχων μετάλλων. Προκειμένου για παραδόσεις μη σιδηρούχων μετάλλων, η απαλλαγή ισχύει, ανεξάρτητα από τα ετήσια ακαθάριστα έσοδα.

3. Επίσης απαλλάσσονται από παραδόσεις των ανωτέρω υλικών, όταν αυτά αποτελούν κατάλοιπα της παραγωγής ή εμπορίας κάθε είδους επιχείρησης, ανεξαρτήτως ύψους ακαθάριστων εσόδων. Για τις παραδόσεις αυτές παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης, κατά τις διατάξεις του άρθρου 30.

4. Οι επιχειρήσεις της παραγράφου 1 που δεν επιθυμούν την εφαρμογή του καθεστώτος αυτού μπορούν, ύστερα από έγκριση του αρμόδιου Προϊστάμενου Δ.Ο.Υ. , να επιβαρύνουν τις πράξεις τους με φόρο. Η έγκριση αυτή χορηγείται, εφόσον από την οργάνωση, τον τρόπο άσκησης της δραστηριότητας και την εν γένει λειτουργία της επιχείρησης, εξασφαλίζεται η ορθή εκπλήρωση των υποχρεώσεων που προβλέπονται στο νόμο αυτό.

5. Οι επιχειρήσεις που εντάσσονται στο παρόν καθεστώς αναγράφουν στα τιμολόγια που εκδίδουν για τις εν λόγω πράξεις, την ένδειξη « χωρίς Φ.Π.Α. – άρθρο 39 α » ή εφόσον χρεώνουν Φ.Π.Α. , τον αριθμό έγκρισης ου έχει ληφθεί, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο 4.

6. Η ένταξη σε καθεστώς απαλλαγής ή σε καθεστώς υπαγωγής σε φόρο, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 4, πραγματοποιείται κατά την έναρξη των εργασιών ή κατά την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου.

7. Οι επιχειρήσεις που εντάσσονται στην παράγραφο 1 του παρόντος υποχρεούνται στην υποβολή δήλωσης μεταβολών μέχρι 31.01.2003, με την οποία θα δηλώνεται η διενέργεια πράξεων που εκπίπτουν στην παράγραφο 1. Η ίδια προθεσμία θα ισχύει και για την υποβολή αιτήματος προς τον αρμόδιο Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. για την παραμονή σε καθεστώς φορολόγησης των εν λόγω πράξεων.

8. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 40

Ειδικό καθεστώς κατ' αποκοπή καταβολής του φόρου

1. Καθιερώνεται ειδικό κατ' αποκοπή καθεστώς καταβολής του φόρου, για ορισμένους κλάδους μικρών επιχειρήσεων, για τις οποίες, λόγω της φύσης άσκησης της δραστηριότητας τους, της δομής τους και της οργάνωσης τους, η τήρηση των υποχρεώσεων υπαγωγής στο κανονικό καθεστώς του φόρου, συνεπάγεται δυσανάλογα υψηλό διοικητικό κόστος.

2. Η υπαγωγή στο ειδικό καθεστώς του παρόντος άρθρου γίνεται κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας και μετά από σύμφωνη γνώμη των εκπροσώπων των οικείων κλάδων.

3. Το ειδικό καθεστώς συνίσταται στον προσδιορισμό ενός κατ' αποκοπή ετήσιου ποσού Φ.Π.Α. για καταβολή στο Δημόσιο, από τις επιχειρήσεις που

εντάσσονται στο καθεστώς αυτό. Το κατ' αποκοπή αυτό ποσό Φ.Π.Α. προσδιορίζεται λαμβάνοντας υπόψη μακροοικονομικά και στατιστικά στοιχεία των υπόψη κλάδων οικονομικής δραστηριότητας σε συνεργασία με τις συναρμόδιες υπηρεσίες άλλων Υπουργείων, καθώς και των επαγγελματικών τάξεων, όσον αφορά κυρίως :

- α) Τις εισροές της δραστηριότητας και τον αντίστοιχο φόρο που τις επιβαρύνει.
- β) Τις εκροές της δραστηριότητας και τον αντίστοιχο φόρο, που αναλογεί.
- γ) Το ποσοστό επί τοις εκατό (%) λιανικών πωλήσεων ή παροχής υπηρεσιών προς τελικούς καταναλωτές.

4. Στο ειδικό καθεστώς του παρόντος άρθρου δεν μπορούν να ενταχθούν επιχειρήσεις που ασκούν τη δραστηριότητα υπό μορφή εταιρίας οποιοδήποτε τύπου, εκτός από τις κοινωνίες αστικού δικαίου και τις συνιδιοκτησίες (συμπλοιοκτησίες, κ.λ.π.).

Επίσης από το καθεστώς αυτό μπορούν να αποκλείονται επιχειρήσεις που πραγματοποιούν εξαγωγές ή ενδοκοινοτικές παραδόσεις, καθώς και επιχειρήσεις που ασκούν παράλληλα άλλη δραστηριότητα και εκ του λόγου αυτού δεν μπορούν να χαρακτηριστούν μικρές επιχειρήσεις.

5. Η εφαρμογή του ειδικού καθεστώτος δεν είναι υποχρεωτική για τις επιχειρήσεις, οι οποίες μπορούν με δήλωση τους να υπάγονται στο κανονικό καθεστώς του φόρου. Η δήλωση αυτή υποβάλλεται εντός τριάντα (30) ημερών από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου εντός της οποίας γίνεται η ένταξη στο κανονικό καθεστώς του φόρου και δεν μπορεί να ανακληθεί πριν από την παρέλευση πενταετίας .

6. Οι επιχειρήσεις που εντάσσονται στο ειδικό καθεστώς του παρόντος άρθρου δεν έχουν υποχρέωση υποβολής των περιοδικών και εκκαθαριστικών δηλώσεων του άρθρου 38 και δεν τους παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης ή επιστροφής του φόρου των εισροών τους.

7. Η ένταξη στο καθεστώς θεσπίζεται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και μετά από τη σύμφωνη γνώμη των αρμοδίων Οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με τις αποφάσεις αυτές καθορίζεται το ετήσιο κατ' αποκοπή ποσό Φ.Π.Α. , ο τρόπος καταβολής του, καθώς και λεπτομέρειες για τον υπόχρεο καταβολής.

Άρθρο 41 **Ειδικό καθεστώς αγροτών.**

1. Οι αγρότες για την παράδοση αγροτικών προϊόντων παραγωγής τους και για την παροχή αγροτικών υπηρεσιών, υπάγονται στο καθεστώς του άρθρου αυτού και δικαιούνται να ζητήσουν την επιστροφή του φόρου του παρόντος νόμου που επιβάρυνε τις αγορές αγαθών ή λήψεις υπηρεσιών, τις οποίες πραγματοποιούσαν για την άσκηση της εκμετάλλευσής τους.

2. Η επιστροφή του φόρου ενεργείται από το δημόσιο με καταβολή στον αγρότη ποσού, το οποίο προκύπτει με την εφαρμογή των κατ' αποκοπή συντελεστών, στην αξία των παραδιδόμενων αγροτικών προϊόντων και των παρεχομένων αγροτικών υπηρεσιών του παραστήματος IV του παρόντος, ως εξής :

- α) τέσσερα τοις εκατό (4%), για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες του κεφαλαίου Α' και τα προϊόντα των παραγράφων 1,2 και 3 του κεφαλαίου Β'.
- β) πέντε τοις εκατό (5%), για τα υπόλοιπα προϊόντα του κεφαλαίου Β', και
- γ) έξι τοις εκατό (6%), για τα προϊόντα του κεφαλαίου Γ'.

Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής, ως αξία των παραδιδόμενων προϊόντων ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, λαμβάνεται αυτή που προκύπτει από τα οικεία νόμιμα παραστατικά.

Σε περίπτωση παράδοσης αγροτικών προϊόντων από τρίτους υποκείμενους στο φόρο, για λογαριασμό των παραγωγών αγροτών, η παραπάνω αξία λαμβάνεται χωρίς φόρο και προμήθεια.

3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση παράδοσης αγροτικών προϊόντων ή παροχής αγροτικών υπηρεσιών σε άλλους αγρότες, που υπάγονται στο καθεστώς του άρθρου αυτού ή σε μη υποκείμενους στο φόρο.

4. Οι διατάξεις των άρθρων 30, 31, 32, 36 και 38 δεν εφαρμόζονται για τους αγρότες που υπάγονται στο καθεστώς του άρθρου αυτού.

5. Δεν υπάγονται στο καθεστώς του άρθρου αυτού οι αγρότες οι οποίοι :

α) ασκούν τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις και παρέχουν τις αγροτικές υπηρεσίες που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 42, με τη μορφή εταιρίας οποιουδήποτε τύπου ή αγροτικών συνεταιρισμών,

β) πωλούν αγροτικά προϊόντα παραγωγής τους, ύστερα από επεξεργασία που μπορεί να προσδώσει σ' αυτά χαρακτήρα βιομηχανικών ή βιοτεχνικών προϊόντων,

γ) ασκούν παράλληλα και άλλη οικονομική δραστηριότητα, για την οποία έχουν υποχρέωση να τηρούν βιβλία δεύτερης ή ανώτερης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

6. Οι αγρότες που παραδίδουν προϊόντα παραγωγής τους από δικό τους κατάστημα, καθώς και αυτοί που πραγματοποιούν εξαγωγές ή παραδόσεις προϊόντων παραγωγής τους προς άλλο κράτος-μέλος, θεωρούνται ότι ασκούν δύο οικονομικές δραστηριότητες και ότι ενεργούν παράδοση αγροτικών προϊόντων από την αγροτική εκμετάλλευση στην εμπορική επιχείρησή τους.

Για την παράδοση αυτή εκδίδεται ειδικό στοιχείο που περιλαμβάνει το είδος, την ποσότητα, την ποιότητα και την κανονική αξία των παραδιδόμενων αγαθών, όπως αυτή ορίζεται από τις διατάξεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 19.

7. Οι αγρότες μπορούν να μετατάσσονται από το ειδικό καθεστώς του άρθρου αυτού στο κανονικό και αντίστροφα, με δήλωση τους που υποβάλλεται στον αρμόδιο προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. εντός τριάντα (30) ημερών από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου. Η μετάταξη ισχύει από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου κατά την οποία υποβάλλεται η δήλωση και δεν μπορεί να ανακληθεί πριν από την πάροδο πενταετίας, εφόσον μετατάσσεται στο κανονικό καθεστώς. Αν κατά τη διάρκεια διαχειριστικής περιόδου συντρέξει μία από τις προϋποθέσεις της παραγράφου 5, οι αγρότες, από την επόμενη διαχειριστική περίοδο, στερούνται του δικαιώματος επιστροφής του φόρου, που προβλέπουν οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2.

8. Οι μετατασσόμενοι είναι υποχρεωμένοι να συντάξουν, σε θεωρημένες από τον αρμόδιο Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ., καταστάσεις μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου, απογραφή που να περιλαμβάνει :

α) τα αποθέματα των αγροτικών προϊόντων, στα οποία περιλαμβάνονται όσα έχουν συλλεχθεί, οι ηρτημένοι καρποί και οι καλλιέργειες που βρίσκονται σε εξέλιξη, κατά συντελεστή του κατ' αποκοπή φόρου,

β) τα αποθέματα των πρώτων υλών της αγροτικής παραγωγής, όπως σπόρων, λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων, ζωοτροφών και λοιπών συναφών, κατά συντελεστή φόρου,

γ) τα αγαθά επένδυσης εφόσον είναι χρησιμοποιημένα για τους σκοπούς της επιχείρησης και δεν παρήλθε η πενταετής περίοδος του διακανονισμού. Τα αποθέματα των πιο πάνω περιπτώσεων β' και γ' απογράφονται σε τιμές κόστους.

9. Τα αποθέματα των αγροτικών προϊόντων θεωρούνται :

α) ως αγορές του κανονικού καθεστώτος απόδοσης του φόρου, σε τιμή πώλησης κατά το χρόνο της μετάταξης, με δικαίωμα να εκπέσουν τον κατ' αποκοπή φόρο, στην περίπτωση που γίνεται μετάταξη από το καθεστώς των αγροτών στο κανονικό καθεστώς,

β) ως παράδοση αγαθών σε τιμή πώλησης, υποκείμενη στο φόρο με τον κατ' αποκοπή συντελεστή, στην περίπτωση που γίνεται μετάταξη από το κανονικό καθεστώς απόδοσης του φόρου στο καθεστώς των αγροτών.

10. Σε περίπτωση μετάταξης από το ειδικό καθεστώς των αγροτών στο κανονικό καθεστώς απόδοσης του φόρου, οι μετατασσόμενοι δικαιούνται να εκπέσουν το φόρο με τον οποίο έχουν επιβαρυνθεί :

α) τα αποθέματα των πρώτων υλών της αγροτικής παραγωγής,

β) τα αγαθά επένδυσης, κατά το μέρος του φόρου που αναλογεί στα υπόλοιπα έτη της πενταετούς περιόδου διακανονισμού.

11. Σε περίπτωση μετάταξης από το κανονικό καθεστώς απόδοσης του φόρου στο καθεστώς των αγροτών, οι μετατασσόμενοι είναι υποχρεωμένοι να καταβάλουν το φόρο με τον οποίο έχουν επιβαρυνθεί :

α) τα αποθέματα των πρώτων υλών της αγροτικής παραγωγής.

β) τα αγαθά επένδυσης, κατά το μέρος που τους αναλογεί στα υπόλοιπα έτη του διακανονισμού της πενταετούς περιόδου.

1. Για τα απογραφόμενα αγαθά που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 8, υποβάλλεται, μέσα σε δύο (2) μήνες, από τη μετάταξη, δήλωση που περιλαμβάνει την αξία των αποθεμάτων και το φόρο που εκπίπτει ή καταβάλλεται, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις των πιο πάνω παραγράφων 9, 10, και 11. Ο φόρος αυτός καταβάλλεται ή εκπίπτει, κατά περίπτωση, με την πιο πάνω δήλωση για την οποία εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις του άρθρου 38.

2. Στην πρώτη εφαρμογή του παρόντος νόμου, οι αγρότες μπορούν με δήλωση έναρξης, που υποβάλλεται στον αρμόδιο Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την έναρξη ισχύος του, να υπαχθούν στο κανονικό καθεστώς. Οι αγρότες που αρχίζουν για πρώτη φορά τις εργασίες τους και επιθυμούν να υπαχθούν στο κανονικό καθεστώς υποβάλουν δήλωση έναρξης μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από την έναρξη των αγροτικών εργασιών τους.

3. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ορίζεται ότι η επιστροφή του φόρου στους αγρότες ενεργείται για λογαριασμό του δημοσίου από νομικό πρόσωπο ή οργανισμό. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ορίζεται ότι η επιστροφή του φόρου ενεργείται από τον αγοραστή των αγροτικών προϊόντων ή το λήπτη των αγροτικών υπηρεσιών.

4. Με αποφάσεις επίσης του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται :

α) τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, καθώς και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εκκαθάριση και την απόδοση του επιστρεπτέου φόρου,

β) ο τύπος και το περιεχόμενο του ειδικού στοιχείου που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 6,

γ) ο τύπος και το περιεχόμενο της δήλωσης μετάταξης που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 7 και της δήλωσης αποθεμάτων που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 12, καθώς επίσης και τα συνυποβαλλόμενα με αυτές στοιχεία.

Άρθρο 42

Αγρότες, αγροτικά προϊόντα, αγροτικές εκμεταλλεύσεις και υπηρεσίες

Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 41 θεωρούνται :

- 1.** Ως αγρότες, αυτοί που ασκούν προσωπικά ή με τα μέλη της οικογένειας τους ή με μισθωτούς ή εργάτες στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις και υπηρεσίες που προβλέπουν οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4.
- 2.** Ως αγροτικά προϊόντα, τα αγαθά που παράγονται από τους αγρότες στα πλαίσια των αγροτικών τους εκμεταλλεύσεων.
- 3.** Ως αγροτικές εκμεταλλεύσεις :
  - α)** η γεωργία γενικά και ιδίως η καλλιέργεια δημητριακών, κηπευτικών, καπνού, βαμβακιού, οπωροφόρων και καρποφόρων δέντρων, αρωματικών και διακοσμητικών φυτών, η αμπελουργία, η ανθοκομία, η παραγωγή μανιταριών, μπαχαρικών, σπόρων και φυτών,
  - β)** η εκτροφή ζώων γενικά, στην οποία περιλαμβάνεται ιδίως η κτηνοτροφία, η πτηνοτροφία, η κονικλοτροφία, η μελισσοκομία, η σηροτροφία, και η σαλιγκαροτροφία,
  - γ)** η δασοκομία γενικά
  - δ)** η αλιεία σε γλυκά νερά, η ιχθυοτροφία, η βατραχοτροφία, η καλλιέργεια μυδιών, στρειδιών και η εκτροφή μαλακίων και μαλακοστράκων,
  - ε)** Οι μεταποιητικές δραστηριότητες του αγρότη, που πραγματοποιούνται με συνήθη μέσα, στα πλαίσια των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, σε προϊόντα τα οποία προέρχονται κατά κύριο λόγο από την αγροτική του παραγωγή.
- 4.** Ως αγροτικές υπηρεσίες, οι παρεχόμενες από τους αγρότες με χειρονακτική εργασία ή με το συνήθη εξοπλισμό της εκμετάλλευσής τους, οι οποίες συμβάλουν στην παραγωγή αγροτικών προϊόντων.

Στις υπηρεσίες αυτές περιλαμβάνονται κυρίως :

- α)** οι εργασίες σποράς και φύτευσης, καλλιέργειας, θερισμού. Αλωνίσματος, δεματοποίησης, περισυλλογής και συγκομιδής
- β)** οι εργασίες προπαρασκευής για την πώληση προϊόντων, όπως η διαλογή, η ξήρανση, ο καθαρισμός, η άλεση, η έκθλιψη, η απολύμανση, η συσκευασία και η αποθήκευση,
- γ)** η φύλαξη, η πάχυνση, και η εκτροφή ζώων,
- δ)** η μίσθωση μηχανικών μέσων και εξοπλισμού γενικά, που χρησιμοποιούνται στις αγροτικές εκμεταλλεύσεις,
- ε)** η τεχνική βοήθεια,
- στ)** η καταπολέμηση επιβλαβών φυτών και ζώων, καθώς και ο ψεκασμός φυτών και εδάφους,
- ζ)** η χρησιμοποίηση αρδευτικών, αποξηραντικών μέσων και εξοπλισμού,
- η)** η υλοτομία, η κοπή ξύλων, καθώς και άλλες δασοκομικές υπηρεσίες.

Άρθρο 43 **Ειδικό καθεστώς πρακτορείων ταξιδιών**

1. Οι επιχειρήσεις πρακτορείων ταξιδιών, με τις οποίες εξομοιώνονται και οι οργανωτές τουριστικών περιηγήσεων που ενεργούν στο όνομα τους έναντι των ταξιδιωτών, υπάγονται στο ειδικό καθεστώς υπολογισμού του φόρου που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου αυτού, εφόσον και κατά το μέρος που για την πραγματοποίηση του ταξιδιού ή της περιήγησης χρησιμοποιούν προς άμεση εξυπηρέτηση των ταξιδιωτών παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών που παρέχονται από άλλους υποκείμενους στο φόρο.

2. Οι πράξεις που γίνονται για την πραγματοποίηση του ταξιδιού ή της περιήγησης, θεωρούνται ως ενιαία παροχή υπηρεσίας του πρακτορείου προς τον ταξιδιώτη.

Η παροχή αυτή φορολογείται στην Ελλάδα, εφόσον η έδρα της οικονομικής δραστηριότητας του πρακτορείου ή η μόνιμη εγκατάστασή του, από την οποία αυτό ενεργεί για την πραγματοποίηση του ταξιδιού, βρίσκονται στην Ελλάδα και μόνο κατά το μέρος που αναλογεί σε υπηρεσίες που το πρακτορείο αναθέτει σε άλλους υποκείμενους στο φόρο και οι οποίες πραγματοποιούνται από τους τελευταίους στο εσωτερικό της χώρας ή εντός της Κοινότητας.

Αντίθετα δεν υπάγεται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου, το μέρος των παρεχόμενων υπηρεσιών από το πρακτορείο ταξιδιών που αναλογεί στις πράξεις τις οποίες αυτό αναθέτει σε άλλους υποκείμενους στο φόρο και οι οποίες πραγματοποιούνται από τους τελευταίους εκτός της Κοινότητας. Για τις υπηρεσίες αυτές, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της περίπτωσης στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 24.

3. Ως φορολογητέα αξία λαμβάνεται η μεικτή αμοιβή του πρακτορείου που προκύπτει μετά την αφαίρεση από το συνολικό ποσό που καταβάλλεται από τον πελάτη χωρίς να συνυπολογίζεται ο φόρος του κόστους με τον οποίο επιβαρύνεται το πρακτορείο από την παράδοση αγαθών και παροχή υπηρεσιών, (μαζί με το φόρο) που γίνονται σε αυτό από άλλους υποκείμενους στο φόρο για άμεση εξυπηρέτηση του ταξιδιώτη.

Στα τιμολόγια παροχής υπηρεσιών που αφορούν τις πράξεις για τις οποίες η φορολογητέα αξία προσδιορίζεται κατά τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, ο φόρος δύναται να ενσωματώνεται στην τιμή.

4. Τα ποσά του φόρου με τα οποία επιβαρύνεται το πρακτορείο από άλλους υποκείμενους στο φόρο για τις πράξεις που προβλέπουν οι διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 δεν εκπίπτονται ούτε επιστρέφονται.

5. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται στις αμοιβές των πρακτορείων ταξιδιών, οι οποίες προέρχονται από υπηρεσίες που αυτά παρέχουν αποκλειστικά, ως μεσολαβητές με προμήθεια, καθώς επίσης και από υπηρεσίες μεταφοράς, οι οποίες παρέχονται με μεταφορικά μέσα που εκμεταλλεύεται το ίδιο το πρακτορείο.

6. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, μπορεί να ορίζεται άλλος τρόπος προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας για την οποία προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 3.

7. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να επιβάλλεται στα πρακτορεία η υποχρέωση να τηρούν ειδικά βιβλία, λογαριασμούς ή στοιχεία για την παρακολούθηση των πράξεων που ενεργούν.

Άρθρο 44

Ειδικό καθεστώς φορολογίας βιομηχανοποιημένων καπνών

1. Στις περιπτώσεις παράδοσης, ενδοκοινοτικής απόκτησης ή εισαγωγής από τρίτες χώρες βιομηχανοποιημένων καπνών, ο φόρος υπολογίζεται στην τιμή λιανικής πώλησης, χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας. Ως βιομηχανοποιημένα καπνά θεωρούνται τα οριζόμενα στη διαταγή του άρθρου 94 του ν. 2960/2001 (Φ.Ε.Κ. 265 Α΄).
2. Η φορολογική υποχρέωση γεννάται και ο φόρος γίνεται απαιτητός κατά τη θέση των προϊόντων σε ανάλωση ή κατά τη διαπίστωση των ελλειμμάτων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 56, καθώς και στις ειδικές περιπτώσεις απαιτητού του φόρου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 57 του ν. 2960/2001, όπως ισχύει. Ο φόρος καταβάλλεται μαζί με τον ειδικό φόρο κατανάλωσης των βιομηχανοποιημένων καπνών, από τα υπόχρεα πρόσωπα του άρθρου 101 του ν. 2960/2001 και σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 104 και 111 του ίδιου νόμου.
3. Οι υπόχρεοι καταβολής του φόρου ασκούν το δικαίωμα έκπτωσης του άρθρου 30 κατά την εκκαθάριση των φόρων που γίνεται με την αίτηση φορολογίας βιομηχανοποιημένων καπνών, με βάση τα δικαιολογητικά του άρθρου 32 που κατέχουν αυτοί κατά το χρόνο της εκκαθάρισης. Οι υπόχρεοι του προηγούμενου εδαφίου έχουν τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 36 και 38.
4. Στα τιμολόγια παράδοσης βιομηχανοποιημένων καπνών ο φόρος ενσωματώνεται στην τιμή και αναγράφεται σε αυτά η ένδειξη «φόρος προστιθέμενης αξίας μη εκπιπτόμενος».
5. Σε περίπτωση φθοράς ή βλάβης βιομηχανοποιημένων καπνών, για τις οποίες προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 105 του ν. 2960/2001, παρέχεται στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις δικαίωμα συμψηφισμού του φόρου του παρόντος νόμου. Ο φόρος επιστρέφεται μόνον εφόσον είναι αδύνατος ο συμψηφισμός του.
6. Οι πρατηριούχοι και οι λιανοπωλητές βιομηχανοποιημένων καπνών, για την παράδοση των προϊόντων αυτών, δεν έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν τις δηλώσεις του άρθρου 38, ούτε δικαίωμα έκπτωσης του φόρου που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 30. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 31, το ποσό του ετήσιου κύκλου εργασιών των πιο πάνω προσώπων που προέρχεται από παραδόσεις βιομηχανοποιημένων καπνών προστίθεται στον παρονομαστή του κλάσματος που ορίζει η διάταξη αυτή.
7. Τα πρόσωπα της προηγούμενης παραγράφου υποχρεούνται να καταχωρούν τις αγορές βιομηχανοποιημένων καπνών σε ιδιαίτερη στήλη των βιβλίων τους ή εφόσον δεν τηρούν βιβλία, σε ιδιαίτερες καταστάσεις.
8. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 45

Ειδικό καθεστώς φορολογίας των υποκείμενων στο φόρο μεταπωλητών που παραδίδουν μεταχειρισμένα αγαθά και αντικείμενα καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας.

1. Η παράδοση μεταχειρισμένων αγαθών, όπως αυτά ορίζονται με τις διατάξεις της περίπτωσης α΄ της παραγράφου 8 του άρθρου 46, καθώς και αντικειμένων

καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας, υπάγεται σε ειδικό καθεστώς φορολόγησης του περιθωρίου κέρδους του υποκείμενου στο φόρο μεταπωλητή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού.

2. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1, ως παράδοση αγαθών που εκπίπτει στο ειδικό καθεστώς, θεωρείται η παράδοση των αγαθών αυτών, που πραγματοποιείται από υποκείμενο στο φόρο μεταπωλητή, κατά την έννοια της περίπτωσης β' της παραγράφου 8 του άρθρου 46, εφόσον τα αγαθά αυτά του παραδόθηκαν :

Στο εσωτερικό της Κοινότητας, από :

- πρόσωπο μη υποκείμενο στο φόρο ή
- πρόσωπο υποκείμενο στο φόρο, εφόσον πρόκειται για παράδοση η οποία απαλλάσσεται από το φόρο σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης κθ' της παραγράφου 1 του άρθρου 22 ή αντίστοιχης διάταξης άλλου κράτους μέλους ή,
- πρόσωπο υποκείμενο στο φόρο, το οποίο υπάγεται στις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 39, εφόσον πρόκειται για αγαθά που αποτελούσαν για αυτόν αγαθά επένδυσης, κατά την έννοια των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 33, ή αντίστοιχης διάταξης άλλου κράτους μέλους ή
- άλλον υποκείμενο στο φόρο μεταπωλητή, εφόσον η παράδοση του αγαθού από αυτόν έχει υπαχθεί στο φόρο, σύμφωνα με το ειδικό καθεστώς του περιθωρίου κέρδους του παρόντος άρθρου ή αντίστοιχης διάταξης άλλου κράτους-μέλους.

3. Φορολογητέα αξία της παράδοσης αγαθών είναι το περιθώριο κέρδους που πραγματοποιεί ο υποκείμενος στο φόρο μεταπωλητής.

- ως περιθώριο κέρδους λαμβάνεται η θετική διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης του αγαθού από τον υποκείμενο στο φόρο μεταπωλητή και της τιμής αγοράς του, μειωμένο με το φόρο προστιθέμενης αξίας που αναλογεί στη θετική αυτή διαφορά και ο οποίος εξευρίσκεται με τους κανόνες της εσωτερικής υφαίρεσης. Σε περίπτωση που η τιμή πώλησης του αγαθού είναι μικρότερη από την τιμή αγοράς του, η αρνητική αυτή διαφορά δεν μπορεί να συμψηφιστεί με τη θετική διαφορά που προκύπτει από άλλες παραδόσεις αγαθών, του υποκείμενου στο φόρο μεταπωλητή .

- ως τιμή πώλησης λαμβάνεται, το σύνολο του αντιτίμου που έλαβε ή πρόκειται να λάβει ο υποκείμενος στο φόρο μεταπωλητής από τον αγοραστή όπως αυτό προσδιορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 19, περιλαμβανομένου και του φόρου προστιθέμενης αξίας.

- Ως τιμή αγοράς λαμβάνεται το σύνολο του αντιτίμου που κατάβαλε ή θα καταβάλει ο υποκείμενος στο φόρο μεταπωλητής στον προμηθευτή του.

4. Ο υποκείμενος στο φόρο μεταπωλητής μπορεί να επιλέξει την εφαρμογή του ειδικού καθεστώτος του άρθρου αυτού και στις παρακάτω παραδόσεις :

α) αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας, τα οποία εισήγαγε ο ίδιος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10.

β) αντικειμένων καλλιτεχνικής αξίας που του παραδόθηκαν από τον ίδιο το δημιουργό τους ή τους διαδόχους του.

γ) αντικειμένων καλλιτεχνικής αξίας που του παραδόθηκαν από άλλο υποκείμενο στο φόρο πρόσωπο, εκτός του υποκείμενου στο φόρο μεταπωλητή, εφόσον η παράδοση από το άλλο αυτό πρόσωπο φορολογήθηκε με το μειωμένο συντελεστή που προβλέπεται για τα αγαθά αυτά ή παρασχέθηκε στον υποκείμενο πλήρες δικαίωμα έκπτωσης του φόρου.

Η παραπάνω επιλογή γίνεται με υποβολή δήλωσης, στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. εντός τριάντα (30) ημερών από την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου στην οποία υποβάλλεται.

Η δήλωση αυτή ισχύει τουλάχιστον για δύο πλήρεις διαχειριστικές περιόδους μετά την πάροδο των οποίων μπορεί να ανακληθεί, η ανάκληση ισχύει από την επόμενη διαχειριστική περίοδο.

Σε περίπτωση άσκησης της επιλογής της παρούσας παραγράφου, προκυμένου να υπολογιστεί το περιθώριο κέρδους, κατά την έννοια της παραγράφου 3, ως τιμή αγοράς λαμβάνεται η φορολογητέα αξία κατά την εισαγωγή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 20 ή η φορολογητέα αξία της παράδοσης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 19, κατά περίπτωση, προσαυξημένη με το φόρο προστιθέμενης αξίας με τον οποίο επιβαρύνθηκαν οι πράξεις αυτές.

5. Απαλλάσσονται από το φόρο οι παραδόσεις αγαθών της παραγράφου 1, που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 24 και 27, για τις οποίες η φορολογητέα αξία υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3.

6. Ο υποκείμενος στο φόρο, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 3, δεν δικαιούται να εκπίπτει από τον φόρο τον οποίο οφείλει, το φόρο με τον οποίο έχουν επιβαρυνθεί τα αγαθά της παραγράφου 1, εφόσον πρόκειται για αγαθά που παραδόθηκαν σε αυτόν από υποκείμενο στο φόρο μεταπωλητή, ο οποίος εφάρμοσε το ειδικό καθεστώς του άρθρου αυτού.

7. Ο υποκείμενος στο φόρο μεταπωλητής, που εφαρμόζει το ειδικό καθεστώς του άρθρου αυτού, δεν μπορεί να εκπίπτει από το φόρο που οφείλει για τις παραδόσεις αγαθών που πραγματοποιεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, το φόρο προστιθέμενης αξίας που κατέβαλε ή πρόκειται να καταβάλει για απόκτηση αντικειμένων σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4.

8. Ο υποκείμενος στο φόρο μεταπωλητής, που εφαρμόζει το ειδικό καθεστώς του άρθρου αυτού υποχρεούται :

α) να τηρεί ειδικό βιβλίο, στο οποίο να καταχωρεί την ημερομηνία, το είδος του παραστατικού, το είδος, την ποσότητα και την αξία, κατά την απόκτηση και κατά την πώληση των αγαθών για παραδόσεις αγαθών που φορολογούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3. Σε περίπτωση συγκεντρωτικών αγορών ή πωλήσεων, υποχρεούται να επιμερίζει την αξία των αγαθών, στο βαθμό που κρίνεται απαραίτητο, για τον προσδιορισμό του περιθωρίου κέρδους εκάστης παράδοσης.

β) στα φορολογικά στοιχεία που εκδίδει, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, να ενσωματώνει, στην τιμή, το φόρο που αναλογεί στις παραδόσεις αγαθών, οι οποίες φορολογούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3.

9. Σε περίπτωση, κατά την οποία, ο υποκείμενος στο φόρο μεταπωλητής πραγματοποιεί παράλληλα πράξεις, τόσο του άρθρου αυτού, όσο και του κανονικού καθεστώτος, υποχρεούται να καταχωρεί σε ιδιαίτερες στήλες ή σε ειδικούς λογαριασμούς στα τηρούμενα από αυτόν βιβλία του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, τις πράξεις που υπάγονται σε καθένα από τα δύο αυτά καθεστάτα.

10. Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις της παραγράφου 3, στις περιπτώσεις όπου είναι δύσκολο να προσδιοριστεί το περιθώριο κέρδους για κάθε παράδοση χωριστά, λόγω κυρίως συγκεντρωτικών αγορών ή πωλήσεων ή μικρής αξίας αγαθών, η φορολογητέα αξία προσδιορίζεται συνολικά ανά φορολογική περίοδο.

Στην περίπτωση εφαρμογής του προηγούμενου εδαφίου, η φορολογητέα αξία, για παραδόσεις αγαθών που υπάγονται στον ίδιο συντελεστή φόρου

προστιθέμενης αξίας, είναι το συνολικό περιθώριο κέρδους, που πραγματοποιεί ο υποκείμενος στο φόρο μεταπωλητής κατά τη συγκεκριμένη φορολογική περίοδο.

Το συνολικό περιθώριο κέρδους ισούται με τη διαφορά μεταξύ των συνολικών τιμών πωλήσεων και των συνολικών τιμών αγορών που πραγματοποιεί ο υποκείμενος στο φόρο μεταπωλητής κατά τη διάρκεια της φορολογικής περιόδου, για κάθε συντελεστή φόρου προστιθέμενης αξίας χωριστά, μειωμένη κατά το ποσό του φόρου προστιθέμενης αξίας που αναλογεί στο συνολικό αυτό περιθώριο κέρδους, το οποίο βρίσκεται με τους κανόνες της εσωτερικής υφαίρεσης.

Σε περίπτωση που η διαφορά μεταξύ των συνολικών τιμών πωλήσεων και συνολικών τιμών αγορών, σε μια φορολογική περίοδο είναι αρνητική, η διαφορά αυτή προσαυξάνει τις αγορές της επόμενης φορολογικής περιόδου, και συμψηφίζεται με τυχόν θετική διαφορά επόμενης φορολογικής περιόδου, μέσα στην ίδια διαχειριστική περίοδο. Τυχόν προκύπτουσα αρνητική διαφορά στην τελευταία φορολογική περίοδο, δεν μεταφέρεται για συμψηφισμό σε επόμενη διαχειριστική περίοδο.

Όταν η φορολογητέα αξία υπολογίζεται με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, ο υποκείμενος στο φόρο μεταπωλητής δε δικαιούται επιστροφής του φόρου που προκύπτει από αρνητικό περιθώριο στη συγκεκριμένη φορολογική ή διαχειριστική περίοδο. Ο υποκείμενος στο φόρο μεταπωλητής που υπάγεται στο καθεστώς της παραγράφου αυτής μπορεί να επιλέξει, για ορισμένες παραδόσεις που πραγματοποιεί, να υπαχθεί στις γενικές διατάξεις του φόρου.

Στην περίπτωση που κάνει χρήση της ευχέρειας του προηγούμενου εδαφίου, καθώς και σε κάθε περίπτωση πραγματοποίησης πράξεων που προβλέπονται από τις διατάξεις της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου, η αξία κτήσης των εν λόγω αγαθών που διατίθενται για την πραγματοποίηση των πράξεων αυτών, αφαιρείται από τις συνολικές αγορές της συγκεκριμένης φορολογικής περιόδου, κατά την οποία πραγματοποιούνται οι παραπάνω πράξεις, προκειμένου να εξευρεθεί το συνολικό περιθώριο κέρδους της φορολογικής αυτής περιόδου.

Οι παραδόσεις κάθε είδους μεταχειρισμένων μεταφορικών μέσων δεν μπορούν να υπαχθούν στο απλοποιημένο καθεστώς της παραγράφου αυτής.

11. Ο υποκείμενος στο φόρο μεταπωλητής μπορεί να εφαρμόζει το κανονικό καθεστώς φορολογίας για παραδόσεις αγαθών της παραγράφου 1, έστω και αν πληρούνται οι προϋποθέσεις των παραγράφων 2 και 4 του άρθρου αυτού, για την εφαρμογή του ειδικού καθεστώτος του περιθωρίου κέρδους. Στην περίπτωση αυτή, ο υποκείμενος στο φόρο μεταπωλητής δύναται να εκπίπτει από το φόρο που αναλογεί στις ενεργούμενες από αυτόν πράξεις, το φόρο που επιβάρυνε τα αγαθά σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου. Το δικαίωμα έκπτωσης, κατά τις διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου, γεννάται κατά το χρόνο που ο φόρος καθίσταται απαιτητός, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 16 και 17.

12. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται προκειμένου, για παραδόσεις καινούριων μεταφορικών μέσων, κατά την έννοια των διατάξεων της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 11, εφόσον πραγματοποιούνται κατά τις διατάξεις του άρθρου 28.

13. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζονται σαφέστερα κριτήρια για την εφαρμογή της παραγράφου 10 του άρθρου αυτού. Επίσης με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών είναι δυνατόν να καθοριστούν κατώτατα όρια περιθωρίου κέρδους, για την εφαρμογή του άρθρου αυτού, μετά από εξέταση των

πραγματικών δεδομένων σε ορισμένους κλάδους δραστηριοτήτων και μετά από συνεννόηση με τις ενδιαφερόμενες παραγωγικές τάξεις.

14. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται η διαδικασία και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού

Άρθρο 46

Ειδικό καθεστώς φορολογίας για τις πωλήσεις με δημοπρασία

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 45, στις περιπτώσεις παράδοσης μεταχειρισμένων αγαθών και αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας από το διοργανωτή δημοπρασίας, ο οποίος ενεργεί κατά την έννοια των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 5, η φορολογητέα αξία προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της επόμενης παραγράφου, εφόσον η παράδοση των αγαθών σε δημοπρασία ενεργείται για λογαριασμό των προσώπων, που αναφέρονται στις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 45.

2. Ως φορολογητέα αξία για κάθε παράδοση αγαθών της προηγούμενης παραγράφου, λαμβάνεται η αξία με την οποία ο διοργανωτής της δημοπρασίας χρεώνει τον αγοραστή, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος, μειωμένη :

α) κατά το καθαρό ποσό που κατέβαλε ή θα καταβάλει ο διοργανωτής της δημοπρασίας στον εντολέα του και

β) κατά το ποσό του φόρου που εμπεριέχεται στην προμήθεια που εισπράττει ο διοργανωτής της δημοπρασίας από τον εντολέα του, βάσει της σύμβασης προμήθειας για πώληση. Για την εφαρμογή των διατάξεων της περίπτωσης α΄, ως καθαρό ποσό, που κατέβαλε ή πρόκειται να καταβάλει ο διοργανωτής της δημοπρασίας στον εντολέα του, λαμβάνεται το ποσό της κατακύρωσης του αγαθού, μειωμένο κατά το ποσό της προμήθειας που εισπράττει ή πρόκειται να εισπράξει από τον εντολέα του ο διοργανωτής της δημοπρασίας, βάση της σύμβασης προμήθειας για πώληση.

3. Ο διοργανωτής της δημοπρασίας υποχρεούται, στο φορολογικό στοιχείο που εκδίδει προς τον αγοραστή, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, να αναγράφει χωριστά :

α) την τιμή κατακύρωσης του αγαθού περιλαμβανομένου και του φόρου προστιθέμενης αξίας,

β) τους τυχόν φόρους, τέλη, δικαιώματα ή εισφορές υπέρ του δημοσίου ή τρίτων,

γ) τα παρεπόμενα έξοδα, όπως τα έξοδα προμήθειας συσκευασίας, μεταφοράς και ασφάλισης, με τα οποία ο διοργανωτής επιβαρύνει τον αγοραστή του αγαθού.

4. Ο διοργανωτής της δημοπρασίας εκδίδει προς τον εντολέα του εκκαθάριση, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων. Στην εν λόγω εκκαθάριση, η οποία απέχει θέση τιμολογίου για τον εντολέα υποκείμενο στο φόρο, αναγράφεται χωριστά η τιμή κατακύρωσης του αγαθού, μειωμένη κατά το ποσό της προμήθειας το οποίο εισπράττει ή πρόκειται να εισπράξει ο διοργανωτής της δημοπρασίας από τον εντολέα του για κάθε συγκεκριμένη παράδοση αγαθού. Στην περίπτωση αυτή, στην προμήθεια που εισπράττει ο διοργανωτής της δημοπρασίας εμπεριέχεται και ο φόρος προστιθέμενης αξίας που αναλογεί σε αυτήν.

5. Ο διοργανωτής της δημοπρασίας, ο οποίος παραδίδει αγαθά με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1, οφείλει να καταχωρεί σε προσωρινούς

λογαριασμούς στα τηρούμενα από αυτόν βιβλία του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων τα παρακάτω ποσά, τα οποία πρέπει να αιτιολογούνται :

- α)** τα ποσά που εισέπραξε ή που θα εισπράξει από τον αγοραστή των αγαθών,
  - β)** τα ποσά που αποδόθηκαν ή θα αποδοθούν στον πωλητή των αγαθών.
- 6.** ως χρόνος παράδοσης των αγαθών, στον υποκείμενο στο φόρο διοργανωτή δημοπρασίας από τον εντολέα του, θεωρείται ο χρόνος της πώλησης των αγαθών αυτών στη δημοπρασία.
- 7.** Οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται, προκειμένου για παραδόσεις καινούριων μεταφορικών μέσων κατά την έννοια των διατάξεων της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 11, εφόσον πραγματοποιούνται κατά τις διατάξεις του άρθρου 28.
- 8.** Για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού και του άρθρου 45, θεωρούνται ως :
- α)** «Μεταχειρισμένα αγαθά», τα κινητά ενσώματα αγαθά τα οποία δύναται να επαναχρησιμοποιηθούν στην κατάσταση που βρίσκονται ή μετά από επισκευή και συντήρηση, εκτός των αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας και εκτός των εγγενών μετάλλων ή πολύτιμων λίθων,
  - β)** «Υποκείμενος στο φόρο μεταπωλητής», ο υποκείμενος στο φόρο κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 3, ο οποίος στα πλαίσια άσκησης της οικονομικής του δραστηριότητας εισάγει, αγοράζει ή διαθέτει για τις ανάγκες της επιχείρησής του, με σκοπό τη μεταπώληση τους, μεταχειρισμένα αγαθά ή και αντικείμενα καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας, είτε ενεργεί για ίδιο λογαριασμό είτε για λογαριασμό τρίτου, κατά την έννοια των διατάξεων της παραγράφου 2 του άρθρου 5.
  - γ)** «Διοργανωτής δημοπρασίας», ο υποκείμενος στο φόρο κατά την έννοια του άρθρου 3, ο οποίος στα πλαίσια άσκησης της οικονομικής του δραστηριότητας, θέτει ένα αγαθό προς πώληση σε δημοπρασία με σκοπό τη παράδοση του, στον πλειοδότη .
  - δ)** «Εντολέας διοργανωτή δημοπρασίας», το πρόσωπο το οποίο μεταβιβάζει αγαθό σε διοργανωτή δημοπρασίας, με σκοπό την παράδοσή του, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 5.
- 9.** Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται η διαδικασία και κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου αυτού.

Άρθρο 47

Ειδικό καθεστώς επενδυτικού χρυσού

1. Απαλλάσσονται από το φόρο :

α) Η παράδοση, ενδοκοινοτική απόκτηση και εισαγωγή επενδυτικού χρυσού συμπεριλαμβανομένου του επενδυτικού χρυσού για τον οποίο υπάρχουν πιστοποιητικά, κατ' είδος ή κατά γένος ή που αποτελεί αντικείμενο συναλλαγής μεταξύ λογαριασμών σε χρυσό, συμπεριλαμβανομένων, ιδίως, δανείων χρυσού και συμβάσεων ανταλλαγών (swaps) με δικαίωμα κυριότητας ή απαίτησης επενδυτικού χρυσού, καθώς και συναλλαγές επενδυτικού χρυσού με προθεσμιακές συμβάσεις (forward contracts), οι οποίες προκαλούν αλλαγή κυριότητας ή απαίτησης όσον αφορά επενδυτικό χρυσό.

β) Οι υπηρεσίες μεσιτών, οι οποίοι ενεργούν στο όνομα και για λογαριασμό άλλου, όταν παρεμβαίνουν στη παράδοση επενδυτικού χρυσού για τον εντολέα τους.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου ως «επενδυτικός χρυσός» νοούνται :

α) Ο χρυσός υπό μορφή ράβδου ή πλάκας, βάρους αποδεκτού από τις αγορές πολύτιμων μετάλλων, καθαρότητας τουλάχιστον 995 χιλιοστών, αντιπροσωπευόμενος ή μη από τίτλους. Εξαιρούνται από το καθεστώς του παρόντος άρθρου οι ράβδοι και πλάκες βάρους έως και ενός (1) γραμμαρίου.

β) Τα χρυσά νομίσματα για τα οποία ισχύουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις :

- είναι καθαρότητας τουλάχιστον 900 χιλιοστών
- έχουν κοπεί μετά το έτος 1800,
- αποτελούν ή έχουν αποτελέσει νόμιμο χρήμα στη χώρα προέλευσής τους και
- πωλούνται υπό κανονικές συνθήκες σε τιμή η οποία δεν υπερβαίνει κατά ποσοστό άνω του 80% την αξία της ελεύθερης αγοράς του χρυσού ο οποίος περιέχεται στα νομίσματα.

Τα νομίσματα που ανταποκρίνονται στις ανωτέρω προϋποθέσεις περιλαμβάνονται σε κατάλογο που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Τεύχος Γ', κάθε έτος. Ο κατάλογος αυτός δημοσιεύεται πριν από την έναρξη έκαστου ημερολογιακού έτους και ισχύει για το επόμενο ημερολογιακό έτος. Τα νομίσματα αυτά δε θεωρούνται ότι πωλούνται για συλλεκτικούς σκοπούς.

3. Οι υποκείμενοι στο φόρο που παράγουν επενδυτικό χρυσό ή μεταποιούν κάθε είδους χρυσό σε επενδυτικό, όπως αυτός ορίζεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, μπορούν να επιλέγουν τη φορολόγηση της παράδοσης του επενδυτικού χρυσού σε άλλο πρόσωπο υποκείμενο στο φόρο. Στην περίπτωση αυτή, δικαίωμα επιλογής έχουν και τα πρόσωπα της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, για την φορολόγηση των πράξεων μεσολάβησης τους σε πράξεις παράδοσης επενδυτικού χρυσού, για τις οποίες ο προμηθευτής-εντολέας έχει επιλέξει τη φορολόγησή τους. Οι προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος επιλογής φορολόγησης καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών.

4. Οι υποκείμενοι στο φόρο που ενεργούν τις πράξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 δεν έχουν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου των εισροών τους, εκτός αυτού :

α) που οφείλεται ή καταβλήθηκε για την παράδοση επενδυτικού χρυσού, που έγινε προς αυτούς από πρόσωπα τα οποία έχουν ασκήσει το δικαίωμα επιλογής για υπαγωγή τους στο φόρο του παρόντος νόμου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου,

β) που οφείλεται ή καταβλήθηκε λόγω παράδοσης ή ενδοκοινοτικής απόκτησης ή εισαγωγής μη επενδυτικού χρυσού μετατραπέντος εν συνεχεία σε επενδυτικό χρυσό από τον ίδιο τον υποκείμενο ή από άλλο πρόσωπο για λογαριασμό του,

γ) που οφείλεται ή καταβλήθηκε για λήψη υπηρεσιών οι οποίες συνίστανται στη μεταβολή του σχήματος, του βάρους ή της καθαρότητας του χρυσού, συμπεριλαμβανομένου και του επενδυτικού χρυσού,

δ) ειδικά τα πρόσωπα που παράγουν επενδυτικό χρυσό ή μετατρέπουν κάθε είδους χρυσό σε επενδυτικό χρυσό έχουν δικαίωμα να εκπίπτουν το οφειλόμενο ή καταβληθέντα από αυτά φόρο, λόγω παράδοσης ή ενδοκοινοτικής απόκτησης ή εισαγωγής αγαθών ή παροχής υπηρεσιών που συνδέονται με την παραγωγή ή μετατροπή του εν λόγω χρυσού, εκτός εάν φορολογείτο πλήρως ή εκ μέρους τους μεταγενέστερη παράδοση του χρυσού που τυγχάνει απαλλαγής με βάση το παρόν άρθρο.

5. Οι υποκείμενοι της παραγράφου 1, πέραν των υποχρεώσεών τους που προβλέπονται από άλλες διατάξεις, υποχρεούνται, επίσης, για τις πωλήσεις επενδυτικού χρυσού να εφαρμόζουν τις διατάξεις του π. δ. 186/1992 (Φ.Ε.Κ. 84 Α') για την πώληση αγαθών.

Ειδικότερα, στα προβλεπόμενα στοιχεία του άρθρου 13 του π. δ. 186/1992, για τις πωλήσεις επενδυτικού χρυσού αναγράφονται, εκτός των άλλων το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του αγοραστή, η ποσότητα και το είδος του επενδυτικού χρυσού, ανεξαρτήτως της αξίας της συναλλαγής. Ειδικά, στην περίπτωση πωλήσεων χρυσών νομισμάτων, που πληρούν τα κριτήρια της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, οι υποκείμενοι υποχρεούνται, επιπλέον, να υποβάλλουν στο Υπουργείο Οικονομικών, διεύθυνση Φ.Π.Α. , κατάλογο με τα νομίσματα που αποτέλεσαν αντικείμενο των συναλλαγών τους, αναφέροντας την τελευταία τιμή που επιτεύχθηκε πριν την 1^η Απριλίου έκαστου έτους. Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν από 1.8.2000.

6. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ

Άρθρο 48

Αρμόδια φορολογική αρχή Φορολογικός έλεγχος

1. Η επιβολή του φόρου γίνεται από τον Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. που είναι αρμόδιος για τη φορολογία εισοδήματος του υπόχρεου στο φόρο. Η παραλαβή των δηλώσεων γίνεται από τον εν λόγω Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ., σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 38.

2. Ο Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. ελέγχει την ακρίβεια των υποβαλλόμενων δηλώσεων και προβαίνει στην εξακρίβωση των υπόχρεων που δεν έχουν υποβάλει δήλωση.

3. Εφόσον διαπιστώνεται ανεπάρκεια ή ανακρίβεια των βιβλίων και στοιχείων, τα οποία τηρεί ο υπόχρεος στο φόρο αναφορικά με τη φορολογητέα αξία, τα ποσοστά ή τις εκπτώσεις του φόρου. Ο προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. προβαίνει στον προσδιορισμό τους με βάση τα υπόψη του στοιχεία και ιδίως :

α) τα ακαθάριστα έσοδα που προσδιορίζονται ύστερα από έλεγχο στη φορολογία εισοδήματος, τις αγορές και τις σχετικές με το φόρο του παρόντος νόμου δαπάνες,

β) τα συναφή στοιχεία που προκύπτουν από τον έλεγχο άλλων φορολογιών από πληροφορίες που διαθέτει ή περιέχονται σ' αυτόν. Η ανεπάρκεια ή ανακρίβεια των βιβλίων και στοιχείων κρίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και της φορολογίας εισοδήματος.

4. Ο έλεγχος ενεργείται τις εργάσιμες για τον υπόχρεο ημέρες και ώρες, στην επαγγελματική του εγκατάσταση ή, όταν τούτο είναι δύσκολο, στη Δ.Ο.Υ., καθώς

και σε άλλο τόπο και χρόνο ύστερα από συμφωνία του Προϊστάμενου Δ.Ο.Υ. και του υπόχρεου στο φόρο.

5. Κατά τη διάρκεια του ελέγχου επιτρέπεται κάθε αναγκαία εξέταση ή έρευνα στην επαγγελματική εγκατάσταση του υπόχρεου στο φόρο και κυρίως στους χώρους παραγωγής, επεξεργασίας γενικά, αποθήκευσης ή παράδοσης των αγαθών, καθώς και στον τόπο παροχής των υπηρεσιών, σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 36 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και του άρθρου 25 του ν. 820/1978 (Φ.Ε.Κ. 174Κ).

6. Ο υπόχρεος στο φόρο επιδεικνύει ή παραδίδει κάθε έγγραφο ή άλλο στοιχείο που του ζητούν για τη διεξαγωγή του ελέγχου. Τις ίδιες υποχρεώσεις έχουν και τα πρόσωπα τα οποία, από τη σχέση εργασίας που έχουν με τον υπόχρεο, μπορούν να δώσουν τα ζητούμενα στοιχεία.

7. Ύστερα από έγγραφη πρόσκληση του Προϊστάμενου Δ.Ο.Υ., οι δημόσιες, δημοτικές, κοινοτικές και λοιπές αρχές καθώς και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου, οφείλουν να αποστέλλουν σ' αυτόν, μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από τη γνωστοποίηση της πρόσκλησης κάθε στοιχείο χρήσιμο για τη διεξαγωγή του ελέγχου και να παρέχουν κάθε σχετική πληροφορία ή συνδρομή.

8. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ορίζεται άλλος Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. ή άλλη δημόσια αρχή ή τα Ελληνικά Ταχυδρομεία ή άλλος Οργανισμός Κοινής ωφέλειας ή πιστωτικός Οργανισμός, για την παραλαβή των δηλώσεων, καθώς και άλλος Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. για την επιβολή του φόρου.

Άρθρο 49

Πράξη Προσδιορισμού του φόρου

1. Με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου ο Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. εκδίδει πράξη προσδιορισμού του φόρου για χρονική περίοδο που δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από μία διαχειριστική περίοδο. Ο Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. δεν έχει υποχρέωση να προσδιορίσει το φόρο για κάθε μήνα ή τρίμηνο χωριστά, αν η πράξη προσδιορισμού του φόρου που εκδόθηκε αφορά περίοδο μεγαλύτερη του μήνα ή του τριμήνου. Αν από τον έλεγχο προέκυψε διαφορά φόρου που δεν υπερβαίνει τα 3 ευρώ, εκδίδεται πράξη με την οποία περαιώνεται η υπόθεση ως ειλικρινείς.

2. Αν ο προσδιορισμός του φόρου με μια πράξη είναι δυσχερής, εκδίδεται μερική πράξη στην οποία περιλαμβάνεται η φορολογητέα ύλη για την οποία ο Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. διαθέτει τα απαιτούμενα στοιχεία. Στην πράξη αυτή διατυπώνεται ρητή επιφύλαξη για την έκδοση συμπληρωματικής πράξης.

3. Πράξη προσδιορισμού του φόρου, και αν ακόμη έγινε οριστική, δεν αποκλείει την έκδοση και κοινοποίηση συμπληρωματικής πράξης, αν από συμπληρωματικά στοιχεία που περιήλθαν με οποιοδήποτε τρόπο σε γνώση του Προϊστάμενου Δ.Ο.Υ. μετά την έκδοση της πράξης, εξακριβώνεται ότι ο φόρος που προκύπτει είναι μεγαλύτερος απ' αυτόν που προσδιορίζεται με την αρχική πράξη ή αν η δήλωση ή τα έντυπα ή οι καταστάσεις που τη συνοδεύουν αποδεικνύονται ανακριβή.

4. Η αίτηση για τη διοικητική επίλυση της διαφοράς ή η προσφυγή κατά της συμπληρωματικής πράξης αφορά μόνο τη φορολογητέα ύλη που προσδιορίζεται με αυτή.

5. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται α τύπος και το περιεχόμενο των πράξεων προσδιορισμού του φόρου, καθώς και ο τρόπος της τήρησης του βιβλίου καταχώρισης των πράξεων αυτών.

Άρθρο 50

Προσωρινή πράξη προσδιορισμού του φόρου

1. Αν από τα βιβλία και στοιχεία του υπόχρεου στο φόρο προκύπτει ότι παρέλειψε να δηλώσει ή δήλωσε ανακριβώς τη φορολογητέα αξία που προκύπτει απ' αυτά ή υπολόγισε εσφαλμένα τα ποσοστά ή τις εκπτώσεις, ο Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ. μπορεί να εκδώσει προσωρινή πράξη προσδιορισμού του φόρου για μία ή περισσότερες φορολογικές περιόδους ή και για ολόκληρη διαχειριστική περίοδο.
2. Η προσωρινή πράξη περιέχει τη φορολογητέα αξία που προκύπτει από τα βιβλία και στοιχεία του υπόχρεου, το φόρο που αναλογεί, τις εκπτώσεις του φόρου, καθώς και τον πρόσθετο φόρο.
3. Κατά της προσωρινής πράξης επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής, η οποία δεν αναστέλλει τη βεβαίωση και είσπραξη του φόρου. Οι δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται στις περιπτώσεις αυτές αποτελούν προσωρινά δεδικασμένο και δεν επηρεάζουν τα αποτελέσματα του τακτικού ελέγχου και την ενδεχόμενη κύρια δίκη.
4. Από το φόρο που βεβαιώνεται οριστικά αφαιρείται ο φόρος της προσωρινής πράξης.

Άρθρο 51

Κοινοποίηση των πράξεων

Οι πράξεις τις οποίες προβλέπουν οι διατάξεις των άρθρων 49 και 50 κοινοποιούνται στον υπόχρεο μαζί με τη σχετική έκθεση ελέγχου, κατά τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Αν η υπόθεση περαιωθεί ως ειλικρινής, τούτο γνωστοποιείται στον υπόχρεο με απλή ταχυδρομική επιστολή.

Άρθρο 52

Διοικητική επίλυση της διαφοράς

1. Ο υπόχρεος σε βάρος του οποίου εκδόθηκε η πράξη που προβλέπουν οι διατάξεις των άρθρων 49 και 50 μπορεί, αν αμφισβητεί την ορθότητά της, να προτείνει στον αρμόδιο Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ. τη διοικητική επίλυση της διαφοράς.
2. Η πρόταση υποβάλλεται με το δικόγραφο της προσφυγής ή με ιδιαίτερη έκθεση που κατατίθεται μέσα στη νόμιμη προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής. Αυτός που υποβάλλει την αίτηση για τη διοικητική επίλυση της διαφοράς προσκομίζει τα αποδεικτικά στοιχεία για την υποστήριξη της αίτησής του και αναπτύσσει σ' αυτήν τους ισχυρισμούς του.
3. Ο Προϊστάμενος Δ.Ο.Υ., αφού λάβει υπόψη του και εκτιμήσει όλα τα στοιχεία του φακέλου που προσκομίζονται από τον υπόχρεο και όσα αναπτύσσονται από αυτόν προφορικά ή γραπτά, καθώς και κάθε άλλο σχετικό με την υπόθεση στοιχείο, μπορεί, αν κρίνει το αίτημα βάσιμο εν όλο ή εν μέρει, να αποδεχθεί την

ακύρωση της πράξης, την τροποποίηση της ή τη διαγραφή μερικών στοιχείων προσδιορισμού του φόρου, καθώς και τον περιορισμό του φόρου αυτού.

4. Αν συμπέσουν οι απόψεις του Προϊστάμενου της Δ.Ο.Υ. και του υπόχρεου συντάσσεται και υπογράφεται και από τους δύο πρακτικό διοικητικής επίλυσης της διαφοράς. Με το πρακτικό αυτό, που επέχει θέση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, η διαφορά επιλύεται κατά τα μέρας που επήλθε συμφωνία. Αντίγραφο του πρακτικού της διοικητικής επίλυσης της διαφοράς παραδίδεται στον υπόχρεο. Το πρακτικό αυτό επέχει και θέση ατομικής ειδοποίησης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. δ. 356/1974 (Κ. Ε. Ε).

5. Η προηγούμενη παράγραφος εφαρμόζεται και στην περίπτωση κατάργησης της δίκης, κατά τις διατάξεις του ν.δ. 4600/1966 (Φ.Ε.Κ. 242 Α΄)

6. Η διοικητική επίλυση της διαφοράς μπορεί να γίνει από ειδικό πληρεξούσιο, αν αυτός καταθέσει στον Προϊστάμενο της Δ. Ο. Υ. έγγραφο πληρεξουσιότητας, δημόσιο ή ιδιωτικό, εφόσον στο ιδιωτικό αυτό έγγραφο βεβαιώνεται το γνήσιο της υπογραφής του εντολέα από δημόσια, δημοτική ή κοινοτική αρχή ή από συμβολαιογράφο.

7. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται ο τύπος και το περιεχόμενο του πρακτικού διοικητικής επίλυσης της διαφοράς.

Άρθρο 53 **Βεβαίωση του φόρου**

1. Ο φόρος βεβαιώνεται από τον αρμόδιο Προϊστάμενο Δ. Ο. Υ. στο όνομα του υπόχρεου που προβλέπουν οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 35. για τη βεβαίωση του φόρου, ο Προϊστάμενος Δ. Ο. Υ. συντάσσει χρηματικό κατάλογο μέσα σε προθεσμία δύο μηνών από τη λήξη του μήνα που αποκτήθηκε ο τίτλος βεβαίωσης και οπωσδήποτε όχι αργότερα από τρία έτη από το τέλος του έτους κατά το οποίο αποκτήθηκε ο τίτλος βεβαίωσης. Η παράλειψη βεβαίωσης του φόρου στην προθεσμία των δύο μηνών αποτελεί πειθαρχικό αδίκημα, που τιμωρείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα.

2. Αν δεν επιτεύχθηκε διοικητική επίλυση της διαφοράς και ασκήθηκε από τον υπόχρεο εμπρόθεσμη προσφυγή, βεβαιώνεται αμέσως από τον Προϊστάμενο Δ. Ο. Υ. ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) του αμφισβητούμενου κύριου φόρου και του πρόσθετου φόρου.

3. Η αναστολή που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 200 έως 205 του ν. 2717/1999 δεν αποκλείει την ολοκλήρωση της διαδικασίας βεβαίωσης και ταμειακώς του ποσοστού του αμφισβητούμενου κύριου φόρου και του πρόσθετου φόρου που ορίζεται στην προηγούμενη παράγραφο. Τα ίδια ισχύουν και ως προς τη βεβαίωση του συνολικού ποσού του κύριου φόρου και του πρόσθετου φόρου βάσει προσωρινής πράξης του άρθρου 50 για την οποία ασκήθηκε προσφυγή.

4. Φόρος, που έχει ήδη βεβαιωθεί κατά το ποσό που δεν οφείλεται με βάση οριστική απόφαση του διοικητικού πρωτοδικείου, εκπίπτει ή επιστρέφεται, κατά περίπτωση.

5. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται ο τύπος, το περιεχόμενο και ο τρόπος σύνταξης του χρηματικού καταλόγου. Με κοινές αποφάσεις του

ίδιου Υπουργού και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, μπορεί να ορίζονται και άλλες, εκτός από τις Δ. Ο. Υ., αρχές ή τράπεζες για την είσπραξη του φόρου.

Άρθρο 54 **Τρόπος καταβολής του φόρου**

1. Ο οφειλόμενος φόρος, κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου, καταβάλλεται σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3.
2. Εφάπαξ :
  - α) με την υποβολή των δηλώσεων που προβλέπουν οι διατάξεις του παρόντος νόμου,
  - β) τον επόμενο μήνα από τη βεβαίωση, εφόσον αφορά :
    - αα) φόρο που προκύπτει με βάση προσωρινή πράξη προσδιορισμού του φόρου, ανεξάρτητα από την άσκηση ή μη προσφυγής ή την με οποιοδήποτε τρόπο οριστικοποίηση της πράξης αυτής,
    - ββ) το ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) του αμφισβητούμενου κύριου φόρου και του πρόσθετου φόρου της παραγράφου 2 του άρθρου 53,
    - γγ) το φόρο που βεβαιώθηκε με βάση οριστική απόφαση του διοικητικού δικαστηρίου,
    - δδ) στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην επόμενη παράγραφο, εφόσον ο φόρος που βεβαιώθηκε δεν υπερβαίνει το ποσό των 300 ευρώ.
3. Με την επιφύλαξη του εδαφίου δδ' της περίπτωσης β' της προηγούμενης παραγράφου, σε δύο μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη στον επόμενο μήνα από τη βεβαίωση στις περιπτώσεις :
  - α) διοικητικής επίλυσης της διαφοράς, με εξαίρεση το εδάφιο αα' της περίπτωσης β' της παραγράφου 2,
  - β) κατάργησης της φορολογικής δίκης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. δ. 4600/1966,
  - γ) βεβαίωσης με βάση πράξη, η οποία οριστικοποιήθηκε λόγω μη άσκησης ή μη εμπρόθεσμης άσκησης προσφυγής, με εξαίρεση το εδάφιο αα' της περίπτωσης β' της παραγράφου 2
4. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ορίζεται ο τρόπος καταβολής του φόρου, οι προϋποθέσεις, οι διαδικασίες και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την απόδοση του οφειλόμενου φόρου και χωρίς την υποβολή περιοδικών δηλώσεων.

Άρθρο 55 **Ευθύνη εις ολόκληρο καταβολής του φόρου**

- Για την καταβολή του οφειλόμενου φόρου ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρο με τον υπόχρεο και οι εξής :
- α) οι αναφερόμενοι στις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 36 και της περίπτωσης β' της παραγράφου 4 του άρθρου 38,
  - β) οι νόμιμοι εκπρόσωποι των νομικών προσώπων, κατά το χρόνο διάλυσης, συγχώνευσης ή μετατροπής τους, ανεξάρτητα από το χρόνο βεβαίωσης του φόρου,

- γ) το πρόσωπο που μεταβιβάζει, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 5, για το φόρο που οφείλεται μέχρι το χρόνο της μεταβίβασης.
- δ) το μη υποκείμενο στο φόρο πρόσωπο, στην περίπτωση λήψης αγαθών ή υπηρεσιών, για τις οποίες υπόχρεος στο φόρο ορίζεται ο εγκατεστημένος εκτός της χώρας υποκείμενος στο φόρο ή ο φορολογικός του αντιπρόσωπος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 35.

Άρθρο 56

Ακύρωση ή τροποποίηση οριστικής εγγραφής

Για την ακύρωση ή την τροποποίηση οριστικής φορολογικής εγγραφής εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 75 του ν. 238/1994 (Φ. Ε. Κ. 151 Α΄), όπως ισχύουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ – ΑΠΟΡΡΗΤΟ - ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 57

Παραγραφή

1. Η κοινοποίηση των πράξεων που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 49 του παρόντος δεν μπορεί να γίνει ύστερα από πάροδο πενταετίας από το τέλος του έτους μέσα στο οποίο λήγει η προθεσμία για την επίδοση της εκκαθαριστικής δήλωσης ή η προθεσμία για την υποβολή των απαιτούμενων δικαιολογητικών για την εκκαθάριση και την απόδοση του επιστρεπτέου φόρου που προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 41. μετά την πάροδο της πενταετίας παραγράφεται το δικαίωμα του Δημοσίου για την επιβολή του φόρου.
2. Κατ' εξαίρεση από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου, μπορεί να κοινοποιηθεί πράξη και μετά την πάροδο πενταετίας, όχι όμως και μετά την πάροδο δεκαετίας εφόσον :
  - α) δεν υποβλήθηκε περιοδική ή εκκαθαριστική δήλωση,
  - β) η μη άσκηση του δικαιώματος του δημοσίου για την επιβολή του φόρου, εν όλο ή εν μέρει, οφείλεται σε πράξη ή παράλειψη από πρόθεση του υπόχρεου στο φόρο και σύμπραξη του αρμόδιου φορολογικού οργάνου,
  - γ) αφορά συμπληρωματική πράξη που προβλέπει η διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 49.
3. Σε περίπτωση υποβολής της περιοδικής ή εκκαθαριστικής δήλωσης κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους της παραγράφου, το δικαίωμα του δημοσίου για την κοινοποίηση της πράξης του άρθρου 49 παραγράφεται μετά την πάροδο τριετίας από τη λήξη του έτους υποβολής της δήλωσης.
4. Χρέη προς το Δημόσιο, βεβαιωθέντα ή βεβαιούμενα με οποιονδήποτε τρόπο, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, παραγράφονται μετά δεκαετία από τη λήξη του οικονομικού έτους εντός του οποίου κατέστησαν ληξιπρόθεσμα.

Άρθρο 58 **Απόρρητο**

1. Οι δηλώσεις που υποβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, τα φορολογικά στοιχεία, οι εκθέσεις και οι πράξεις προσδιορισμού του φόρου, είναι απόρρητα και δεν επιτρέπεται η γνωστοποίησή τους σε οποιοδήποτε τρίτο.
2. Οι δηλώσεις χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για φορολογικούς σκοπούς και δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν για δίωξη αυτού που τις υποβάλλει ή του προσώπου με το οποίο συναλλάσσεται για παράβαση άλλων διατάξεων εκτός από τις διατάξεις των φορολογικών νόμων.
3. Όσοι συμπράττουν στην εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου και για το λόγο αυτό λαμβάνουν γνώση των συναλλαγών που υπάγονται στο φόρο προστιθέμενης αξίας, υποχρεούνται να τηρούν και να διαφυλάσσουν το απόρρητο των συναλλαγών αυτών.
4. Διατάξεις ειδικών νόμων που προβλέπουν παρεκκλίσεις από το απόρρητο και αφορούν τη φορολογία εισοδήματος, ισχύουν αναλόγως και για την εφαρμογή του παρόντος νόμου.

Άρθρο 59 **Λοιπές διαδικαστικές διατάξεις**

1. Διατάξεις νόμων που αφορούν θέματα διαδικασίας για την επιβολή του φόρου εισοδήματος ισχύουν αναλόγως και για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, εφόσον στις διατάξεις του δεν ορίζεται διαφορετικά.
2. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών μπορεί να ρυθμίζεται κάθε διαδικαστικό θέμα και λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ **ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ** **ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΙΣΑΓΩΓΗ**

ΑΡΘΡΟ 60

1. Κατά την εισαγωγή αγαθών από το εξωτερικό, ο φόρος του παρόντος νόμου βεβαιώνεται και εισπράττεται σύμφωνα με τις διατάξεις της τελωνειακής, δασμολογικής και συναφούς νομοθεσίας για τη βεβαίωση και είσπραξη των εισαγωγικών δασμών και λοιπών φόρων. Οι πιο πάνω διατάξεις εφαρμόζονται και για τη διοικητική επίλυση των διαφορών, που προκύπτουν κατά την εισαγωγή αγαθών.
2. Κάθε παράβαση των διατάξεων του παρόντος άρθρου χαρακτηρίζεται ως τελωνειακή παράβαση και διώκεται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις του Τελωνειακού Κώδικα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΤΑ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΑ
ΣΤΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ ΕΔΑΦΗ

Άρθρο 61

1. Για αγαθά που εισέρχονται στο εσωτερικό της χώρας από ένα από τα αναφερόμενα στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 2 του παραρτήματος ΙΙ εδάφη, ή από τα αγγλονορμαδικά νησιά, εφαρμόζονται :

α) οι διατυπώσεις που προβλέπονται από τον κανονισμό (Ε. Ο. Κ.) 2913/92, για την εισαγωγή των αγαθών στο εσωτερικό της χώρας.

β) η διαδικασία της εσωτερικής κοινότητας διαμετακόμισης, εφόσον από τη στιγμή της εισόδου των αγαθών στο εσωτερικό της χώρας τα αγαθά αυτά

αα) προορίζονται για άλλο κράτος-μέλος,

ββ) προορίζονται να επανεξαχθούν μετά από προηγούμενη παραγωγή, κατασκευή, συναρμολόγηση, επεξεργασία, διασκευή ή μετασκευή στο εσωτερικό της χώρας,

γγ) τίθενται υπό καθεστώς προσωρινής εισαγωγής, κατά την έννοια της οδηγίας 85/362/ε. ο. κ.

2. Για αγαθά που προέρχονται από την Κοινότητα και αποστέλλονται ή μεταφέρονται προς ένα από τα εδάφη που αναφέρονται στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 2 του παραρτήματος ΙΙ ή προς τα αγγλονορμαδικά νησιά εφαρμόζονται :

α) οι διατυπώσεις που προβλέπονται από τον κανονισμό (Ε. Ο. Κ.) 2913/92, για την εξαγωγή των αγαθών εκτός της Κοινότητας.

β) η διαδικασία της εσωτερικής κοινότητας διαμετακόμισης, εφόσον η παράδοση των αγαθών αυτών προς εξαγωγή έχει γίνει σε άλλο κράτος – μέλος διαφορετικό από εκείνο της εξόδου των αγαθών από την Κοινότητα.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ
ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ – ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 62

Έκπτωση φόρων για αποθέματα εμπορεύσιμων αγαθών – Φ. Π. Α. επί
εργολαβικών προσυμφώνων.

1. Ο υποκείμενος στο φόρο έχει δικαίωμα να εκπέσει τους φόρους, τα τέλη και τις εισφορές υπέρ του δημοσίου ή τρίτων, με τους οποίους επιβαρύνθηκαν τα αποθέματα εμπορεύσιμων αγαθών που κατέχει κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Το προς έκπτωση ποσό των φόρων, τελών και εισφορών υπολογίζεται στην αξία των αποθεμάτων με βάση κατ' αποκοπή συντελεστές που θα καθοριστούν με νεότερο νόμο :

α) για αγαθά του Παραρτήματος ΙΙ του παρόντος νόμου,

β) για αγαθά του Παραρτήματος ΙΙΙ του παρόντος νόμου και όλα τα λοιπά αγαθά.

Στα έτοιμα και ημικατεργασμένα προϊόντα, καθώς και στις πρώτες και βοηθητικές ύλες των επιχειρήσεων που υπάγονται στο φόρο κύκλου εργασιών του

Α. Ν. 660/1937 (Φ. Ε. Κ. 159), οι συντελεστές μειώνονται κατά πενήντα τοις εκατό (50%). Η ίδια μείωση ισχύει για τα αποθέματα των βιομηχανικών, βιοτεχνικών και εμπορικών επιχειρήσεων που λειτουργούν σε περιοχές στις οποίες δεν είχαν επεκταθεί οι διατάξεις του Α. Ν. 660/1937.

2. Το προς έκπτωση ποσό δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβεί τη συνολική επιβάρυνση από τους καταργούμενους με τις διατάξεις του άρθρου 63 φόρους, τέλη και εισφορές υπέρ του δημοσίου ή τρίτων.

3. Για την άσκηση του δικαιώματος έκπτωσης που προβλέπεται από την πιο πάνω παράγραφο 1 οι υποκείμενοι στο φόρο οφείλουν :

α) εφόσον τηρούν μέσα στο έτος 1986 βιβλία τρίτης ή τέταρτης κατηγορίας του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων, να κάνουν ποσοτική καταγραφή και αποτίμηση των αποθεμάτων εμπορεύσιμων αγαθών που υπάρχουν στις 31 Δεκεμβρίου 1986, σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα αυτού.

Για τα πιο πάνω αποθέματα δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης κατά το μέρος που η σχέση αποθεμάτων και ακαθάριστων εσόδων του έτους 1986 είναι μεγαλύτερη από τη μέση αυτή σχέση των τριών προηγούμενων ετών. Αν δεν υπάρχει απογραφή και για τα τρία προηγούμενα έτη, η σύγκριση γίνεται με όσες απογραφές υπάρχουν. Τα πιο πάνω εφαρμόζονται αναλογικά και για τις επιχειρήσεις που έχουν διαχειριστική περίοδο διαφορετική από το ημερολογιακό έτος,

β) εφόσον τηρούν βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων, να κάνουν απογραφή, όπως και στην πιο πάνω περίπτωση α', στα τηρούμενα βιβλία ή σε καταστάσεις θεωρημένες από τον οικονομικό έφορο. Οι επιχειρήσεις αυτές, για τις ανάγκες μόνο του Φ. Π. Α. έχουν υποχρέωση να συντάσσουν την πιο πάνω ειδική απογραφή και στις αμέσως επόμενες τρεις διαχειρίσεις. Τα αποθέματα των τριών αυτών ειδικών απογραφών θα δηλωθούν με τις αντίστοιχες ετήσιες εκκαθαριστικές δηλώσεις. Η παράλειψη σύνταξης της ειδικής απογραφής έστω και για μία από τις τρεις επόμενες διαχειρίσεις συνεπάγεται η μείωση του προς έκπτωση φόρου κατά πενήντα στα εκατό (50%).

Οι πιο πάνω επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία δεύτερης κατηγορίας στον Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων δύνανται αντί απογραφής να υποβάλουν δήλωση στον αρμόδιο έφορο, στην οποία πρέπει να αναγράφουν χωριστά τις αγορές των εμπορεύσιμων αγαθών του έτους 1986, τα οποία περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙ του παρόντος νόμου και χωριστά τις αγορές όλων μαζί των άλλων εμπορεύσιμων αγαθών. Το προς έκπτωση ποσό του φόρου στην περίπτωση αυτή θα υπολογίζεται στην αξία των αγορών με συντελεστή μηδέν τέσσερα στα εκατό (0.4%) για τα εμπορεύσιμα αγαθά του παραρτήματος ΙΙ και με συντελεστή μηδέν εννέα στα εκατό (0.9%) για όλα τα άλλα εμπορεύσιμα αγαθά, χωρίς τη μείωση της παραγράφου 1.

Από τον πιο πάνω τρόπο υπολογισμού του προς έκπτωση φόρου βάσει των αγορών, εξαιρούνται οι επιχειρήσεις που εργάζονται εποχιακά ή αγοράζουν αγροτικά προϊόντα, καθώς και οι επιχειρήσεις οι οποίες λόγω του αντικειμένου των εργασιών τους δεν είναι δυνατόν να έχουν αποθέματα.

4. Για την έκπτωση των φόρων υποβάλλεται δήλωση στον αρμόδιο οικονομικό έφορο μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού, εφόσον προηγείται απογραφή και μέχρι τις 10 Φεβρουαρίου 1987, όταν ο προς έκπτωση φόρος υπολογίζεται με τον τεκμαρτό τρόπο βάσει αγορών, όπως ορίζεται από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου. Αν ο υποκείμενος στο φόρο δεν υποβάλει ανακριβή δήλωση, το προς έκπτωση ποσό των φόρων περιορίζεται κατά πενήντα στα εκατό (50%).

- 5.** Το προς έκπτωση ποσό συμψηφίζεται με το φόρο του παρόντος νόμου :
- α)** μέσα σε τρία (3) έτη από την έναρξη ισχύος του, όταν προηγείται απογραφή ή όταν ο προς έκπτωση φόρος υπολογίζεται με τον τεκμαρτό τρόπο βάσει των αγορών.
- Το προς έκπτωση ποσό φόρου δεν μπορεί να υπερβαίνει για κάθε φορολογική περίοδο το ήμισυ (50%) του προς απόδοση φόρου. Το ποσό που τυχόν δεν εκπέστηκε μεταφέρεται για έκπτωση στην επόμενη φορολογική περίοδο με τους ίδιους περιορισμούς και στο τέλος της τριετίας εκπίπτει ή επιστρέφεται εφάπαξ. Ο περιορισμός κατά 50% και η μεταφορά για έκπτωση στο τέλος της τριετίας δεν ισχύει για τις επιχειρήσεις που ενεργούν απαλλασσόμενες πράξεις για τις οποίες παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης.
- β)** μέσα στο έτος 1988, στην περίπτωση που ορίζεται από τις διατάξεις της επόμενης παραγράφου 6.
- 6.** Κατ' εξαίρεση, οι επιχειρήσεις οι οποίες από την έναρξη εφαρμογής του παρόντος νόμου τηρούν, υποχρεωτικά ή προαιρετικά, βιβλία δεύτερης κατηγορίας του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων και κατά το διαχειριστικό έτος 1986 τηρούσαν βιβλία πρώτης κατηγορίας ή δεν τηρούσαν καθόλου βιβλία, δικαιούνται την έκπτωση των φόρων, χωρίς υποχρέωση σύνταξης απογραφής. Η έκπτωση παρέχεται μόνο εφόσον μέσα στο διαχειριστικό έτος 1987 οι πιο πάνω επιχειρήσεις πραγματοποίησαν, ακαθάριστα έσοδα μεγαλύτερα από αυτά που αναλογούν στις αγορές του ίδιου έτους. Το προς έκπτωση ποσό υπολογίζεται στην αξία των αγορών που αντιστοιχεί στη διαφορά των ακαθάριστων εσόδων, με βάση τους συντελεστές της παραγράφου 1.
- 7.** Δεν έχουν δικαίωμα για έκπτωση των φόρων και δεν έχουν υποχρέωση για σύνταξη απογραφής :
- α)** Οι επιχειρήσεις του άρθρου 39, με εξαίρεση αυτές που στο διαχειριστικό έτος 1986 τηρούσαν βιβλία τρίτης ή τέταρτης κατηγορίας του Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων,
- β)** οι αγρότες που υπάγονται στο ειδικό καθεστώς φορολογίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 41,
- γ)** οι ασχολούμενοι με δραστηριότητες που απαλλάσσονται από το φόρο για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης, καθώς και οι ασχολούμενοι με την παροχή υπηρεσιών,
- δ)** οι επιχειρήσεις που ασχολούνται με την εισαγωγή και μεταπώληση καπνοβιομηχανικών προϊόντων ή καπνού σε φύλλα, καθώς και οι καπνοβιομηχανίες για τα αποθέματα καπνοβιομηχανικών προϊόντων για τα οποία μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1986, αγοράστηκαν ένημες ταινίες φορολογίας καπνού,
- ε)** οι ασχολούμενοι με την παράδοση ακινήτων που υπάγονται στο φόρο του παρόντος νόμου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 και,
- στ)** κάθε υποκείμενος στο φόρο για αποθέματα πετρελαιοειδών.
- 8.** Στο φόρο προστιθέμενης αξίας υπάγονται και τα εργολαβικά προσύμφωνα ανέγερσης οικοδομών με το σύστημα της αντιπαροχής τα οποία συντάχθηκαν μετά την 21.08.1986 και η σχετική άδεια εκδίδεται μετά την 1^η Ιανουαρίου 2006. Ο φόρος αυτός καταβάλλεται πριν από την έκδοση της οικονομικής άδειας.
- Στην πιο πάνω περίπτωση παρέχεται στον υποκείμενο στο φόρο το δικαίωμα να εκπέσει το τέλος χαρτοσήμου που καταβλήθηκε κατά τη σύνταξη του εργολαβικού προσυμφώνου, από το φόρο που αναλογεί στην αξία των κτισμάτων της αντιπαροχής, όπως αυτή προσδιορίζεται από τις διατάξεις της περίπτωσης δ' της παραγράφου 2 του άρθρου 19 του παρόντος.

9. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ορίζεται η διαδικασία έκπτωσης και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Άρθρο 63 **Καταργούμενες διατάξεις και λοιπές ρυθμίσεις**

1. Από την έναρξη ισχύος του ν. 1642/1986, καταργούνται οι διατάξεις :
- α)** για την επιβολή φόρου κύκλου εργασιών στις πράξεις τις οποίες προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 2 του παρόντος νόμου, με εξαίρεση τις διατάξεις που αφορούν την επιβολή του φόρου στα έσοδα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων,
  - β)** για την επιβολή τελών χαρτοσήμου στις πράξεις τις οποίες προβλέπουν οι διατάξεις του άρθρου 2 του παρόντος νόμου και στα παρεπόμενα τους σύμφωνα. Δε θίγονται οι διατάξεις που προβλέπουν την επιβολή τελών χαρτοσήμου στα μισθώματα ακινήτων, στις αποδείξεις πληρωμής ασφαλιστρών για κάθε είδους ασφάλισεις και επιστροφής ασφαλιστρών, στις αποδείξεις πληρωμής αποζημίωσης, για ασφάλισεις κάθε είδους, που δίνονται σε ασφαλιστικές εταιρίες, στα χορηγούμενα από ασφαλιστικές εταιρίες δάνεια επί ασφαλιστηρίων ζωής και στις εξαγορές (RACHATS) ασφαλιστηρίων ζωής από ασφαλιστικές εταιρίες,
  - γ)** του Α. Ν. 505/1937 (φ. ε. κ. 79),
  - δ)** του άρθρου 46 του Ν. 1249/1982 (Φ. Ε. Κ. 43),
  - ε)** του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Α. Ν. 1524/1950 (Φ. Ε. Κ. 246), που κυρώθηκε με το Ν. 1620/1951 (Φ. Ε. Κ. 2),
  - στ)** της παραγράφου 2 του άρθρου 4 του Ν. 3287/1955 (Φ. Ε. Κ. 169),
  - ζ)** του άρθρου 5 του α. ν. 843/1948 (Φ. Ε. Κ. 319),
  - η)** του ν. 254/1973 (Φ. Ε. Κ. 335),
  - θ)** του άρθρου 10 του Ν. 4169/1961 (Φ. Ε. Κ. 81) του άρθρου 3 του Ν. 1066/1980 (Φ. Ε. Κ. 183),
  - ι)** της παραγράφου 2 του άρθρου 2 της από 18.05.1977 πράξης νομοθετικού περιεχομένου, η οποία κυρώθηκε με το Ν. 625/1977 (Φ. Ε. Κ. 180),
  - ια)** των πιο κάτω νόμων, με τους οποίους είχαν επιβληθεί φόροι που ενοποιήθηκαν με το άρθρο 3 του Ν. 1477/1984 :
    - του άρθρου 1 του αν. 1901/1939 (Φ. Ε. Κ. 332),
    - του Ν. 4324/1963 (Φ. Ε. Κ. 152) και
    - του άρθρου 4 του ΑΝ. 156/1967 (Φ. Ε. Κ. 179),
  - ιβ)** του Ν. 1674/1942 (Φ. Ε. Κ. 240), του άρθρου μόνο του από 31.10.1942 Ν. (Φ. Ε. Κ. 296), του άρθρου 20 του Α .Ν. 154/1967 (Φ. Ε. Κ. 180).
- Η κατάργηση των πιο πάνω διατάξεων αφορά και την περιοχή του Αγίου Όρους.
2. Με προεδρικά διατάγματα, που εκδίδονται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών, μπορούν να τροποποιούνται, συμπληρώνονται ή καταργούνται οι διατάξεις του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων με σκοπό την εναρμόνισή τους με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

Άρθρο 64 **Τελικές διατάξεις**

1. Οι δηλώσεις, τα πιστοποιητικά του Προϊστάμενου Δ. Ο. Υ. και κάθε άλλης αρχής, καθώς και κάθε άλλο έγγραφο που εκδίδεται για την εφαρμογή του παρόντος νόμου δεν υπόκεινται σε τέλος χαρτοσήμου ή άλλη επιβάρυνση.

Η αμοιβή, που καταβάλλεται στους φορείς που είναι αρμόδιοι για την εκκαθάριση και την απόδοση του επιστρεπτέου φόρου στους αγρότες του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 41, δεν υπόκειται σε φόρο προστιθέμενης αξίας και χαρτόσημο.

2. Ο Υπουργός των Οικονομικών εγκρίνει και εντέλλεται με αποφάσεις του κάθε δαπάνη που είναι αναγκαία για την εκτέλεση και εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου. Με τις αποφάσεις αυτές εγκρίνεται και η καταβολή στους εφοριακούς υπαλλήλους, στους υπαλλήλους που είναι αποσπασμένοι στην Κεντρική Υπηρεσία των διευθύνσεων Φορολογίας και Δημόσιας Περιουσίας του Υπ. Οικονομικών, την Υπηρεσία Ελέγχου Διακίνησης Αγαθών (Υ. Π. Ε. Δ. Α.) και τα παραρτήματα αυτής και τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ. Ο. Υ.) του Κράτους και στους επιθεωρητές Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών (Δ. Ο. Υ.), αμοιβής για την πέραν της πενήμερης εργασίας τους, απασχόληση τους σε εθελοντική βάση. Οι λεπτομέρειες γενικά ως προς τη συγκρότηση και λειτουργία των συνεργείων ελέγχου και ειδικότερα περί του συνολικού αριθμού ημερών και ωρών εργασίας κατά μήνα όσων υπαλλήλων θα μετέχουν σ' αυτά και περί την αμοιβή αυτών, καθορίζονται με τις κατά το προηγούμενο εδάφιο αποφάσεις ή του κατά το ν. 1558/1985 εξουσιοδοτημένου από τον Υπουργό οργάνου.

Για την κάλυψη της κατά τα προηγούμενα εδάφια δαπάνης εγγράφεται στον προϋπολογισμό εξόδων του Υπουργείου Οικονομικών η απαιτούμενη πίστωση.

3. Οι υπουργικές αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 65 **Έναρξη Ισχύος ν. 1642/1986.**

Η ισχύς των διατάξεων του ν. 1642/1986 αρχίζει από 1^{ης} Ιανουαρίου 1987, εκτός αν σ' αυτές ορίζεται άλλος χρόνος έναρξης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Δραστηριότητες που προβλέπονται στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 3

1. τηλεπικοινωνίες.
2. Διανομή αερίου, ηλεκτρισμού και θερμικής ενέργειας.
3. Μεταφορά αγαθών.
4. Παροχή λιμενικών και αερολιμενικών υπηρεσιών.
5. Μεταφορά προσώπων.
6. Παράδοση καινούργιων αγαθών που κατασκευάστηκαν για πώληση.

7. Εργασίες γεωργικών μεσολαβητικών οργανισμών για αγροτικά προϊόντα, οι οποίες πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους κανονισμούς που καθορίζουν την κοινή οργάνωση της αγοράς των προϊόντων αυτών.
8. Εκμετάλλευση πανηγυριών (τοπικών εορτών) και εκθέσεων εμπορικού χαρακτήρα.
9. Εναποθήκευση.
10. Δραστηριότητες εμπορικών διαφημιστικών γραφείων.
11. Δραστηριότητες πρακτορείων ταξιδιών.
12. Εργασίες λεσχών και κυλικείων επιχειρήσεων, πρατηρίων και παρόμοιων καταστημάτων.
13. Δραστηριότητες οργανισμών ραδιοφώνου και τηλεόρασης εμπορικού χαρακτήρα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

1. «Εδαφος της Κοινότητας» ή «Κοινότητα» είναι το εσωτερικό των Κρατών-μελών, όπως αυτό καθορίζεται για κάθε Κράτος- μέλος στο άρθρο 227 της Συνθήκης Ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας.
2. Εξαιρούνται από την έννοια του «εσωτερικού των Κρατών-μελών» :
  - α) Τα ακόλουθα εθνικά εδάφη :
    - Νησί της Ελιγολάνδης και περιοχή του Μπύζιγκεν της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας.
    - Θέουτα και Μέλλια του Βασιλείου της Ισπανίας.
    - Λιβίνιο και Καμπιόνε της Ιταλικής Δημοκρατίας.
  - β) Τα ακόλουθα εθνικά εδάφη :
    - Άγιο Όρος της Ελληνικής Δημοκρατίας.
    - Υπερπόντια Διαμερίσματα της Γαλλικής Δημοκρατίας.
    - Κανάρια Νησιά του Βασιλείου της Ισπανίας.
    - Άαλαντ νησιά της Φινλανδικής Δημοκρατίας.
3. Πράξεις που διενεργούνται μεταξύ της Ελλάδος και του Πριγκιπάτου του Μονακό θεωρούνται ως πράξεις διενεργούμενες από ή προς τη Γαλλική Δημοκρατία. Επίσης πράξεις που διενεργούνται μεταξύ της Ελλάδος και του νησιού Μαν, θεωρούνται ως πράξεις διενεργούμενες από ή προς το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βορείου Ιρλανδίας.
4. «Τρίτο Έδαφος» ή «Τρίτες χώρες», κάθε έδαφος που δεν περιλαμβάνεται στην έννοια του εσωτερικού της Κοινότητας, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 3 του παρόντος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΕ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ Φ. Π. Α. 9%

A. ΑΓΑΘΑ

Οι δασμολογικές κλάσεις του Παραρτήματος αυτού τέθηκαν όπως αυτές αναφέρονται στη συνδυασμένη ονοματολογία του έτους 1996 (Κανονισμός Ε. Κ. αριθ. 2448/95 της Επιτροπής της 10^{ης} Οκτωβρίου 1995, EEL 1259/95).

1. Άλογα, γαϊδούρια και μουλάρια κάθε είδους, βοοειδή, χοιροειδή, προβατοειδή και αιγοειδή, ζωντανά. Εξαιρούνται τα άλογα ιπποδρομιών (Δ. Κ. EX 0101, 0102, 0103 και 0104).

2. Πετεινοί, κόττες, πάπιες, χήνες, γάλοι, γαλοπούλες και φραγκόκοτες, ζωντανά, κατοικίδια (Δ. Κ. 0105).

3. Κουνέλια κατοικίδια, περιστέρια, ορτύκια, φασιανοί, πέρδικες, λαγοί και λοιπά ζώα και πτηνά, ζωντανά, που προορίζονται κυρίως για την ανθρώπινη διατροφή. Ζώα που εκτρέφονται για τη γουνοποιία, μέλισσες. Ακάρεια (έντομα που χρησιμοποιούνται στις καλλιέργειες αντί εντομοκτόνων) (Δ. Κ. Ε.Χ 0106).

4. Κρέατα και παραπροϊόντα σφαγίων, βρώσιμα (Δ. Κ. 0201, 0202, 0203, 0204, 0205, 0206, 0207, 0208, 0209, και 0210).

5. Ψάρια και μαλακόστρακα, μαλάκια και άλλα ασπόνδυλα υδρόβια, με εξαίρεση τα ζωντανά ψάρια για διακόσμηση (Δ. Κ. EX 0301, 0302, 0303, 0304, 0305, 0306, και 0307).

6. Γάλα και προϊόντα γαλακτοκομίας, αυγά πτηνών σε οποιαδήποτε μορφή, μέλι φυσικό, προϊόντα βρώσιμα ζωικής προέλευσης, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού (Δ. Κ. 0401, 0402, 0403, 0404, 0405, 0406, 0407, 0408, 0409, και 0410).

7. Έντερα, κύστες και στομάχια ζώων, ολόκληρα ή σε τεμάχια, άλλα από εκείνα των ψαριών, προϊόντα ζωικής προέλευσης, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού, ζώα μη ζωντανά των κεφαλαίων 1 ή 3, ακατάλληλα για τη διατροφή του ανθρώπου (Δ. Κ. 0504 και 0511).

8. Βολβοί, κρεμμύδια, κόνδυλοι, ρίζες βολβοειδής και ριζώματα γενικά, σε φυτική νάρκη, σε βλάστηση ή σε άνθιση, φυτά φυτωρίου, άλλα φυτά και ρίζες κιχωριού άλλες από τις ρίζες της κλάσης 1212. Άλλα φυτά ζωντανά (στα οποία περιλαμβάνονται και οι ρίζες τους), μοσχεύματα και μπόλια, λευκό (φύτρα) μανιταριών (Δ. Κ. 0601 και 0602).

9. Άνθη και μπουμπούκια ανθέων, κομμένα, για ανθοδέσμες ή διακοσμήσεις, νωπά, φυλλώματα, φύλλα, κλαδιά και άλλα μέρη φυτών, χωρίς άνθη ούτε μπουμπούκια ανθέων και πρασινάδες, βρύα και λειχήνες, για ανθοδέσμες ή διακοσμήσεις, νωπά. (Δ. Κ. EX 0603 και Δ. Κ. EX 0604).

10. Λαχανικά, φυτά, ρίζες και κόνδυλοι, βρώσιμα (Δ. Κ. 0701, 0702, 0703, 0704, 0705, 0706, 0707, 0708, 0709, 0710, 0711, 0712, 0713, και 0714).

11. Καρποί και φρούτα βρώσιμα, φλούδες εσπεριδοειδών ή πεπονιών και καρπουζιών (Δ. Κ. 0801, 0802, 0803, 0804, 0805, 0806, 0807, 0808, 0809, 0810, 0811, 0812, 0813, και 0814).

12. Καφές, τσάι, ματέ και μπαχαρικά (Δ. Κ. 0901, 0902, 0903, 0904, 0905, 0906, 0907, 0908, 0909, και 0910).

13. Δημητριακά (Δ. Κ. 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, 1006, 1007, και 1008).

14. Προϊόντα αλευροποιίας, άμυλα κάθε είδους (Δ. Κ. 1101, 1102, 1103, 1104, 1105, 1106 και Δ. Ε. Χ. 1108).
15. Σπέρματα και καρποί ελαιώδεις, σπέρματα, σπόροι και διάφοροι καρποί (Δ. Κ. 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1206, 1207, 1208 και 1209).
16. Αρτεμισία, βασιλικός, χαμομήλι, μαντζουράνα η κοινή, μολόχα, δεντρομολόχα, μέντα (δυόσμος) όλων των ποικιλιών, ρίγανη, δεντρολίβανο, φασκόμηλο, τσάι του βουνού, δίκταμο, φλαμούρι, ευκάλυπτος, λεβάντα, αγριάδα η ιαματική και λουίζα, νωπά ή ξερά, έστω και κομμένα, σπασμένα ή σε σκόνη (Δ. Κ. ΕΧ 1211).
17. Χαρούπια, ζαχαρότευτλα, ζαχαροκάλαμα, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα ή αποξηραμένα, έστω και σε σκόνη, κουκούτσια και αμύγδαλα καρπών και άλλα φυτικά προϊόντα (στα οποία περιλαμβάνονται και ρίζες κιχωριού, μη φρυγμένες, της ποικιλίας "CICHORIUM INTYBUS SATIVUM", που χρησιμεύουν κυρίως για τη διατροφή του ανθρώπου και που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού (Δ. Κ. ΕΧ 1212).
18. Άχυρα και φλοιοί ακατέργαστων δημητριακών, έστω και τεμαχισμένα, αλεσμένα, συμπιεσμένα ή συσσωρευμένα με μορφή σβόλων, γογγύλια Σουηδίας (γογγυλοκράμβες), τεύτλα κτηνοτροφικά, ρίζες κτηνοτροφικές, χορτονομές λούπινου, βίκου και παρόμοια κτηνοτροφικά προϊόντα, έστω και συσσωρευμένα με μορφή σβόλων (Δ. Κ. 1213 και 1214).
19. Μαστίχα (λευκή ή μη), ακατέργαστη ή κατεργασμένη, πηκτικές ύλες, πηκτινικές και πηκτικές ενώσεις (Δ. Κ. Ε. Χ. 1301 και Ε. Χ. 1302).
20. Σογιέλαιο, αραχιδέλαιο, λάδι ηλιοτροπίου (ηλιανθέλαιο), λάδι βαμβακιού (βαμβακέλαιο), καλαμποκέλαιο, σισαμέλαιο και τα κλάσματά τους, έστω και εξευγενισμένα, αλλά όχι χημικώς μετασχηματισμένα (Δ. Κ. 1507, 1508, Ε. Χ. 1512 και Δ. Ε. Χ. 1515).
21. Ελαιόλαδο και τα κλάσματά του, έστω και εξευγενισμένα, αλλά όχι χημικώς μετασχηματισμένα, άλλα λάδια και τα κλάσματά τους, που παίρνονται αποκλειστικά από ελιές, έστω και εξευγενισμένα, αλλά όχι χημικώς μετασχηματισμένα και μείγματα από αυτά τα λάδια ή τα κλάσματα με λάδια ή κλάσματα της κλάσης 1509 (Δ. Κ. 1509 και 1510).
22. Λίπη και λάδια ζωικά ή φυτικά και τα κλάσματά τους, μερικώς ή ολικώς υδρογονωμένα, έστω και εξευγενισμένα, αλλά όχι αλλιώς παρασκευασμένα. Μαργαρίνη, μείγματα ή παρασκευάσματα βρώσιμα από λίπη ή λάδια ζωικά ή φυτικά ή από τα κλάσματα διαφόρων λιπών ή λαδιών του κεφαλαίου 15 Δ. (Κ. Ε. Χ. 1516 και 1517).
23. Παρασκευάσματα κρεάτων, ψαριών ή μαλακοστράκων, μαλακίων ή άλλων ασπόνδυλων υδροβίων (Δ. Κ. 1601, 1602, 1603, 1604 και 1605).
24. Ζάχαρα και ζαχαρώδη παρασκευάσματα (Δ. Κ. 1701, 1702, 1703 και 1704).
25. Κακάο και παρασκευάσματα αυτού (Δ. Κ. 1801, 1802, 1803, 1804, 1805 και 1806).
26. Παρασκευάσματα με βάση τα δημητριακά, τα αλεύρια τα άμυλα κάθε είδους ή το γάλα, είδη ζαχαροπλαστικής (Δ. Κ. 1901, 1902, 1903, 1904 και 1905).
27. Παρασκευάσματα λαχανικών, καρπών και φρούτων ή άλλων μερών φυτών, εξαιρείται ο μούστος σταφυλιών (Δ. Κ. 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008 και Δ. Ε. Χ. 2009).
28. Διάφορα παρασκευάσματα διατροφής, εξαιρούνται τα σύνθετα αλκοολούχα παρασκευάσματα, άλλα από εκείνα που γίνονται με βάση ευώδεις ουσίες, των τύπων που χρησιμοποιούνται για την παρασκευή ποτών (Δ. Κ. 2101, 2102, 2103, 2104, 2105 και Δ. Ε. Χ. 2106).

- 29.** Νερά, στα οποία περιλαμβάνονται και τα φυσικά ή τεχνητά μεταλλικά νερά και τα αεριούχα νερά, χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών ούτε αρωματισμένα (Δ. Κ. Ε. Χ. 2201).
- 30.** Νερά, στα οποία περιλαμβάνονται και τα μεταλλικά και τα αεριούχα νερά, με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών ή αρωματισμένα και άλλα μη αλκοολούχα ποτά. Εξαιρούνται όσα περιέχουν οινόπνευμα σε οποιαδήποτε αναλογία (Δ. Κ. Ε. Χ. 2202).
- 31.** Ξύδια και υποκατάστατα αυτών βρώσιμα που λαμβάνονται από οξικό οξύ (Δ. Κ. 2209).
- 32.** Υπολείμματα και απορρίμματα των βιομηχανικών ειδών διατροφής, τροφές παρασκευασμένες για ζώα (Δ. Κ. 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308 και 2309).
- 33.** Αλάτι (στο οποίο περιλαμβάνεται και το επιτραπέζιο και μετουσιωμένο αλάτι), έστω και σε υδατικό διάλυμα ή με προσθήκη αντισυσσωματικών ουσιών ή ουσιών που εξασφαλίζουν την καλή ρευστότητα, θαλάσσιο νερό (Δ. Κ. Ε. Χ. 2501).
- 34.** Ραδιενεργά στοιχεία και ισότοπα και ενώσεις ραδιενεργές άλλες από εκείνες των διακρίσεων 284410, 284420, ή 284430, (Δ. Κ. Ε. Χ 2844).
- 35.** Σορβιτόλη, D-Γλυκιτόλη, Γλουταμινικό οξύ και τα άλατά του, Ζαχαρίνη και α άλατά της, Ινοσολινικό οξύ (Δ. Κ. Ε. Χ 2905, Δ. Ε. Χ 2922, Δ. Ε. Χ. 2925, Δ. Ε. Χ. 2934 και Δ. Ε. Χ 3824).
- 36.** Φαρμακευτικά προϊόντα και παρασκευάσματα, φαρμακευτικά είδη, γάζα για την επίδεση τραυμάτων, υδρόφιλη, από ύφασμα από βαμβάκι, λευκασμένο, απλής ύφανσης, με βάρος που δεν υπερβαίνει τα 100 γραμμάρια ανά τετραγωνικό μέτρο, σε τεμάχια με πλάτος μέχρι 0,90 μέτρα και μήκος μέχρι 100 μέτρα, κατ' ανώτατο όριο (Δ. Κ. 3001, 3002, 3003, 3004, 3005 και 3006 και Δ. Ε. Χ. 5208).
- 37.** Λιπάσματα (Δ. Κ. 3101, 3102, 3103, 3104 και 3105).
- 38.** Μείγματα ευωδών ουσιών και μείγματα (στα οποία περιλαμβάνονται τα αλκοολούχα διαλύματα) με βάση μία ή περισσότερες από αυτές τις ουσίες, των τύπων που χρησιμοποιούνται για τις βιομηχανίες ειδών διατροφής (Δ. Κ. Ε. Χ 3302).
- 39.** Εντομοκτόνα, ποντικοφάρμακα, μυκητοκτόνα, ζιζανιοκτόνα, ανασχετικά της βλάστησης και ρυθμιστικά της ανάπτυξης των φυτών, απολυμαντικά και παρόμοια προϊόντα που παρουσιάζονται σε μορφές ή συσκευασίες για τη λιανική πώληση ή ως παρασκευάσματα. Εξαιρούνται τα εντομοαπωθητικά, τα απολυμαντικά για οικιακές χρήσεις, τα εντομοκτόνα και τα κατσαριδοκτόνα που παρουσιάζονται σε φιάλες με προωθητικό αέριο ή σε σκόνη για οικιακές χρήσεις (Δ. Κ. Ε. Χ 3808).
- 40.** Προφυλακτικά από καουτσούκ (Δ. Κ. Ε. Χ 4014).
- 41.** Καυσόξυλα σε κυλίνδρους, κούτσουρα, μικρά κλαδιά, δεμάτια ή με παρόμοιες μορφές (Δ. Κ. Ε. Χ 4401).
- 42.** Πετσέτες (σερβιέτες) και ταμπόν υγιείας και παρόμοια με αυτά είδη υγιεινής προστασίας της γυναίκας, από χαρτί, από βάτες ή από τύρφη (Δ. Κ. Ε. Χ 4818, Ε. Χ. 5601, και Δ. Ε. Χ 6815).
- 43.** Βιβλία, φυλλάδια και παρόμοια έντυπα, έστω και σε ξεχωριστά φύλλα, εφημερίδες και περιοδικές εκδόσεις τυπωμένες, έστω και εικονογραφημένες ή με διαφημίσεις, λευκώματα ή βιβλία με εικόνες και λευκώματα για ιχνογράφηση ή χρωματιστό για παιδιά, μουσική χειρόγραφη ή τυπωμένη, εικονογραφημένη ή μη, έστω και δεμένη, χαρτογραφικά τεχνουργήματα κάθε είδους, στα οποία περιλαμβάνονται και οι χάρτες τοίχου, τα τοπογραφικά σχέδια και οι υδρόγειες

σφαίρες, τυπωμένα (Δ. Κ. 4901, 4902, 4903, 4904 και 4905). Προκειμένου για τα βιβλία της δασμολογικής κλάσης 4902, ο συντελεστής του φόρου μειώνεται κατά 50 %.

44. Ειδικές ανυψωτικές συσκευές (σκάλες, ανελκυστήρες, μηχανήματα ανεβοκατεβάσματος αναπήρων και παρόμοια), που χρησιμοποιούνται για την εξυπηρέτηση αναπήρων (Δ. Κ. Ε. Χ 8428).

45. Γραφομηχανές με χαρακτήρες BRAILLE και ειδικές ηλεκτρονικές γραφομηχανές (ηλεκτρονικές συσκευές επικοινωνίας τσέπης), για ανάπηρα πρόσωπα (Δ. Κ. Ε. Χ 8469).

46. Αυτοκίνητα οχήματα καινούργια, που προορίζονται για τη μεταφορά δέκα προσώπων ή περισσοτέρων συμπεριλαμβανομένου και του οδηγού ειδικά κατασκευασμένα ή διασκευασμένα για τη μεταφορά αναπήρων ή ατόμων με ειδικές ανάγκες, των οποίων οι ειδικές θέσεις καλύπτουν τουλάχιστον το 60% του συνόλου των θέσεων, εφόσον αγοράζονται, εισάγονται ή αποκτώνται από άλλο κράτος – μέλος της Κοινότητας από Ν. Π. Δ. Δ. ή Ν. Π. Ι. Δ., που ασχολούνται με την εκπαίδευση, προστασία και περίθαλψη των ατόμων αυτών. (Δ. Κ. Ε. Χ. 8702).

47. Αμαξάκια τύπου πολυθρόνας και άλλα οχήματα για αναπήρους, έστω και με κινητήρα ή άλλο μηχανισμό προώθησης (Δ. Κ. 8713).

48. Αντισυλληπτικές συσκευές που ονομάζονται «ενδομήτρια αντισυλληπτικά» (Δ. Κ. Ε. Χ 9018).

49. Είδη και συσκευές ορθοπεδικής, στα οποία περιλαμβάνονται και οι ιατροχειρουργικές ζώνες και επίδεσμοι και οι πατερίτσες, νάρθηκες, υποστηρίγματα και άλλα είδη και συσκευές για κατάγματα, είδη και συσκευές προσθέσεως, συσκευές για την διευκόλυνση της ακοής στους κουφούς και άλλες συσκευές που κρατιόνται με το χέρι, φέρονται από τα πρόσωπα ή εισάγονται στον ανθρώπινο οργανισμό, με σκοπό την αναπλήρωση μιας έλλειψης ή τη θεραπεία μιας αναπηρίας. Εξαιρούνται τα μέρη και εξαρτήματα των παραπάνω αγαθών (Δ. Κ. Ε. Χ. 9021).

50. Η παράδοση νερού.

51. Η παράδοση αγαθών από φιλανθρωπικούς οργανισμούς που ενεργείται στα πλαίσια κοινωνικής πρόνοιας, εφόσον οι πράξεις αυτές δεν καλύπτονται από το άρθρο 22.

52. Παράδοση κατοικιών, που πραγματοποιείται στα πλαίσια κοινωνικής πολιτικής.

53. Η εισαγωγή αντικειμένων τέχνης, συλλογών ή αρχαιοτήτων (Δ. Κ. 9701, 9702, 9703, 9704, 9705 και 9706).

54. Η παράδοση αντικειμένων καλλιτεχνικής αξίας των παραγράφων 1,2 και 3 του κεφαλαίου Α΄ του παραρτήματος V του παρόντος νόμου, εφόσον πραγματοποιείται από τον ίδιο το δημιουργό τους ή τους διαδόχους του.

55. Ηλεκτρική ενέργεια (Δ. Κ. 2716) και το φυσικό αέριο (Δ. Κ. 2711).

B. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

- I) 1.** Η μεταφορά προσώπων και των αποσκευών τους.
- 2.** Τα εισιτήρια για θέατρα, κινηματογράφους, συναυλίες, αθλητικές εκδηλώσεις, τσίρκο, πανηγύρια, λούνα- πάρκ, ζωολογικούς κήπους, εκθέσεις και παρόμοιες πολιτιστικές εκδηλώσεις. Προκειμένου για εισιτήρια θεατρικών παραστάσεων, ο συντελεστής μειώνεται κατά 50%. Τέλη για τη λήψη ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών.
- 3.** Οι υπηρεσίες που παρέχονται από συγγραφείς, συνθέτες, καλλιτέχνες και ερμηνευτές έργων τέχνης, καθώς και τα δικαιώματα αυτών, εφόσον δεν απαλλάσσονται με το άρθρο 22.
- 4.** Η παροχή υπηρεσιών για τη γεωργική παραγωγή.
- 5.** Διαμονή σε ξενοδοχεία και παρόμοιους χώρους, συμπεριλαμβανομένης και της παροχής καταλύματος διακοπών και της μίσθωσης χώρου σε κατασκήνωση ή κάμπινγκ για τροχόσπιτα.
- 6.** Η εκμετάλλευση καφενείων, καφετεριών, ζαχαροπλαστειών, εστιατορίων, ψητοπωλείων, οινομαγειρείων και λοιπών συναφών προς αυτές επιχειρήσεων πλην των κέντρων διασκέδασης, με εξαίρεση τη διάθεση ποτών που περιέχουν οινόπνευμα ε οποιαδήποτε αναλογία.
- 7.** Το δικαίωμα χρήσης αθλητικών εγκαταστάσεων.
- 8.** Η παροχή υπηρεσιών από φιλανθρωπικούς οργανισμούς ή από οίκους ευγηρίας που ενεργείται στα πλαίσια της κοινωνικής πρόνοιας, εφόσον δεν καλύπτονται με το άρθρο 22.
- 9.** Υπηρεσίες γραφείων κηδειών και επιχειρήσεων αποτέφρωσης νεκρών, καθώς και η παράδοση των συναφών ειδών.
- 10.** Η παροχή ιατρικών και οδοντιατρικών υπηρεσιών, εφόσον αυτές δεν απαλλάσσονται με το άρθρο 22.
- 11.** Οι υπηρεσίες οδοκαθαρισμού, αποκομιδής, ταφής και ανακύκλωσης απορριμμάτων καθώς και επεξεργασίας αποβλήτων, εκτός από αυτές που παρέχονται από τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 3.
- 12.** Η επισκευή των αγαθών που αναφέρονται στις παραγράφους 44, 45, 47 και 49 της κατηγορίας «ΑΓΑΘΑ» του παραρτήματος αυτού.
- 13.** Εργασίες της περίπτωσης ε΄ της παραγράφου 2 του άρθρου 8, εφόσον το παραγόμενο, κατασκευαζόμενο ή συναρμολογούμενο αγαθό περιλαμβάνεται στην κατηγορία «ΑΓΑΘΑ» του Παραρτήματος αυτού. Ειδικά προκειμένου για εργασίες του προηγούμενου εδαφίου για τα βιβλία της δασμολογικής κλάσης 4901 και τις εφημερίδες και περιοδικές εκδόσεις της δασμολογικής κλάσης 4902, ο συντελεστής του φόρου μειώνεται κατά 50%.
- 14.** Επιδιορθώσεις και μετατροπές ενδυμάτων και υφασμάτων ειδών οικιακής χρήσης.
- 15.** Παροχή υπηρεσιών κατ' οίκων φροντίδας, παιδιών, ηλικιωμένων, ασθενών και ατόμων με ειδικές ανάγκες γενικά.
- II)** Αγαθά και υπηρεσίες που δεν εντάσσονται στο παράρτημα αυτό ή για τα οποία υπάρχει οποιαδήποτε αμφιβολία ως προς την ένταξή τους στον πίνακα αυτό, συνέπεια του είδους, του προορισμού, της σύνθεσης ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο, υπάγονται στο κανονικό συντελεστή Φ. Π. Α.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΚΑΤ' ΑΠΟΚΟΠΗ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΦΟΡΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ 4%

1. Καυσόξυλα σε κυλίνδρους, κούτσουρα, μικρά κλαδιά ή δεμάτια. Απορρίμματα ξύλων, στα οποία περιλαμβάνονται και τα πριονίδια (Δ. Κ. 4401).
2. Ξυλεία ακατέργαστη έστω και ξεφλουδισμένη ή απλά χονδροπελεκημένη ή stroγγυλεμένη. Εξαιρείται η ξυλεία που έχει υποστεί οποιαδήποτε άλλη επεξεργασία (Δ. Κ. 4403, Ε. Χ. 4409).
3. Αγροτικές υπηρεσίες, γενικά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

(ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ 4%)

1. Ψάρια νωπά (ζωντανά ή μη) διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη, καπνιστά, έστω και ψημένα πριν ή κατά τη διάρκεια του καπνίσματος, που προέρχονται από αλιεία σε γλυκά νερά και από ιχθυοτροφεία (Δ. Κ. Ε. Χ 0301, Ε. Χ. 0302).
2. Μαλακόστρακα και μαλάκια, στα οποία περιλαμβάνονται και τα οστρακοφόρα (έστω και χωρισμένα από το όστρακο ή το κοχύλι τους), νωπά (ζωντανά ή μη), διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άλμη, μαλακόστρακα με τα όστρακά τους, απλώς βρασμένα σε νερό, εφόσον όλα προέρχονται από αλιεία σε γλυκά νερά κα από ιχθυοτροφεία (Δ. Κ. Ε. Χ. 0303).
3. Κατάλοιπα ψαριών γλυκών νερών (Δ. Κ. Ε. Χ. 0511).

(ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ 5%)

4. Βολβοί, κρεμμύδια, κόνδυλοι, ρίζες βολβοειδείς και ριζώματα γενικά, σε φυτική νάρκη, σε βλάστηση ή σε άνθηση, άλλα φυτά και ζωντανές ρίζες, στα οποία περιλαμβάνονται και τα μοσχεύματα και τα μπόλια (Δ. Κ. 0601, 0602).
5. Άνθη και μπουμπούκια ανθέων, κομμένα, για ανθοδέσμες ή διακοσμήσεις, νωπά ή αποξηραμένα, φυλλώματα, κλαδιά και άλλα μέρη φυτών, πρασινάδες, βρύα και λειχήνες, για ανθοδέσμες ή διακοσμήσεις, νωπά (Δ. Κ. Ε. Χ. 0603, Ε. Χ. 0604).
6. Λαχανικά και φυτά βρώσιμα, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη, βρασμένα ή μη, διατηρημένα σε κατάψυξη, σε άρμη, με νερό θειωμένο ή σε νερό στο οποίο έχουν προστεθεί άλλες ουσίες που χρησιμεύουν για να εξασφαλιστεί προσωρινά η διατήρησή τους, αλλά που δεν είναι ειδικά κατασκευασμένα για άμεση κατανάλωση (Δ. Κ. 0701, 0702, 0703).
7. Λαχανικά και φυτά βρώσιμα, αποξηραμένα, αφυδατωμένα που έχουν υποστεί εξάτμιση, έστω και κομμένα σε τεμάχια ή σε φέτες ή και τριμμένα ή σε σκόνη, αλλά όχι απλώς παρασκευασμένα (Δ. Κ. 0704).

8. Όσπρια ξερά χωρίς λοβό, έστω και αποφλοιωμένα ή σπασμένα (Δ. Κ. 0705).
9. Καρποί και φρούτα βρώσιμα, νωπά ή ξερά ή προσωρινά διατηρημένα (Δ. Κ. 0801 μέχρι και 0809, 0811, 0812).
10. Φλούδες εσπεριδοειδών και πεπονιών νωπές, προσωρινά διατηρημένες σε άρμη, σε θειωμένο νερό ή σε νερό, στο οποίο έχουν προστεθεί άλλες ουσίες που χρησιμεύουν για να εξασφαλιστεί προσωρινά η διατήρησή τους(Δ. Κ. Ε. Χ. 0813).
11. Μπαχαρικά (Δ. Κ. 0904 μέχρι και 0910).
12. Δημητριακά, εξαιρείται το αποφλοιωμένο, καθαρισμένο, λευκασμένο ή σπασμένο ρύζι. (Δ. Κ. 1001 μέχρι και 1007).
13. Σπέρματα, σπόροι και καρποί ελαιώδεις, εκτός από αυτούς που είναι σπασμένοι (Δ. Κ. Ε. Χ. 1201, 1203).
14. Ζαχαρότευτλα (έστω και τεμαχισμένα), νωπά ή ξερά (Δ. Κ. Ε. Χ. 1204).
15. Κώνοι λυκίσκου (Δ. Κ. Ε. Χ. 1206).
16. Φυτά, μέρη φυτών, σπόροι και καρποί των ειδών που χρησιμοποιούνται κυρίως στην αρωματοποιία, την ιατρική, ή που προορίζονται για εντομοκτόνα, παρασιτοκτόνα και παρόμοια, νωπά ή ξερά, έστω κα κομμένα, σπασμένα ή σε σκόνη (Δ. Κ. 1207).
17. Ρίζες κιχωριού (ραδικιού), νωπές ή αποξηραμένες, έστω και κομμένες, μη καβουρντισμένες, χαρούπια νωπά ή ξερά, κουκούτσια καρπών και φυτικά προϊόντα που χρησιμεύουν κυρίως για τη διατροφή του ανθρώπου, που δεν κατονομάζονται ή δεν περιλαμβάνονται σε άλλες δασμολογικές κλάσεις του παραρτήματος αυτού (Δ. Κ. Ε. Χ. 1208).
18. Άχυρα και περιβλήματα σπόρων δημητριακών ακατέργαστα, έστω και τεμαχισμένα (Δ. Κ. 1209).
19. Τεύτλα κτηνοτροφικά, γογγύλια Σουηδίας, ρίζες κτηνοτροφικές, χορτονομές, τριφύλλια, κτηνοτροφικά λάχανα, χορτονομές λούπινου, βίκου και άλλες παρόμοιες κτηνοτροφές (Δ. Κ. 1210).
20. Ρετσίνια κωνοφόρων (Δ. Κ. Ε. Χ. 1302).
21. Φυτικές ύλες που χρησιμοποιούνται κυρίως στην καλαθοποιία ή στην σπαρτοπλεκτική (λυγαριές, καλάμια, μπαμπού, βούρλα ακατέργαστα μη καθαρισμένα ούτε σχισμένα, ούτε κατ' άλλο τρόπο επεξεργασμένα, στελέχη δημητριακών και άλλα παρόμοια) (Δ. Κ. Ε. Χ. 1401, Ε. Χ. 1403).
22. Βελανίδια (Δ. Κ. Ε. Χ. 1405),
23. Ελαιόλαδο, μούργες και κατάλοιπα ελαιολάδου (Δ. Κ. Ε. Χ. 1507, Ε. Χ. 1517).
24. Μούστος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση, έστω και αν η ζύμωση έχει ανασταλεί με άλλο τρόπο, εκτός από αυτόν της προσθήκης αλκοόλης.
Μούστος από νωπά σταφύλια του οποίου η ζύμωση έχει ανασταλεί με την προσθήκη αλκοόλης (Δ. Κ. 2204 και Ε. Χ. 2205).
25. Κρασιά από νωπά σταφύλια χύμα, (έστω και αν έχουν αλκοολωθεί ή ενισχυθεί με γλεύκος συμπυκνωμένο ή μη) (Δ. Κ. Ε. Χ. 2205).
26. Ξίδι από κρασί (Δ. Κ. Ε. Χ. 2210).
27. Πίτες, ελαιοπυρήνες και άλλα υπολείμματα της εξαγωγής του ελαιολάδου (Δ. Κ. Ε. Χ. 2304).
28. Οινολάσπες, τρυγιά ακάθαρτη (Δ. Κ. 2305).
29. Προϊόντα φυτικής προέλευσης, του είδους εκείνων που χρησιμοποιούνται για τη διατροφή των ζώων, που δεν κατονομάζονται ή δεν περιλαμβάνονται σε άλλες δασμολογικές κλάσεις του παραρτήματος αυτού (Δ. Κ. 2306).

30. Καπνά ακατέργαστα ή που δεν έχουν βιομηχανοποιηθεί, απορρίμματα καπνού (Δ. Κ. 2401).
31. Φυτικά λιπάσματα φυτικής και ζωικής προέλευσης, που δεν έχουν επεξεργαστεί χημικά (Δ. Κ. Ε. Χ. 3101).
32. Λινάρι ακατέργαστο, μουσκεμένο, σπασμένο, ξεφλουδισμένο και απορρίμματα από λινάρι (Δ. Κ. Ε. Χ. 5401).
33. Ραμί ακατέργαστο (Δ. Κ. Ε. Χ. 5402).
34. Βαμβάκι σε μάζες, απορρίμματα από βαμβάκι, μη χτενισμένα ούτε λαναρισμένα (Δ. Κ. 5501 μέχρι Ε. Χ. 5503).
35. Καννάβι ακατέργαστο, μουσκεμένο, ξεφλουδισμένο και απορρίμματα από καννάβι (Δ. Κ. Ε. Χ. 5701).
36. Φυτικές υφαντικές ίνες ακατέργαστες, απορρίμματα από αυτές τις ίνες (Δ. Κ. Ε. Χ. 5704).
37. Λοιπά προϊόντα φυτικής παραγωγής ακατέργαστα, που δεν αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ **ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗ 6%**

1. Άλογα, γαϊδούρια και μουλάρια κάθε είδους, ζωντανά (Δ. Κ. 0101).
2. Βοοειδή ζωντανά, στα οποία περιλαμβάνονται και τα βουβαλοειδή (Δ. Κ. 0102).
3. Χοιροειδή ζωντανά (Δ. Κ. 0103).
4. Προβατοειδή και αιγοειδή, ζωντανά (Δ. Κ. 0104).
5. Πουλερικά ορνιθώνα, ζωντανά (Δ. Κ. 0105).
6. Κουνέλια κατοικίδια, περιστέρια, λαγοί, πέρδικες, φασιανοί, βατράχια εκτροφείου και άλλα ζώα ζωντανά που προορίζονται για τη διατροφή του ανθρώπου, μέλισσες και μεταξοσκώληκες (Δ. Κ. Ε. Χ. 0106).
7. Κρέατα και παραπροϊόντα σφαγίων (στα οποία περιλαμβάνονται και τα συκώτια), βρώσιμα, των ζώων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 μέχρι και 6 αυτού του παραρτήματος, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα, αλατισμένα ή σε άρμη, αποξηραμένα ή καπνιστά (Δ. Κ. Ε. Χ. 0201, Ε. Χ. 0202, Ε. Χ. 0203, Ε. Χ. 0204 και Ε. Χ. 0206).
8. Λίπος χοιρινό (ξίγκι) και λίπος πουλερικών που δεν παίρνονται με πίεση ή λιώσιμο, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη, αλατισμένα ή σε άρμη, αποξηραμένα ή καπνιστά (Δ. Κ. Ε. Χ. 0205).
9. Γάλα νωπό, που δεν είναι συμπυκνωμένο ούτε περιέχει ζάχαρη, που προορίζεται για τροφή, συσκευασμένα για λιανική πώληση, που έχει υποστεί παστερίωση ή άλλες επεξεργασίες, οι οποίες προβλέπονται από τις υγειονομικές διατάξεις (Δ. Κ. Ε. Χ. 0401, Ε. Χ. 0402).
10. Γάλα νωπό, που δεν είναι συμπυκνωμένο ούτε περιέχει ζάχαρη, μη παρασκευασμένο για λιανική πώληση, πηγμένο, αποβουτυρωμένο, τυρόγαλο και άλλοι τύποι γάλακτος ζυμωτού ή ξινού (Δ. Κ. Ε. Χ. 0401, Ε. Χ. 0402, Ε. Χ. 0404).
11. Βούτυρο, τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί (Δ. Κ. 0403, 0404).
12. Αυγά πουλερικών ορνιθώνα με το τσόφλι τους, νωπά ή διατηρημένα (Δ. Κ. Ε. Χ. 0405).
13. Μέλι φυσικό (Δ. Κ. 0406).
14. Τρίχες ζώων έστω και απλώς επεξεργασμένες (Δ. Κ. Ε. Χ. 0502, Ε. Χ. 0503).

15. Έντερα, κύστες και στομάχια ζώων, ολόκληρα ή σε τεμάχια (Δ. Κ. Ε. Χ. 0504).
16. Κερί μελισσών ακατέργαστο (Δ. Κ. Ε. Χ. 1515).
17. Δέρματα βοοειδών, αιγοειδών, προβατοειδών, χοιροειδών και άλλων μικρών ζώων, ακατέργαστα, νωπά αλατισμένα, αποξηραμένα, διατηρημένα με ασβέστη ή ε άλλα διατηρητικά διαλύματα (Δ. Κ. Ε. Χ. 4101 και Ε. Χ. 4301).
18. Κουκούλια από μεταξοσκώληκες κατάλληλα για ξετύλιγμα των ινών τους (Δ. Κ. 5001).
19. Μαλλιά σε μάζες ακάθαρτα ή απλώς πλυμένα, απορρίμματα μαλλιών και τριχών (Δ. Κ. Ε. Χ. 5301, Ε. Χ. 5303).
20. Τρίχες εκλεκτής ποιότητας ή χονδροειδείς, σε μάζες ακατέργαστες (Δ. Κ. Ε. Χ. 5302).
21. Λοιπά προϊόντα ζωικής παραγωγής ακατέργαστα, που δεν αναφέρονται στις προηγούμενες παραγράφους.

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια για την εφαρμογή των διατάξεων των παραρτημάτων του παρόντος νόμου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ, ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΗΣ Ή ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ

Για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 45 και 46 θεωρούνται :

A. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ

1. Ζωγραφικοί πίνακες και σχέδια, που έχουν γίνει εξ ολοκλήρου με το χέρι, με εξαίρεση τα σχέδια της κλάσης 4906 και τα βιομηχανικά είδη που έχουν διακοσμηθεί με το χέρι, έργα από συγκόλληση (κολάζ) και παρόμοιοι μικροί πίνακες (Δ. Κ. 9701).
2. Εικόνες χαρακτηριστικής, χαλκογραφίας και λιθογραφίας, πρωτότυπες (Δ. Κ. 9702).
3. Έργα αγαματοποιίας ή γλυπτικής, πρωτότυπα, από κάθε ύλη, εκμαγεία γλυπτών, οκτώ (8) το πολύ αντιτύπων, τα οποία γίνονται υπό την εποπτεία του ίδιου του καλλιτέχνη ή των διαδόχων του (Δ. Κ. 9703).
4. Είδη επίστρωσης υφασμένα με το χέρι (τύπου Γκομπλέν, Φλάνδρας, Ομπισόν, Μποβέ και παρόμοια) και είδη επίστρωσης κεντημένα με βελόνα (π. χ. ανεβατό, σταυροβελονιά), έστω και έτοιμα, από πρωτότυπα σχέδια καλλιτεχνών, υπό τον όρο ότι δεν υπάρχουν άνω των οκτώ (8) αντιτύπων από κάθε είδος (Δ. Κ. 5805).
5. Άλλα χειροποίητα είδη επίπλωσης από υφαντικές ύλες, τοίχου, από πρωτότυπα σχέδια καλλιτεχνών, υπό τον όρο ότι δεν υπάρχουν άνω των οκτώ (8) αντιτύπων από κάθε είδος (Δ. Κ. Ε. Χ. 6304).
6. Μοναδικά έργα κεραμικής, κατασκευασμένα εξ ολοκλήρου δια χειρός του καλλιτέχνη και υπογεγραμμένα από τον ίδιο.
7. Τεχνουργήματα σμάλτου πάνω σε χαλκό, εξ ολοκλήρου χειροποίητα, μέχρι οκτώ (8) το πολύ αριθμημένα αντίτυπα που φέρουν την υπογραφή του καλλιτέχνη ή του καλλιτεχνικού εργαστηρίου, εξαιρουμένων των ειδών κοσμηματοποιίας, αργυροχοίας ή χρυσοχοΐας.

8. Φωτογραφίες που ελήφθησαν από τον καλλιτέχνη, οι οποίες εκτυπώθηκαν από τον ίδιο ή υπό τον έλεγχό του, υπογεγραμμένες και αριθμημένες, μέχρι τριάντα (30) το πολύ αντίτυπα, ανεξαρτήτως μεγέθους και υλικού υποστρώματος.

B. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ

1. Γραμματόσημα, χαρτόσημα, επιστολές με ταχυδρομικές σφραγίδες αλλά χωρίς γραμματόσημο, φάκελοι πρώτης ημέρας κυκλοφορίας, διάφορα ταχυδρομικά είδη με έντυπο ταχυδρομικό σήμα και ανάλογα, που έχουν ακυρωθεί αλλά δεν κυκλοφορούν ούτε προορίζονται να μπουν σε κυκλοφορία στη χώρα προορισμού (Δ. Κ. 9704).

2. Συλλογές και αντικείμενα συλλογών ζωολογίας, βοτανικής, ορυκτολογίας, ανατομίας ή που παρουσιάζουν ιστορικό, αρχαιολογικό, παλαιοντολογικό, εθνογραφικό ή νομισματικό ενδιαφέρον (Δ. Κ. 9705).

Γ. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΞΙΑΣ

Τα αρχαιολογικά αντικείμενα, με ηλικία ανώτερη των 100 ετών (Δ. Κ. 9706)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI

ΑΓΑΘΑ ΠΟΥ ΥΠΑΓΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 26

1. Πατάτες νωπές ή διατηρημένες με απλή ψύξη (Δ. Κ. 0701).
2. Ελιές (Δ. Κ. Ε. Χ. 0711).
3. Καρύδια κοκκοφοινίκων, καρύδια Βραζιλίας και καρύδια ανακαρδιοειδών, νωπά ή ξερά, έστω και χωρίς το κέλυφος ή τη φλούδα τους (Δ. Κ. 0801 και 0802).
4. Καφές μη καβουρντισμένος, με ή χωρίς καφεΐνη (Δ. Κ. Ε. Χ. 0901).
5. Τσάι, έστω και αρωματισμένο (Δ. Κ. 0902).
6. Σιτάρι και σμιγάδι, σίκαλη, κριθάρι, βρώμη, καλαμπόκι, ρύζι με το φλοιό του (ρύζι paddy). Σόργο σε κόκκους, φαγόπυρο το εδώδιμο (μαύρο σιτάρι), κεχρί και κεχρί το μακρά και άλλα δημητριακά (Δ. Κ. 1001, 1002, 1003, 1004, 1005, Ε. Χ. 1006, 1007 και 1008).
7. Κουκιά σόγιας, σπέρματα λιναριού, σπέρματα αγριογογγύλης ή αγριοκράμβης, σπέρματα ηλιοτροπίου και άλλα σπέρματα και ελαιώδεις καρποί, όλα τα παραπάνω έστω και σπασμένα. Αράπικα φιστίκια όχι ψημένα αλλά ούτε αλλιώς παρασκευασμένα έστω και χωρίς κέλυφος ή σπασμένα, κοπριά (Δ. Κ. 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1206, και 1207).
8. Σογιέλαιο, ελαιόλαδο, φοινικέλαιο, λάδια ηλιοτροπίου, λάδια κνήκου ή βαμβακιού, λάδια κοκκοφοίνικα (λάδι κοπριά), λαχανοφοίνικα (φοινικοπυρηνέλαιο) ή babassu, λάδια αγριογογγύλης, αγριοκράμβης ή σιναπιού και τα κλάσματά τους, άλλα λάδια και τα κλάσματά τους που παίρνονται αποκλειστικά από ελιές και μείγματα από αυτά τα λάδια ή τα κλάσματα με λάδια ή κλάσματα της κλάσης 1509, όλα τα παραπάνω έστω και εξευγενισμένα, αλλά όχι χημικώς μετασηματισμένα (Δ. Κ. 1507, 1508, 1509, 1510, 1511, 1512, 1513, 1514 και 1515).

9. Ζάχαρη από ζαχαροκάλαμο ή από τεύτλα, σε στερεή κατάσταση, ακατέργαστη, χωρίς προσθήκη αρωματικών ή χρωστικών ουσιών (Δ. Κ. Ε. Χ. 1701).
10. Κακάο σε σπόρους και θραύσματα σπόρων, ακατέργαστα ή φρυγμένα (Δ. Κ. 1801).
11. Χυμοί πορτοκαλιού (Δ. Κ. Ε. Χ. 2009).
12. Μάρμαρα ακατέργαστα ή χοντρικά κατεργασμένα, απλά κομμένα με πριόνι ή άλλο τρόπο, σε όγκους ή πλάκες σχήματος τετραγώνου ή ορθογωνίου (Δ. Κ. Ε. Χ. 2515).
13. Λάδια ακατέργαστα από πετρέλαιο ή ασφαλτούχα ορυκτά (ακατέργαστο πετρέλαιο), λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά, άλλα από τα ακατέργαστα λάδια, παρασκευάσματα που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού, που περιέχουν κατά βάρος 70% ή περισσότερο λάδια από πετρέλαιο ή ασφαλτούχα ορυκτά και στα οποία τα λάδια αυτά αποτελούν το βασικό συστατικό, προπάνιο και βουτάνιο, που έχουν υγροποιηθεί (Δ. Κ. 2709, 2710 και Ε. Χ. 2711).
14. Ανόργανα χημικά προϊόντα και ενώσεις ανόργανες ή οργανικές των πολύτιμων μετάλλων, των ραδιενεργών στοιχείων, των μετάλλων των σπάνιων γαιών ή των ισοτόπων (Δ. Κ. 2801 έως και 2851).
15. Οργανικά χημικά προϊόντα (Δ. Κ. 2901 έως και 2942).
16. Καουτσούκ φυσικό, συνθετικό και τεχνητό που προέρχεται από λάδια, μπαλάτα, γουταπέρκα, guayule, chicle και ανάλογες φυσικές γόμες, μείγματα των προϊόντων της κλάσης 4001 με προϊόντα της κλάσης 4002, σε αρχικές μορφές ή σε πλάκες φύλλα ή ταινίες (Δ. Κ. 4001, 4002).
17. Ξυλεία ακατέργαστη έστω και ξεφλουδισμένη, που της έχει αφαιρεθεί ο σομφός ή ορθογωνισμένη (Δ. Κ. Ε. Χ. 4403).
18. Μαλλιά μη λαναρισμένα ή χτενισμένα (Δ. Κ. 5101).
19. Βαμβάκι μη λαναρισμένο ή χτενισμένο (Δ. Κ. 5201).
20. Άργυρος (στον οποίο περιλαμβάνεται και ο επιχρυσωμένος και επιπλατινωμένος άργυρος), σε μορφές ακατέργαστες ή ημικατεργασμένες ή σε σκόνη. Πλατίνα, παλλάδιο ή ρόδιο, σε μορφές ακατέργαστες ή σε σκόνη (Δ. Κ. 7106 και Ε. Χ. 7110).
21. Χαλκός μη καθαρισμένος, άνοδοι από χαλκό για τον ηλεκτρολυτικό καθαρισμό.
Χαλκός καθαρισμένος από κράματα χαλκού σε ακατέργαστη μορφή, κράματα μητρικά χαλκού, σύρματα από χαλκό (Δ. Κ. 7402, 7403, 7405 και 7408).
22. Νικέλιο σε ακατέργαστη μορφή (Δ. Κ. 7502).
23. Αργίλιο σε ακατέργαστη μορφή (αλουμίνιο) (Δ. Κ. 7601).
24. Μόλυβδος σε ακατέργαστη μορφή (Δ. Κ. 7801).
25. Ψευδάργυρος σε ακατέργαστη μορφή (Δ. Κ. 7901).
26. Κασσίτερος σε ακατέργαστη μορφή, απορρίμματα, θραύσματα, σκόνες και άλλες μορφές (Δ. Κ. Ε. Χ. 8112).

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ Ν. 2523/1997 (Φ. Ε. Κ. 179 Α/ 11.09.1997)

“Περί διοικητικών και ποινικών κυρώσεων”
μετά και το ν. 3296/2004

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ- ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ ΠΡΟΣΘΕΤΟΙ ΦΟΡΟΙ

Άρθρο 1

Πρόσθετοι φόροι

1. Αν ο κατά τη φορολογική νομοθεσία υπόχρεος να υποβάλει δήλωση και ανεξάρτητα από την πρόθεσή του να αποφύγει όχι την πληρωμή φόρου :

α) υποβάλει εκπρόθεσμη δήλωση, υπόκειται σε πρόσθετο φόρο που ορίζεται σε ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) επί του οφειλόμενου με τη δήλωση φόρου για κάθε μήνα καθυστέρησης.

β) υποβάλει ανακριβή δήλωση, υπόκειται σε πρόσθετο φόρο ορίζεται σε ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) επί του φόρου, την πληρωμή του οποίου θα απέφυγε λόγω της ανακρίβειας, για κάθε μήνα καθυστέρησης.

γ) δεν υποβάλει δήλωση, υπόκειται σε πρόσθετο φόρο που ορίζεται σε ποσοστό δύομισι τοις εκατό (2,5%) επί του φόρου, την πληρωμή του οποίου θα απέφυγε λόγω μη υποβολής δήλωσης για κάθε μήνα καθυστέρησης.

2. Στο φόρο προστιθέμενης αξίας, στο φόρο κύκλου εργασιών και στους παρακρατούμενους και επιρριπτόμενους φόρους, τέλη και εισφορές τα παραπάνω ποσοστά πρόσθετων φόρων ορίζονται σε ενάμισι τοις εκατό (1,5%) για την εκπρόθεσμη δήλωση, σε τρία τοις εκατό (3%) για την ανακριβή δήλωση και σε τριάμισι τοις εκατό (3,5%) για τη μη υποβολή δήλωσης.

Οι πρόσθετοι φόροι επιβάλλονται τόσο στην προσωρινή όσο και στην εκκαθαριστική δήλωση, καθώς και στις δηλώσεις αποθεμάτων των παραγράφων 11 και 12 των άρθρων 39 και 41 αντίστοιχα του ν. 1642/1986 (Φ. Ε. Κ. 125 Α).

Απαγορεύεται η με οποιοδήποτε τρόπο επίρριψη του πρόσθετου φόρου από τον υπόχρεο σε παρακράτηση στον πραγματικό φορολογούμενο.

Ο φόρος προστιθέμενης αξίας που καταλογίζεται στα πρόσωπα του άρθρου 41 του Κώδικα Φ. Π. Α. που έτυχαν επιστροφής χωρίς να τον δικαιούνται, υπόκειται σε πρόσθετο φόρο που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο για την ανακριβή δήλωση.

3. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και όταν από την κείμενη νομοθεσία προβλέπεται απόδοση φόρου εντός ορισμένης προθεσμίας χωρίς την υποβολή δήλωσης, οπότε ως εκπρόθεσμη δήλωση νοείται η εκπρόθεσμη απόδοση του φόρου, ως ανακριβής δήλωση νοείται η ελλιπής απόδοση του φόρου και ως μη δήλωση θεωρείται η μη απόδοση του φόρου που οφείλεται. Εξαιρετικά οι διατάξεις του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται για τα τέλη κυκλοφορίας των οχημάτων που καταβάλλονται με ειδικό σήμα και το τέλος διενέργειας ψυχαγωγικών- τεχνικών παιγνίων.

4. Ανακριβής δήλωση θεωρείται η δήλωση στην οποία μεταξύ του φόρου που προκύπτει με βάση τα όσα δηλώθηκαν με αυτή και του φόρου που καταλογίζεται υφίσταται διαφορά, ανεξάρτητα από την αιτία στην οποία οφείλεται αυτή. Στη φορολογία του ν. δ. 18/1973 (Φ. Ε. Κ. 202 Α) δεν θεωρείται ανακρίβεια της

δήλωσης και δεν επιβάλλεται πρόσθετος φόρος λόγω ανακρίβειας, όταν η διαφορά μεταξύ της αξίας ολόκληρης της κληρονομικής μερίδας ή κληροδοσίας που δηλώθηκε δεν είναι μεγαλύτερη του είκοσι τοις εκατό (20%) της αξίας τους που οριστικά καθορίστηκε, μετά την έκπτωση του παθητικού. Όταν συνυπολογίζονται και προγενέστερες δωρεές, γονικές παροχές ή προίκες λαμβάνονται υπόψη και συγκρίνονται τα αθροίσματα των μερίδων των δωρεών, γονικών παροχών ή προικών που δηλώθηκαν και οριστικά καθορίστηκαν. Αν η αξία των δωρεών, γονικών παροχών και προικών που συνυπολογίζονται δεν είναι οριστική, λαμβάνεται υπόψη αυτή που δηλώθηκε, με την επιφύλαξη της διενέργειας νέας εκκαθάρισης μετά την οριστικοποίηση της. Στη φορολογία μεταβίβασης ακινήτων και στο φόρο μεγάλης ακίνητης περιουσίας δεν θεωρείται ανακρίβεια της δήλωσης όταν η διαφορά μεταξύ της αξίας που δηλώθηκε και αυτής που προσδιορίστηκε με βάση το σύστημα των συγκριτικών στοιχείων δεν υπερβαίνει το είκοσι τοις εκατό (20%). Σε περίπτωση ανακρίβειας των περιγραφικών στοιχείων των ακινήτων στη φορολογία κεφαλαίου γενικά και ανεξάρτητα από το σύστημα προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας αυτών, η δήλωση θεωρείται πάντοτε ανακριβής και επιβάλλεται πρόσθετος φόρος έστω και αν η διαφορά φόρου δεν υπερβαίνει το είκοσι τοις εκατό (20%).

5. Όταν έχει υποβληθεί εκπρόθεσμα συμπληρωματική δήλωση, ως φόρος που προκύπτει με τη δήλωση θεωρείται το συνολικό ποσό φόρου αρχικής και συμπληρωματικής δήλωσης. Σε περίπτωση καταλογισμού ποσού φόρου μετά από έλεγχο, ο πρόσθετος φόρος ανακρίβειας επιβάλλεται στη διαφορά του φόρου μεταξύ του ποσού που προκύπτει με την αρχική και τη συμπληρωματική δήλωση και του ποσού του φόρου που από έλεγχο καταλογίζεται.

6. Σε περίπτωση μερικής διοικητικής επίλυσης της διαφοράς για τον προσδιορισμό της ανακρίβειας επί της τυχόν επιπλέον διαφοράς που προσδιορίζεται από το δικαστήριο, λαμβάνεται υπόψη η διαφορά μεταξύ του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογητέα ύλη που προσδιορίστηκε από το δικαστήριο και του φόρου που αναλογεί στη φορολογητέα ύλη που προέκυψε από τη μερική διοικητική επίλυση της διαφοράς.

7. Στη φορολογία κεφαλαίου ως παράλειψη θεωρείται η μη αναγραφή περιουσιακών στοιχείων στη δήλωση που υποβλήθηκε καθώς και η σύμβαση δωρεάς που με το συμβόλαιο χαρακτηρίστηκε εικονικό ως αγοροπωλησία. Στην περίπτωση αυτή ο πρόσθετος φόρος υπολογίζεται επί της διαφοράς του φόρου τον οποίο ζημιώθηκε το Δημόσιο λόγω της εικονικότητας. Σε ανακρίβεια δηλωθέντων και παράλειψη δήλωσης άλλων περιουσιακών στοιχείων οι πρόσθετοι φόροι ανακρίβειας και παράλειψης υποβολής της δήλωσης υπολογίζονται επιμεριστικά.

8. Πρόσθετος φόρος δεν επιβάλλεται εφόσον ο φορολογούμενος ακολούθησε τις εγκυκλίους του Υπουργείου Οικονομικών ή εγγραφές θέσης της αρμόδιας φορολογικής αρχής αναφορικά με τη φορολογική του υποχρέωση. Ο φορολογούμενος πάντως δεν μπορεί να επικαλεστεί τις άνω εγκυκλίους ή έγγραφα, εφόσον δόθηκε από το ΣτΕ αντίθετη ερμηνεία στις σχετικές διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας. Στην τελευταία περίπτωση η φορολογική αρχή επιβάλλει πρόσθετο φόρο μετά την ανάκληση των πιο πάνω εγκυκλίων ή εγγράφων.

Άρθρο 2

Χρόνος υπολογισμού των πρόσθετων φόρων - Διοικητική επίλυση της διαφοράς

1. Το ποσοστό πρόσθετων φόρων που ορίζονται στο προηγούμενο άρθρο υπολογίζονται κατ' αρχήν μέχρι την έκδοση της οικείας καταλογιστικής πράξης του φόρου.

2. Όταν εκδοθεί απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου ενεργείται με βάση τα όσα έχουν γίνει δεκτά με την πρωτόδικη απόφαση, νέα εκκαθάριση του οφειλόμενου κύριου και πρόσθετου φόρου με χρονικό σημείο αφετηρίας υπολογισμού του πρόσθετου φόρου την επόμενη ημέρας εκείνης κατά την οποία έληξε η προθεσμία υποβολής της φορολογικής δήλωσης. Η αυτή διαδικασία ακολουθείται και με βάση τα όσα έχουν γίνει δεκτά με την εφετειακή απόφαση του ΣτΕ ή την απόφαση που εκδίδεται μετά από αναίρεση.

Κατά τη διενέργεια της νέας εκκαθάρισης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα προηγούμενα εδάφια, δεν υπολογίζεται πρόσθετος φόρος επί του ποσού του οφειλόμενου κύριου φόρου που τυχόν έχει ήδη βεβαιωθεί λόγω άσκησης – της προσφυγής ή εκτέλεσης προηγούμενης δικαστικής απόφασης, για το διάστημα από της ημερομηνίας βεβαίωσης μέχρι της διενέργειας της νέας εκκαθάρισης, εκτός αν κατά τις κείμενες διατάξεις έχει εκδοθεί διαταγή αναστολής εκτέλεσης της πράξης βάσει της οποίας έγινε η βεβαίωση, με αποτέλεσμα τη μη επιβολή ταμειακών προσαυξήσεων εκ του λόγου αυτού, για όσο χρόνο διαρκεί η αναστολή.

3. Όταν δεν υποβληθεί φορολογική δήλωση, χρονικό σημείο αφετηρίας υπολογισμού του πρόσθετου φόρου είναι η επόμενη ημέρα της ημερομηνίας κατά την οποία έληξε για το φορολογούμενο η κατά όμο προθεσμία υποβολής της δήλωσής του. Όταν δεν υποβληθεί ή υποβληθεί ανακριβής περιοδική δήλωση Φ. Π. Α., χρόνος αφετηρίας υπολογισμού του πρόσθετου φόρου είναι η επόμενη ημέρα εκείνης κατά την οποία έληξε η κατά νόμο προθεσμία υποβολής της περιοδικής δήλωσης. Κατά τον τακτικό έλεγχο με τη διαχειριστική περίοδο από τον οποίο προκύπτει διαφορά φόρου που δεν μπορεί να ενταχθεί σε συγκεκριμένη περιοδική δήλωση, ο χρόνος αφετηρίας υπολογισμού του πρόσθετου φόρου μη υποβολής ή ανακρίβειας είναι η επόμενη ημέρα εκείνης κατά την οποία έληξε η προθεσμία υποβολής της εκκαθαριστικής δήλωσης.

Χρόνος αφετηρίας υπολογισμού του πρόσθετου φόρου του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 1 είναι η επόμενη ημέρα εκείνης κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η επιστροφή του φόρου από την αρμόδια Δ. Ο. Υ.

4. Τα ποσοστά πρόσθετων φόρων σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να υπερβούν :
α) το εκατό τοις εκατό (100%) για την υποβολή της εκπρόθεσμης δήλωσης και
β) το διακόσια τοις εκατό (200%) για την υποβολή ανακριβούς δήλωσης ή μη υποβολή δήλωσης, του φόρου την πληρωμή του οποίου θα απέφυγε ο υπόχρεος ή του φόρου που έχει επιστραφεί στα πρόσωπα του άρθρου 41 (Σ. Σ. στους αγρότες του ειδικού καθεστώτος του Κώδικα Φ. Π. Α. χωρίς να τον δικαιούνται.

5. Στη φορολογία εισοδήματος, για την επιβολή πρόσθετου φόρου ως φόρος που οφείλεται με βάση τη δήλωση θεωρείται αυτός που προκύπτει είτε από το εισόδημα που εξευρίσκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 (γενικός τρόπος) είτε από το εισόδημα που προσδιορίζεται με βάση τις διατάξεις των άρθρων 15 έως και 19 του ν. 2238/1994 (τεκμήρια).

6. Ο πρόσθετος φόρος λόγω εκπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης επιβάλλεται και συμβεβαιώνεται με το φόρο της δήλωσης, ενώ στις περιπτώσεις της

ανακριβούς δήλωσης, μη υποβολής της δήλωσης ή επιστροφής φόρου προστιθέμενης αξίας στα πρόσωπα του άρθρου 41 του Κώδικα Φ. Π. Α. (Σ. Σ. στους αγρότες του ειδικού καθεστώτος) χωρίς να τον δικαιούνται, επιβάλλεται με την καταλογιστική πράξη του φόρου. Εξαιρετικά, ο πρόσθετος φόρος λόγω εκπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης επιβάλλεται με καταλογιστική πράξη της αρμόδιας δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας στις περιπτώσεις που η δήλωση δεν υποβάλλεται σε δημόσια οικονομική υπηρεσία, ή άλλη αρχή αρμόδια για την επιβολή πρόσθετου φόρου.

7. Για την καταβολή των πρόσθετων φόρων ευθύνονται εις ολόκληρο με τους φορολογούμενους και

α) οι υπόχρεοι των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 3 του άρθρου 61 του ν. 2238/1994,

β) οι κληρονόμοι του φορολογουμένου των οποίων η ευθύνη εκτείνεται μέχρι το ποσό της κληρονομικής μερίδας καθενός,

γ) τα πρόσωπα του άρθρου 35 του ν. 1642/1986 και

δ) τα πρόσωπα της παραγράφου 3 του άρθρου 5 του α. ν. 1521/1950 (Φ. Ε. Κ. 245 Α), του άρθρου 83 του ν. δ. 118/1973 και της παραγράφου 2 του άρθρου 22 του ν. δ. 2459/1997 (Φ. Ε. Κ. 17 Α).

8. Όταν η διαφορά λυθεί με δικαστικό συμβιβασμό ή ολικά ή μερικά με διοικητική επίλυση, ο επιπλέον πρόσθετος φόρος υπολογίζεται για το ποσό του φόρου μέχρι το χρονικό σημείο της υπογραφής της συμβιβαστικής ή διοικητικής επίλυσης της διαφοράς και ο πρόσθετος φόρος που προκύπτει συνολικά περιορίζεται στα τρία πέμπτα (3/5) αυτού.

Τα οριζόμενα στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 εφαρμόζονται ανάλογα και κατά την επίλυση της διαφοράς σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο.

Άρθρο 6

Πρόστιμα Φ. Π. Α. για πλαστά, νοθευμένα ή εικονικά φορολογικά στοιχεία

1. Στο Φ. Π. Α. όταν μετά από έλεγχο αποδειχτεί ότι ο υποκείμενος στο φόρο ως λήπτης εικονικού φορολογικού στοιχείου ή στοιχείου το οποίο νόθευσε αυτός ή άλλοι για λογαριασμό του, διενήργησε έκπτωση φόρου εισροών ή έλαβε επιστροφή φόρου, σύμφωνα με τις διατάξεις περί Φ. Π. Α., ή ως εκδότης δεν απέδωσε φόρο, με βάση πλαστό, εικονικά ή νοθευμένα φορολογικά στοιχεία, επιβάλλεται ειδικό πρόστιμο ισόποσο με το τριπλάσιο του φόρου που εξέπεσε που επιστράφηκε ή δεν απέδωσε, ανεξάρτητα αν δεν προκύπτει τελικά ποσό φόρου για καταβολή.

Το πρόστιμο αυτό επιβάλλεται και στα πρόσωπα του άρθρου 41 του κώδικα Φ. Π. Α. (Σ. Σ. αγρότες ειδικού καθεστώτος) που έλαβαν επιστροφή φόρου με βάση πλαστό, εικονικό ή νοθευμένα φορολογικά στοιχεία που εξέδωσαν οι ίδιοι.

2. Η έννοια των πλαστών και εικονικών στοιχείων ορίζεται από τις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 19 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 18

Αδίκημα φοροδιαφυγής για μη αποδοση ή ανακριβή απόδοση Φ. Π. Α. και παρακρατούμενων φόρων, τελών ή εισφορών

1. Αδίκημα μη απόδοσης ή ανακριβούς απόδοσης στο Δημόσιο του φόρου προστιθέμενης αξίας, του φόρου Κύκλου εργασιών και των παρακρατούμενων φόρων, τελών ή εισφορών διαπράττει ο φορολογούμενος, ο οποίος προκειμένου να αποφύγει την πληρωμή αυτών δεν απέδωσε ή απέδωσε ανακριβώς τους άνω φόρους, τέλη ή εισφορές ή συμψήφισε ή εξαπατώντας τη φορολογική αρχή έλαβε επιστροφή Φ. Π. Α., τιμωρείται :

α) με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους εφόσον το προς απόδοση ποσό του κύριου φόρου, τέλους ή εισφοράς ή το ποσό του Φ. Π. Α. που συμψηφίστηκε ή επιστράφηκε ή δεν αποδόθηκε, υπερβαίνει σε ετήσια βάση το ποσό των τριών χιλιάδων (3000) ευρώ και

β) με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών εφόσον το ως άνω ποσό υπερβαίνει σε ετήσια βάση τις εβδομήντα πέντε χιλιάδες (75. 000) ευρώ. Σε περίπτωση συρροής περισσότερων τέτοιων φόρων, τελών ή εισφορών τα ως άνω ποσά υπολογίζονται ξεχωριστά για κάθε μερικότερο φόρο, τέλος ή εισφορά.

2. Παρακρατούμενοι φόροι, τέλη και εισφορές είναι εκείνοι που ρητά ορίζονται σε επιμέρους διατάξεις ότι παρακρατούνται και τελικά αποδίδονται στο Δημόσιο ή άλλο φορέα από πρόσωπο διάφορο του πραγματικού φορολογουμένου.

Άρθρο 19

Αδίκημα φοροδιαφυγής για έκδοση ή αποδοχή πλαστών, νοθευμένων ή εικονικών φορολογικών στοιχείων

1. Όποιος εκδίδει πλαστά ή εικονικά φορολογικά στοιχεία, καθώς και όποιος αποδέχεται εικονικά φορολογικά στοιχεία ή νοθεύει τέτοια στοιχεία, ανεξάρτητα από το αν διαφεύγει ή μη την πληρωμή φόρου, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) μηνών. Ειδικά, όποιος εκδίδει ή αποδέχεται εικονικά φορολογικά στοιχεία για ανύπαρκτη συναλλαγή στο σύνολό της ή για μέρος αυτής, τιμωρείται :

α) με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους, εφόσον η συνολική αξία των εικονικών φορολογικών στοιχείων υπερβαίνει το ποσό των τριών χιλιάδων (3000) ευρώ και

β) με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών, εφόσον το ως άνω ποσό υπερβαίνει τις εκατόν πενήντα χιλιάδες (150. 000) ευρώ.

Όταν η συνολική αξία των πλαστών και εικονικών φορολογικών στοιχείων, για την πλαστότητα ή εικονικότητα των οποίων καταδικάζεται ο δράστης, υπερβαίνει το ποσό των διακοσίων τριάντα πέντε χιλιάδων (235. 000) ευρώ, επιβάλλεται ως παρεπόμενη ποινή το κλείσιμο του καταστήματος, γραφείου, εργοστασίου, εργαστηρίου, αποθήκης και γενικά επαγγελματικής εγκατάσταση αυτού μέχρι ένα (1) μήνα. Η εκτέλεση της παρεπόμενης αυτής ποινής ουδεμία ασκεί επίδραση στις ενοχικές σχέσεις του επιτηδευματία με τους μισθωτούς που συνδέονται με αυτόν με σύμβαση παροχής εξαρτημένης εργασίας.

2. Το αδίκημα του άρθρου αυτού είναι αυτοτελές και ανεξάρτητο από τα αδικήματα που προβλέπονται και τιμωρούνται με τις λοιπές ποινικές διατάξεις του παρόντος νόμου.

3. Θεωρείται ως πλαστό και το φορολογικό στοιχείο που έχει διατηρηθεί ή σφραγιστεί με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς να έχει καταχωρηθεί στα οικεία βιβλία της αρμόδιας φορολογικής αρχής σχετική πράξη θεώρησης του και εφόσον η μη καταχώρηση τελεί σε γνώση του υπόχρεου για τη θεώρηση του φορολογικού στοιχείου. Θεωρείται επίσης ως πλαστό το φορολογικό στοιχείο και όταν τα περιεχόμενα και τα λοιπά στοιχεία του πρωτότυπου ή αντίτυπου αυτού είναι διαφορετικά από αυτά που αναγράφονται στο στέλεχος του ίδιου στοιχείου.

4. Εικονικό είναι το στοιχείο που εκδίδεται για συναλλαγή ανύπαρκτη στο σύνολό της ή για μέρος αυτής ή για συναλλαγή που πραγματοποιήθηκε από πρόσωπα διαφορετικά από αυτά που αναγράφονται στο στοιχείο ή το ένα από αυτά είναι άγνωστο φορολογικώς πρόσωπο, με την έννοια ότι δεν έχει δηλώσει την έναρξη του επιτηδεύματός του ούτε έχει θεωρήσει στοιχεία στην κατά τόπο αρμόδια, σύμφωνα Με την αναγραφόμενη στο στοιχείο διεύθυνση, Δ. Ο. Υ .

Εικονικό είναι επίσης το στοιχείο που φέρεται ότι εκδόθηκε ή έχει ληφθεί για εικονική εταιρία, κοινοπραξία, κοινωνία ή άλλη οποιασδήποτε μορφής επιχείρηση ή από φυσικό πρόσωπο για το οποίο αποδεικνύεται ότι είναι παντελώς αμέτοχο με τη συγκεκριμένη συναλλαγή, οπότε στην τελευταία αυτή περίπτωση η σχετική διοικητική κύρωση επιβάλλεται, καθώς και η ποινική δίωξη ασκείται κατά του πραγματικού υπευθύνου που υποκρύπτεται. Τα φορολογικά στοιχεία στα οποία αναγράφεται αξία συναλλαγής κατώτερη της πραγματικής, θεωρούνται πάντοτε για τους σκοπούς του παρόντος νόμου ως ανακριβή, ενώ τα φορολογικά στοιχεία, στα οποία αναγράφεται αξία μεγαλύτερη της πραγματικής θεωρούνται ως εικονικά κατά το μέρος της μεγαλύτερης αυτής αξίας. Δεν είναι εικονικό το φορολογικό στοιχείο που εξέδωσε ή έλαβε η κοινωνία κληρονόμων ή ο κληρονόμος ή σύζυγος ή τέκνο αποβιώσαντος ή συνταξιοδοτηθέντος συζύγου ή γονέα, το οποίο φέρεται ότι εκδόθηκε ή λήφθηκε από τον αποβιώσαντα ή συνταξιοδοτηθέντα επιτηδευματία, εφόσον αφορά πραγματική συναλλαγή και πριν από κάθε είδους φορολογικό έλεγχο, έχει καταχωρηθεί στα βιβλία όσο του λαμβάνοντα, όσο και του εκδώναντα το στοιχείο, η αξία αυτού να έχει συμπεριληφθεί στις οικείες δηλώσεις Φ. Π. Α. και Φορολογίας Εισοδήματος και έχει γίνει η απόδοση των φόρων που προκύπτουν από το στοιχείο αυτό.

Σε περίπτωση που η κατά το προηγούμενο εδάφιο έκδοση φορολογικών στοιχείων συνεχίζεται μετά την πάροδο εξαμήνου από το χρόνο που προέκυψε η μεταβολή στο φορέα της επιχείρησης, επιβάλλεται σε βάρος του ασκούντος την επιχείρηση το πρόστιμο της παρ. 2 περ. α' και ε' του άρθρου 5 του ν. 2523/1997.

Οι διατάξεις των δύο προηγούμενων εδαφίων εφαρμόζονται και για παραβάσεις που έχουν διαπραχθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, για τις οποίες δεν έχουν εκδοθεί οι οικείες καταλογίσθηκες πράξεις ή εφόσον εκδόθηκαν δεν έχουν οριστικοποιηθεί κατά οποιονδήποτε τρόπο ή εκκρεμούν επί της ουσίας ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων. Στις περιπτώσεις αυτές εφαρμόζονται οι διατάξεις περί δικαστικού συμβιβασμού, ανεξάρτητα από τον χρόνο άσκησης της προσφυγής.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΑΜΕΣΗΣ ΚΑΙ ΕΜΜΕΣΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

α. Άμεση Φορολογία

Η επιχείρηση ως μέρος του οικονομικού κυκλώματος ασχολείται με κάποια συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα με σκοπό το κέρδος. Αυτό το επιτυγχάνει με την εμπορία αγαθών ή με την παροχή υπηρεσιών. Δηλαδή αφού εισπράξει κεφάλαια από τους πελάτες της και καταβάλει το ποσό εξόφλησης των δαπανών λειτουργίας και των υποχρεώσεων της απέναντι σε προμηθευτές της απομένει κάποιο υπόλοιπο. **Αυτό το υπόλοιπο θεωρείται ότι είναι το καθαρό κέρδος της επιχείρησης το οποίο και υπόκειται σε φόρο, τη λεγόμενη Φορολογία Εισοδήματος. Η Φορολογία Εισοδήματος είναι η κατ' εξοχήν άμεση φορολογία κατά την οποία θεωρούνται υπόχρεοι Φυσικά και Νομικά πρόσωπα.** Η φορολογητέα ύλη, δηλαδή τα καθαρά κέρδη, υποβάλλεται σε συντελεστές φορολόγησης κλιμακωτά ανάλογα με το ύψος της και ο υπολογισθείς φόρος αποδίδεται στο κράτος. Αυτό συμβαίνει διότι το κράτος ως μια οργανωμένη πολιτεία έχει ως αυτοσκοπό τη δημιουργία των κατάλληλων υποδομών για τη γενικότερη ευημερία της κοινωνίας και κατ' επέκταση των πολιτών και των επιχειρήσεων. Τα μέσα με τα οποία επιτυγχάνεται η προαναφερθείσα ευημερία είναι η δημιουργία Κράτους Πρόνοιας, οργανωμένου Συστήματος Παιδείας και Υγείας, καθώς και όλων των υποδομών που καθιστούν ευκολότερη τη ζωή του πολίτη και τη λειτουργία των επιχειρήσεων όπως εθνικές οδοί, γέφυρες, λιμάνια, αεροδρόμια κτλ. Το κύριο έσοδο του κράτους προέρχεται από την φορολογία εισοδήματος δηλαδή την κατ' εξοχήν άμεση φορολογία επομένως αυτό και μόνο μας βοηθάει να κατανοήσουμε την σημαντικότητα της άμεσης φορολογίας. Το έντυπο στο οποίο συγκεντρώνονται τα ετήσια οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης και σύμφωνα με τα οποία υπολογίζεται ο φόρος είναι το Ε3.

β. Έμμεση Φορολογία

Ο φόρος Προστιθέμενης Αξίας θεσπίστηκε από το αρμόδιο Υπουργείο Οικονομικών το 1986 και τέθηκε σε εφαρμογή το 1987 και αποτελεί τον κυριότερο τρόπο έμμεσης φορολογίας. Δηλαδή **οι επιχειρήσεις εισπράττουν το φόρο τον οποίο καταβάλλει ο τελευταίος καταναλωτής του αγαθού ή των υπηρεσιών και στη συνέχεια τον αποδίδουν στο κράτος.** Αυτό συμβαίνει με την επιβολή του συντελεστή του φόρου στην καθαρή αξία πώλησης, των εμπορευμάτων / προϊόντων ή παροχής των υπηρεσιών, επί τοις εκατό. Στη συνέχεια ο φόρος προστίθεται στην καθαρή αξία των αγαθών και έτσι έχουμε την συνολική επιβάρυνση των καταναλωτών. Εάν το ποσό του Φ. Π. Α. που εισέπραξε η επιχείρηση είναι μεγαλύτερο από το ποσό του Φ. Π. Α. που πλήρωσε για την αγορά αγαθών ή υπηρεσιών τότε η διαφορά των δύο ποσών αποδίδεται στο κράτος. Στην αντίθετη περίπτωση, δηλαδή εάν ο Φ. Π. Α. που πλήρωσε η επιχείρηση είναι μεγαλύτερος από τον Φ. Π. Α. που εισέπραξε, η διαφορά των δύο ποσών είναι απαραίτητη από το κράτος προς την επιχείρηση και συνήθως

αποτελεί πιστωτικό υπόλοιπο προς συμψηφισμό την επόμενη φορολογική περίοδο.

Όπως βλέπουμε καθαρά, οι επιχειρήσεις αναλαμβάνουν το ρόλο του φοροεισπράκτορα για λογαριασμό του κράτους καθώς δεν επιβαρύνονται οι ίδιες για τον φόρο αλλά οι καταναλωτές. Η απόδοση του Φ. Π. Α. ελέγχεται με την υποβολή των εντύπων : Περιοδική δήλωση Φ. Π. Α. Φ2 (ανά μήνα για βιβλία Γ' κατηγορίας) και Εκκαθαριστική δήλωση Φ. Π. Α. Φ1 (ανά έτος).

ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ Ε3

Α. Ποιοι υποβάλλουν το Έντυπο Ε3

Το έντυπο αυτό υποβάλλεται από όλα τα Φυσικά και Νομικά πρόσωπα, που ασκούν επιχείρηση ή ελεύθερο επάγγελμα, ανεξάρτητα του είδους και του κερδοσκοπικού ή όχι χαρακτήρα αυτών, εφόσον τηρούν βιβλία οποιασδήποτε κατηγορίας του Κ. Β. Σ. ή υποχρεούνται στην τήρηση τέτοιων βιβλίων και δεν τα τηρούν ή απαλλάσσονται από την υποχρέωση τήρησης βιβλίων του Κ. Β. Σ. Δηλαδή, υποβάλλεται τόσο από τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, όσο και από τις Ε. Ε., τις κοινωνίες αστικού δικαίου που ασκούν επιχείρηση ή επάγγελμα, τις αστικές κερδοσκοπικές ή μη εταιρίες, τις συμμετοχικές ή αφανείς, τις κοινοπραξίες της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Κ. Β. Σ., τις Ε. Π. Ε., τις Α. Ε. καθώς και τα υπόλοιπα υπόχρεα Νομικά Πρόσωπα του άρθρου 101 του Ν. 2238/1994.

Το έντυπο Ε3 δεν υποβάλλεται από τα Φυσικά Πρόσωπα που είναι εταίροι ή μέλη, κατά περίπτωση, των Νομικών Προσώπων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο.

Οι αλλοδαπές εμποροβιομηχανικές και ναυτιλιακές επιχειρήσεις που έχουν εγκαταστήσει στη χώρα μας γραφεία σύμφωνα με τους Α. Ν. 378/1968 και 89/1967 όπως ισχύουν, καθώς και οι ημεδαπές ναυτιλιακές επιχειρήσεις, που φορολογούνται με τις ειδικές διατάξεις του Ν. 27/1975, δεν υποχρεούνται στην υποβολή του εντύπου «Μηχανογραφικού Δελτίου Οικονομικών Στοιχείων Επιχειρήσεων και Επιτηδευματιών», καθόσον δε φορολογούνται με τις γενικές διατάξεις περί φορολογίας εισοδήματος.

Το ίδιο ισχύει και για τις αλλοδαπές επιχειρήσεις που αποκτούν στην Ελλάδα εισοδήματα από την εκμίσθωση ακινήτων, αφού δεν έχουν μόνιμη εγκατάσταση στη χώρα μας και δεν αποκτούν άλλα εισοδήματα πλην αυτών που αναφέρονται πιο πάνω.

Οι αυτοκινητιστές που συμμετέχουν στις Μ. Ε., διατηρούν, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 383/1976, την ιδιότητα του επαγγελματία αυτοκινητιστή σε ύλη τη διάρκεια χρήσης και κατ' ακολουθία, ως εκμεταλλευτές αυτοκινήτων φορτηγών δημόσιας χρήσης υποχρεούνται από τις διατάξεις του Κ. Β. Σ. να τηρούν βιβλία Εσόδων-Εξόδων και κατά συνέπεια υποβάλλουν κανονικό και το έντυπο αυτό.

Οι κοινωνίες λεωφορείων ενταγμένων σε Κ. Τ. Ε. Λ. υποβάλλουν δήλωση φορολογίας εισοδήματος (Έντυπο Ε5) στο όνομά τους και με τη δήλωση αυτή συνυποβάλλουν και το Έντυπο Ε3.

Σε περίπτωση μετατροπής κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής περιόδου 2004 Ετερόρρυθμης εταιρίας σε Ομόρρυθμη κα αντίστροφα, υποβάλλεται μία (1) δήλωση φορολογίας εισοδήματος που περιλαμβάνει τα καθαρά κέρδη όλης της διαχειριστικής περιόδου και ένα (1) μόνο Έντυπο Ε3 με όλα τα δεδομένα.

Διευκρινίζεται επίσης ότι, Φυσικά Πρόσωπα με γεωργικά εισοδήματα δεν συνυποβάλλουν το έντυπο αυτό, αλλά συμπληρώνουν τους ανάλογους πίνακες του Εντύπου Ε1 (4Β1 και 4Β2).

Που, πως και πότε υποβάλλεται του έντυπο Ε3

Το έντυπο Ε3 συνοδεύει τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του υπόχρεου και υποβάλλεται σε δύο (2) αντίτυπα. Τρίτο αντίτυπο του εντύπου μπορεί να θεωρηθεί στην οικεία ένδειξη από τον υπάλληλο της Δ. Ο. Υ. που παραλαμβάνει τη δήλωση και να επιστραφεί στο φορολογούμενο ως απόδειξη παραλαβής (και όχι ακριβές αντίγραφο αυτού).

Το έντυπο αυτό συνυποβάλλεται με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος του υπόχρεου (Φυσικού ή Νομικού Προσώπου) χωρίς να υπάρχει η δυνατότητα να υποβληθεί χωριστά από το κυρίως έντυπο της δήλωσης. Όταν υπάρχει υποκατάστημα υποβάλλεται ένα έντυπο για τη επιχείρηση συνολικά.

Το έντυπο Ε3 δύναται να υποβάλλεται σε συνεχή μηχανογραφικά έντυπα, για τα οποία ισχύουν ανάλογα όσα ορίζονται στην υπ' αριθμό 1120810/2760/Α 0012/ΠΟΛ. 1295/16.11.1995 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Πως συμπληρώνεται το Έντυπο Ε3

Κάθε φορολογούμενος από τους υπόχρεους θα συμπληρώνει τους πίνακες εκείνους του εντύπου που τον αφορούν. Αν ο χώρος κάποιου πίνακα του Εντύπου Ε3 δεν επαρκεί για την αναλυτική καταχώριση όλων των σχετικών στοιχείων του υπόχρεου, αυτά θα γράφονται σε χωριστό χαρτί που θα έχει την ίδια γραμμογράφιση με τον οικείο πίνακα και το οποίο θα συρράπτεται στον πίνακα του Εντύπου Ε3 για τον οποίο καταρτίστηκε. Επίσης, μπορεί να χρησιμοποιηθεί και απόσπασμα αυτού του Εντύπου.

Σε περίπτωση που πρέπει να σημειωθεί «X» σε τετραγωνίδιο και το τετραγωνίδιο έχει λεκτικό και αριθμητικό μέρος, το «όχι» σημειώνεται στο λεκτικό μέρος του τετραγωνιδίου και όχι στο αριθμητικό.

Οποιαδήποτε μεταβολή που επήλθε στη κατάσταση της επιχείρησης μέσα στη χρήση του έτους 2004, όπως π. χ. αλλαγή επωνυμίας, αλλαγή έδρας της επιχείρησης, αντικειμένου εργασιών, ίδρυσης ή κατάργησης υποκαταστημάτων, γραφείων, αποθηκών κ.λ.π., δεν μπορεί να δηλωθεί στο Έντυπο Ε3 εάν προηγουμένως δεν έχει δηλωθεί στο τμήμα Μητρώου της αρμόδιας Δ. Ο. Υ. η μη υποβολή της δήλωσης μεταβολής, επιφέρει τις κυρώσεις του άρθρου 4 του Ν. 2523/1997

Συμπλήρωση Πινάκων- Κωδικών

Κωδικός **002-003** : Γράψτε την έναρξη και λήξη της διαχειριστικής περιόδου που αφορά το έντυπο που υποβάλλετε.

Κωδικός **004**: Συμπληρώνεται από την υπηρεσία.

Κωδικός **005**:Γράψτε τον κωδικό της αρμόδιας Δ. Ο. Υ. που υπάγεται ο φορολογούμενος. Αν πρόκειται για τη σύζυγο που υποχρεούται να υποβάλλει το έντυπο στη Δ. Ο. Υ. του συζύγου, γράψτε το κωδικό της Δ. Ο. Υ. στην περιφέρεια της οποίας βρίσκεται η επιχείρησή της. Αριστερά από τον κωδικό, συμπληρώσετε, στον ειδικό χώρο, τη Δ. Ο. Υ. που ο κωδικός της αναφέρεται στον Κωδικό 005 του Εντύπου Ε3 (π. χ. ΧΑΪΔΑΡΙΟΥ).

Κωδικός **006** : Γράψτε τον αριθμό φακέλου, εφόσον πρόκειται για Α.Ε.

Κωδικός **007** : Γράψτε τον κωδικό της Δ. Ο. Υ. στην οποία συνυποβάλλατε για τελευταία φορά Ε1. για τη συμπλήρωση του κωδικού αυτού ισχύουν ανάλογα όσα αναφέρθηκαν για τον κωδικό 005.

Κωδικός **008** : Διαγραμμίστε με «X» το αντίστοιχο τετραγωνίδιο όταν πρόκειται για υποβολή τροποποιητικού ή ανακλητικού εντύπου.

ΠΙΝΑΚΑΣ Α΄

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΥ

Στον πίνακα αυτό γράφονται τα γενικά στοιχεία που αφορούν το φορολογούμενο, άσχετα αν αυτός είναι Φυσικό ή Μη Πρόσωπο. Σημειώνεται ότι στα μη Φυσικά πρόσωπα περιλαμβάνονται τα Νομικά Πρόσωπα κερδοσκοπικά ή μη, οι κοινοπραξίες, οι κοινωνίες και οι λοιποί υπόχρεοι σε υποβολή δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, που δεν μπορούν να θεωρηθούν Φυσικά Πρόσωπα.

Κωδικός **018** : Γράψτε τον Α. Φ. Μ. του Φυσικού ή μη Προσώπου. Αν πρόκειται για τη σύζυγο που υποχρεούται να υποβάλει το Έντυπο Ε3, γράψτε τον κωδικό της Α. Φ. Μ. Σημειώνεται ότι ο Α. Φ. Μ. συμπληρώνεται από το τέλος προς την αρχή και τα τρία πρώτα πεδία μένουν κενά.

Κωδικός **705** : Συμπληρώνετε τον κωδικό αριθμό της Κύριας Δραστηριότητας που ασκεί η επιχείρηση. Μπορείτε να επιλέξετε από την Εθνική Ονοματολογία των Οικονομικών Δραστηριοτήτων τετραψήφιο, πενταψήφιο, εξαψήφιο ή τον οκταψήφιο κωδικό, ανάλογα με το βαθμό εξειδίκευσης. Αν από την έναρξη δηλώσατε περισσότερες της μίας δραστηριότητες, οι οποίες εμφανίζονται ως εξίσου σημαντικές για την επιχείρηση, επιλέξτε ως κύρια δραστηριότητα εκείνη που λαμβάνει χώρα στην έδρα της επιχείρησης. Αν στην έδρα δεν λαμβάνει χώρα δραστηριότητα ή δεν λαμβάνει χώρα κάποια από τις κύριες δραστηριότητες της επιχείρησης, γράψτε τον κωδικό εκείνης της δραστηριότητας που θεωρείτε πιο σημαντική.

Αν η δραστηριότητα είναι «Παραγωγή ειδών αρτοποιίας και Ζαχαροπλαστικής γενικά», μπορούμε να επιλέξουμε τον τετραψήφιο κωδικό 15.82, ενώ αν η δραστηριότητα είναι μόνο «παραγωγή μπισκότων», επιλέγουμε τον οκταψήφιο Κωδικό 15.82.12.01.

Η δραστηριότητα που θα δηλώσετε, μπορεί να μεταβληθεί οποτεδήποτε στο μέλλον, με την υποβολή σχετικής δήλωσης.

Για περισσότερες πληροφορίες και παραδείγματα σχετικά με τη συμπλήρωση των Κ. Α. Δ. διαβάστε τις οδηγίες χρήσης της Εθνικής Ονοματολογίας των Οικονομικών Δραστηριοτήτων νέου Κ. Α. Δ. μετά το τέλος αυτού του κειμένου. Κωδικός **761** : Γράψτε τον κωδικό αριθμό της δραστηριότητας που αντιστοιχεί στα μεγαλύτερα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης, ασχέτως αν πρόκειται για τον κωδικό της κύριας δραστηριότητας ή όχι. **Στην οικονομική μονάδα, του παραδείγματος που ακολουθεί, με αντικείμενο εργασιών «την πώληση οικοδομικών υλικών λιανικώς και χονδρικώς» οι αντίστοιχοι Κ. Α. Δ. είναι 52.46.16.00 και 51.53.24.00 αντίστοιχα.**

Γράψτε το επώνυμο του επιχειρηματία.
Γράψτε το δεύτερο επώνυμο του επιχειρηματία μόνο, εφόσον αυτό αναφέρεται στην ταυτότητά του.

Γράψτε το όνομα του επιχειρηματία.
Γράψτε το όνομα του πατέρα του επιχειρηματία. Αν το έντυπο αφορά τη σύζυγο, πρέπει σε κάθε περίπτωση να γραφτεί το όνομα του πατέρα της, άσχετα αν χρησιμοποιεί το πατρικό της επώνυμο ή όχι.

Γράψτε την επωνυμία της επιχείρησης, όπως αναφέρεται στο ιδρυτικό της έγγραφο, όπως αυτό έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα. Γράψτε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο μέρος της επωνυμίας.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΖΥΓΟΥ

Συμπληρώνετε μόνο σε περίπτωση ατομικής επιχείρησης που ανήκει στη σύζυγο. Κωδικός **041** : γράψτε τον Α. Φ. Μ. του συζύγου.

ΠΙΝΑΚΑΣ Θ΄ ΑΝΑΛΥΤΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΒΙΒΛΙΑ Γ΄ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

Υποπίνακας α΄ - Πωλήσεις : Στους κωδικούς του πίνακα αυτού αναγράφονται κατ' είδος οι πωλήσεις της επιχείρησης [**ΟΜΑΔΑ 7**]. Οι κωδικοί που αναφέρονται σε πωλήσεις για λογαριασμό τρίτων, όπως και εκείνοι που αναφέρονται σε πωλήσεις παγίων, δεν αθροίζονται στο σύνολο πωλήσεων, όπως αυτό αναγράφεται στους κωδικούς **488, 863, 864, 865 και 866**.

Υποπίνακας β΄ - Έσοδα από παροχή υπηρεσιών : Ο πίνακας συμπληρώνεται από τις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών ή από τις μικτές επιχειρήσεις για τον κλάδο παροχής υπηρεσιών [**ΟΜΑΔΑ 7**]. Το λεκτικό των κωδικών **457, 876 και 877** συμπληρώνεται κατά περίπτωση.

Υποπίνακας γ΄ - Κόστος προϊόντων εμπορευμάτων (κλειόμενη χρήση) : Γράψτε τα αντίστοιχα κόστη, όπως προσδιορίστηκαν κατά την κατάσταση των αποτελεσμάτων της χρήσης.

Υποπίνακας δ΄ - Αγορές : Γράψτε τις αγορές [**ΟΜΑΔΑ 2**] της χρήσης από το εσωτερικό, από τρίτες Χώρες και τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις κατ' είδος, στην αντίστοιχη γραμμή και στήλη.

Στους κωδικούς **878-880** αναγράψτε τις αγορές παγίων κατ' είδος. Τα ποσά των κωδικών αυτών δεν αθροίζονται στο σύνολο αγορών, κωδικοί (**421-423**).

Υποπίνακας ε΄ - Απογραφή εμπορεύσιμων στοιχείων, πρώτων και βοηθητικών υλών : Γράψτε την απογραφή αποθεμάτων έναρξης και λήξης της κλειόμενης χρήσης, κατ΄ είδος, όπως εμφανίζεται στην **κατάσταση Λογαριασμού Γενικής Εκμετάλλευσης**.

Σε περίπτωση που υποβάλλατε Έντυπα Ε3 κατά το περασμένο οικονομικό έτος με συμπληρωμένη τη στήλη «Λήξης», δεν χρειάζεται να συμπληρώσετε τη στήλη «Έναρξης» αφού τα ποσά είναι ήδη γνωστά.

Υποπίνακας στ΄ - Δαπάνες (συνολικά) : Συμπληρώσετε τους κωδικούς με τις αντίστοιχες δαπάνες [**ΟΜΑΔΑ 6**] κατά πρωτοβάθμιο λογαριασμό [δαπάνες κατ΄ είδος] , όπως εμφανίζονται σε κάθε κωδικό. Στον κωδικό **460**, εφόσον το πρόσημο του αθροίσματος είναι θετικό (+), δεν χρειάζεται να αναγράφεται (το πρόσημο).

Σημειώνεται ότι, τυχόν δαπάνες παραγωγής που αναγράφηκαν στο κωδικό **428**, θα συμπεριληφθούν και στις δαπάνες του υποπίνακα αυτού.

Υποπίνακας ζ΄ - Αποτελέσματα και δείκτες : Στον κωδικό **463** αναγράψτε το μικτό αποτέλεσμα από παροχή υπηρεσιών (θα πρέπει να είναι το **αλγεβρικό άθροισμα** των κωδικών **453+ 874+ 875+ 455+ 457+ 876 877** μείον **461**).

Στον κωδικό **496** αναγράψτε το μικτό αποτέλεσμα από πωλήσεις (θα πρέπει, να είναι το **αλγεβρικό άθροισμα** των κωδικών **488+ 863+ 864+ 865+ μείον 434**).

Στους κωδικούς **473, 479, 481, 483 και 485** μεταφέρουμε τα αντίστοιχα ποσά από τις λογιστικές καταστάσεις της επιχείρησης.

Στον κωδικό **500** αναγράφεται ο συντελεστής μικτού κέρδους, εκφρασμένος σε ποσοστιαίες μονάδες επί του κόστους πωληθέντων [(**πωλήσεις – κόστος πωληθέντων**) : **πωλήσεις X 100**]

Στον κωδικό **884** αναγράφεται ο συντελεστής παροχής υπηρεσιών επί εσόδων από παροχή υπηρεσιών [(**έσοδα Π. Υ. – δαπάνες Π. Υ.**) : **έσοδα Π. Υ. X 100**]

Υποπίνακας η΄ - Έσοδα κατά Μ. Σ. Κ. Κ.

Στήλη «Κωδικός αριθ. Πινάκων Μ. Σ. Κ. Κ.» (Μοναδικοί συντελεστές Καθαρού Κέρδους) : Γράψτε τον κωδικό αριθμό του Μ. Σ. Κ. Κ. που προβλέπεται για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα σας όπως αυτός αναφέρεται στον πίνακα συντελεστών καθαρού κέρδους επί πωλήσεων (105741/ 16071/ Γ0012/ Πολ. 1122/ 19.05.1994). Αν για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα ή για συναφή ή για συγγενή με αυτή δε προβλέπεται μοναδικός συντελεστής καθαρού κέρδους, μην συμπληρώσετε τη σχετική γραμμή αλλά συμπληρώστε μόνο τα έσοδα που αντιστοιχούν σε αυτή στον Κωδικό **886**.

Στήλη «Έσοδα κατά Μ. Ε. Κ. Κ.»: Συμπληρώσετε τα έσοδα που αντιστοιχούν στην κάθε μία συγκεκριμένη δραστηριότητα.

Ο ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ (Φ.Π.Α.)

Σύμφωνα με το νόμο 1642/86 όπως τροποποιήθηκε με τους ν. 2523/47 και 2859/2000 ο επιβαλλόμενος αυτός φόρος είναι έμμεσος και μάλιστα ο Φ.Π.Α. είναι ένα φόρος κατανάλωσης, ένας φόρος δηλαδή που προορίζεται να επιβαρύνει τους καταναλωτές.

Όπως γίνεται με τους έμμεσους φόρους, έτσι και τον φόρο αυτό θα τον εισπράττουν οι επιχειρηματίες από τους πελάτες τους και θα τον αποδίδουν στο Δημόσιο Ταμείο. Το φόρο, δηλαδή, θα τον πληρώνουν στο δημόσιο ταμείο οι επιχειρήσεις αλλά την επιβάρυνση θα τη φέρει ο καταναλωτής στον οποίο θα μεταβιβάζεται μέσω αύξησης των τιμών των αγαθών και υπηρεσιών.

Ο Φ.Π.Α. καλύπτει όλες τις οικονομικές μονάδες παραγωγής και εμπορίας αγαθών και υπηρεσιών που λειτουργούν σε όλα τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας μέχρι και στο λιανικό εμπόριο.

Ο Φ.Π.Α. είναι όπως τονίσαμε έμμεσος φόρος και δεν έχει σχέση με τη φορολογία εισοδήματος της επιχείρησης. Για το λόγο αυτό επιβάλλεται ανεξάρτητα αν μια συναλλαγή είναι κερδοφόρα ή ζημιογόνος. Επίσης δεν έχει σχέση ο Φ.Π.Α. με το φόρο μισθωτών υπηρεσιών τον οποίο παρακρατεί η επιχείρηση από τους μισθωτούς και τον αποδίδει στο δημόσιο ταμείο.

Ο Φ.Π.Α. επιβάλλεται πάνω στα τιμολόγια και στις αποδείξεις λιανικής πώλησης, και υπολογίζεται με βάση τη συνολική τιμή πώλησης του αγαθού ή της υπηρεσίας.

Στα τιμολόγια, μάλιστα, ο φόρος αυτός γράφεται χωριστά, ενώ στις αποδείξεις λιανικής πώλησης είναι ενσωματωμένος στην τιμή του αγαθού. Βασικοί συντελεστές του Φ.Π.Α. είναι 4,5, 9, και 19 τοις εκατό (%) και σε κάποια νησιά του Αιγαίου και σε παραμεθόριες περιοχές, αντίστοιχα, 3, 6, και 13 τοις εκατό (%).

Η ευρύτερη οικονομική ανάπτυξη της οικονομίας, έδωσε νομοθετικά μειωμένους συντελεστές έμμεσης φορολογίας του Φ.Π.Α. σε ορισμένες περιοχές της χώρας (όπως Δωδεκάνησα μείον 25% μείωση του Φ.Π.Α.). Άλλες σημαντικοί παράμετροι είναι οι ίδιοι οι συντελεστές του Φ.Π.Α. και αρκετά επαγγέλματα που έμειναν εκτός πεδίου εφαρμογής του Φ.Π.Α. . Σαφή διάκριση των νομοθετικών όρων και ερμηνευτική φορολογική διάσταση των εννοιών « απαλλάσσεται του Φ.Π.Α.» και « εξαιρείται του Φ.Π.Α.». Άλλες επιχειρήσεις έχουν στο 100% των εκροών τους (πωλήσεων) Φ.Π.Α. και άλλες έχουν μέρος των εκροών Φ.Π.Α. και μέρος απαλλαγής ή εξαίρεση. Η κυρίαρχη κατάταξη των εισροών σε ενιαία μορφή % έχει ως εξής:

- 0% (εξαιρούνται) τσιγάρα, εφημερίδες, εξαγωγές, δικηγόροι, μισθοδοσία, συμβολαιογράφοι, τραπεζικές εργασίες, ασφαλιστικές εργασίες και παιδεία, υγεία, ενοίκια ακινήτων, αγοραπωλησίες ακινήτων κ.τ.λ.
- 0% (απαλλάσσονται) οποίο προϊόν παραδίδεται από αγρότη – παραγωγό [ο οποίος δεν τηρεί βιβλία και στοιχεία του Κ.Β.Σ.] απαλλάσσεται προσωρινά [**προσοχή** από τον παραγωγό προς τον έμπορο μόνο και όχι το αντίθετο κ.τ.λ.]
- 4,5% είναι μονάχα τα οποιασδήποτε μορφής βιβλία
- 9% οτιδήποτε αγαθό τρώγεται ή εισπνέεται
- 19% ότι δεν αναφέρεται στους άλλους συντελεστές (όλα τα υπόλοιπα αγαθά)

Εφόσον όμως αυτά τα αγαθά αναφέρονται σαν χώρος συναλλαγής τα Δωδεκάνησα, λόγω των διεθνών συμβάσεων παραμένουν για τον καταναλωτή φθηνότερα δηλαδή το 4,5% γίνεται 3%, το 9% γίνεται 6% και το 19% γίνεται 13%. Υπάρχει άλλη

διάσταση ο, τι αφορά τις μεταφορές ορισμένων ειδών από το 19% στο 9% και αντιθέτως από το 9% στο 19%. Όπως ενώ πίνουμε το οινοπνευματώδη θα έπρεπε να είναι στο 9% λόγω οινοπνεύματος μετατάσσονται στο 19%, η ακόμα η υπηρεσία ξενοδοχείου, η μεταφορά προσώπων και η ΔΕΗ μετατάσσονται (επειδή δεν τρώγονται και δεν εισπνέονται) στο 9% για λόγους οικονομικής πολιτικής (κίνητρα για φθηνότερο τουρισμό και φθηνότερο κόστος παραγωγής στις βιομηχανίες το ηλεκτρικό ρεύμα παραγωγής, κοινωνική πολιτική).

Άλλη παράμετρος που θα πρέπει να λάβουμε υπ' όψιν μας, είναι πως οι περίοδοι του Φ.Π.Α. σε επίπεδο έτους δεν είναι απαραίτητα 12 μήνες και τούτο γιατί στο εισόδημα υπάρχει ο όρος υπερδωδεκάμηνη χρήση, δηλαδή όταν ξεκινάει μια επιχείρηση, ή όταν διαλύεται, ή πωλείται ή μπαίνει σε εκκαθάριση ή όταν αναστέλλει τις εργασίες είτε όταν διάκειται σε αδράνεια, τότε η διαχειριστική χρήση που αναφέρεται το εισόδημα και το ετήσιο Φ.Π.Α., πιθανόν να είναι πάνω από 12 μήνες (μέχρι και 23) ή κάτω των 12 μηνών. Έτσι λοιπόν θα έπρεπε οι καταστάσεις των πάγιων, των εμπορευμάτων και των δαπανών (εισροές δηλαδή) να είναι με 23 γραμμές και το ίδιο οι εκροές – πωλήσεις πάλι με 23 γραμμές, ούτως ώστε να καλύπτουμε όλες τις πιθανότητες.

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ Φ.Π.Α.

Κάθε επιχείρηση που υπόκειται στο καθεστώς του Φ.Π.Α. είναι υποχρεωμένη να πληρεί τις παρακάτω συνθήκες:

α) Τήρηση βιβλίου Β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. ή μεγαλύτερη. Στα βιβλία θα πρέπει να καταχωρούνται όλες οι αγορές παγίων και αγαθών, οι δαπάνες, τα ακαθάριστα έσοδα, και πάντα διαχωρισμένα σε κατά συντελεστή φόρου.

β) εάν η επιχείρηση τηρεί βιβλία Γ' κατηγορίας πρέπει υποχρεωτικά σε περίπτωση απογραφής τα εμπορεύματα και τα αγαθά επένδυσης να καταχωρούνται κατά συντελεστή φόρου.

γ) Τήρηση ξεχωριστού λογαριασμού που να αναφέρεται στον φόρο προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.)

δ) Υποχρεωτική αναγραφή της φορολογητέας αξίας και του ποσού του φόρου, χωριστά κατά συντελεστή ή της ένδειξης χωρίς Φ.Π.Α. (σε περίπτωση φορολογικής απαλλαγής), σε όλα τα τιμολόγια και λοιπά στοιχεία.

ε) Έκδοση και παράδοση τιμολογίων, αποδείξεων λιανικής πώλησης ή οποιουδήποτε άλλου στοιχείου προβλέπεται από τις διατάξεις του Κ.Β.Σ., κατά τη διάρκεια της φορολογικής υποχρέωσης.

Ο Φ.Π.Α. ΧΡΕΩΝΕΤΑΙ:

α) Με το φόρο που αναλογεί στις αγορές ή τις εισαγωγές εμπορεύσιμων αγαθών όπως (εισροές) όπως λ.χ. αγορές πρώτων υλών εμπορευμάτων ή προϊόντων, αναλώσιμων υλικών για τις επιχειρήσεις εκμεταλλεύσεων κ.λ.π.

β) Με το φόρο που αναλογεί στις αγορές επενδυτικών – κεφαλαιουχικών αγαθών, όπως λ.χ. κτίρια, κ.α. που είναι περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης, όμως δεν αποτελούν αξία ενεργού χρήσης γι' αυτήν, που σημαίνει πως δεν χρησιμοποιούνται για τη λειτουργία της.

γ) Με το φόρο που αναλογεί στις αγορές επενδυτικών – κεφαλαιουχικών αγαθών όπως μηχανήματα, έπιπλα – σκεύη, εξοπλισμός – ιματισμός, μεταφορικά μέσα κ.α. που εκτός ότι είναι περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης, αποτελούν συγχρόνως και αξία ενεργού χρήσης γι' αυτή, δηλαδή χρησιμοποιούνται οπωσδήποτε για την απρόσκοπτη λειτουργία της.

δ) Με το φόρο που αναλογεί στις λήψεις υπηρεσιών, (δηλαδή σε αμοιβές τρίτων) όπως λ.χ. από ελεύθερους επαγγελματίες (ηλεκτρολόγοι, λογιστές εκκαθαριστές κ.α.), ή από επιχειρήσεις που εκδίδουν τιμολόγια ή δελτία παροχής υπηρεσιών (τόρνοι, σιδηρουργεία, επισκευών αυτοκινήτων, φανοποιεία, βαφεία, διαφημιστικά γραφεία κ.α.)

ε) Με το φόρο που αναλογεί στις αγορές υλικών συσκευασίας για τα μη επιστρεφόμενα, με το φόρο που αναλογεί στις αγορές καυσίμων ως πηγή ενέργειας κ.α.

στ) Με το φόρο που αναλογεί στις δαπάνες (**ΟΜΑΔΑ 6**) για τις οποίες παρέχεται δικαίωμα φόρου όπως λ.χ. Γενικά Έξοδα.

ζ) Με το φόρο που αντιστοιχεί στις εκπτώσεις που χορηγεί η επιχείρηση στους πελάτες της.

η) Με το φόρο που αναλογεί στις επιστροφές πωλήσεων που ενεργούν οι πελάτες.

θ) Με το φόρο που αποδίδεται (καταβάλλεται) με βάση τις περιοδικές μηνιαίες δηλώσεις, την εκκαθαριστική δήλωση και τη δήλωση αποθεμάτων στο Δημόσιο.

ι) Με τον αρνητικό Φ.Π.Α. που έχουν οι επιστροφές μας προς τους προμηθευτές μας.

κ) Με το φόρο (διαφορά) που μεταφέρεται στον επόμενο μήνα και αποτελεί χρεωστικό υπόλοιπο Φ.Π.Α. του τρέχοντος μήνα για συμψηφισμό.

Ο Φ.Π.Α. ΠΙΣΤΩΝΕΤΑΙ

α) Με το φόρο που αναλογεί στις πωλήσεις ή τις εξαγωγές εμπορεύσιμων αγαθών εκροές, όπως λ.χ. πωλήσεις πρώτων υλών, εμπορευμάτων ή προϊόντων κ.λ.π. και πάνω στα ακαθάριστα έσοδα. (λιανική και χονδρική, αυτοπαράδοση, δωρεές καταστροφές και κλοπές)

β) Με το φόρο που αναλογεί στις πωλήσεις επενδυτικών – κεφαλαιουχικών αγαθών, όπως λ.χ. οικοπέδων, κτιρίων, μηχανημάτων κ.α. και πάνω στα ακαθάριστα έσοδα

γ) Με το φόρο που αναλογεί στις παροχές υπηρεσιών, και πάνω στα ακαθάριστα έσοδα ή αν πρόκειται για ξενοδοχεία ή άλλες επιχειρήσεις εκμετάλλευσης πάνω στα έσοδα από τους κλάδους εκμετάλλευσης τους

δ) Με τον αρνητικό φόρο που αναλογεί στις επιστροφές των πωλήσεων που ενεργούν οι πελάτες μας..

- ε) Με το φόρο που αναλογεί στα υλικά συσκευασίας που επιστρέφονται στους προμηθευτές εφόσον αυτά παρακολουθούνται χωριστά από το περιεχόμενο τους
- στ) Με το φόρο που αναλογεί στις εκπτώσεις (ΟΜΑΔΑ 6) που λαμβάνει η επιχείρηση από τους προμηθευτές της.
- ζ) Με το φόρο που επιστρέφεται από το Δημόσιο.
- η) Με το φόρο (διαφορά) του τρέχοντος μήνα που αποτελεί χρεωστικό υπόλοιπο Φ.Π.Α. του μήνα αυτού και μεταφέρεται στον επόμενο μήνα για συμψηφισμό.

ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟ – Φ.Π.Α.

Εκτός από τον λογαριασμό «Φ.Π.Α.» λειτουργεί και ο λογαριασμός «ελληνικό δημόσιο» στο τέλος κάθε φορολογικής περιόδου. Σ' αυτόν μεταφέρεται το χρεωστικό ή πιστωτικό υπόλοιπο του λογαριασμού «Φ.Π.Α.».

Ο λογαριασμός «ελληνικό δημόσιο – Φ.Π.Α.» λειτουργεί ως εξής:

Χρεώνεται όταν ο λογαριασμός «Φ.Π.Α.» παρουσιάζει χρεωστικό υπόλοιπο (οφειλή της επιχείρησης προς το Δημόσιο) και αντίστοιχα πιστώνεται όταν ο λογαριασμός Φ.Π.Α. παρουσιάζει πιστωτικό υπόλοιπο (απαίτηση της επιχείρησης προς το Δημόσιο).

Ο λογαριασμός αυτός βοηθά κατά το τέλος της διαχειριστικής περιόδου στην εξίσωση του λογαριασμού «Φ.Π.Α.» και σ' αυτόν εμφανίζονται οι υποχρεώσεις ή απαιτήσεις της επιχείρησης σχετικά με το φόρο προστιθέμενης αξίας.

Στο τέλος της χρήσεως χρεώνεται ο (33.13.90) επειδή είναι απαίτηση με το ποσό του πιστωτικού υπολοίπου του φπα της 31/12/200.. και πιστώνεται ο 54.00. Στα βιβλία της επόμενης χρήσης την 03.01 επόμενης (η απογραφή έναρξης) γίνεται η εγγραφή: Χρέωση ο 54.00.000 και πίστωση ο 33.13.90. (και κλείνει).

**ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ
Φ.Π.Α. (Φ 2)**

Σε έντυπο της περιοδικής δήλωσης που έχουμε παραθέσει συμπληρώνουμε τις ενδείξεις και τους κωδικούς:

Κωδικός 001: στοιχεία της αρμόδιας Δ.Ο.Υ.,

Κωδικοί 003, 004, 005: από υπηρεσία

Κωδικός 007: ημερολογιακή περίοδος

Κωδικός 008: διαγραμμίζουμε με «X» την φορολογική περίοδο για την οποία κατατίθεται η δήλωση,

Κωδικός 009: διαγραμμίζουμε εφόσον έχουμε ενδοκοινοτικές συναλλαγές

Κωδικοί 010, 011, 012, 013: Επιλέγουμε το είδος της δήλωσης.

Στον πίνακα Α στους κωδικούς από **101** έως **103** συμπληρώνουμε τα στοιχεία του υποκείμενου στο φόρο. Δηλαδή η επωνυμία της επιχείρησης, η διεύθυνση της, ο δήμος ή η κοινότητα που υπάγεται, ο Α.Φ.Μ. της καθώς και η κατηγορία βιβλίων Κ.Β.Σ. που διατηρεί η επιχείρηση.

Τον πίνακα Β αποτελείται από πέντε μικρότερους πίνακες και αφορά τις εκροές – πωλήσεις των αγαθών, παροχή υπηρεσιών κ.λ.π. της επιχείρησης. Αναλυτικότερα στον υποπίνακα α και στους κωδικούς από **301** έως **311** συμπληρώνουμε την καθαρή αξία των εκροών ανάλογα και στους κωδικούς **331** έως **337** τον αντίστοιχο συντελεστή του Φ.Π.Α. που αναλογεί. Π.χ. εάν έχουμε εκροές του 9 % συμπληρώνουμε στον κωδικό 301 την καθαρή αξία και στον κωδικό 331 το φόρο ενώ για εκροές του 19 % συμπληρώνουμε τους κωδικούς 303 και 333.

Με τον ίδιο τρόπο συμπληρώνουμε τον πίνακα β' και τους κωδικούς από 351 έως 378, ο οποίος αφορά τις εισροές. Π.χ. εάν έχουμε εισροές του 9 % συμπληρώνουμε τους κωδικούς 351 και 371 ενώ για εισροές του 19 % συμπληρώνουμε τους κωδικούς 353 και 373.

Στην περίπτωση που έχουμε ενδοκοινοτικές αποκτήσεις, η καθαρή αξία τους προστίθεται ανάλογα τον συντελεστή Φ.Π.Α. στον κωδικό **331** (Φ.Π.Α. 9%) ή στον κωδικό **333** (Φ.Π.Α. 19%). Τα ίδια ποσά που θα προστεθούν στον πίνακα α, θα προστεθούν και στον πίνακα β στους κωδικούς **351** (Φ.Π.Α. 9%) ή **353** (Φ.Π.Α. 19%) καθώς και στους κωδικούς **371** (Φ.Π.Α. 9%) ή **373** (Φ.Π.Α. 19%).

Στον πίνακα γ στον κωδικό **341** γράφουμε την καθαρή αξία των ενδοκοινοτικών ενώ στον κωδικό **342** την καθαρή αξία των ενδοκοινοτικών παραδόσεων. Στον κωδικό **343** γράφουμε την αξία των πράξεων που οφείλουμε φόρο ως λήπτης αγαθών και υπηρεσιών και στον κωδικό **344** γράφουμε τη φορολογητέα αξία εισαγωγής παγίων. **Στον πίνακα δ** στο κωδικό **401** γράφουμε το πιστωτικό υπόλοιπο της προηγούμενης φορολογικής περιόδου. Ο κωδικός **402** συμπληρώνεται όταν τα έξοδα που έχουμε στο βιβλίο μας είναι περισσότερα από το Φ.Π.Α., τότε γράφουμε τη διαφορά, το σύνολο του πίνακα δ μεταφέρεται στον κωδικό **404**.

Στον πίνακα ε ο κωδικός **412** συμπληρώνεται στην περίπτωση που τα έσοδα που έχουμε στο βιβλίο μας είναι περισσότερα από το Φ.Π.Α., τότε γράφουμε τη διαφορά.

Το σύνολο του πίνακα ε μεταφέρεται στον κωδικό **413**. Στη συνέχεια ο κωδικός 413 αφαιρείται από τον κωδικό 404 και το υπόλοιπο γράφεται τον κωδικό **420**. Ο κωδικός **337** αφαιρείται από τον κωδικό 420. εάν το ποσό του κωδικού 420 είναι μεγαλύτερο από το ποσό του κωδικού 337 τότε έχουμε πιστωτικό υπόλοιπο και συμπληρώνεται

στον κωδικό **501** του πίνακα Γ ενώ εάν το ποσό του κωδικού 420 είναι μικρότερο από το ποσό του κωδικού 337 τότε έχουμε χρεωστικό υπόλοιπο και συμπληρώνεται στον κωδικό **511** του πίνακα Γ. Στον κωδικό **511** γράφουμε την προσαύξηση για τυχόν εκπρόθεσμη υποβολή της δήλωσης και στο κωδικό **513** γράφουμε το άθροισμα των ποσών των κωδικών 511 και 512 που πρέπει να πληρώσουμε στο Δημόσιο.

**ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ
Φ.Π.Α. (Φ1)**

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΓΕΝΙΚΑ

α. Το έντυπο της εκκαθαριστικής δήλωσης του έτους (έκδοση 2004 009/02 – Φ.Π.Α. χρώματος μπλε), παραμένει ίδιο με το έντυπο του έτους 2002 και θα χρησιμοποιηθεί από τους υποκείμενους για την υποβολή εκκαθαριστικών δηλώσεων διαχειριστικών περιόδων από 1/1/2004.

Επισημαίνεται ότι το έντυπο της εκκαθαριστικής δήλωσης του έτους 2001 (έκδοσης 2002 – 009 – Φ.Π.Α. χρώματος καφέ) θα χρησιμοποιείται από τους υποκείμενους στις περιπτώσεις που υπάρχει υποχρέωση υποβολής εκκαθαριστικής δήλωσης για προηγούμενες διαχειριστικές περιόδους (αρχικής ή τροποποιητικής).

β. Αν πριν την υποβολή της εκκαθαριστικής δήλωσης, διαπιστωθούν διαφορές σε κάποια ή κάποιες φορολογικές περιόδους μεταξύ των στοιχείων των περιοδικών δηλώσεων και των πραγματικών δεδομένων που προκύπτουν, θα πρέπει να συμπληρωθεί μια σωστή περιοδική δήλωση με τα πραγματικά δεδομένα της φορολογικής περιόδου στην οποία διαπιστώθηκαν λάθη και να υποβληθεί εφόσον υπάρχει υποχρέωση **ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΑ** πριν την υποβολή της εκκαθαριστικής δήλωσης.

ΠΡΟΣΟΧΗ: Σημειώνεται ότι, κάθε φορολογική περίοδος θεωρείται αυτοτελής ως προς την υποχρέωση υποβολής της περιοδικής δήλωσης και της καταβολής τυχόν χρεωστικού ποσού που προκύπτει. Έτσι τυχόν ποσό φόρου που καταβλήθηκε επιπλέον του οφειλόμενου σε προγενέστερη φορολογική περίοδο δεν καλύπτει αυτοδίκαια το φόρο που οφείλεται σε μεταγενέστερη φορολογική περίοδο. Ως εκ τούτου θα πρέπει να υποβληθεί τροποποιητική περιοδική δήλωση της προγενέστερης φορολογικής περιόδου και το πιστωτικό υπόλοιπο που θα προκύψει να μεταφερθεί για συμψηφισμό στη μεταγενέστερη φορολογική περίοδο.

Επίσης, αν σε κάποια φορολογική περίοδο καταβληθεί χρεωστικό ποσό μικρότερο ου οφειλόμενου και σε μεταγενέστερη υποβληθεί δήλωση για να καταβληθεί ισόποσο ή και μεγαλύτερο ποσό του οφειλόμενου από τη προγενέστερη περίοδο, τα σφάλμα δεν θεραπεύεται με υπολογισμό της δέουσας προσαύξησης στην εκκαθαριστική δήλωση της οικείας χρήσης. Πρέπει να υποβληθεί τροποποιητική περιοδική δήλωση της προγενέστερης φορολογικής περιόδου με τα σωστά στοιχεία και τη σωστή προσαύξηση μέχρι την ημερομηνία υποβολής της τροποποιητικής αυτής δήλωσης, και τροποποιητική περιοδική δήλωση της μεταγενέστερης περιόδου, που καταβλήθηκαν τα επιπλέον ποσά (οπότε η τροποποιητική δήλωση της μεταγενέστερης περιόδου θα προκύψει λογικά πιστωτική).

γ. Η εκπρόθεσμη υποβολή και η μη υποβολή της εκκαθαριστικής δήλωσης, αποτελούν παραβάσεις για τις οποίες επιβάλλεται πρόστιμο από 117,00 έως 1170,00 ΕΥΡΩ στην περίπτωση που δεν προκύπτει ποσό φόρου για καταβολή. Το πρόστιμο αυτό κατά τη διοικητική επίλυση της διαφοράς περιορίζεται στο ένα τρίτο (1/3).

ΠΟΙΟΙ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΝΑ ΥΠΟΒΑΛΛΟΥΝ ΔΗΛΩΣΗ

Υποχρέωση να υποβάλλουν εκκαθαριστική δήλωση έχουν οι υποκείμενοι στο φόρο που ενεργούν φορολογητέες πράξεις ή και απαλλασσόμενες με δικαίωμα έκπτωσης του φόρου. Η υποχρέωση αυτή υπάρχει και στην περίπτωση που δεν πραγματοποιήθηκε οικονομική δραστηριότητα, όπως και στην περίπτωση που η επιχείρηση δήλωσε ότι βρίσκεται σε αδράνεια, (ακόμη και στην περίπτωση που έχουν ακυρωθεί τα φορολογικά στοιχεία).

Υποχρέωση να υποβάλλουν εκκαθαριστική δήλωση έχουν και:

α) οι επιχειρήσεις παραγωγής βιομηχανοποιημένων καπνών, καθώς και οι εισαγωγείς βιομηχανοποιημένων καπνών και γενικά οι εγκεκριμένοι αποθηκευτές και οι εγγεγραμμένοι επιτηδευματίες,

β) οι επιχειρήσεις παραγωγής και οι λοιποί εγκεκριμένοι αποθηκευτές πετρελαιοειδών προϊόντων,

γ) οι επιχειρήσεις παραγωγής και οι λοιποί εγκεκριμένοι αποθηκευτές αλκοόλης, και αλκοολούχων ποτών,

δ) οι επιχειρήσεις παραγωγής, εισαγωγής και ενδοκοινοτικής απόκτησης αυτοκινήτων και μοτοσικλετών (καινούργιων ή μεταχειρισμένων), καθώς και οι επιχειρήσεις που εμπίπτουν στις διατάξεις των άρθρων 45 και 46 του ν. 2859/2000. Σημειώνεται ότι, αναφορικά με τους εγκεκριμένους αποθηκευτές των παραπάνω περιπτώσεων α – γ, καθώς και τους εγγεγραμμένους επιτηδευματίες ή εισαγωγείς της παραπάνω περίπτωσης α, με τις Α.Υ.Ο. Δ634 (435 /29-4-93 και Δ. 635 /436 / 29.4.93 παρασχέθηκε δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. εισροών, με βάση συνοδευτική κατάσταση και σφράγιση των πρωτότυπων τιμολογίων ή παρόμοιων αποδεικτικών στοιχείων, από την αρμόδια τελωνειακή αρχή. Για το λόγο αυτό η εκκαθαριστική δήλωση αποσκοπεί κυρίως:

α) στην αναπροσαρμογή των αξιών και φόρων εκροών,

β) στο διακανονισμό του φόρου εισροών (πίνακες Ζ, Η)

γ) στη συλλογή στοιχείων των ενδοκοινοτικών συναλλαγών, των αξιών και φόρων εισροών / εκροών και άλλων οικονομικών πληροφοριακών στοιχείων απαιτητών για τις ενδοκοινοτικές επαληθεύσεις του VIES και την εκτίμηση των ιδίων πόρων της Κοινότητας, καθώς και στη συλλογή στατιστικών στοιχείων.

δ) στη τυχόν εκκαθάριση του φόρου που προκύπτει από διακανονισμούς κ.λ.π. ή στην άσκηση αιτήματος επιστροφής Φ.Π.Α., σύμφωνα με το άρθρο 34 ν. 2859/2000.

Υποχρέωση να υποβάλλει εκκαθαριστική δήλωση έχει και τα υπό ίδρυση νομικό πρόσωπο ατομική επιχείρηση, μέσα στη νόμιμη προθεσμία μετά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου και μετά την υποβολή της δήλωσης οριστικής παύσης εργασιών που θα υποβληθεί, όταν το νομικό πρόσωπο συσταθεί ή η ατομική επιχείρηση λειτουργήσει με ταυτόχρονη υποβολή της σχετικής δήλωσης έναρξης εργασιών (με προέλευση «από ίδρυση»)

ΠΟΙΟΙ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΝΑ ΥΠΟΒΑΛΛΟΥΝ ΔΗΛΩΣΗ

Δεν έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν εκκαθαριστική δήλωση:

α) οι υποκείμενοι στο φόρο, που ενεργούν αποκλειστικά πράξεις απαλλασσόμενες χωρίς δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισροών τους, έστω και αν για ορισμένες πράξεις παράδοσης επενδυτικών αγαθών ή λήψης αγαθών ή υπηρεσιών ή ενδοκοινοτικών αποκτήσεων κατέβαλαν τον αναλογούντα φόρο με έκτακτη φορολογική δήλωση.

β) τα μη υποκείμενα στο φόρο φυσικά πρόσωπα, έστω και αν ως λήπτες αγαθών και υπηρεσιών κατέβαλαν τον αναλογούντα φόρο με έκτακτη περιοδική δήλωση.

γ) οι αγρότες του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 41 του ν. 2659/2000.

δ) Τα μη υποκείμενα στο φόρο νομικά πρόσωπα, έστω και αν ως λήπτες αγαθών και υπηρεσιών ή για τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις που πραγματοποίησαν κατέβαλαν το φόρο με έκτακτη περιοδική δήλωση.

ε) Οι υποκείμενοι που υπάγονται στο ειδικό καθεστώς των απαλλασσόμενων τη παραγράφου 2 του άρθρου 39 του ν. 2659 / 2000 περιλαμβανομένων και των αλιέων με σκάφος έως 6 μέτρα.

στ) οι αμιγείς πρατηριούχοι και λιανοπωλητές βιομηχανοποιημένων καπνών της παραγράφου 6 του άρθρου 44 του ν. 2859/2000.

ζ) οι εκμεταλλευτές Ε Δ Χ (ΤΑΞΙ) οι οποίοι δεν ανήκουν στο κανονικό καθεστώς (δηλαδή αυτοί που αποδίδουν το φόρο με έκτακτη δήλωση).

η) οι αλιείς του ειδικού καθεστώτος της Α.Υ.Ο. 1145339/6602(140/Ε014/Π.Ο.Α. 1320/30-12-98 εφόσον έχουν σκάφη μεγαλύτερα των 6 και ως 12 μέτρων καθώς και οι σπογγαλιείς.

ΠΟΤΕ ΥΠΟΒΑΛΛΕΤΑΙ Η ΔΗΛΩΣΗ

Η εκκαθαριστική δήλωση υποβάλλεται μετά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, όπως αυτή ορίζεται από τις διατάξεις της φορολογίας εισοδήματος και του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ.), στις ακόλουθες προθεσμίες:

1. Από τους υποκείμενους που τηρούν βιβλία πρώτης ή δεύτερης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. μέχρι και την εικοστή πέμπτη (25) ημέρα του δεύτερου μήνα από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου .

2. Από τους υποκείμενους που τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας του Κ.Β.Σ. μέχρι και τη δέκατη (10) ημέρα του πέμπτου μήνα από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου.

Διευκρινίζεται ότι, σε περίπτωση παύσης των εργασιών από οποιαδήποτε αιτία (πραγματική παύση εργασιών, συγχώνευση κτλ), ή σε περίπτωση παύσης των φορολογητέων δραστηριοτήτων, χρονολογία λήξης της διαχειριστικής περιόδου θεωρείται η ημερομηνία παύσης αυτών. Σε περίπτωση που η ημερομηνία λήξης της διαχειριστικής περιόδου δεν συμπίπτει με ημερομηνία λήξης φορολογικής περιόδου η εκκαθαριστική δήλωση πρέπει να υποβληθεί μέσα στην προβλεπόμενη προθεσμία των 55 ή 130 ημερών κατά περίπτωση, η οποία αρχίζει από την ημερομηνία παύσης των εργασιών.

Σημειώνεται ότι, σε περίπτωση παύσης των εργασιών πριν από τη λήξη της φορολογικής περιόδου, η ημερομηνία παύσης των εργασιών θεωρείται και ημερομηνία λήξης της οικείας φορολογικής περιόδου. Στην περίπτωση αυτή η προθεσμία υποβολής της περιοδικής δήλωσης, ορίζεται μέχρι την 20^η ημέρα του επόμενου μήνα που ακολουθεί τη φορολογική περίοδο (μήνα ή τρίμηνο), όχι όμως αργότερα από την προθεσμία υποβολής της εκκαθαριστικής δήλωσης.

Εξαιρετικά δε σε περίπτωση οριστικής παύσης νομικού προσώπου, ένωσης προσώπων θανάτου του υποκείμενου φυσικού προσώπου, η περιοδική δήλωση

υποβάλλεται εμπρόθεσμα και μέσα σε 20 ημέρες από την εμπρόθεσμη υποβολή της δήλωσης οριστικής παύσης εργασιών. Εξυπακούεται ότι στη περίπτωση αυτή η εκκαθαριστική δήλωση υποβάλλεται εμπρόθεσμα εντός 55 ή 130 ημερών από την εμπρόθεσμη υποβολή της δήλωσης οριστικής παύσης εργασιών.

Τονίζεται ότι σε περίπτωση που εταιρεία τίθεται σε εκκαθάριση είναι υποχρεωμένη να υποβάλλει:

Μια εκκαθαριστική δήλωση για το διάστημα μέχρι την ημερομηνία έναρξης της εκκαθάρισης και μια εκκαθαριστική δήλωση για το διάστημα που διαρκεί η εκκαθάριση.

Π.χ. Επιχείρηση τίθεται σε εκκαθάριση (δήλωση μεταβολών) 28/3/03 και αυτή περαιώνεται στις 10/9/2005. Θα υποβάλλει μια εκκαθαριστική δήλωση για το διάστημα 1/1/03 έως 27/3/03 και μια άλλη εκκαθαριστική για το διάστημα 28/3/03 έως 10/9/05

ΠΟΥ ΥΠΟΒΑΛΛΕΤΑΙ Η ΔΗΛΩΣΗ

Η εκκαθαριστική δήλωση υποβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. της έδρας ή του κεντρικού καταστήματος του υποκειμένου στο φόρο που υπαγόταν, κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου. Όταν η επιχείρηση εδρεύει σε νησί ή έδρα, εποχιακή επιτρέπεται η υποβολή της εκκαθαριστικής δήλωσης ταχυδρομικό σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην επόμενη παράγραφο.

ΠΩΣ ΥΠΟΒΑΛΛΕΤΑΙ Η ΔΗΛΩΣΗ

Το έντυπο της εκκαθαριστικής δήλωσης υποβάλλεται σε τρία (3) αντίτυπα, η εκκαθαριστική δήλωση υποβάλλεται από τον ίδιο τον υποκείμενο ή και οποιοδήποτε τρίτο για λογαριασμό του. Όταν η δήλωση υποβάλλεται από τρίτο, αυτός υποχρεούται να επιδεικνύει την ταυτότητά του.

Η αποστολή της δήλωσης ταχυδρομικά δεν επιτρέπεται. Εξαιρετικά όταν η επιχείρηση εδρεύει σε νησί όπου δεν εδρεύει Δ.Ο.Υ. ή είναι εποχική επιχείρηση μπορεί να στείλει την εκκαθαριστική της δήλωση με συστημένη επιστολή στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. Στην περίπτωση αυτή επιστάται η ιδιαίτερη προσοχή που πρέπει να δοθεί στην ορθότητα της συμπλήρωσης. Αν υπάρχει ποσό για καταβολή θα εσωκλείεται στην επιστολή και ισόποση επιταγή, σε διαταγή της αρμόδιας για την παραλαβή της δήλωσης Δ.Ο.Υ. ή απευθείας σε διαταγή του Ελληνικού Δημοσίου. Ως ημερομηνία υποβολής της δήλωσης θεωρείται η ημερομηνία αποστολής της (σφραγίδα ταχυδρομείου). Η ημερομηνία έκδοσης της επιταγής εξυπακούεται ότι θα είναι η ίδια ή προγενέστερη της αποστολής της επιστολής. Ταχυδρομική παραλαβή εκπρόθεσμων εκκαθαριστικών δηλώσεων θα γίνεται δεκτή, μόνο εφόσον έχει υπολογιστεί ορθά η προσαύξηση και το σύνολο για καταβολή καλύπτεται από την επιταγή. Αν η επιταγή υπολείπεται του ποσού για καταβολή δεν θα γίνεται αποδεκτή η δήλωση και τότε, επιστρέφονται ταχυδρομικά στον αποστολέα όλα τα αντίτυπα της εκκαθαριστικής δήλωσης ανυπόγραφα μαζί με την επιταγή.

Και στην περίπτωση της ταχυδρομικής υποβολής, αν δεν υπάρξει πρόβλημα το ένα αντίτυπο επιστρέφεται ταχυδρομικά στο δηλούντα υπογεγραμμένο από τον παραλαβόντα και τον ταμία. Σε περίπτωση δε, που η δήλωση παραλαμβάνεται μηχανογραφικά επιστρέφεται επίσης και αντίγραφο αποδεικτικού – είσπραξης (διπλοτύπου).

Επισημαίνεται ότι με το νόμο 3052/02 δεν υπάρχει πλέον υποχρέωση υποβολής των πιστωτικών ή μηδενικών περιοδικών δηλώσεων Φ.Π.Α. Κατ' εξαίρεση οι παραπάνω δηλώσεις υποβάλλονται μόνο για τις φορολογικές περιόδους που πραγματοποίησαν ενδοκοινοτικές συναλλαγές ή υποβάλλεται αίτημα επιστροφής Φ.Π.Α. ή επιθυμεί ο υποκείμενος να τις υποβάλλει.

Εξάλλου με την εγκύκλιο Π. Ο. Λ. 1248/02 ερμηνεύτηκε ότι, παρέλκει και είναι άνευ σημασίας η υποβολή πιστωτικών ή μηδενικών περιοδικών δηλώσεων για το διάστημα από τη δημοσίευση του νόμου (24/9/02) έως και την έναρξη ισχύος του 1/1/2003 καθώς επίσης οι πιστωτικές ή μηδενικές περιοδικές δηλώσεις που δεν έχουν υποβληθεί και αφορούν φορολογικές περιόδους από την 1/1/1987 έως 31/12/2002 δεν θα αναζητούνται.

Συνεπώς για την εκκαθαριστική δήλωση του έτους 2004 στην περίπτωση που για οποιοδήποτε λόγο υποβάλλατε την περιοδική σας δήλωση χειρόγραφα (και όχι μέσω TAXIS ή TAXIS net) και σύμφωνα με τα παραπάνω υπήρχε υποχρέωση υποβολής της θα προσκομίσετε φωτοαντίγραφα των περιοδικών δηλώσεων μαζί με την εκκαθαριστική.

Αντίθετα στις άλλες περιπτώσεις, δηλαδή, όταν η περιοδική δήλωση έχει υποβληθεί σε Δ.Ο.Υ. που είναι ενταγμένη στο TAXIS ή ηλεκτρονικά μέσω του συστήματος TAXIS net δεν υπάρχει υποχρέωση προσκόμισης φωτοαντιγράφων περιοδικών δηλώσεων.

Στην εκκαθαριστική δήλωση θα πρέπει να εμφανίζονται τα οικονομικά δεδομένα της διαχειριστικής περιόδου συγκεντρωτικά, για το σύνολο των δραστηριοτήτων και εγκαταστάσεων της επιχείρησης. (κεντρικό και υποκαταστήματα).

Η εκκαθαριστική συνυπογράφεται και από λογιστή – φοροτεχνικό όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 38 του Ν.2873/00 και της Α. Υ. Ο.

Π. Ο. Λ. 1070/2001.

ΥΠΟΒΟΛΗ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΤΗΚΑΝ ΜΕ ΤΟΝ Ν. 2166193

Οι επιχειρήσεις που μετασχηματίστηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2166/93, για τη σύνταξη και την υποβολή της εκκαθαριστικής δήλωσης θα πρέπει να συμβουλευτούν την Ε. Δ. Υ. Ο. 1055240 / 439 / 0015 / Π. Ο. Λ. 1131 / 0-5-95.

Σύμφωνα με την παραπάνω Ε. Δ. Υ. Ο. οι μετατρεπόμενες συγχωνεύσεις ή απορροφώμενες επιχειρήσεις υποβάλλουν εκκαθαριστική δήλωση Φ.Π.Α. για τις πράξεις που πραγματοποίησαν μέχρι το χρόνο σύνταξης του ισολογισμού μετασχηματισμού. Ως ημερομηνία αφετηρίας για την προθεσμία εμπρόθεσμης υποβολής της εκκαθαριστικής δήλωσης θεωρείται η ημερομηνία ολοκλήρωσης του μετασχηματισμού.

Η προερχόμενη από το μετασχηματισμό εταιρεία, υποβάλλει εκκαθαριστική δήλωση Φ.Π.Α. για την πρώτη διαχειριστική της περίοδο στην οποία συμπεριλαμβάνει και τις πράξεις που πραγματοποίησαν οι μετασχηματιζόμενες επιχειρήσεις στο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ του χρόνου σύνταξης του ισολογισμού μετασχηματισμού και του χρόνου ολοκλήρωσης του μετασχηματισμού.

ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

Σημειώνεται ότι από 1 / 1 / 96 οι αρχιτέκτονες και οι μηχανικοί της παραγράφου 5 του άρθρου 49 του ν. 2238 / 94, σε περίπτωση εκπτώσεων και μερικών επιστροφών τιμήματος δεν δικαιούνται ανάλογης μειώσεως της φορολογητέας αξίας των εκροών τους. Δηλαδή αν π.χ. μηχανικός χορηγήσει έκπτωση για αμοιβή μελέτης του με πιστωτικό τιμολόγιο, σε αυτήν δεν θα υπολογίσει τον αναλογούντα Φ.Π.Α.

ΔΗΛΩΣΗ ΜΕ ΕΠΙΦΥΛΑΞΗ

Για την πρόληψη των συνεπειών ανακρίβειας ή παράλειψης υποβολής δήλωσης, υποκείμενος έχει το δικαίωμα να υποβάλλει δήλωση με επιφύλαξη, που να αφορά, είτε συγκεκριμένη φορολογητέα αξία, είτε εφαρμογή διαφορετικού συντελεστή κτλ. Η επιφύλαξη πρέπει να είναι ειδική και αιτιολογημένη, να συμπληρώνεται σε χωριστό χαρτί και να υποβάλλεται μαζί με τη δήλωση. Η επιφύλαξη αυτή δεν αναστέλλει την είσπραξη του φόρου.

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ

Ο υποκείμενος στο φόρο μπορεί να τροποποιήσει την αρχική του δήλωση όταν αυτή είναι ελλιπής ή λανθασμένη. Οι τροποποιητικές δηλώσεις συμπληρώνονται, όπως και οι αρχικές με τη σωστή συμπλήρωση όλων των ενδείξεων.

ΔΗΛΩΣΗ ΕΠΟΜΕΝΟΥ ΕΤΟΥΣ

Οι υποκείμενοι στο φόρο που διακόπτουν τη δραστηριότητα τους ή η διαχειριστική τους περίοδος λήγει μέσα στο έτος 2005 θα υποβάλλουν την εκκαθαριστική δήλωση στο έντυπο 009 / 02 Φ.Π.Α.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΝΕΡΓΟΥΝ ΕΝΔΟΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Οι υποχρεώσεις των υποκειμένων στο φόρο, αναφορικά με τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις και παραδόσεις είναι:

1. Οι υποκείμενοι που ενεργούν πράξεις με δικαίωμα έκπτωσης του φόρου οφείλουν να τηρούν τις υποχρεώσεις που ορίζονται με το νόμο 2859 / 2000, όπως ισχύει και ειδικότερα αυτές που απορρέουν από τα άρθρα 36 και 38 αυτού. Ήτοι :

α) για τις παραδόσεις που πραγματοποιούν προς επιχείρηση άλλου κράτους – μέλους, η οποία διαθέτει Α.Φ.Μ. / Φ.Π.Α. και επαληθεύεται ο αριθμός αυτός με το σύστημα VIES, να υποβάλλουν ανά τρίμηνο, ανακεφαλαιωτικό πίνακα ενδοκοινοτικών παραδόσεων (listing).

β) αν οι αποκτήσεις ξεπέρασαν την περσινή ή τρέχουσα χρονιά τα 29.000,00 ευρώ και οι παραδόσεις τα 44.000,00 ευρώ να υποβάλλουν δήλωση INTRASTAT κάθε μήνα, χωριστά για τις αφίξεις και τις αποστολές, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην κοινή Υπουργική Απόφαση των Υφυπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών 1099733 / 8159 / 0014 / 15988 / 1274 / Π.Ο.Λ. 1253 / 22-7-1993 και την αριθμ. 24300 / Ι Γ 34 / 29-12-94 απόφαση της Γεν. Γραμματέως της Ε. Σ. Υ. Ε.

γ) για όλες τις πράξεις που πραγματοποίησαν μέχρι την 31 / 12 / 2002 υπάρχει υποχρέωση υποβολής μηνιαίας περιοδικής δήλωσης Φ.Π.Α.

δ) για τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις που πραγματοποιούν από επιχείρηση άλλου κράτους – μέλους, να υποβάλλουν τριμηνιαίο ανακεφαλαιωτικό πίνακα ενδοκοινοτικών αποκτήσεων και η ετήσια εκκαθαριστική δήλωση.

Επισημαίνεται ότι τις ίδιες ως άνω υποχρεώσεις έχουν και οι εγκεκριμένη αποθηκευτές αγαθών που υπάγονται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης (Ε. Φ. Κ.) και οι εγγεγραμμένοι επιτηδευματίες εισαγωγείς βιομηχανοποιημένων καπνών οι οποίοι θα πρέπει στις περιοδικές τους δηλώσεις να αναφέρουν την αξία των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων και ενδοκοινοτικών παραδόσεων που πραγματοποίησαν.

2. Τα πρόσωπα που δεν είναι υποκείμενα στο φόρο με δικαίωμα έκπτωσης, όπως π.χ. οι Δήμοι, οι Κοινότητες, τα νοσοκομεία, οι δικηγόροι, τα φροντιστήρια, οι απαλλασσόμενες του φόρου πολύ μικρές επιχειρήσεις, οι αγρότες του ειδικού καθεστώτος κτλ, δεν έχουν τις υποχρεώσεις της προηγούμενης παραγράφου, εκτός αν λόγω ετήσιου ύψους ενδοκοινοτικών αποκτήσεων (άνω των 10.000,00 ΕΥΡΩ) ή ,επιλογή τους, εντάσσονται στις υποχρεώσεις της παραπάνω παραγράφου 1 που αναφέρονται στην απόδοση του φόρου στο Δημόσιο (περιοδική δήλωση Φ.Π.Α., Listing και δήλωση Intrastat όχι όμως και εκκαθαριστική δήλωση)

3. Τέλος επισημαίνεται ότι, οι ιδιώτες δεν έχουν τις υποχρεώσεις των δύο προηγούμενων παραγράφων.

4. Για τη συμπλήρωση της εκκαθαριστικής δήλωσης, προκειμένου για ενδοκοινοτικές αποκτήσεις και παραδόσεις, στις περιπτώσεις που η αξία του οικείου φορολογικού στοιχείου έχει εκφραστεί σε ξένο νόμισμα, λαμβάνεται υπόψη η φορολογητέα αξία, όπως προσδιορίζεται με τις διατάξεις της παραγρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 2859 / 2000.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΝΤΥΠΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ

1. ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΕΙΞΕΩΝ.

Κωδ. 001. Γράψτε την αρμόδια Δ.Ο.Υ. της έδρας ή του κεντρικού της επιχείρησής σας κατά τη λήξη της διαχειριστικής σας περιόδου,

Κωδ. 002. Γράψτε ημερολογιακά (από – έως) την διαχειριστική περίοδο που αφορά η εκκαθαριστική δήλωση,

Κωδ. 003. Διαγράφηκε.

Κωδ. 004. Γράψτε το έτος μέσα στο οποίο λήγει η διαχειριστική σας περίοδος και για το οποίο υποβάλλεται η εκκαθαριστική δήλωση.

Κωδ. 005-007. Οι κωδικοί αυτοί συμπληρώνονται από την υπηρεσία.

Κωδ. 008. Γράψτε τον αριθμό του φακέλου εάν η επιχείρηση είναι Α.Ε.

Κωδ. 009-010. Διαγραμμίστε με (X) το αντίστοιχο τετραγωνίδιο αν η δήλωση είναι τροποποιητική ή ανακλητική ή με επιφύλαξη.

2. ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ Α' (Κωδ. 821 – 044)

Κωδ. 032-028. Γράψτε με κεφαλαία γράμματα ευανάγνωστα και χωρίς συντμήσεις τα στοιχεία σας.

ΣΗΜΕΙΩΝΕΤΑΙ ότι, η επωνυμία θα αναγράφεται όπως ακριβώς είναι στο καταστατικό σας και όχι με τη χρήση σφραγίδας.

Η λεκτική περιγραφή της κύριας δραστηριότητας του δηλούντος πρέπει να αναγράφεται λεπτομερειακά ώστε να προκύπτει σαφώς η παραγωγή ή η εμπορία συγκεκριμένων αγαθών παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών.

Επιβάλλεται να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή επειδή η πληροφορία αυτή θα χρησιμοποιηθεί για την ενημέρωση του μητρώου Φ.Π.Α.

Κωδ. 031. Γράψτε το αριθμό του φορολογικού σας μητρώου (Α.Φ.Μ.). Ο αριθμός αυτός θα αναγράφεται υποχρεωτικά ως εννιαψήφιος. Σε όσους υπόχρεους έχει χορηγηθεί οκταψήφιος Α.Φ.Μ. θα προστίθεται πριν από αυτόν το ψηφίο (0) μηδέν.

Κωδ. 032. Γράψτε τα αρχικά γράμματα του είδους της ταυτότητας, όταν είστε φυσικό πρόσωπο π.χ. Α.Τ. για τις ταυτότητες πολιτών (αστυνομικές) Κ.Α. για τις ταυτότητες κέντρου αλλοδαπών Δ.Ι. για τα διαβατήρια.

Επίσης γράψτε το γράμμα και τα ψηφία του αριθμού της ταυτότητας αρχίζοντας από την αρχή του εννιαθέσιου πεδίου, (π.χ. Σ. 3 / 5 / 6 / 2 / 7 / 1 / / / / . Για όσους στερούνται ταυτότητας (Χ.Τ.) το πεδίο αυτό συμπληρώνεται με 999999999,

Κωδ. 033. Διαγραμμίστε με (X) το τετραγωνίδιο δεξιά της λέξης ΝΑΙ, εφόσον είστε εγγεγραμμένος στο μητρώο VIES, ανεξάρτητα από το αν πραγματοποιήσατε ενδοκοινοτικές συναλλαγές (αποκτήσεις ή παραδόσεις αγαθών) κατά την τρέχουσα χρήση. Στην αντίθετη περίπτωση, διαγραμμίστε με (X) το τετραγωνίδιο δεξιά της λέξης ΟΧΙ.

Κωδ. 034. Διαγραμμίστε με (X) το τετραγωνίδιο, αν πραγματοποιείται πωλήσεις από απόσταση. Ως πωλήσεις από απόσταση, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 13 του ν. 2859 / 00, ως ισχύει, θεωρούνται οι πωλήσεις αγαθών που αποστέλλονται ή μεταφέρονται από την Ελλάδα σε άλλο κράτος – μέλος της Ε.Ε. εφόσον:

1) Η παράδοση γίνεται προς τους παρακάτω εγκατεστημένους σε άλλο κράτος μέλος:

α) υποκείμενους χωρίς δικαίωμα έκπτωσης του φόρου των εισροών τους (π.χ. γιατρούς, σχολεία κλπ ή ενταγμένους στο καθεστώς των απαλλασσόμενων από το Φ.Π.Α. μικρών επιχειρήσεων).

β) αγρότες του ειδικού καθεστώτος

γ) μη υποκείμενα νομικά πρόσωπα, και εφόσον οι παραπάνω δεν είναι γραμμένοι στο σύστημα VIES,

δ) μη υποκείμενα φυσικά πρόσωπα (ιδιώτες), δεν αφορά μεταφορικά μέσα, αγαθά που εγκαθίστανται ή συναρμολογούνται, αγαθά που υπόκεινται σε Ε.Φ.Κ. ή αγαθά για τα οποία εφαρμόζονται τα άρθρα 45 (προκειμένου για μεταχειρισμένα ή για αντικείμενα καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας) και (πωλούνται μέσω δημοπρασίας)

3) υπερβαίνει στην τρέχουσα διαχειριστική περίοδο τα 100.000,00 ή 35.000,00 ΕΥΡΩ ανάλογα με το κράτος μέλος προορισμού, ή προαιρετικά, ανεξάρτητα από τα όρια αυτά, η επιχείρηση θέλει οι παραπάνω πωλήσεις της να φορολογούνται στο άλλο κράτος μέλος. (σημειώνεται ότι αν γίνονται πωλήσεις, θεωρούμενες κατά τα παραπάνω ως «από απόσταση», υποχρεωτική προαιρετικά, υπάρχει η υποχρέωση υποβολής σχετικής δήλωσης μεταβολών Μητρώου, καθώς και ορισμός φορολογικού εκπροσώπου στο κράτος μέλος αποστολής).

Κωδ. 041. Διαγραμμίστε με (X) το αντίστοιχο τετραγωνίδιο με τα γράμματα Α, Β, Γ, ανάλογα με την κατηγορία βιβλίων Κ.Β.Σ. που τηρούσατε κατά τη λήξη της διαχειριστικής σας περιόδου. Αν κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής σας περιόδου τηρούσατε δύο κατηγορίες βιβλίων, διαγραμμίστε με (X) το τετραγωνίδιο 1 εφόσον διενεργείται υποκείμενες στο φόρο δραστηριότητες και δεν έχετε υποχρέωση τήρησης βιβλίων από τον Κ.Β.Σ. (π.χ. Δημόσιες Υπηρεσίες).

Οι περιπτώσεις ΑΒ, ΑΓ αφορούν εκείνους που τηρούν Β' ή Γ' κατηγορίας βιβλία του Κ.Β.Σ., αντίστοιχα αλλά διατηρούν παράλληλα και κλάδους που σύμφωνα με τον Κ.Β.Σ. προβλέπεται τήρηση βιβλίου αγορών (π.χ. πρατήριο υγρών καυσίμων).

Κωδ. 042. Διαγραμμίστε με (X) το τετραγωνίδιο με τον αριθμό 1, αν τηρήσατε βιβλία του Κ.Β.Σ. υποχρεωτικά από το νόμο, το τετραγωνίδιο με τον αριθμό 2 αν τα τηρήσατε προαιρετικά και τέλος το τετραγωνίδιο με αριθμό 3 αν είστε υπό ίδρυση επιχείρηση και τηρήσατε βιβλία οποιασδήποτε κατηγορίας. Αν δεν τηρήσατε βιβλία δε, θα διαγραμμίσετε τα πιο πάνω τετραγωνίδια

Κωδ 043. Διαγραμμίστε με (X) το τετραγωνίδιο με τον αριθμό 1 ή με το αριθμό 2 ανάλογα με το καθεστώς που ήταν ενταγμένη η επιχείρηση σας κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου. Αν η επιχείρηση ήταν ενταγμένη και σε ειδικό καθεστώς των αριθμών 3, 4, 5, 6 και 7 διαγραμμίστε επί πλέον με (X) το αντίστοιχο τετραγωνίδιο.

Εάν είστε επιχείρηση με βιβλία Α κατηγορίας του Κ.Β.Σ. και έχετε επιλέξει το ειδικό καθεστώς απόδοσης του φόρου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 11 του ν. 3052/02, διαγραμμίστε με (X) το τετραγωνίδιο με τον αριθμό 3.

Κωδ 044. Διαγραμμίστε με (X) το τετραγωνίδιο με τον αριθμό 1, αν η ένταξη σας στο καθεστώς Φ.Π.Α. κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου ήταν υποχρεωτική και το τετραγωνίδιο με τον αριθμό 2 αν ήταν προαιρετική.

3. ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ Β' (Κωδ.081)

Συμπληρώστε, με κεφαλαία, τις ενδείξεις που αφορούν το επώνυμο, το όνομα, τη διεύθυνση, τον Α.Φ.Μ. κλπ., σύμφωνα με τις οδηγίες που αναφέρονται στον πίνακα Α' και διαγραμμιστεί το τετραγωνίδιο του Κωδ. 061.

α) με τον αριθμό 1, αν τα στοιχεία αφορούν τον φορολογικό αντιπρόσωπο που πραγματοποιεί στην Ελλάδα πράξεις για λογαριασμό του υποκειμένου στο φόρο που είναι εγκατεστημένος σε τρίτη χώρα.

β) με τον αριθμό 2, αν τα στοιχεία αφορούν το φορολογικό εκπρόσωπο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 ν. 2992/02 που πραγματοποιεί στην Ελλάδα πράξεις για λογαριασμό του υποκειμένου στο φόρο που είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος.

γ) με τον αριθμό 3, αν αφορούν το νόμιμο εκπρόσωπο (διαχειριστή Ε.Π.Ε., ή Ο.Ε. ή Ε.Ε., σύνδικο πτώχευσης, εκκαθαριστή, εκπρόσωπο Α.Ε., εκπρόσωπο ανηλίκου κτλ.).

δ) Με τον αριθμό 4, αν αφορούν τον αντίκλητο.

4. ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ Γ' (κωδ. 601 – 710)

Ο πίνακας αυτός είναι ο σπουδαιότερος από τους πίνακες της δήλωσης, γιατί σ' αυτόν συγκεντρώνονται τα συνολικά δεδομένα της διαχειριστικής περιόδου, που φορολογούνται ή απαλλάσσονται από το Φ.Π.Α., από τα βιβλία του Κ.Β.Σ. του υποκειμένου. **Όλα τα δεδομένα των εκροών και εισροών γράφονται στις αντίστοιχες ενδείξεις, αφού προηγουμένως αφαιρεθούν οι επιστροφές και εκπτώσεις, οι οποίες αφορούν τη διαχειριστική περίοδο, με την προϋπόθεση ότι τα φορολογικά στοιχεία έχουν ημερομηνία μέχρι και την τελευταία ημέρα της διαχειριστικής περιόδου π.χ. 31.12.200..**

Επισημαίνεται ότι, στην περίπτωση που έχει διενεργηθεί προσωρινός έλεγχος για φορολογικές περιόδους της εν λόγω διαχειριστικής περιόδου και η πράξη προσδιορισμού του φόρου έχει οριστικοποιηθεί ή έχει ασκηθεί προσφυγή, πριν την υποβολή της εκκαθαριστικής δήλωσης στο πίνακα αυτό θα συμπεριληφθούν και τα δεδομένα του προσωρινού ελέγχου.

Ο πίνακας διαιρείται σε πέντε μέρη, στο α' για τις εκροές, στο β' για τις εισροές, στο γ' για τους ειδικούς λογαριασμούς, στο δ' για τα προστιθέμενα ποσά και στο ε' για τα αφαιρούμενα ποσά από το σύνολο του φόρου των εισροών.

α. Εκροές φορολογητέες – φόρος εκροών

Αν είστε ενταγμένοι στο τεκμαρτό καθεστώς Φ.Π.Α., συμπληρώστε τις στήλες κατά τον ίδιο τρόπο, γράφοντας τις φορολογητέες εκροές σας (ακαθάριστα έσοδα), όπως προέκυψαν μετά την αναγωγή των φορολογητέων εισροών των εμπορεύσιμων αγαθών σας (αγορών – εισαγωγών – ενδοκοινοτικών αποκτήσεων) κατά συντελεστή Φ.Π.Α. σύμφωνα με τις οδηγίες που σας έχουν δοθεί,

α) αν είστε εγκεκριμένος αποθηκευτής αγαθών με Ε.Φ.Κ. αναγράφετε την αξία των πωλήσεων σας (συμπεριλαμβανομένου και του Ε.Φ.Κ.), όπως αυτή προκύπτει από τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του Κ.Β.Σ. παραστατικά.

β) αν είστε εγγεγραμμένος επιτηδευματίας ή εισαγωγέας βιομηχανοποιημένων καπνών αναγράψτε τις πραγματικές σας πωλήσεις αφού τις αποφορολογήσετε με εσωτερική αφαίρεση.

Κωδ. 601-603. Γράψτε κατά συντελεστή Φ.Π.Α. (9, 4,5, 19) την αξία των φορολογητέων εκροών, συμπεριλαμβανομένου και των πωλήσεων παγίων, αυτοπαραδόσεων, ενδοκοινοτικών αποκτήσεων, και πράξεων λήπτη, που πραγματοποιήσατε με ακέραιους συντελεστές αναφορικά με τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις ισχύουν οι παρατηρήσεις των κωδ. 654-656.

Κωδ. 631-633. Γράψτε το φόρο που αναλογεί στους κωδ. 601 – 603, πολλαπλασιάζοντας τη φορολογητέα αξία με τον αντίστοιχο συντελεστή φόρου.

Κωδ. 604 – 646. Γράψτε κατά συντελεστή φόρου (6, 3, 13,)την αξία των φορολογητέων εκροών, συμπεριλαμβανομένων και των πωλήσεων παγίων, αυτοπαραδόσεων, ενδοκοινοτικών αποκτήσεων και πράξεων λήπτη, που πραγματοποιήσατε με μειωμένους συντελεστές αναφορικά με τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις ισχύουν οι παρατηρήσεις των κωδ. 654 – 656.

Κωδ. 634 – 636. Γράψτε αντίστοιχα το φόρο που αναλογεί στου κωδ. 604 -606, πολλαπλασιάζοντας τη φορολογητέα αξία με τον αντίστοιχο συντελεστή.

Κωδ. 607. Γράψτε το σύνολο των φορολογητέων εκροών (από κωδ. 601 έως κωδ. 606) και στον

Κωδ. 637. Το σύνολο του φόρου εκροών (από κωδ. 631 έως κωδ. 636).

Αν τηρείτε βιβλία Β ή Γ κατηγορίας του Κ.Β.Σ., το σύνολο του φόρου εκροών σας, (κωδ. 637) συγκρίνετέ το με το σύνολο του φόρου εκροών σας που προκύπτει από τα βιβλία σας. Αν το ποσό που προκύπτει, από τα βιβλία σας, είναι μεγαλύτερο τη διαφορά γράψτε την στον κωδ. 708.

Στους υπόλοιπους κωδικούς γράψτε:

Κωδ. 608.

1) Την αξία παραδόσεων αγαθών φορολογητέων σε άλλο κράτος μέλος π.χ. πωλήσεις αγαθών στους επιβάτες ελληνικού σκάφους κατά τον πλου από Ιταλία – Ελλάδα.

2) Την αξία των παροχών υπηρεσιών, που σύμφωνα με το άρθρο 14 του ν. 2859/00 είναι φορολογητέες σε άλλο κράτος – μέλος, είτε ο φόρος αποδίδεται εκεί από το φορολογικό εκπρόσωπο, είτε από το λήπτη της υπηρεσίας. Περιλαμβάνεται εδώ και η αξία της παροχής υπηρεσιών φασόν προς λήπτες εγκατεστημένους σε άλλο κράτος – μέλος.

3) Την αξία των παροχών υπηρεσιών, που σύμφωνα με το άρθρο 14 παραγρ. 5 είναι φορολογητέες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4) Την αξία όλων γενικά των δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, που αν πραγματοποιούνταν στο εσωτερικό της χώρας θα παρείχαν δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισροών (π.χ. αγορά καφέ από Βραζιλία και πώληση στην Κύπρο).

5) Την αξία των εργασιών των περιπτώσεων ιθ, κ, κα, κγ, κδ, και κε της παραγρ. 1 του άρθρου 22 του ν. 2859 / 00, εφόσον ο λήπτης είναι εγκαταστημένος εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης ή οι εργασίες αυτές συνδέονται άμεσα με αγαθά που εξάγονται σε τρίτη χώρα.

Κωδ. 609.

1) Την αξία των παραδόσεων αγαθών προς υποκειμένους που πραγματοποιούν εξαγωγές ή ενδοκοινοτικές παραδόσεις αγαθών και η αξία των παροχών υπηρεσιών που συνδέονται άμεσα με τις πράξεις αυτές και οι συγκεκριμένες παραδόσεις αγαθών

και υπηρεσιών απαλλάσσονται σύμφωνα με τις περ. ζ' της παρ. 1 του άρθρου 24 και της δ' της παρ. 1 του άρθρου 28 και για την απαλλαγή αυτή εφαρμόστηκε η Α.Υ.Ο. 1103551 / 8478 / Α0014 / Π.Ο.Λ., 1262 / 2.8.93. Υπενθυμίζεται η υποχρέωση υποβολής ετήσιας κατάστασης από τον προμηθευτή με τις συνολικές πωλήσεις προς εξαγωγείς.

2) Την αξία των παραδόσεων αγαθών και την αξία των παροχών υπηρεσιών που συνδέονται άμεσα με τις παραδόσεις αυτές, που πραγματοποιούνται προς την Α.Ε. Κατάστημα Αφορολόγητων Ειδών. Για την απαλλαγή αυτή εφαρμόζονται η Α.Υ.Ο. 1013633/ 8911 / 1807 / 0014 / Π.Ο.Λ. 1029 / 2.2.95. Ο προμηθευτής επισυνάπτει στο στέλεχος του τιμολογίου το αντίγραφο του ειδικού θεωρημένου δελτίου απαλλαγής από Φ.Π.Α. των Κ.Α.Ε.Α.Ε.(κίτρινο). Το ίδιο ισχύει και προκειμένου για πιστωτικό τιμολόγιο που εκδίδεται από τον προμηθευτή για έκπτωση ή προς επιστροφή από τα Κ.Α.Ε.Α.Ε. Υπενθυμίζεται η υποχρέωση υποβολής ετήσιας κατάστασης από τον προμηθευτή με τις συνολικές πωλήσεις προς τα « Κ.Α.Ε.Α.Ε».

Κωδ. 610.

1) Την αξία των εξαγωγών αγαθών προς τρίτες χώρες, και την αξία των επιστροφών εισαγωγών μόνο όταν έχετε εκδώσει τιμολόγιο.

2) Την αξία των ενδοκοινοτικών παραδόσεων αγαθών, όπως αυτές προσδιορίζονται από το άρθρο 28 του ν. 2859 / 00. Στο κωδικό αυτό περιλαμβάνεται και η αξία των αγαθών που μεταφέρονται σε άλλο κράτος – μέλος με σκοπό την μεταγενέστερη παράδοση ή για τον εξοπλισμό των εκεί εγκαταστάσεων σας, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 15.

3) Την αξία των ενδοκοινοτικών τριγωνικών παραδόσεων αγαθών, όπως αυτές προσδιορίζονται στο τελευταίο εδάφιο της παραγρ. 2 του άρθρου 15.

Παράδειγμα: έστω τρεις υποκειμενικοί (α, β, γ), εγκατεστημένοι αντίστοιχα, ο α' στην Ιταλία ο β' στην Ελλάδα και ο γ' στην Γερμανία. Στη περίπτωση που ο α' (Ιταλός), τιμολογεί αγαθά στο β' (Ελληνας) και αυτός με τη σειρά του τιμολογεί τον γ' (Γερμανός), ενώ τα αγαθά από τον α' (Ιταλός) πηγαίνουν απευθείας στον γ' (Γερμανός) τότε θεωρείται ότι έχουμε μια κανονική παράδοση από τον α' (Ιταλός) στον β' (Ελληνας) και μια οιονεί τριγωνική παράδοση από τον β' (Ελληνας) στον γ' (Γερμανός).

4α) Την αξία των πωλήσεων από απόσταση όπως προβλέπονται από την παράγραφο 5 του άρθρου 13 του ν. 2859 /00

β) την αξία των πωλήσεων αγαθών μετά από εγκατάσταση ή συναρμολόγηση, με ή χωρίς δοκιμή λειτουργίας, που πραγματοποιείται σε άλλο κράτος μέλος.

Στις περιπτώσεις αυτές ο Έλληνας υποκείμενος πρέπει να διαθέτει Α.Φ.Μ./ Φ.Π.Α. στο κράτος που πραγματοποιεί τις συγκεκριμένες παραδόσεις αγαθών (είτε ο ίδιος λόγω εγκατάστασης στη χώρα αυτή, είτε μέσω φορολογικού εκπροσώπου).

Συγκεκριμένα αναγράφονται οι ενδοκοινοτικές παραδόσεις του προς τον Α.Φ.Μ. / Φ.Π.Α. με τον οποίο ο ίδιος εξατομικεύεται στο άλλο κράτος – μέλος κατά την αποστολή των αγαθών προς το κράτος αυτό, εντός του οποίου θεωρούνται εγχώριες πωλήσεις.

5) Την αξία των ενδοκοινοτικών παραδόσεων:

α) καινούργιων μεταφορικών μέσων, όπως αυτά ορίζονται στο άρθρο 11 ν. 2859 / 00, όπως ισχύει, καθώς και

β) αγαθών με ειδικό φόρο κατανάλωσης (πετρελαιοειδή, βιομηχανοποιημένα καπνά, αλκοολούχα) προς:

i) αγρότες του ειδικού καθεστώτος

ii) υποκείμενους χωρίς δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισροών τους

iii) νομικά πρόσωπα μη υποκείμενα, εγκατεστημένα σε άλλο κράτος – μέλος, εφόσον αυτά δεν εξατομικεύονται με Α.Φ.Μ. / Φ.Π.Α., για τους ίδιους λόγους που αναφέρονται στην παράγραφο 4, καθώς και

iv) Ειδικά για καινούργια μεταφορικά μέσα περιλαμβάνονται και οι πωλήσεις προς μη υποκείμενα στο φόρο φυσικά πρόσωπα (ιδιώτες) εγκατεστημένα σε άλλο κράτος – μέλος.

6) Την αξία άλλων εκροών που είναι απαλλασσόμενες με δικαίωμα έκπτωσης του φόρου των εισροών τους (π.χ. πωλήσεις σε πλοίο, το κόστος των πακέτων, καθώς και την απαλλασσόμενη αμοιβή από πακέτα για πρακτορεία ταξιδίων, πωλήσεις αγαθών με Ε.Φ.Κ. που βρίσκονται σε φορολογική αποθήκη σε άλλο εγκεκριμένο αποθηκευτή, ειδικά προκειμένου για πωλήσεις βιομηχανοποιημένων καπνών από εγκεκριμένο αποθηκευτή, εγγεγραμμένο επιτηδευματία ή εισαγωγή σε πρατηριούχο ή λιανοπωλητή, την διαφορά μεταξύ της πλασματικής αξίας που υπολογίστηκε στον Κωδ. 803 και της πραγματικής αξίας (χωρίς Φ.Π.Α.), πωλήσεις σε αποθηκευτές ή εναποθέτες φορολογικής αποθήκης του άρθρου 26 του ν. 2859 / 00.

Επίσης στον Κωδικό αυτό θα συμπεριληφθεί και η διαφορά μεταξύ πραγματικής και φορολογητέας αξίας στις ενδοκοινοτικές παραδόσεις και τις εξαγωγές.

Κωδ. 611. Την αξία των εκροών χωρίς δικαίωμα έκπτωσης του φόρου εισροών τους, των απαλλασσόμενων και εξαιρούμενων (π.χ. απαλλασσόμενων επιδοτήσεων, πωλήσεων βιομηχανοποιημένων καπνών, ενοικίων).

Κωδ. 612. Το άθροισμα των κωδ. 607 έως 611

Κωδ. 613. Το σύνολο της αξίας των παγίων, πράξεων λήπτη, των εργασιών της παραγράφου 3β του άρθρου 31 του ν. 2850 / 00, εφόσον είναι παρεπόμενες της κύριας δραστηριότητας, των αυτοπαραδόσεων αγαθών και αυτοπαρασχών υπηρεσιών, των ενδοκοινοτικών απαιτήσεων, της μεταφοράς αγαθών επιχείρησης σε άλλο κράτος – μέλος, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 3 ν. 2859 / 00 και όποιας άλλης πράξης δε συνιστά έσοδο που προσαυξάνει τον κύκλο εργασιών της επιχείρησης.

Κωδ. 614. Τη διαφορά των κωδικών 613 από 612. Ο κωδικός αυτός εκφράζει το συνολικό κύκλο εργασιών της διαχειριστικής σας περιόδου για τις ανάγκες του διακανονισμού του Φ.Π.Α.

Κωδ. 615. Τα ακαθάριστα έσοδα που πραγματοποιήσατε για τη φορολογία εισοδήματος.

β. Εισροές φορολογητέες – φόρος εισροών.

Κωδ. 651 – 653. Γράψτε κατά συντελεστή Φ.Π.Α. (9, 4,5 , 19) την αξία των φορολογητέων εισροών που πραγματοποιήσατε με ακέραιους συντελεστές. Στον κωδικό αυτό αναγράφεται:

1) Η πλασματική αξία των εισαγωγών (αξία τελωνείου) και οι υπόλοιπες δαπάνες που βαρύνουν την εισαγωγή και υπόκεινται σε Φ.Π.Α.

2) Η αξία των δαπανών εκείνων που βαρύνουν το κόστος της ενδοκοινοτικής απόκτησης, εκτός από τη φορολογητέα αξία αυτής και υπόκεινται σε Φ.Π.Α.

3) Ο Ε.Φ.Κ. και τα τυχόν άλλα ποσό επι των οποίων η τελωνειακή αρχή υπολογίζει και εισπράττει Φ.Π.Α. κατά την ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών με Ε.Φ.Κ.

Στον ίδιο κωδικό περιλαμβάνονται επίσης και οι υπόλοιπες που βαρύνουν το κόστος της ενδοκοινοτικής απόκτησης και υπόκεινται σε Φ.Π.Α.

Σημείωση: Η φορολογητέα αξία της ενδοκοινοτικής απόκτησης των αγαθών που υπόκεινται σε Ε.Φ.Κ. θα εμφανιστεί στους κωδ. 654 – 656 ή 660 – 662, στους κωδ. 601 – 603 ή 604 – 606 κατά περίπτωση και στον κωδ. 641

Κωδ. 671 – 673. Γράψτε το φόρο που αναλογεί, πολλαπλασιάζοντας τη φορολογητέα αξία με τον αντίστοιχο συντελεστή Φ.Π.Α.

Κωδ. 654 – 656. Γράψτε την αξία των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων και πράξεων λήπτη που πραγματοποιήσατε με ακέραιους συντελεστές. Αναγράφεται η φορολογητέα αξία των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων, όπως ειδικότερα προσδιορίζεται στο άρθρο 19 παρ. 3 του ν. 2659 / 00, με βάση τις ισοτιμίες που ισχύουν κάθε φορά και περιέχονται στον πίνακα του παραρτήματος Ι

Κωδ. 674 – 676. Γράψτε το φόρο που αναλογεί στις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις και πράξεις λήπτη πολλαπλασιάζοντας τη φορολογητέα αξία με τον αντίστοιχο συντελεστή.

Κωδ. 657 – 659. Γράψτε κατά συντελεστή Φ.Π.Α. (6, 3, 13) την αξία των φορολογητέων εισροών που πραγματοποιήσατε με μειωμένους συντελεστές. Ισχύουν οι ίδιες παρατηρήσεις με τους κωδ. 651 – 653.

Κωδ. 677 – 679. Γράψτε αντίστοιχα το φόρο που αναλογεί πολλαπλασιάζοντας τη φορολογητέα αξία με τον αντίστοιχο συντελεστή.

Κωδ. 660 – 662. Γράψτε την αξία των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων και πράξεων λήπτη που πραγματοποιήσατε με μειωμένο συντελεστή, αν είστε υποκείμενος εγκατεστημένος στα νησιά του Αιγαίου που εφαρμόζονται μειωμένοι συντελεστές. Για τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις ισχύουν οι παρατηρήσεις των κωδ. 654 – 656.

Κωδ. 680 – 682. Γράψτε το φόρο που αναλογεί στους κωδ. 660 – 662, πολλαπλασιάζοντας τη φορολογητέα αξία επι τον αντίστοιχο συντελεστή,

Κωδ. 663,683. Γράψτε την αξία των φορολογητέων δαπανών – γενικών εξόδων και το φόρο που πληρώσατε αντίστοιχα.

Αν τις δαπάνες – γενικά έξοδα τις παρακολουθείτε κατά συντελεστή, η αξία και ο φόρο πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στους κωδ. 651 – 662 και 671 – 682 αντίστοιχα, οπότε οι κωδικοί 663 και 683 δεν συμπληρώνονται. Το ίδιο συμβαίνει αν οι δαπάνες υλοποιούνται με ενδοκοινοτικές αποκτήσεις ή πράξεις λήπτη οπότε περιλαμβάνονται στους κωδ. 654 – 656 ή 660 – 662 και οι αναλογούντες φόροι στους κωδ. 674 – 676 ή 680 – 682 αντίστοιχα.

Κωδ. 664. Γράψτε το σύνολο των φορολογητέων εισροών (άθροισμα Κωδ. 651-663).

Κωδ. 684. Γράψτε το σύνολο του φόρου εισροών (άθροισμα κωδ. 671 – 683).

Το σύνολο του φόρου εισροών του κωδ. 684 συγκρίνετε το με το σύνολο του φόρου εισροών, που προκύπτει από τα βιβλία σας.

Αν το ποσό που πραγματικά χρεώθηκε και προκύπτει από τα βιβλία σας είναι μεγαλύτερο, την επιπλέον διαφορά γράψτε την στον κωδ. 703, για να τον εκπέσετε και αν είναι μικρότερο στον κωδ. 708 για να τον καταβάλλετε επειδή δεν τον έχετε πληρώσει στον προμηθευτή σας. Στους υπόλοιπους κωδικούς γράφετε:

Κωδ. 665. Γράψτε την αξία των αγορών σας για την οποία δεν πληρώσατε φόρο σύμφωνα με τις Α.Υ.Ο. 103551 / 8478 / Α0014 / Π.Ο.Λ. / 1262 / 2.5.93 και 1013633 / 8911 / 1807 / Π.Ο.Λ. 1029 / Α0014 / 2.2.95. Υπενθυμίζεται η υποχρέωση υποβολής ετήσιας κατάστασης από τον αγοραστή εξαγωγέα κλπ. Με τις σχετικές συνολικές αγορές ανά προμηθευτή.

Κωδ. 666. Την αξία των εισροών σας που απαλλάσσονται από το φόρο, με βάση τις διατάξεις του ν. 2859 / 00 (π.χ. αμοιβή δικηγόρου, μισθώματα ακινήτων, ασφάλειες, αγορά ναύλωση πλοίων, αγορά από αγρότη ή απαλλασσόμενη λόγω τζίρου επιχείρηση).

Στον κωδικό αυτό συμπεριλαμβάνονται και οι εξαιρούμενες εισροές – εκτός πεδίου εφαρμογής – όπως μισθοί ημερομίσθια εργοδοτικές εισφορές κτλ., καθώς επίσης και η αξία της παροχής υπηρεσίας για την οποία έχει καταβληθεί ο Φ.Π.Α. με έκτακτη δήλωση.

Την εισαγωγή εφημερίδων και περιοδικών και την αξία των εισροών σας, για τις οποίες δεν δικαιούστε έκπτωση του φόρου, σύμφωνα με την παράγρ. 4 του άρθρου 30 του ν. 2859 / 00 (αγορά επιβατικών αυτοκινήτων μέχρι 9 θέσεων, οιοπνευματωδών ποτών κτλ.).

Ακόμα, την αξία των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων σας, που σύμφωνα με το άρθρο 29 ν. 2851 / 00 είναι απαλλασσόμενες και την αξία των δαπανών εκείνων που βαρύνουν το κόστος των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων και απαλλάσσονται του Φ.Π.Α. Τέλος, τη διαφορά της φορολογητέας ή πλασματικής αξίας και του πραγματικού κόστους της εισαγωγής, ή της ενδοκοινοτικής απόκτησης, καθώς επίσης και το κόστος των πακέτων των πρακτορείων ταξιδίων.

Κωδ. 667. Το σύνολο των ποσών των κωδικών 664 έως 666.

γ. Ειδικοί λογαριασμοί

Κωδ. 641. Τη φορολογητέα αξία των ενδοκοινοτικών αποκτήσεων, συμπεριλαμβανομένων προϊόντων που υπάγονται σε Ε.Φ.Κ. (Εξυπακούεται ότι στο αναγραφόμενο ποσό δεν συμπεριλάβατε τον Ε.Φ.Κ.).

Κωδ. 642. Τη συνολική αξία των ενδοκοινοτικών παραδόσεων.

Κωδ. 643. Την αξία αγοράς ή την φορολογητέα αξία εισαγωγής παγίων όπως αυτά ορίζονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 33 του ν. 2859 / 00, ακόμη και αν δεν καταβλήθηκε Φ.Π.Α. με βάση την Α.Υ.Ο. 2869 / 87. Δεν περιλαμβάνονται οι ενδοκοινοτικές αποκτήσεις παγίων.

Κωδ. 644. Την αξία των πράξεων που οφείλετε φόρο ως λήπτης αγαθών και υπηρεσιών σύμφωνα με την περίπτωση δ' της παραγράφου 1 του άρθρου 35 του ν. 2859 / 00. Σημειώνετε ότι οι αξίες των κωδ. 641 και 644 περιέχονται και στους κωδ. 601 – 606

δ. Προστιθέμενα ποσά στο φόρο εισροών

Κατά κωδικό αριθμό γράψτε:

Κωδ. 706.

α) το ποσό του κωδικού 315 του πίνακα Ε', εφόσον είναι αρνητικό (ως θετικό αριθμό)

β) το θετικό ποσό του κωδ. 359 του πίνακα ΣΤ'

γ) Το θετικό ποσό του κωδικού 423 του πίνακα Ζ', εφόσον είναι μεγαλύτερο των 30 ΕΥΡΩ

δ) το ποσό για καταβολή από τον κωδ. 507 του πίνακα Η' (διακανονισμός παγίων), εφόσον είναι μικρότερο των 30 ΕΥΡΩ

Κωδ. 707. Το ποσό του φόρου του οποίου έχετε ζητήσει την επιστροφή με βάση την απόφαση 1031790 / 2051 / Π.Ο.Λ. 1078 / 91 πριν από την υποβολή της εκκαθαριστικής δήλωσης και με βάση τις περιοδικές δηλώσεις της χρήσης. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να γράψετε το 100% του ποσού του οποίου έχετε ζητήσει την επιστροφή και όχι το 90% του ποσού, ανεξάρτητα αν έγινε ή όχι η επιστροφή μέρους ή όλου του ποσού, μέχρι το τέλος της διαχειριστικής περιόδου.

Κωδ. 708. Τα τυχόν λοιπά αφαιρούμενα ποσά από το φόρο των εισροών σας.

Κωδ. 709. Το άθροισμα των ποσών των κωδ. 706 έως και 708.

Κωδ. 710. Τη διαφορά των ποσών των κωδ. 705 μείον 709. Εάν η διαφορά είναι αρνητική, σημειώστε το πρόσημο (-) πλην, πριν απ' αυτήν.

5. ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΠΙΝΑΚΑ Δ' (κωδ. 801 – 813)

Στον πίνακα αυτό δεν υπάρχουν πλέον οι κωδικοί στους οποίους μετατέθηκαν αφ' ενός μεν το σύνολο του φόρου εκροών αφετέρου δε το υπόλοιπο του φόρου εισροών. Όσον αφορά τον κωδικό που αναγραφόταν το χρεωστικό ποσό της αρχικής δήλωσης έχει μεταφερθεί στον κωδικό 704 των προστιθέμενων ποσών.

Στον πίνακα αυτό εμφανίζεται το τελικό αποτέλεσμα, δηλαδή το υπόλοιπο που προκύπτει μετά την αφαίρεση από το φόρο των εκροών σας του φόρου των εισροών σας.

Το υπόλοιπο αυτό, χρεωστικό, πιστωτικό ή μηδενικό, δεν είναι απαραίτητο να συμφωνεί με αυτό που προέκυψε στην τελευταία περιοδική σας δήλωση.

Κωδ. 801. Γράψτε το αποτέλεσμα της αφαίρεσης των κωδ. 637 (φόρος εκροών) – κωδ. 710 (υπόλοιπο φόρου εισροών), εφόσον είναι αρνητικός αριθμός.

Κωδ. 802. Γράψτε το ποσό του πιστωτικού υπολοίπου που μεταφέρεται για συμψηφισμό στην επόμενη διαχειριστική περίοδο.

Επισημαίνεται ότι, αν το ποσό αυτό είναι μικρότερο ή μεγαλύτερο από το πιστωτικό υπόλοιπο που έχει ήδη μεταφερθεί για συμψηφισμό (με βάση την περιοδική δήλωση της τελευταίας φορολογικής περιόδου) και η διαφορά οφείλετε σε διακανονισμούς με βάση το άρθρο 23 του ν. 2859/00 ή σε αύξηση του ποσοστού Pro rata, όπως οριστικοποιείται με την εφαρμογή του πίνακα Ζ' ή οριστικό ποσοστό των μικτών πακέτων πρακτορείων ταξιδίων, η διαφορά αυτή μειώνει ή προσausξάνει αντίστοιχα το φόρο εισροών της φορολογικής περιόδου κατά την οποία υποβάλλεται η εκκαθαριστική δήλωση. Αν όμως η ανωτέρω διαφορά οφείλετε σε λανθασμένη υποβολή των επιμέρους περιοδικών δηλώσεων, πρέπει να τροποποιηθούν οι φορολογικές δηλώσεις των φορολογικών περιόδων της νέας διαχειριστικής περιόδου

που έχουν ήδη υποβληθεί, με τη μεταφορά του σωστού πιστωτικού υπολοίπου που προκύπτει στην εκκαθαριστική δήλωση και να καταβληθεί με νόμιμες προσαυξήσεις ή να συμψηφιστεί ή να επιστραφεί κατά περίπτωση η διαφορά του φόρου που τυχόν προκύπτει.

Κωδ. 803. Γράψτε το ποσό του πιστωτικού υπολοίπου που έχετε δικαίωμα να ζητάτε επιστροφή του.

Σημειώνεται ότι το άθροισμα των κωδ. 802 και 803 θα πρέπει να ισούται με το ποσό του κωδικού 801.

Διευκρινίζεται ότι προκειμένου να σας επιστραφεί το ποσό του κωδ. 803, θα πρέπει να υποβάλλεται την αίτηση και τα δικαιολογητικά που προβλέπονται από τις Α.Υ.Ο. 1031790 / 2051 / Π.Ο.Λ. και Π. 1185 / 88, ανάλογα με την περίπτωση σας.

Κωδ. 811. Γράψτε το αποτέλεσμα της αφαίρεσης των κωδ. 637 (φόρος εκροών) – κωδ. 710 (υπόλοιπο φόρου εισροών), εφόσον είναι θετικός αριθμός.

Κωδ. 812. Γράψτε την προσαύξηση για τυχόν εκπρόθεσμη υποβολή της εκκαθαριστικής δήλωσης που υπολογίζεται στο χρεωστικό υπόλοιπο του κωδ. 811, με 2,5% για κάθε μήνα καθυστέρησης με ανώτατο όριο 100% (ισχύει για φορολογικές περιόδους από 1/1/2004).

Κωδ. 813. Γράψτε το άθροισμα των ποσών των κωδ. 811 + 812 που πρέπει να πληρώσει στο δημόσιο.

Αν το συνολικό ποσό για καταβολή του κωδ. 813 είναι μέχρι και 3 ΕΥΡΩ δεν καταβάλλεται στο Δημόσιο (αμελείται).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Σε περίπτωση χειρόγραφης παραλαβής των εκκαθαριστικών δηλώσεων αποτελούν και αποδεικτικό είσπραξης φόρου, εφόσον το ποσό του κωδ. 83 είναι μεγαλύτερο των 3 ΕΥΡΩ, αναγράψτε ολογράφως στο σχετικό χώρο το σύνολο για καταβολή.

Σε περίπτωση όμως μηχανογραφικής παραλαβής από το σύστημα TAXIS, οπότε εκ ιδιαίτερο διπλότυπο είσπραξης, ή ολογράφως αναγραφή παρέλκει.

- **ΣΗΜΕΙΩΣΗ :** Για λόγους συντομίας δεν θεωρήσαμε απαραίτητο να συμπεριλάβουμε τις οδηγίες συμπλήρωσης των πινάκων Ε', ΣΤ', Η', ΚΑΙ Θ', αλλά μόνο των απαραίτητων πινάκων Α', Β', Γ' ΚΑΙ Δ'.

ΣΥΝΔΕΣΗ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ Φ.Π.Α. (Φ1) ΚΑΙ (Ε3) [ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ]

Αφού συμπληρωθούν οι πίνακες Α και Β της εκκαθαριστικής του Φ.Π.Α. και Α, Β και Γ του Ε3 αντίστοιχα, με τη διαχειριστική περίοδο, τα στοιχεία, την έδρα εγκατάστασης καθώς και το είδος της επιχείρησης προχωρούμε στη συμπλήρωση των πινάκων με τα οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης για το οικονομικό έτος το οποίο μας αφορά.

Επιχειρήσεις Με Βιβλία Γ' Κατηγορίας

Όσον αφορά τις εκροές της επιχείρησης, δηλαδή **τα ακαθάριστα έσοδα από τις πωλήσεις αγαθών και την παροχή υπηρεσιών (ΟΜΑΔΑ 7)**, είτε πρόκειται για χονδρικές, λιανικές ενδοκοινοτικές συναλλαγές, εξαγωγές ή πωλήσεις στο ελληνικό δημόσιο, αυτές αναγράφονται στον πίνακα Θ' του Ε3, στους **υποπίνακες (α) και (β) και στους αντίστοιχους κωδικούς (466 – 487, 478 – 59, 474 – 860, 841 – 862, 453 – 457, 874 – 877)**. Τα ίδια ποσά αναγράφονται και στον πίνακα Γ' της εκκαθαριστικής Φ.Π.Α. και στους κωδικούς **601 – 606** κατά συντελεστή Φ.Π.Α. και στους κωδικούς **608 – 611**. Τα ποσά για τις τυχόν πωλήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων αναγράφονται στην εκκαθαριστική στον κωδικό **613** και στο Ε3 στους κωδικούς **195** και **870 – 873**.

Όσο για τις εισροές και πιο συγκεκριμένα τις αγορές [**ΟΜΑΔΑ 2**] (**εμπορευμάτων, α' και β' υλών, αναλώσιμων, ειδών συσκευασίας κ.α.**) καθώς και παγίων περιουσιακών στοιχείων [**ΟΜΑΔΑ 1**], τα ποσά αυτών αναγράφονται στον υποπίνακα (δ) του πίνακα Θ' του Ε3 και ανάλογα εάν πρόκειται για αγορές εσωτερικού, για εισαγωγές ή ενδοκοινοτικές αποκτήσεις στον αντίστοιχο κωδικό (**401 – 417, 402 – 418, 403 – 419**). Στην εκκαθαριστική του Φ.Π.Α. τα ποσά των αγορών που πραγματοποίησε η επιχείρηση συμπληρώνονται στους κωδικούς **651 – 662** ανάλογα με τον αντίστοιχο συντελεστή Φ.Π.Α. Τα ποσά που αφορούν **αγορές παγίων** αναγράφονται στους κωδικούς **878 – 880** του Ε3 ανάλογα με το είδος του παγίου. Στην εκκαθαριστική Φ.Π.Α. τα ποσά αγοράς παγίων συμπληρώνονται τον κωδικό **643** αλλά και σε ένα από τους κωδικούς **651 – 662** ανάλογα με το συντελεστή Φ.Π.Α.

Στο Ε3 οι δαπάνες [**ΟΜΑΔΑ 6**] (μισθοδοσία, αμοιβές τρίτων, παροχές τρίτων, φόροι – τέλη, διάφορα έξοδα \, τόκοι και συναφή έξοδα) που πραγματοποίησε η επιχείρηση κατά τη διάρκεια της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου αναγράφονται στον υποπίνακα (στ) του πίνακα Θ', στους κωδικούς **439 – 460**, και ανάλογα με το λογαριασμό του Ε.Γ.Λ.Σ. στο οποίο ανήκει η εκάστοτε δαπάνη και ανεξάρτητα εάν αυτή υπόκειται στο Φ.Π.Α. Στην εκκαθαριστική δήλωση Φ.Π.Α. τα ποσά των δαπανών συμπληρώνονται στον κωδικό **663** εάν αυτές υπόκεινται σε Φ.Π.Α. και ανεξάρτητα από το συντελεστή (π.χ. παροχές τρίτων, διάφορα έξοδα κ.α.) και στον κωδικό **666** στην περίπτωση που οι δαπάνες απαλλάσσονται από το Φ.Π.Α. (π.χ. αμοιβές προσωπικού, φόροι – τέλη κ.α.).

ΕΝΟΤΗΤΑ 4

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Λογαριασμοί Εκμεταλλεύσεως και ο λογαριασμός «Αποτελέσματα χρήσεως»

Τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τις κύριες και παρεπόμενες δραστηριότητες της επιχειρήσεως, λέγονται οργανικά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως ή κυκλοφορίας και προκύπτουν από τους λογαριασμούς εκμεταλλεύσεως. Λογαριασμοί εκμεταλλεύσεως είναι εκείνοι στους οποίους συσχετίζονται τα οργανικά και ομαλά έσοδα και έξοδα της χρήσεως για τον προσδιορισμό των οργανικών αποτελεσμάτων των διαφόρων δραστηριοτήτων (εκμεταλλεύσεων) της επιχειρήσεως.

Ως εκμετάλλευση μπορεί να θεωρηθεί κάθε δραστηριότητα της επιχειρήσεως, που είναι φορέας εσόδων και εξόδων.

Έτσι εκμεταλλεύσεις μπορούν να αποτελούν:

1. Η επιχείρηση, ως ενιαίο σύνολο, όπου σχηματίζεται ένας μόνο λογαριασμός εκμεταλλεύσεως, όπως επιχειρήσεως αγοράς και μεταπωλήσεως ποικίλων αγαθών (παντοπωλεία, καταστήματα νεωτερισμών κ.λ.π.)
2. Οι διάφοροι κλάδοι δραστηριότητας (κύριοι και βοηθητικοί) της επιχειρήσεως, όπως σε εμπορική επιχείρηση υποδημάτων οι κλάδοι εκμεταλλεύσεως ανδρικών, γυναικείων και παιδικών, σε ξενοδοχειακή οι κλάδοι εκμεταλλεύσεως ξενοδοχείου, εστιατορίου, μπαρ, αναψυκτήριου κ.λ.π.
3. Τα διάφορα υποκαταστήματα ή πρατήρια, όπως π.χ. εκμετάλλευση υποκαταστήματος ή πρατηρίου Α, υποκαταστήματος ή πρατηρίου Β.
4. Μια ειδική ενέργεια, όπως π.χ. εκμετάλλευση συμμετοχικών εμπορευμάτων.

Η τήρηση ιδιαίτερων λογαριασμών εκμεταλλεύσεως επιβάλλεται, γιατί:

- α) Επιτρέπουν τη μελέτη δομής της επιχειρήσεως από άποψη οργανώσεως και ελέγχου της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των διάφορων δραστηριοτήτων της.
- β) Δίνουν χωριστά το αποτέλεσμα του κάθε κλάδου και μπορεί να γίνει μελέτη της συμβολής του καθενός από αυτούς στην όλη δραστηριότητα της επιχειρήσεως.
- γ) Αποτελούν σταθμούς κοστολογήσεων και
- δ) Διευκολύνουν το φορολογικό έλεγχο και τη δικαιότερη φορολόγηση.

Δεν σχηματίζονται πολλοί λογαριασμοί εκμεταλλεύσεως, αλλά μόνο ένας, όταν:

- Υπάρχει μία μόνο εκμετάλλευση στην επιχείρηση, όπως π.χ. εκμετάλλευση «πολυκατοικίας Α»
- Υπάρχουν περισσότερες εκμεταλλεύσεις, αλλά θεωρείται ασύμφορη η παρακολούθηση τους χωριστά, γιατί το κόστος τήρησης των εξειδικευμένων λογαριασμών, θεωρείται μεγαλύτερο από την ωφέλεια που παρέχεται από την εξειδίκευσή τους, όπως π.χ. παντοπωλείο, κατάστημα νεωτερισμών, σχολή λογιστών (κατά τμήματα Α,Β,Γ), βιομηχανία παραγωγής ποικίλων προϊόντων. Στις περιπτώσεις αυτές, το αποτέλεσμα των διάφορων εκμεταλλεύσεων πρέπει να υπολογίζεται, κατά προσέγγιση, εξωλογιστικά.

Ο λογαριασμός «Αποτελέσματα Χρήσεως» ανοίγει στο τέλος κάθε χρήσεως και από αυτόν προκύπτει το καθαρό συνολικό αποτέλεσμα, κέρδος ή ζημιά της επιχειρήσεως (πριν αφαιρεθούν οι φόροι).

Έννοιες και προσδιορισμός Αποτελεσμάτων και Χρήσεως

Τα αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως διακρίνονται σε δύο κατηγορίες, τα μικτά και τα καθαρά:

α. Μικτό αποτέλεσμα εκμεταλλεύσεως (Μικτό κέρδος ή μικτή ζημιά), είναι αυτό που προκύπτει από τη **συσχέτιση των καθαρών πωλήσεων με το κόστος αγοράς ή παραγωγής των πωλήσεων (αγαθών ή υπηρεσιών)**. Καθαρές πωλήσεις είναι οι συνολικές πωλήσεις, αφού αφαιρεθούν από αυτές οι επιστροφές και οι εκπτώσεις πωλήσεων.

Το κόστος πωληθέντων ή κόστος παραχθέντων, ή κόστος υπηρεσιών αποτελείται:

αα. Σε εμπορική επιχείρηση, από την αξία του αρχικού αποθέματος [**ΟΜΑΔΑ 2**] πλέον την τιμολογιακή αξία των αγορασμένων εμπορευμάτων και τα έξοδα αγορών, μείον τις επιστροφές και τις εκπτώσεις αγορών και μείον το τελικό απόθεμα,

αβ. Σε βιομηχανική επιχείρηση, από την αξία του αρχικού αποθέματος [**ΟΜΑΔΑ 2**] προϊόντων, α' και β' υλών, αναλωσίμων, ειδών συσκευασίας και ανταλλακτικών πλέον το κόστος παραχθέντων και μείον την αξία του τελικού αποθέματος των προϊόντων, α' και β' υλών, αναλωσίμων, ειδών συσκευασίας και ανταλλακτικών.

β. Καθαρό αποτέλεσμα εκμεταλλεύσεως (καθαρό κέρδος ή καθαρή ζημιά εκμεταλλεύσεως), είναι αυτό που προκύπτει από τη συσχέτιση του μικτού αποτελέσματος και των οργανικών και ομαλών εξόδων και εσόδων, που αφορούν την εκμετάλλευση.

Ολικό αποτέλεσμα της γενικής εκμεταλλεύσεως της επιχειρήσεως, είναι τα **καθαρά αποτελέσματα των εκμεταλλεύσεων** που προκύπτουν, αφού προστεθούν (αν είναι κέρδη) σε αυτά τα έσοδα συμμετοχών, τα έσοδα χρεογράφων, τα κέρδη από την πώληση συμμετοχών και χρεογράφων και οι πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα και αφαιρεθούν οι διαφορές αποτιμήσεως συμμετοχών και χρεογράφων, τα έσοδα και ζημίες συμμετοχών και χρεογράφων και οι χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα.

Μετά το αποτέλεσμα της γενικής εκμεταλλεύσεως της επιχειρήσεως προσδιορίζεται το συνολικό καθαρό (προ φόρων) αποτέλεσμα της χρήσεως της επιχειρήσεως, κέρδος χρήσεως ή ζημιά χρήσεως.

Το αποτέλεσμα της χρήσεως προκύπτει από τη συσχέτιση, στο λογαριασμό «Αποτελέσματα Χρήσεως», των ολικών καθαρών αποτελεσμάτων εκμετάλλευσης της επιχειρήσεως με τα έκτακτα και ανόργανα έσοδα, τα έκτακτα κέρδη, τα έσοδα προηγούμενων χρήσεων και τα έσοδα από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων, τις προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους και τις τυχόν πρόσθετες αποσβέσεις των παγίων στοιχείων που δεν μεταφέρονται στις εκμεταλλεύσεις.

Ο λογαριασμός «Αποτελέσματα Χρήσεως»

Ανοίγει στο τέλος κάθε χρήσεως και από αυτόν προκύπτει το καθαρό αποτέλεσμα της χρήσεως (κέρδη ή ζημιές χρήσεως). Στο λογαριασμό αυτό μεταφέρονται το μικτό κέρδος εκμεταλλεύσεως, τα οργανικά έξοδα (όχι όμως κατ' είδος, αλλά κατά προορισμό) και τα οργανικά έσοδα, τα έκτακτα και ανόργανα έξοδα και έσοδα και τα έκτακτα και ανόργανα κέρδη και ζημιές.

Στη συνέχεια **ακολουθεί το παράδειγμα επιχείρησης** η οποία τηρεί βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. με **δύο συντελεστές Φ.Π.Α. (18% και 13%).**

Περιέχονται τα μηνιαία ισοζύγια των λογαριασμών του Ε.Γ.Λ.Σ. με Φ.Π.Α. και σύμφωνα με αυτά τα δεδομένα, συμπληρωμένα τα έντυπα Ε3, Φ1, και Φ2 για καλύτερη κατανόηση όσων αναφέρονται στις παραπάνω ενότητες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- **ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ,
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ,
ΝΟΜΟΣ 2859/2000 ΚΩΔΙΚΑΣ ΦΟΡΟΥ
ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ**

- **ΑΓΑΠΗΤΟΥ Σ. ΚΡΑΤΣΗ:
Φ.Π.Α. 2005**

- **ΑΝΤΩΝΗ Κ. ΠΛΟΥΜΑΚΗ – ΒΑΣΩΣ ΗΡ. ΤΑΤΣΗ:
Ο Φ.Π.Α. ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΩΝ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ**

- **ΙΠΙΡΟΤΙΚΙ SOFTWARE & PUBLICATIONS:
ΔΗΛΩΣΕΙΣ 2003**

- **ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ Γ. ΚΟΝΤΑΚΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ**

- **ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ
ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΥ
ΤΟΥ ΦΟΡΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ**